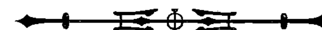
Családomnak és Szüleimnek

Biró Aurél

A Tanácsköztársaság fővárosi karhatalmai

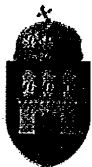

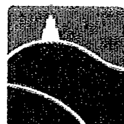
HEGYVIDÉKI
HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY
ÉS GALÉRIA

Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény és Galéria Kiadása
Budapest 2014

A könyv megjelenését támogatta:

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidék Önkormányzata

Bloc Quest Kft.

Radich Gyula és Radich Gyuláné

Lektorálta
DR. NÁNÁSI LÁSZLÓ

Korrektúra
JUNG ESZTER

A borítón a Szovjetház, Kun Béla, Korvin Ottó, Szamuely Tibor és Vágó Béla fotója látható.

ISBN 978-963-89994-0-5

„az ország népe védtelenül állt a történelmi viharban ellenségeitől körülvéve. ...Egy állam sem tudott fennmaradni, mely nem az igazságra és az erkölcsre épült..."
Mindszenty József[1]

---

[1] Mindszenty József: *Emlékirataim.* 4. kiadás. Budapest, 1989. Szent István Társulat. 19. o., illetve 64. o. Az 1919-es kommunista börtönt maga Mindszenty is megjárta: *„Börtönből jöttem, láttam a parlament mennyezetig vérrel befrecskelt pincéit, a vízvezeték csöveire akasztottakat, hallottam a teherautók motorjainak berregését a halálpincék előtt, hogy a megkínzottak segélykérését ne hallják künn. (...) megcsonkították a kivégzettjeiket, (...) amikor Kun Bélával megérkeztek az ázsiaiak, akik a pesti öröm- és hintáslegényeket megtanították szöget verni a köröm alá, a besózott élve-nyúzására, a kihúzott nyelvnek az orra szögelésére. Benézett börtönömbe Szamuelly, aki kézlegyintéssel intézett el húsz-harminc magyart. Láttam Korvin-Klein Ottót, a púpos gnómot, aki éjjel a Lánchídon lövette agyon és a Dunába szórta áldozatait. A vörös börtön kapuja a vörös pokolnak, amelyen át belátni a Szovjetbe. Most még a saját népüket gyúrják át ezekkel a fegyverekkel, kínzásokkal, gyilokkal, akasztófával, géppuskával. De meglátjátok, eljön az idő, amikor felrobbantják a világot és megkínozzák ezekkel az eszközökkel. Véres utópiát építenek a keresztény kultúra romjain. Az én szavam gyenge: Nyugat nem hallja meg. Talán megértenék Nyugat államférfiai is, ha a vörös börtönökön át néznének be ők is a Szovjetbe! Így nekünk, magyaroknak most még nem hisznek. Azt gondolják, miért fogjanak össze a Szovjet ellen, hiszen még nem az ő hazájukat gyújtogatja, csak a magyarokét. Nincs annyi eszük, mint a magyar parasztnak, aki a hetedik határból is hazaszalad tüzet oltani, ha meghallja a félrevert harangja szavát. De legalább ti higgyetek nekem! Te magyar értelmiség! Ne engedjétek el a földműves és a munkás kezét! A ti bűnötök lesz, ha magatoktól eltávolodni engeditek őket. Magyar munkás, térj észre! Azt hitted, hogy láncaid helyébe az egész világot megnyered. Most láthattad, hogy nagyobb nyomort kaptál a proletárdiktatúrától és lelkiismeret furdalást, hogy ezt a fúriát te segítetted. Földműves, te hű maradtál, földreformot kell kapnod, mert ez nem a vörösök találmánya, hanem Prohászka indítványa, húsz év óta. És a te igazságod, magyar nép, Krisztus népe, légy egységes, egymás testvére – nagy megpróbáltatások előtt állsz még!"* Maróthy–Meizler Károly: *Az ismeretlen Mindszenty – életrajz és korrajz.* Buenos Aires, 1958. Pannónia Kiadó. 54. o. Krajsovszky *Gábor: Amíg Isten végtelen könyörületéből jő a virradat, éljetek hűségben Istenhez, Egyházhoz, történelmi magyar hazához!* http://www.ppek.hu/konyvek/Krajsovszky_Gabor_Eljetek_husegben_Istenhez_Egyhazhoz_tortenelmi_magyar_hazahoz_1.doc (Letöltés ideje: 2014. január 7.)

Előszó

Biró Aurél tanulmányairól

Az I. világháború befejeződése után az országban és az országgal történtek alapvetően meghatározták a XX. század magyar történelmét. A kortársak számára felfoghatatlan volt, hogy egy évezrede létrejött, évtizedek óta nyugalomban és gyarapodásban létezett ország hónapok alatt szertefoszlott, s olyan dolgok történtek, amelyek addig elképzelhetetlennek tűntek. E viharos változások között különösen súlyos csapásként élte meg a társadalom jelentős része a Tanácsköztársaság létrejöttét, amelynek működése radikális szakítást jelentett az addig ismert világgal. Mint az e korszakot követő büntetőjogi felelősségre vonások egyik perének vádbeszédében elhangzott – jól jellemezve az 1919 tavaszán és nyarán történteket –„kétségbeesve láttuk mint semmisülnek meg egymásután mind azon értékek, melyeken addig állami és társadalmi életünk nyugodott. Vallás, erkölcs, hazaszeretet, magántulajdon, élő törvényeink egyszerre értéktelen fogalommá váltak".

Ennek az elmúlt majd' száz évben – gyakran haraggal, elfogultsággal – vizsgált korszaknak a tényszerű megismeréséhez járulnak hozzá azok a kutatások, s az ezek alapján készült tanulmányok, amelyek az eredeti források alapján kívánják megismertetni a történteket. De az is kutatói utat jelent, ha már ismert tények új szempontú összegyűjtésére, s az azokból vonható következtetésekre kerül sor.

Biró Aurél írásai mindkét utat követték, hiszen munkájában részint ismert, másrészt általa felkutatott források révén világítja meg a Tanácsköztársaság történéseit.

„A Tanácsköztársaság fővárosi karhatalmai" című tanulmányának bevezetése szerint célul tűzte ki a magyar történelem néhány hónapja budapesti eseményeinek térbeli elhelyezését, az adott időszakban létezett hatalom fenntartását, belső rendjét garantálni kívánó fegyveres szervezetek működésének felvillantásán keresztül. Célja eléréshez változatos forrásanyagot használt fel. Ezek közül kiemelendő munkahelyének, Budapest Főváros Levéltára vonatkozó iratainak felhasználása, amik elsődleges forrásként szolgálnak az események helyszínének és a történéseknek a megállapításához. Az ezen túli más kútfők felhasználása is okszerű, mindegyik közelebb vitte a szerzőt választott témájának megismertetéséhez. A tanulmányban röviden bemutatja mindazon karhatalmi szerveket, amelyek a Tanácsköztársaság ideje alatt léteztek a fővárosban, s azok működését térbe helyezve ismerteti azokat a helyszí-

neket, ahol azok tevékenykedtek. Szemléletes annak ábrázolása, hogy rendkívüli körülmények között a fegyveres szervek miként gyűrik maguk alá azokat a közösségek elhelyezésére alkalmas létesítményeket – középületek, iskolák, nagy befogadóképességű magánépületek –, ahol működni tudnak. A tanulmány így hozzájárul számos fővárosi ingatlan múltjának megismeréséhez is. Különös értéket képviselnek a munka illusztrációi, amelyek valóban kézzelfoghatóvá, ma is létező épületeknél fel-, míg eltűnt építményeknél megismerhetővé teszik az olvasónak az írásban rögzítetteket.

E képek egyrésze azt is szemlélteti, hogy a karhatalom működése során mik történtek, továbbá milyen dokumentumok maradtak fenn e korszakból. S ez át is vezet a szerző második tanulmányához, amelyik szorosan kötődik foglalkozásához, hiszen az az 1919 augusztus -decemberében Budapesten indult, s jelentős részében a büntető törvényszéken befejezett – a főváros levéltárában őrzött – kommunista perek ismertetését tartalmazza, a vonatkozó jogszabályok ismertetésével. Azt, hogy mi tartozott e körbe, nem önkényes válogatás döntötte el, hanem az az 1919-es jogszabály, amely a bukott „Tanácsköztársaság szervei, közegei és megbízottai felett" eljárni jogosult bíróságokat meghatározva kimondta a jogi felelősségre vonás szükségességét. Eljárások azokkal szemben indultak, akik az idézett körben szereplő személyként az akkor hatályos büntető törvényekbe ütköző cselekményt követtek el, vagy a „Tanácsköztársaság megalapítása, fenntartása vagy visszaállítása érdekében elkövetett bűncselekmények miatt".

E perek anyagának a vádlottak személyének, a vádiratok lényegének és az ítéleteknek tömör ismertetésével a szerző megismerhetővé teszi, hogy miért is történtek a felelősségre vonások, s mi lett a sorsa a terheltnek az eljárás következtében. Ez a katalógus nélkülözhetetlen a korszakkal foglalkozni kívánó történész, jogtörténész, levéltáros számára. Nélkülözhetetlen, mert egyrészt tömörségénél fogva felkelti az igényt a megmaradt iratokban rejlő történések részletes megismerése iránt, másrészt azonnal be is mutatja azokat.

Biró Aurél tanulmányaival a történetírás „sine ira et studio" szemléletének megfelelően hozzájárul ahhoz, hogy az olvasó megismerhesse történelmünknek ezt a viharos korszakát, s egyúttal térben és cselekményekben elhelyezze a múlt eseményeit.

Nánási László PhD

Bevezető

A kötet első része a Tanácsköztársaság idején a fővárosban működött karhatalmi csapatatok feltérképezéséről szól. A kötet második része az 1919. augusztus 1. és 1919. december 31. között a Budapesti Büntetőtörvényszéken indult – Budapest Főváros Levéltárában őrzött – ún. *kommunista* perek[2] kivonatát tartalmazza, az idevonatkozó jogszabályokkal kiegészítve.

A büntetőperekből és a közigazgatási iratokból a vörös karhatalom által elfoglalt számos épület helyére fény derült. Az iratokból nemcsak a karhatalom vezetőit, hanem a cselekmények felbujtóit és végrehajtóit is megismerhetjük. A perekből megtudhatjuk, hol tapasztalták a bűncselekménynek tekintett magatartásokat, továbbá mi motiválhatta a karhatalom állományába tartozó személyeket cselekményeikre (erre tesz kísérletet e tanulmány). Az 1919-et követően indult büntetőperek tanulmányozása a jövő feladata, ezekből újabb adatok és helyszínek kerülhetnek napvilágra.

[2] kommunista per: A törvénykezés ideiglenes szabályozásáról szóló 1919. évi 4.038. M.E. rendelet kiegészítéséről szóló 1919. évi 4.039. M.E. rendelet 1. §-a szerint törvényszék ítélt a gyorsított bűnvádi eljárás szerint

1. a Tanácsköztársaság szervei, közegei és megbízottai felett, akik hatósági jogkört bitorolva vagy színlelve, a büntetőtörvényekbe ütköző cselekményt követtek el;

2. a Tanácsköztársaság fegyveres erejének tagjai vagy az 1. pontban nem említett személyek által a Tanácsköztársaság megalapítása, fenntartása vagy visszaállítása érdekében elkövetett bűncselekmények miatt, tekintet nélkül arra, hogy a cselekményt a jelen rendelet életbeléptetése előtt vagy utóbb követték el. In: *Magyarországi Rendeletek Tára*. 1919. Budapest, 1919. Magyar Királyi Belügyminisztérium Kiadása. 651–656. o. (Így az ilyen perek iktatási jeleként szereplő *B.Kgy.* feloldása *büntető kommunista gyorsított* ügy.)

1. A Tanácsköztársaság fővárosi karhatalmai

1.1 A vörös karhatalom felállítása és szervezete

1919. március 21-én Páll György főkapitány-helyettes és Linder Béla volt hadügyminiszter még a Munkástanács ülése közben kimentek a Mosonyi utcai rendőrlaktanyába és ott a rendőrség bizalmijai és a szolgálatot teljesítő legénység előtt ismertették a Garbai Sándor (a Forradalmi Kormányzótanács elnöke) által a Munkástanács ülésén előterjesztett javaslatot. A rendőrség biztosította a tanácshatalom támogatását.[3] A Forradalmi Kormányzótanács belügyi népbiztosa Landler Jenő, helyettese Vágó Béla, a külügyi népbiztos Kun Béla, helyettese Ágoston Péter, a hadügyi népbiztos Pogány József, helyettesei Szántó Béla és Szamuely Tibor lettek.[4]

A belső rendfenntartás – a közbiztonság, a társadalmi rend biztosítása – céljára minden állam karhatalmi feladatokat ellátó fegyveres szerveket tart fenn. Ennek megfelelően az 1919. március 21-én a központi államhatalmat megszerző Forradalmi Kormányzótanács szerveként tevékenykedő, a korábbi Belügyminisztérium helyébe lépő Belügyi Népbiztosság 1919. március 26-án kiadott rendelete a fegyveres rendfenntartó szerveket, a rendőrséget és a csendőrséget feloszlatta, s helyettük a Vörös Őrség elnevezésű szervet állította fel. Ennek állománya leszerelt katonákból, felfegyverzett munkásokból, illetve részben a régi rendfenntartó szervek legénységéből és tisztikarából állt.[5] A Vörös Őrségbe toborzás útján 3000 munkást is besoroztak a korábbi 2000 fős állomány mellé.[6] Az eredeti terv szerint 30 000 ember jelentkezését várták, a régi karhatalomból csak a megbízhatóak kerültek be. A Vörös Őrség tagjai szükség esetén a Vörös Hadseregbe is behívhatók voltak, illetve az őrségben szolgálókat tanfolyamokon képezték tovább.[7] A fogházőrök a Vörös Őrség kiegészítő részét képezték.[8]

Azoknak a Budapesten tartózkodó volt csendőröknek, rendőröknek, határőrök-

[3] *Népszava*. XLVII. évf. 69. sz. 1919. március 22. szombat. 5. o.
[4] *Népszava*. XLVII. évf. 69. sz. 1919. március 22. szombat. 6. o. Június 24-től külügyi népbiztos Kun Béla, hadügyi népbiztos Szántó Béla, belügyi népbiztos Landler Jenő lett. *Népszava*. XLVII. évf. 150. sz. 1919. június 25. szerda. 4. o.
[5] Siklós András: *Magyarország 1918–1919. Események, képek, dokumentumok*. Budapest, 1978. Kossuth Könyvkiadó–Magyar Helikon. 271. o.
[6] Gerelyés Ede: A polgári és szocialista forradalom Budapesten 1918–1919. In: *Budapest története* 5. Budapest, 1980. Akadémiai Kiadó. 89. o.
[7] *Népszava*. XLVII. évf. 77. szám. 1919. április 1. kedd. 8. o.
[8] A Forradalmi Kormányzótanács XXX. számú rendelete. 1. §. A fogházőrök és más büntető intézetek őrszemélyzete a Vörös Őrségnek kiegészítő része. 2. §. A fogházőrség az igazságügyi népbiztosság alá van rendelve. 3. §. A fogházőri személyzet javadalmazása a Vörös Őrségével azonos, élelmezés helyett a megállapított váltságösszeg jár. 1919. április 2. *Népszava*. XLVII. évf. 79. sz. 1919. április. 3. csütörtök. 8. o.

nek, akik még a Vörös Őrségnél vagy a Vörös Hadseregnél nem voltak alkalmazva, a Vörös Őrség főparancsnokságánál kellett jelentkezniük (a volt Habsburg-palotában, a Lovarda utca 1. szám alatt). A vidéken tartózkodók pedig a legközelebbi Vörös Őrség kerületi parancsnokságánál tehették ezt meg. Aki a felszólításnak nem tett eleget, azt a Forradalmi Törvényszék elé állították.[9]

Seidler Ernő, a Vörös Őrség budapesti kerületi parancsnokságának politikai biztosa, április 12-én újabb rendeletet adott ki, hogy a lakosságnál lévő fegyvereket az V. kerületi Mária Valéria utca 12. szám alatt szolgáltassák be.[10]

Április 13-án, az Andrássy út 96. szám alatt kezdte meg működését a Vörös Őrség vasúti és hajózási osztálya (volt közlekedési osztály).[11]

Április 25-én a Mosonyi utcában lévő Vörös Őr laktanyában állították össze a Vörös Őrség első dandárezredének első frontra induló zászlóalját.[12] Május 4-re berendelték a Vörös Őrség szociális termelési nyomozó osztályának azon nyomozóit, akik még nem mentek ki a frontra.[13]

A Forradalmi Kormányzótanács 1919. május 5-én[14] hozott LXXXIV. számú rendeletének 1. §-a szerint csak a Vörös Őrség nyomozó testülete végezhetett nyomozó munkát. A 2. § szerint minden nyomozó közegnek a Vörös Őrség főparancsnokságának igazolványával kellett rendelkeznie.[15]

A Vörös Őrség árdrágító ügyekben eljáró bíróságát, a vásárlókkal szembeni visszaélések miatt hozták létre.[16]

A Budapestre és közvetlen környékére kiállított fegyverviselési engedélyek csak akkor voltak érvényesek, ha azokat a Vörös Őrség főparancsnoksága részéről Chlepkó Ede és Vajda Zoltán együttesen, vagy a budapesti I. kerületi vörös őrség parancsnoksága részéről Jancsik Ferenc és Hackspacker István együttesen látták el. Minden egyéb korábbi fegyverviselési engedély érvénytelenné vált.[17]

[9] *Népszava*. XLVII. évf. 100. 1919. április 26. szombat. 6. o. Ezt később egy felhívás követte. *Népszava*. XLVII. évf. 114. sz. 1919. május 14. szerda. 5. o.
[10] *Pesti Hírlap*. XLI. évf. 81. sz. 1919. április 13. vasárnap. 6. o.
[11] *esti Hírlap*. XLI. évf. 81. sz. 1919. április 17. csütörtök. 6. o.
[12] *Népszava*. XLVII. évf. 100. sz. 1919. április 26. szombat. 8. o.
[13] *Népszava*. XLVII. évf. 106. sz. 1919. május. 4. vasárnap. 5. o.
[14] A Forradalmi Kormányzótanács elhatározta, hogy az egyes népbiztosságok és egyéb intézmények nyomozó testületeit megszünteti. Ezentúl csak egy nyomozó testület működött: a Vörös Őrség Nyomozó Testülete. Minden nyomozó (kutató) közeg csak a Vörös Őrség főparancsnokságának írásbeli igazolványával léphetett fel. Aki másként jelentkezett nyomozó közegként, azt szélhámosnak tekintették. *Népszava*. XLVII. évf. 107. sz. 1919. május 5. kedd. 10. o. Lásd még: Pongrácz Jenő (szerk.): *Tanácsköztársaság törvénytár 3. A Forradalmi Kormányzótanács és a népbiztosságok rendeletei 1919. május 1.–május 21.* Budapest. 1919. Magyarországi Szocialista Párt Kiadása. 15–16. o.
[15] *Belügyi Közlöny*. XXIV. évf. 23. szám. 1919. május 11. 877. o.
[16] Például Fekete Jánost sertéshúsdrágításért és engedély nélküli árusításért két hónapi elzárásra és 2000 koronára, Fekete Jánosnét (István út 31.) ugyancsak sertéshúsdrágításért három hónapra és 2000 koronára, Händler Mór pékmestert (Erzsébetfalva, Szerdahelyi utca 10.) kiflidrágításért két hónapra és 10 000 koronára, Kis Illésné kávémérőt (Márvány utca 29.) tejdrágításért hat hónapra és 5000 koronára, Neugebauer Ernő tüzifa nagykereskedőt (Berlini tér 15.) azért, mert a fát 24,50 koronájával adta el, egy évi elzárásra és 50 000 korona pénzbüntetésre büntették. *Népszava*. XLVII. évf. 99. sz. 1919. április 25. péntek. 10. o. Németh Béla cipészt (Alkotás utca 21.), aki egy cipő elkészítéséért 240 koronát követelt, egy hónap elzárásra és 500 korona pénzbüntetésre, a Szerecsen utca 47. szám alatt lévő Friedmann-féle kóser vendéglő tulajdonosát, Kohn Miksát mert nem szolgáltatta fel a menüt, 10 napi elzárásra és 1000 korona pénzbüntetésre, zsákdrágításért a Kádár utca 5. szám alatt lévő Adler M. és Fia zsáknagykereskedő cég tulajdonosát, Adler Dezsőt félévi elzárásra és 100 000 korona pénzbüntetésre, Világosi Károlynét, a Turul kalapáruház tulajdonosát kalapdrágításért 100 korona pénzbüntetésre ítélte. *Népszava*. XLVII. évf. 104. sz. 1919. május 1. csütörtök. 13. o.
[17] *Népszava*. XLVII. évf. 97. sz. 1919. április 23. szerda. 9. o.

Május 15-től kezdve tábori szürke vagy csuhaszürke katonaruhát csak a Vörös Őrség tagjai viselhettek.[18]

A Vörös Őrség megszervezéséről a Belügyi Népbiztosság 1. BN. számú rendelete intézkedett. A Vörös Őrség központi irányítását az Országos Főparancsnokság látta el. A Vörös Őrség főparancsnoka Vajda Zoltán (július 25-től Rákosi Mátyás), az országos főparancsnok politikai biztosa Chlepkó Ede lett. Az országot 12 vörös őrségi kerületre osztották fel: I. Budapest, II. Budapest-vidéki, III. Székesfehérvár, IV. Sopron, V. Pozsony (Győrben és Egerben szerveződött), VI. Rózsahegy (Balassagyarmaton, Miskolcon és Egerben szerveződött), VII. Kassa (ideiglenesen Sátoraljaújhely), VIII. Debrecen, IX. Nagyvárad, X. Szeged (Kistelek). A V., VI., VII., XI.[19] és XII. (utóbbi kettő Erdélyben, a központot nem említve)[20] kerület területe idegen megszállás alatt volt. 1919. május 28-án a katonai és politikai események nyomán a kerületet újjászervezték. Budapesten az összes vörös őr alakulat felett a Haubrich József hadügyi népbiztos parancsnoksága alatt álló karhatalmi főparancsnokság rendelkezett.[21] A Vörös Őrség kerületi beosztása 1919. május 29-től: 1. A Budapest I. Vörös Őr Kerületi Parancsnokság illetékességi területe: Budapest székesfőváros teljes területe, és a közbiztonság érdekében a II. vörös őr kerületből a hozzá utalt Rákosszentmihály, Csepel, Cinkota (Mátyásföld), Rákospalota, Újpest, Erzsébetfalva, Kispest és Pestszentlőrinc. 2. Budapest-Vidéki II. Vörös Őr Kerületi Parancsnokság, területe: Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye (az I. vörös őr kerülethez átutalt községek kivételével), Jász-Nagykun-Szolnok, Esztergom és Hont vármegyék földrajzi területe, továbbá Csongrád vármegyének az ellenség által meg nem szállt részei. 3. Székesfehérvári III. Vörös Őr Kerületi Parancsnokság területe: Fejér, Veszprém, Tolna, Baranya és Somogy vármegyék. 4. Szombathelyi IV. Vörös Őr Kerületi Parancsnokság területe: Vas, Zala és Sopron vármegyék. 5. Győri V. Vörös Őr Kerületi Parancsnokság területe: Győr, Komárom és Moson vármegyék.[22] 6. Egri VI. Vörös Őr Kerületi Parancsnokság területe: Nógrád, Borsod és Heves vármegyék.

A budapesti vörös őr főparancsnok Seidler Ernő (a karhatalmi ügyeket politikai megbízottként irányította), majd Münnich Ferenc, Jancsik Ferenc és Hackspacher István volt. Napokkal a Tanácsköztársaság bukása előtt Rákosi Mátyás vette át a parancsnoki tisztet. A vörös őr külső megkülönböztető jelvényeként a bal felkaron

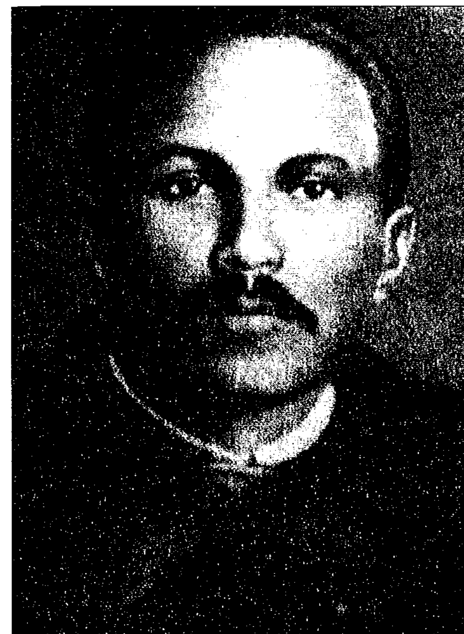
[18] *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 81. sz. 1919. május 10. szombat. 2. o.

[19] Minden vörös őrnek (volt csendőr, pénzügyőr, rendőr), aki Kolozs, Szilágy, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos, Alsó-Fehér, Kisküküllő, Nagyküküllő, és Udvarhely vármegyék területén teljesített szolgálatot, jelentkeznie kellett a XI. számú Vörös Őr Kerületi Parancsnokságnál Jászberényben. Azoknak is, akik betegségből felgyógyultak. *Népszava.* XLVII. évf. 98. sz. 1919. április 24. csütörtök. 9. o.

[20] Később a X. Szegedi Vörös Őr Kerület központja Kecskeméten (a határvédő parancsnokságon) szerveződött meg, a XI. és XII. erdélyi kerületiek pedig Kunszentmiklóson (a tábori vörös tartalékparancsnokságnál). *Népszava.* XLVII. évf. 115. sz. 1919. május 15. csütörtök. 5. o.

[21] Kovács Nándor: A Vörös Őrség története. In: *A proletárdiktatúra védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 122–125. o.

[22] Április második felében a Pozsonyi V. számú Vörös Őr Kerületi Parancsnokság Győr székhellyel megkezdte működését. Illetékessége Pozsony, Győr, Komárom, Esztergom, Hont, Nyitra és Trencsén vármegyékre terjedt ki. Felhívták a fenti megszállva lévő vármegyék területe volt csendőrségének, rendőrségének, pénzügyőrségének és egyéb karhatalmi alakulatainak az ország más részein tartózkodó, a Vörös Őrségbe belépni óhajtó tagjait, hogy a jelzett Vörös Őr kerületi parancsnokságánál személyesen jelentkezzen Győrben. *Népszava.* XLVII. évf. 95. sz. 1919. április 20. vasárnap. 9. o.

1. kép

2. kép

viselendő 45x7 cm méretű fekete színű *Vörös Őr* felirattal ellátott vörös karszalag rendszeresíttetett.[23]

A városparancsnokságok beszüntetésére vonatkozó 1919. június 12-én kelt 612/419. számú rendelet alapján a vörös őr alakulatok nem a helyi direktóriumok, hanem a budapesti főparancsnokság kivételével a Vörös Őrség Országos Főparancsnoksága alá voltak rendelve. Viszont a vörös őr alakulatoknak a helyi direktóriumokkal a legszorosabb egyetértésben kellett együtt működniük.[24] Vajda Zoltán, a Vörös Őrség országos főparancsnoka 1919. június 22-én a szervezetet a Vörös Hadsereg kiegészítő részeként említette.[25]

Vágó Béla (**1. kép**) belügyi népbiztos-helyettes Korvin Ottót (**2. kép**) nevezte ki a Vörös Őrség Országos Főparancsnoksága Politikai Nyomozó Osztálya vezetőjének. A Vörös Őrség Országos Főparancsnokságán belül a III. csoportba két osztály tartozott. Az egyik a politikai nyomozó osztály, a másik pedig a bűnügyi osztály volt. A III. csoport vezetője Páll György volt. A Politikai Nyomozó Osztály a Belügyi Népbiztosság – mely alá tartozott – épületében, a Várban (I. Országház utca 30.) foglalt helyet. A Politikai Nyomozó Osztály egy szintre került a Vörös Őrség Országos Pa-

[23] Kovács Nándor: A Vörös Őrség története. In: *A proletárdiktatúra védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 126–188. o. Lásd még Kovács Jenő: Határőrizet, határvédelem a Magyarországi Tanácsköztársaság idején. In: *A proletárdiktatúra védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 258. o.

[24] *Népszava.* XLVII. évf. 146. sz. 1919. június 20. péntek. 8. o.

[25] Kovács Jenő: Határőrizet, határvédelem a Magyarországi Tanácsköztársaság idején. In: *A proletárdiktatúra védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 260. o. A Belügyi Népbiztos 1919. március 26-án hozott 1. B.N. számú rendeletének 1. §-a.

3. kép

rancsnokságával. 1919. május 24-én az Országház II. emeletére költözött (az egykori főrendiház helyiségeibe),[26] ahova a XVIII. számú kapu szolgált bejáratul. A posta-, a távíró- és a telefonrészleget a Várban (Belügyi Népbiztosság), az útlevélrészleget[27] a Magyar Országos Levéltár[28] épületében helyezték el. A szervezet 5 alosztályból állt, az V. alosztály vezetője Cserny József **(3. kép)**, helyettese Papp Sándor volt. Ez az alosztály különítményként szerepelt.[29]

A Tanácsköztársaság kikiáltása után a Falk Miksa utcai tengerészlaktanyában lévő alakulatok tagjaiból szerveződött meg az ún. Lenin-fiúk csapata. Ez a csoport a Belügyi Népbiztosság Politikai Nyomozó Osztályának fegyveres alakulata lett, amely

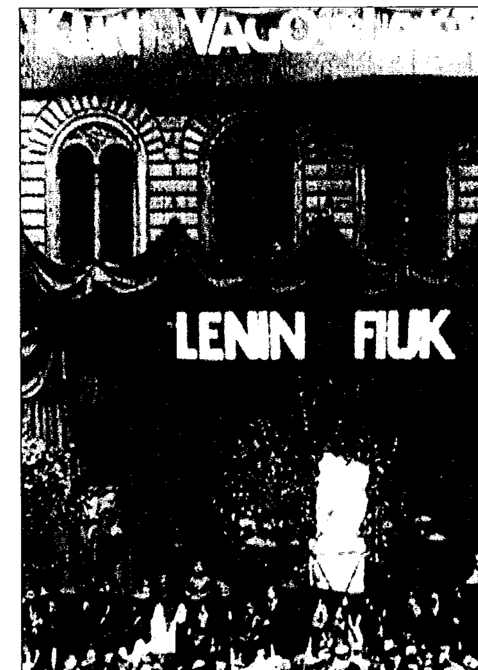
[26] A főrendiház Országház téri folyosójáról nyíló és az azt követő keresztfolyosó között lévő termeket Korvin Ottó foglalta le. A kihallgatószobát egy kisebb szoba követte a kupolacsarnok felé és egy nagy várakozóterem előzte meg két várakozó előszobával. Itt fegyveres őrök szolgáltak. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10303/1919. II. kötet. 112. lap.

[27] A Vörös Őrség kerületi főparancsnokságának útlevélosztálya az V. ker. Béla utca 5. szám alatt helyezkedett el. Itt az utazáshoz szükséges engedélyeket lehetett beszerezni. B.N. 9–10. számú rendelete. *Belügyi Közlöny.* XXIV. évf. 29. szám. 1919. június 22. 1048–1052. o.

[28] A közoktatásügyi népbiztos 1919. április 29-én kelt 26. K.N. számú rendelete az egész levéltárügy felügyeletét és irányítását a Közoktatásügyi Népbiztosság hatáskörébe utalta. Az épületet hamarosan a katonai és más hivatalok foglalták el. A Hadügyi Népbiztosság május 21-én megígérte két első emeleti szoba kiürítését, de a végrehajtására a hadműveletek befejezéséig haladékot kért. A 33. K.N. rendelet 9. §-a alapján az új épület építkezési ügyei a teljes befejezésig a Belügyi Népbiztosság hatáskörében maradtak. A kommunista diktatúra bukása után az intézmény felett újra a Belügyminisztérium gyakorolt felügyeletet. Lakos János: *A Magyar Országos Levéltár története.* Budapest, 2006. Magyar Országos Levéltár. 183–187. o.

[29] Rotter József: A Belügyi Népbiztosság Politikai Nyomozó Osztálya. In: *A proletárdiktatúra védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 37–41. o. Csernit a Forradalmi Törvényszék tagjává választották. *Népszava.* XLVII. évf. 74. szám. 1919. március 28. péntek. 4. o.

három részlegből állt. Az első Szamuely Tibor közvetlen irányítása alá tartozott. A csoport tagjai Mann József, Kovács Lajos, Kovács Gyula, Schőn Gábor, Gábor Antal, Küvér Lajos, Gellei Géza és Dékány István voltak. A második csoportot a Batthyány-palotában később *„Kun-Vágó Laktanya"* **(4. kép)** és a Trefort utcai Hunyady-palotában állították fel Cserny vezetésével. Innen mentek őrséget adni a Szovjetházba és más fontos pontokra. A Szovjetház állandó őrségének vezetője Dögei Imre volt. Az Országház kapuőrségét szintén a Lenin-fiúk adták. Itt több személy is megfordult, többek között Guzi János, Keresztesi Ferenc, Papp Sándor, Müller Vilmos, Mészáros Sándor, az Ellenbogen-fivérek, Irodenka József.[30]

4. kép

Budapesten a Vörös Őrségen túl több belügyi alárendeltségben álló fegyveres (a perekben terrorista) alakulat működött,[31] ezek közül a Lenin-fiúknak nevezett 200 fős egység a legismertebb.[32]

A proletárdiktatúra kikiáltása után Vágó Béla belügyi népbiztos-helyettes Gábor Mózesen keresztül Cserny Józsefet bízta meg a karhatalmi erők megszervezésével. A parancsnoksága alá tartozó egység munkáskatonákból alakult. A felvétel kizárólag ajánlásokra történt. Az alakulat a Falk Miksa utcai tengerészlaktanyában lévő alakulat tagjaiból szerveződött. Az egyik szervező Markovics Gyula tengerész volt. Csernyék a Vágó Béla által kiutalt Batthyány-palotában rendezkedtek be kb. 180 fővel. Ebből Cserny 40 főt átvezényelt Szamuely Tiborhoz **(5. kép)**, ezek adtak szolgálatot a Szovjetháznál. Az egység a Batthyány-palotában vette fel a „terrorcsapat" nevet,[33] s Cserny

[30] Rotter József: A Belügyi Népbiztosság Politikai Nyomozó Osztálya. In: *A proletárdiktatúra védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 92–94. o.

[31] A Lenin-fiúk, a front mögötti bizottságok, reguláris, felettes szerve a Hadügyi Népbiztosság, parancsnoka Szamuely Tibor, létszáma 200-300 fő. A Cserny-csoport a Tanácsköztársaság terrorcsapata, irreguláris, illetve félreguláris, felettes szerve gyakorlatilag nem volt, parancsnoka Cserny József, létszáma 200 fő. A Belügyi Népbiztosság Politikai Nyomozó Osztálya reguláris, felettes szerve a Belügyi Népbiztosság, parancsnoka Korvin Ottó, az operatív vezető Schön Gábor, létszáma 150 fő. Konok Péter: Két terror Magyarországon 1919–1920. *Rubicon.* 2011/2. 47. o. A tagok önként léptek be és ki. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10660/1919. Az irathoz csatolt Cserny József tanúvallomási jegyzőkönyvéből.

[32] Romsics Ignác: *Magyarország története a XX. században.* Budapest, 1999. Osiris Kiadó. 123. o.

[33] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10303/1919. V. kötet. 497. lap. Cserny József vallomása: *„Én voltam a terror csapat vezetője, Kun Béla megbízásából. ... Trefort utcában Bertók és Gulyás volt a parancsnok."* A Batthyány-palotán lévő teljes felirat: A forradalmi kormányzótanács terrorcsapata. Böhm Vilmos: *Két forradalom tüzében.* Budapest, 1946. Népszava Könyvkiadó. 292. o.

5. kép

későbbi vallomása szerint ő használta először a Lenin-fiúk elnevezést.[34] Az egység létszámát további 180-200 fővel emelték, körletük a Trefort utcai Hunyady-palota volt. Cserny a munkásmozgalomban korábban teljesen ismeretlen, öt évig katonáskodó 26 éves fiatalember volt. A hatalmas autópark, néhány könnyűágyú, gépfegyverek, kézigránátok tették félelmetessé a Batthyány-palotát. Kunfi Zsigmond kérdőre vonta a Belügyi Népbiztosságot, mert a Kormányzótanács engedélye és tudta nélkül jött létre a Cserny-csapat. Landler Jenőnek sem volt tudomása a csapatról, míg Vágó Béla elismerte, hogy a forradalom védelme miatt szervezte meg a csapatot. De a Batthyány-palota akkori közveszélyesnek tartott csoportját ő sem kívánta fenntartani.[35]

A csapat első feloszlatására május 3-án került sor,[36] amikor a Kormányzótanács szociáldemokrata tagjai tudomást szereztek áprilisi gyilkosságaikról. A terrorcsapatok feloszlatását a hadsereg-főparancsnokság vállalta, és az április 30-ai 49. khp. szám alapján történt: *„Ismételten jelentés érkezett hozzám, hogy hadműveleti területen részben egyes parancsnokságok, részben különböző munkás- és katonatanácsok különböző elnevezéssel, mint politikai terrorcsapat, helyi vörös csapat és a többi, csapatokat toboroznak, alakítanak és ezeket különböző karhatalmi, sőt helyenkint a forradalmi kormányzótanács rendeleteit túllépő célokra használják fel. A forradalmi kormányzótanács rendelete értelmében senkinek sincs joga az országban csapatokat toborozni, csak a hadügyi és belügyi népbiztosságoknak. Minden egyéb csapattoborzás, ha legjobb szándékkal történik is, könnyen ellenforradalmi tendenciákat szolgálhat. Ennélfogva elrendelem, hogy a hadműveleti területen lévő valamennyi, a hadsereg, vagy vörösőrség rendszeresített állományába és hadrend alakulataiba nem osztott úgynevezett politikai terrorcsapat vagy más elnevezés alatt működő külön csapat haladéktalanul föloszlatandó és az ott lévő katonák a vörös hadsereg kötelékébe besorozandók. A jövőben mindazok, akik ilyen önkényes politikai terrorcsapatokat alakítanak, vagy azokat vezetik, vagy azokban részt vesznek, haladéktalanul rögtönítélő törvényszék elé állítandók. – Jelen rendeletem végrehajtásával és ellenőrzésével a hadosztály-parancsnokságok politikai megbízottait bízom meg."*[37]

[34] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 8931/1919. Cserny József 1919. szeptember 1-jei gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyv alapján: „...a Batthyány palotába kerültünk, vettük fel a *„terror csapat" nevet, ha jól emlékezem Vágótól ered az elnevezés. Később én használtam először a Lenin fiúk elnevezést."* Cserny a társait terroristának nevezte, illetve működésüket illetően a gajdeszra tenni kifejezést is használta, melynek jelentése a Magyar értelmező kéziszótár 2006. évi kiadásának (Bp. Akadémiai Kiadó) szócikke (432. o.) szerint: „gajdesz fn argó Halál, pusztulás. A ~be küld: megöl. ~re megy: <gép, ruha> tönkremegy [jiddis]."

[35] Böhm Vilmos: *Két forradalom tüzében.* Budapest, 1946. Népszava Könyvkiadó. 292–293. o.

[36] *Népszava.* XLVII. évf. 106. sz. 1919. május 4. vasárnap. 7. o.

A május 10-e utáni átszervezések nyomán Haubrich József hadügyi népbiztos a maga részére lefoglalta a Batthyány-palotát. A Cserny csoport tagjai közül 25 főt a Szovjetházhoz, 15 főt az Országház őrségéhez küldtek, 43 főt Korvin Ottó testületébe vezényeltek. A többiek vidékre vagy a frontra kerültek. Cserny az Országházba költözött 50 emberével, és ott a Politikai Nyomozó Osztály V. nyomozó alosztályaként működött.[38]

Böhm felszólította Csernyt, hogy minden tárgyalás nélkül, teljes felszereléssel jelenjen meg Gödöllőn, a főhadiszálláson. Május 19-én Cserny a csapatával meg is jelent ott, két zászlóalj és egy üteg fogadta őket. Moór Pál, a főparancsnokság politikai osztály vezetője felszólította a fegyvereik átadására, ami meg is történt. Az elkobzott fegyverek és tárgyak a következők voltak: 6 db 14 cm-es aknavető, 6 db 9 cm-es aknavető, 3 db 7 és fél cm-es páncélágyú, 7 db gyalogsági ágyú, 7 db gépfegyver, 64 láda bomba, 130 láda kézigránát, 41 rekesz gépfegyvertöltény, 115 láda töltény gyalogsági ágyú számára, 807 láda aknavető és ágyúlőszer, 7 db személyautó és 6 db teherautó. Egy autót eldugtak, de pár nap múlva az is előkerült. A lefegyverzett legénységet kiküldték a frontra a hatodik hadosztályhoz.[39]

Cserny az 1919. június 24-i ellenforradalom leverése után újabb kísérletet tett arra, hogy csapatát és fegyvereit visszaszerezze. Levelet intézett Kunhoz és a hadsereg-főparancsnoksághoz: *„Veszélyben a proletárdiktatúra! Budapesten dühöng az ellenforradalom, s hogy nem diadalmaskodott, az kizáróan az én embereim érdeme ... Ezen utolsó három nap megmutatta, hogy véres kézzel kell átgázolni és vérbe fojtani minden ellenforradalmat! Meg kell szervezni a vörösőrség tüzérosztagát. E célból kérek 200 tagból álló legénységet, 80 nyomozó, 35 őrségi személyzetet és egy 25 főből álló törzset. Ezek szereltessenek fel 16 ágyúval, 12 gépfegyverrel és egyéb lőfegyverekkel. Bocsáttassék rendelkezésünkre megfelelő épület. Én átveszem a parancsnokságot és én fogom megválogatni a legénységet. Az osztag megszervezése után adassék át nekünk a dunai flottilla is. Lenni vagy nem lenni, ez most a kérdés! Ne tétovázzunk, fogjuk keményen kezünkbe a gyeplőt!"*[40] Június 24-e után, Kun Béla **(6. kép)** nyomására már különítményként szerepeltek, majd az V. nyomozó alosztályt feloszlatták és egy részét július 20-án a Mozdony utca 40. szám alá vezényelték. Itt Cserny zászló-

[37] Böhm Vilmos: *Két forradalom tüzében.* Budapest, 1946. Népszava Könyvkiadó. 293–294. o.

[38] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10303/1919. II. kötet. 251. lap. Korvin Ottó 1919. szeptember 23-ai büntetőtörvényszéki jegyzőkönyve alapján. Április elején megalakult a Batthyány-palotában a magukat politikai terrorcsapatnak nevező Cserny csoport, ez Vágó Béla megbízásából történt. Május közepén Jancsik vörös őr parancsnok a fővárosban nem tűrt meg más karhatalmi erőket.

[39] Böhm Vilmos: *Két forradalom tüzében.* Budapest, 1946. Népszava Könyvkiadó. 294–295. o.

[40] Böhm Vilmos: *Két forradalom tüzében.* Budapest, 1946. Népszava Könyvkiadó. 295. o.

6. kép

alj néven működtek, kiegészülve kb. 250 emberrel.[41]

E csapat szerepének megváltozása miatt 1919. július 16–17-e után a Kormányzótanács Csernyék helyett biztosító alakulatként megszervezte a Fabik-csoportot.[42] A Fabik-különítmény (a II. hadtest törzsszázada) parancsnoka Fabik Károly volt.[43] Fabik az I. világháború alatt tengerész volt, majd a forradalom kitörése után Nagykanizsára került, ahol Hamburger Jenő kormánybiztos rendeletére tengerészekből, katonákból és munkásokból egy kb. 80 fős karhatalmi különítményt szervezett. 1919. január elején Budapestre jöttek és március 21-ig a katonatanács és Pogány József mellett teljesítettek őrszolgálatot. Ez idő alatt a IV. ker. (jelenleg V. ker. Szabad sajtó út) Eskü út 3. szám alatti piaristáknál voltak elhelyezve. Ezek után autók rekvirálásával[44] foglalkoztak, majd húsvétig Pogány és Szántó népbiztosok, valamint Kiss Miklós vörös parancsnok mellé osztották be őket. Ekkor a tartózkodási helyük a IV. kerületi Vörös Őrség volt. Húsvétkor a Fabik-csoport feletti rendelkezést újból Hamburger Jenő földművelésügyi népbiztos vette át, és állandó szolgálattételre Székesfehérvárra rendelte azt. Ott a püspöki palotában helyezkedtek el, ahonnan elűzték Prohászka Ottokár püspököt, majd szabadrablást végeztek. A csoport egészen július 30-ig maradt Székesfehérváron, majd Budapestre vezényelték, valószínűleg az összeomló diktatúra megsegítésére, július 31-én Tétény felé vonulva szétszéledt. A csoportnak külön szolgálati vagy szervezeti szabályzata nem volt.[45]

Gombos Ferenc a Gombos-féle különítmény parancsnoka, amelynek állomáshelye kezdetben Győr volt.[46] 1919. június 26-a körül az egész terrorcsapatot Budapestre rendelték, ahol őrszolgálatot teljesítettek. Az egész csoportot Cserny József terrorcsapatába osztották be, amely a Szovjetháznál és egyéb középületek őrzésénél teljesített szolgálatot.[47] A csapat azért érkezett a fővárosba, hogy a Fabik, Szamuely és a Cserny csoportokból egy zászlóaljat képezzenek. Cserny szerint ő nem vette át a csapatot, hanem Szamuelyhez küldte a Szovjetházhoz, mert azok *„fasza emberek"*. Pap Sándor úgy emlékezett, hogy 2-3 napig voltak az Országháznál, onnan a Hernád utcai [ez a VII. kerületi Hernád utcai iskola, külön kiemelve] úgynevezett „Jancsik" laktanyába mentek, mert a csapatot felosztották Cserny, Szamuely és a Fabik csoportokra.[48] 1919. július 1-én Gombost a Budapesti Kegyelmi Bíróság elnökévé nevezték ki, így csapatának 80 tagját Cserny alá, a Mozdony utcai vörös laktanyába vezényelték.[49] Az 1920. március 12-ei jelentés szerint az 1919. június 26-a óta Budapesten állomásozó Gombos-féle terrorcsapat előbb a Kondor Kiss-féle vörös őr (terror) különítmény keretében, később pedig a Cserny terrorkülönítményben szolgált. A különítménynek a terrorista jellegét az adta, hogy a többi vörös (őr vagy katonai) alakulatoktól eltérően, sem utcai őrszolgálatot, sem pedig frontszolgálatot nem teljesítettek, tehát sem rendőri, sem katonai feladattal nem bírtak, hanem kizárólag ellenforradalmak leverésére és a proletárdiktatúra megszilárdítására alakították azokat, mint szakcsapatot.[50]

Csernyék mellett további terroralakulatok is működtek a főváros mai területén.

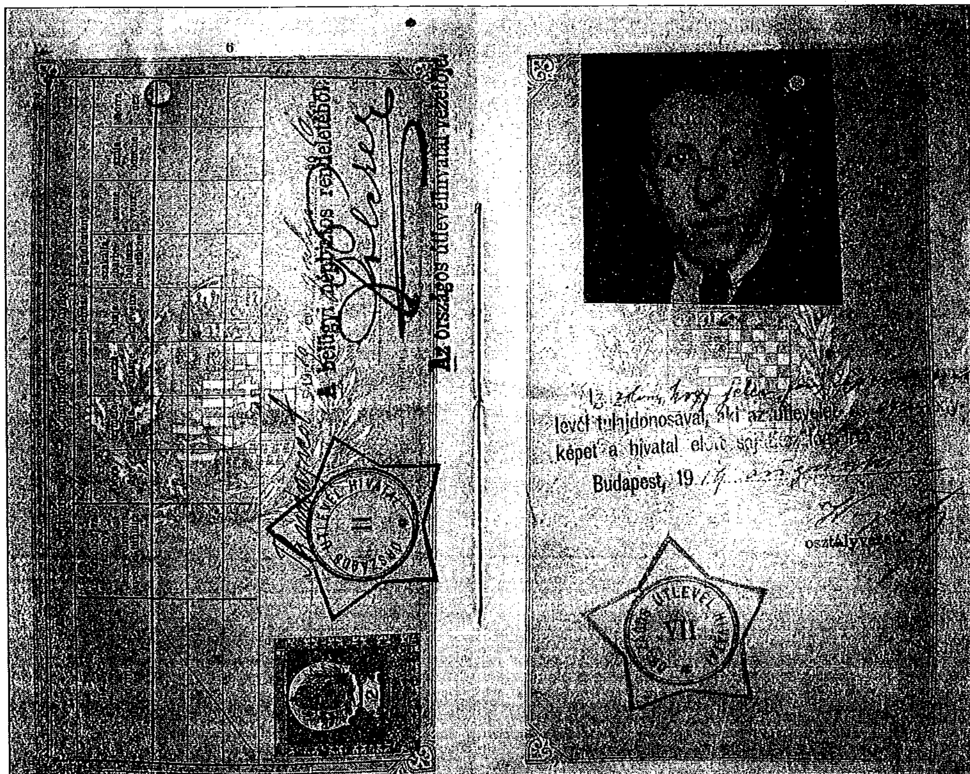
Petzkay József terrorzászlóalj-parancsnokot, aki 1919. április elején katonai szolgálatra jelentkezett a Hadik Laktanyába, innen vezényelték vidékre az ellenforradalmi megmozdulások leverésére.[51] A zászlóalj a Vörös Hadsereg része volt, melynek magját albánok, illetve ceglédi diákok és a megszállt területekről elmenekült magyarok alkották.[52] Petzkayt 1919. augusztus 13-án tartóztattak le egy gyilkosságban való bűnsegédlet miatt (feleségével Petzkay Józsefné született Telek Ilona Mártával együtt), illetve két rendben gyilkosságban való felbujtás miatt. Az 1920. május 25-én hozott ítélet alapján Petzkayt 15 év fegyházra és 10 év hivatalvesztésre ítélték.[53]

A Tormássy-féle III/26. vörös zászlóalj parancsnoka Tormássy Károly volt, aki Egert és környékét tartotta rettegésben. Korábban tiszthelyettes, a Ludovika Akadémia parancsnokképző tanfolyamának tanonca volt.[54] A Tormássy-zászlóalj a Peczkay-zászlóaljjal együtt a románok ellen harcolt.[55]

1919. július 25-én, amikor a tanácskormány katonailag már a bukás küszöbén állt, Kun Béla elrendelte a Lenin-fiúk lefegyverzését. Az ágyúikat elvették, szállásai-

[41] Rotter József: A Belügyi Népbiztosság Politikai Nyomozó Osztálya. In: *A proletárdiktatúra védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 84–85. o.
[42] Donáth Péter: *A Cserny-különítmény rémtettei „Mozdony utcai laktanyájukban" 1919 júliusában. Fery Oszkár és tiszttársai halálának körülményei, következményei, utóélete.* Budapest, 2012. Trezor Kiadó. 179–180. o.
[43] Borsányi György: *Kun Béla.* Budapest, 1979. Kossuth Könyvkiadó. 187. o.
[44] Az ingatlan rekvirálásokat nem vezették rá a tulajdonlapra. BFL XXV. 26. V. Kerületi Bíróság iratai. Fonddosszié. A telekkönyvi betétek ABC lapjai a kimutatott időszakokra terjedően tartalmazzák az egyes ingatlanok 1917–1919 évi adatait is. Átvizsgálásra nem javasolhatók, ezért csupán összesítő kimutatásokat adunk.
[45] A perben tévedésből július helyett augusztust írtak. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. III. kötet. 189. lap.
[46] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10660/1919. Az irathoz csatolt Cserny József tanúvallomási jegyzőkönyvéből.

[47] Jelentés. 1919. november 20. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 2087/1920.
[48] 1919. szeptember 11-ei jelentés. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 3211/1920.
[49] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. III. kötet. 192. lap.
[50] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 3211/1920. 28–29. lap. Itt és a 92. lapon a különítmény névsora található.
[51] Peczkay József (saját aláírása alapján) gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyve. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 1875/1920. I. kötet.
[52] Petzkay József fegyenc 1920. október 4-ei levele, Vác. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 1875/1920. VII. kötet.
[53] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 1875/1920. Lásd még Gratz Gusztáv: *A forradalmak kora. Magyarország 1918–1920.* Budapest, 1935. Magyar Szemle Társaság. 153. o.
[54] BFL VII.18.d. Budapesti Királyi Ügyészség iratai. Büntetőperek iratai. 13/9020-1919. Lásd még Gratz Gusztáv: *A forradalmak kora. Magyarország 1918–1920.* Budapest, 1935. Magyar Szemle Társaság. 153. o.
[55] *Népszava.* XLVII. évf. 135. sz. 1919. június 6. péntek. 6. o.

7. kép

kat kiürítették, míg a terroristák sorra megszöktek. A diktatúra után a rendőrség vezetői azt állították, hogy a felelősségre vonás elől sokan elmenekültek (**7. kép**), őket a Peidl-kormány például hamis útlevelekkel (Ausztriába) is segítette.[56] Kiss Miklós városparancsnok 1919. július 31-én kelt 9. számú bizalmas parancsában megemlítette, hogy a Cserny-féle zászlóaljak (Lenin-fiúk) 1919. július 29-én feloszlottak.[57]

1919. augusztus 3-án lépett életbe a Peidl-kormány rendelete, amely megszüntette a Vörös Őrséget. Ez a Magyar Népköztársaság Kormányának 4. számú rendelete az államrendőrség felállításáról. 1. §. A Magyar Népköztársaság kormánya államrendőrséget állít fel. Az államrendőrség személyzete az eddigi Vörös Őrség személyzetéből áll. 2. §. Az államrendőrség feladata kizárólag a közrend és közbiztonság megóvása. Az államrendőrség nem része a hadseregnek. 3. §. Az államrendőrség a belügyminisztérium alá tartozik.[58]

[56] Szabó László: *A bolsevizmus Magyarországon. A proletárdiktatúra okirataiból.* Budapest, 1919. Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Rt. kiadása. 222. o.

[57] Helgert Imre: Budapesti városparancsnokság 1918–1941. Doktori értekezés. 122. o. http://193.224.76.4/download/konyvtar/digitgy/phd/2003/helgert_imre.pdf (Letöltés ideje: 2013. szeptember 13.)

[58] Peyer Károly belügyminiszter és Peidl Gyula miniszterelnök aláírásával. *Belügyi Közlöny.* XXIV. évf. 37. szám. 1919. augusztus 4. 1179. o.

1919. december 1-én egy összesítés készült a kommün (március 24.–augusztus 3. között) által letartóztatott személyekről, amelyben 1461 név szerepel. Az illető neve, lakhelye (település) mellett a törzskönyvi szám, a letartóztatás időtartama és annak indoka olvasható. Az utóbbi rovatban izgatás, ellenforradalmár, lázítás, hűtlenség, rémhírterjesztés, hadsereg becsmérlése, túsz, kémkedés, rendelet megszegés, árulás, kormánygyalázás szerepeltek.[59]

Váry Albert koronaügyész-helyettes a Tanácsköztársaság bukása után készült művében 590-re tette a kommün alatt különböző személyek, szervek által elkövetett emberölések, gyilkosságok számát.[60] Ebből 100 körül lehetett az, ami Budapesten történt, de a vidéki akciókat is a fővárosból irányították.[61]

1.2 A karhatalmi csapatok visszaéléseinek feltárása

A Vörös Őrség tagjai ellen már a tanácshatalom idején több panasz érkezett. Az egyik ilyen a vásárcsarnokban szolgálatot teljesítőkre vonatkozott, akik visszaéltek helyzetükkel és soron kívül nemcsak az őket megillető élelmiszer mennyiséget vitték el, hanem 5-6 helyen is jelentkeztek és annyi élelmiszert vásároltak, hogy így több családnak nem jutott. A vörös őrök számtalanszor durván inzultálták a nőket.[62] Április elején már parancsba foglalták, és felhívták a Vörös Őrség összes parancsnokának a figyelmét arra, hogy ha az egységeiknél bárki ellenforradalmi mozgalmat szított, azt ne a Forradalmi Törvényszék elé állítsák, hanem a helyszínen halállal büntessék. Ha a Vörös Őrség személyzete fosztogatott, vagy a szállításban másokat erőszakkal akadályozott, tettenérés esetén szintén halállal büntették őket. Ha a parancsnok nem közölte a parancsot a személyzettel, akkor a parancsnokot állították a Forradalmi Törvényszék elé.[63] Május 3-án az Országház téren kivégezték a többszörösen büntetett előéletű Nemes Géza vörös őrt. Az elítélt önkényesen rekvirált, fosztogatott és rabolt.[64] Május 5-én Haubrich József népbiztos, a budapesti összes fegyveres erők parancsnoka parancsban tiltotta meg a mindennemű rekvirálást és házkutatást magánlakásokban. Rekvirálásra vagy házkutatásra csak az jogosult, akit a Vörös Őrség budapesti kerületi főparancsnoka, Jancsik Ferenc sajátkezű aláírásával erre külön felhatalmazott.[65] Májusban Vince Lajos vörös őrt a Forradalmi Tör-

[59] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.8080/1919. II. 120–142. lap.

[60] Váry Albert: *A vörös uralom áldozatai Magyarországon.* III. kiadás, Budapest, 1993. Szegedi Nyomda. 2–149. o. A korabeli büntetőjogi terminológiában az emberöléshez képest a gyilkosság speciális volt, az akkor hatályos Btk., az 1878:V. tc. 278. §-a szerint e bűncselekmény „előre megfontolt szándékot" követelt.

[61] Ungváry Krisztián–Tabajdi Gábor: *Budapest a diktatúra árnyékában.* Budapest, 2012. Jaffa Kiadó. 27. o.

[62] *Népszava.* XLVII. évf. 101. sz. 1919. április 27. vasárnap. 6. o.

[63] *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 81. sz. 1919. április 13. vasárnap. 4. o.

[64] *Népszava.* XLVII. évf. 106. sz. 1919. május 4. vasárnap. 7. o.

[65] *Népszava.* XLVII. évf. 107. sz. 1919. május 6. kedd. 1. o.

vényszék Návay Lajos és fivére, a két Hollán és a Vándor házaspár meggyilkolásáért halálra ítélte és az Országház téren nyilvánosan felakasztatta. A többi tettes megúszta.[66] Az állandó torzsalkodások, ellenségeskedések a Vörös Őrség és a Vörös Hadsereg egyes alakulatai között is fennálltak, ezt próbálta meg Böhm és Haubrich a május 5-ei parancsában megszüntetni.[67] Május 24-én Vajda Zoltán, a Vörös Őrség országos főparancsnoka rendeletben tiltotta meg a vörös őrök túlkapásait a budapesti és a kelenföldi pályaudvarokon. Itt ugyanis az őrség tagjai zaklatták a vidékről a fővárosba utazó lakosokat és elkobozták élelmiszerüket.[68] A Hadügyi Népbiztosságnak a Kis Közlöny 31. számában megjelent rendelete alapján, a Vörös Őrségnek Budapesten és környékén működő vagy e területen bűncselekményt elkövető tagjai felett a Budapesti Forradalmi Katonai Törvényszék bíráskodott.[69]

1.3 A karhatalmi csapatok által elkövetett megfélemlítések

A karhatalmi csapatok elsősorban a főúri palotákban és egyházi épületekben lévő ingóságokat rekvirálták. A megfélemlítés a katolikus egyházzal – mint a legnagyobb lelki-erkölcsi, társadalmi bázissal rendelkező közösséggel – szemben is megnyilvánult. A bűncselekmények elkövetői között vörös őröket is találunk. 1919. március 21-én az Országos Vallásügyi Likvidáló Bizottság vezetését Fáber Oszkár irányította, helyettese Apáti György lett. Első ténykedésük Budapesten, majd vidéken az egyházi vagyonok és alapítványok köztulajdonba vétele volt. Egyes helyekre terrorista vagy nem keresztény gondnokokat ültettek.[70] 1919 áprilisában a belvárosi római katolikus plébánián egy vörös őrnek akartak helyet csinálni. Hamarosan a plébánián megjelent egy anarchista megfelelő kísérettel, kihúzott revolverrel a kezében, azt kérdezte, hogy hol a nyugalmazott plébános által kiürített szobák bútora? Utána április 30-án két vörös katona jelent meg egy irattal, amelyben a következő állt: *Kijelentem, hogy az egyházi pályát elhagyom és világivá leszek.* Az íven a vallásügyi likvidáló pecsétje állt. Az egyházközségi gyűléseken a Tanácsköztársaság is képviseltette magát.[71] Az Országúti Ferences Rendház nagy kertjét kommunizálták és megnyitották a nyilvánosság számára, majd az 50 méter hosszú fakerítést is elvitték. A kertben lévő szentek szobrait meggyalázták, szétverték illetve megcsonkították. A rendház lakói állandó zaklatásnak voltak kitéve, illetve ki is lakoltatták őket. A likvidálók a rendház ingóságairól pontos leltárt vettek fel. Az alapítványok értékpapírjait is elvitték. Fáber Oszkár azt üzente, hogy ha valaki a leltározott tárgyakból valamit el mer venni, annak halálbüntetés jár. P. Vencel segédlelkészt egy Schőn nevű elvtárs hallgatta ki, közben végig keresztényellenes szavakkal gyalázta a papot. A rendházat végül francia védnökség alá helyezték. Az Istenhegyi úti Keresztény Iskolatestvéreknél is megjelentek a likvidálók a vörös őrök kíséretében. Az épületben a szentképeket, szobrokat és egy feszületet el kellett távolítani. Fáber a kommün alatt végiglátogatta a rendházakat és az egyházi intézményeket. Az egyházellenes hangulat a június 24-én kitört ellenforradalom (antikommunista) leverése után tovább erősödött.[72] Mészáros János budapesti érseki helynök szerint folyt a plébániák likvidációja, az összes vagyonukat elvették, de a templomok felszereléséhez nem nyúltak. A feltámadási körmeneteket megtarthatták, sőt, a résztvevők aránya mindenhol óriási volt. Húsvétvasárnap is nagy tömeg vett részt a szentmiséken.[73] A Tanácsköztársaság kormánya hiába mondta ki, hogy a vallás magánügy, az egyházi adó fizetése nem kötelező, a hittan az iskolákban nem tanítható, mégis többen jelentek meg a szentmiséken. Például a cinkotai hívek 1919. június 4-én a helyi iskola udvarán népgyűlést tartottak, itt a község katolikus népe 12 tagú egyháztanácsot alakított, amely magára vállalta a templomuk karbantartását, a papi és kántori szolgálatok költségét és a gyermekek iskolai hitoktatásának fenntartását.[74] Rákoscsabán a református lelkészhez hasonlóan Lakatos Kálmán plébános is átadta az egyházi iskolát, mégis letartóztatták. Azzal vádolták, hegy egy gyárost rejtegetett, aki sok megszökött munkást főbelövetett. A plébánost három napig Pesten vallatták, majd hazaengedték. A vörösök itt is sokat raboltak, elvették a házakat, tönkretették a határt.[75] Kispesten Wimmerth Béla plébánost kísérték a Kispesti Forradalmi Törvényszék elé, de hazaengedték. *„Az egyház ellenes törvények az ellenkező eredményt hozták. A templomok zsúfoltak lettek. Akiket sose láttunk templomban, most tüntetőleg megjelentek. A hitoktatáshoz majd minden szülő ragaszkodott. Még a vörös katonák is gyalog, egyenruhában jöttek az esketéshez, hogy mindenki lássa őket. ... Mennél inkább gyalázták a papot és az egyházat, a fegyver annál inkább visszafelé sült el, és csírája lett a kereszténység újjáéledésének."*[76]

[66] Böhm Vilmos: *Két forradalom tüzében.* Budapest, 1946. Népszava Könyvkiadó. 297. o.
[67] *Népszava.* XLVII. évf. 108. sz. 1919. május 7. szerda. 6. o.
[68] *épszava.* XLVII. évf. 125. sz. 1919. május 25. vasárnap. 7. o.
[69] *Népszava.* XLVII. évf. 128. sz. 1919. május 29. csütörtök. 6. o.
[70] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.7064/1919. I. 73. lap.
[71] Június 4-iki keltezéssel Fáber Oszkár, a közoktatási népbiztosság meghatalmazottja és vallásügyi likvidálója az összes plébánoshoz értesítést intézett. Ebben kikötötte, hogy az egyházközségek gyűlésein a helyi kommunista munkás- és katonatanács egy tagja, mint ellenőrző jelen legyen.

[72] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.7064/1919. II.
[73] Csombor Erzsébet: A Kőbányai Szent László Plébánia. In: *Katolikus Budapest.* 2. Szerk.: Beke Margit. Budapest, 2013. Szent István Társulat. 706. o.
[74] Nemessányiné Csepreghy Éva: A Cinkotai Mária Magdolna Plébánia. In: *Katolikus Budapest.* 2. Szerk.: Beke Margit. Budapest, 2013. Szent István Társulat. 929. o.
[75] Dóka Klára: A Rákoscsabai Nepomuki Szent János Főplébánia. In: *Katolikus Budapest.* 2. Szerk.: Beke Margit. Budapest, 2013. Szent István Társulat. 961. o.
[76] Dóka Klára: A Pestszentlőrinci Mária Szeplőtelen Szíve Főplébánia. In: *Katolikus Budapest.* 2. Szerk.: Beke Margit. Budapest, 2013. Szent István Társulat. 1111. o.

1.4 A karhatalmi csapatok elhelyezése

A fővárosban már az I. világháború kitörésekor katonákat szállásoltak be a laktanyákon kívül[77] az iskolákba, majd a szállodákba is. Ettől kezdve a különböző fegyveres szervek (közös hadsereg, a Károlyi-kormány katonái, vörös katonák, vörös őrök, terrorista alakulatok, megszálló román csapatok, francia csapatok,[78] antant misszió, csendőrök, Nemzeti Hadsereg) óriási károkat okoztak az iskolaépületekben. Ezen intézmények visszaadása, helyreállítása 1925-1926-ig,[79] a laktanyáké pedig 1927-ig elhúzódott.[80]

A Tanácsköztársaság fegyveres rendvédelmi, karhatalmi szervei döntően három épülettípust választottak a maguk számára állomáshelynek. Egyrészt átvették azokat az épületeket, amelyekbe korábban is valamely fegyveres szerv (rendőrség, csendőrség, katonaság) települt. Ezen kívül elfoglaltak nagyobb, központi helyen lévő főúri palotákat, illetve ugyancsak központi helyen lévő iskolaépületeket. Nyilvánvaló, hogy ezek a nagyobb terek voltak alkalmasak egyfelől az állomány, másfelől az őrizetbe vettek elhelyezésére és kihallgatására, valamint a fegyverek tárolására. Az elfoglalt iskolaépületeket a maguk képére formálták, melynek keretében az esetleg részben működő oktatás során a fizikai megfélemlítés mellett a hittant (mint minden iskolában) beszüntették, tilos volt a Himnuszt énekelni, helyette az Internacionálét és a Marseilles-t énekeltették. A tanintézményekben teljesen háttérbe szorították a keresztény-magyar nevelést, eltávolították a hittanárokat (papokat).[81]

A büntetőperekből kiderül, hogy a vörös őrök és a Cserny-féle terroristák az általuk letartóztatott ellenforradalmárokat vagy annak titulált személyeket mely épületekbe vitték be. Az ügyészségi vádindítványok szerint az állomány tagjaiból többen önként léptek a karhatalom különítményeibe, a szolgálati helyük pedig többször változott (Budapest, Gödöllő, Makó, Kalocsa, Püspökladány, Cegléd, Szekszárd (**8. kép**), Szolnok, Kapuvár, Csorna, Harta, Dunapataj). Voltak olyanok is, akik amilyen gyorsan beléptek, olyan gyorsan távoztak is a kötelékből. Az 1919 augusztusa után letartóztatott különítményeseket gyilkossággal vagy gyilkosságra való szövetkezéssel (gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség) vádolták. A kihallgatási jegyzőkönyvek szerint a tanúk többször ismeretlen vörös őröket és terroristákat említettek, akik magánlaksértést, személyes szabadság megsértését, lopást és rekvirálást (ételt, italt, ruhát, fegyvert, élőállatokat elvéve) követtek el. Az ellopott ingóságokat a Kis Szovjetházba (V. Alkotmány u. 25. Csillag-palota, 24849. hrsz.) vitték.[82] A perek során a kommunista befolyás alatt álló szakszervezetek és a Magyarországi Szociáldemokrata Párt (MSZDP)[83] is kiállt a vádlottak mellett, mivel hittek az ártatlanságukban. Az ítéletek kiszabása során a büntetés enyhítésénél a háborús sérüléseket, az életkort, a családi hátteret, a szigorításnál pedig a csoportosan elkövetett rablásokat, emberölést vették figyelembe.

[77] Beszállásolási jogszabályok: 1879. évi XXXVI. tc., 1895. évi XXIX. tc., 1912. évi LXVIII. tc. 21. §. és az 1919. április 30-án kelt 1919. évi 15. H.N. számú rendelet (*Belügyi Közlöny.* XXIV. évf. 23. szám. 1919. május 11. 889–890. o.).

[78] BFL IV.1420.a. Budapest Székesfőváros tanácsi majd polgármesteri ügyosztályainak gyűjteményes iratai. Katonai ügyosztályi iratok és a székesfővárosi tiszti szálló gondoksági iratainak levéltári gyűjteménye. 1. doboz. 200852/1919.

[79] BFL IV.1420.a. Budapest Székesfőváros tanácsi majd polgármesteri ügyosztályainak gyűjteményes iratai. Katonai ügyosztályi iratok és a székesfővárosi tiszti szálló gondoksági iratainak levéltári gyűjteménye. 1. és 4. doboz.

[80] BFL IV.1420.a. Budapest Székesfőváros tanácsi majd polgármesteri ügyosztályainak gyűjteményes iratai. Katonai ügyosztályi iratok és a székesfővárosi tiszti szálló gondoksági iratainak levéltári gyűjteménye. 5. doboz.

[81] Az egyházi személyek (papok, szerzetesek, apácák) akkor maradhattak, ha világi személyekké váltak, vagy ha be tudtak illeszkedni a Tanácsköztársaság társadalmába. A Forradalmi Kormányzótanács 1919. március 29-én hozott XXIV. K.T.E. számú rendelete 2. §. *Belügyi Közlöny.* XXIV. évf. 18. szám. 1919. április 6. 704. o. Lásd még: A tábori püspököknek a hadseregből is menniük kellett. *Vörös Újság.* 2. évf. 46. szám. 1919. április 3. 6. o.

8. kép

1.5 A vörös karhatalom által elfoglalt épületek[84] (9. kép)

1. Vörös Őrség Országos Főparancsnoksága, I. Lovarda utca 1. (amely korábban Habsburg József főherceg palotája (I. Szent György tér 4., 6453/2. hrsz.). Az épület az 1944–1945-ös ostromban megsérült, majd 1969-ben felrobbantották (10–11. kép).

Március 29-től itt működött a Belügyi Népbiztosság[85] által szervezett Vörös Őrség Országos Főparancsnoksága.[86] A központi bűnügyi nyomozó osztály itt kezdte meg működését. Ez az osztály négy alosztályból állt. Az első alosztályhoz a statáriális eljárás alatt lévő bűnügyek tartoztak, a második alosztály az emberélet ellen

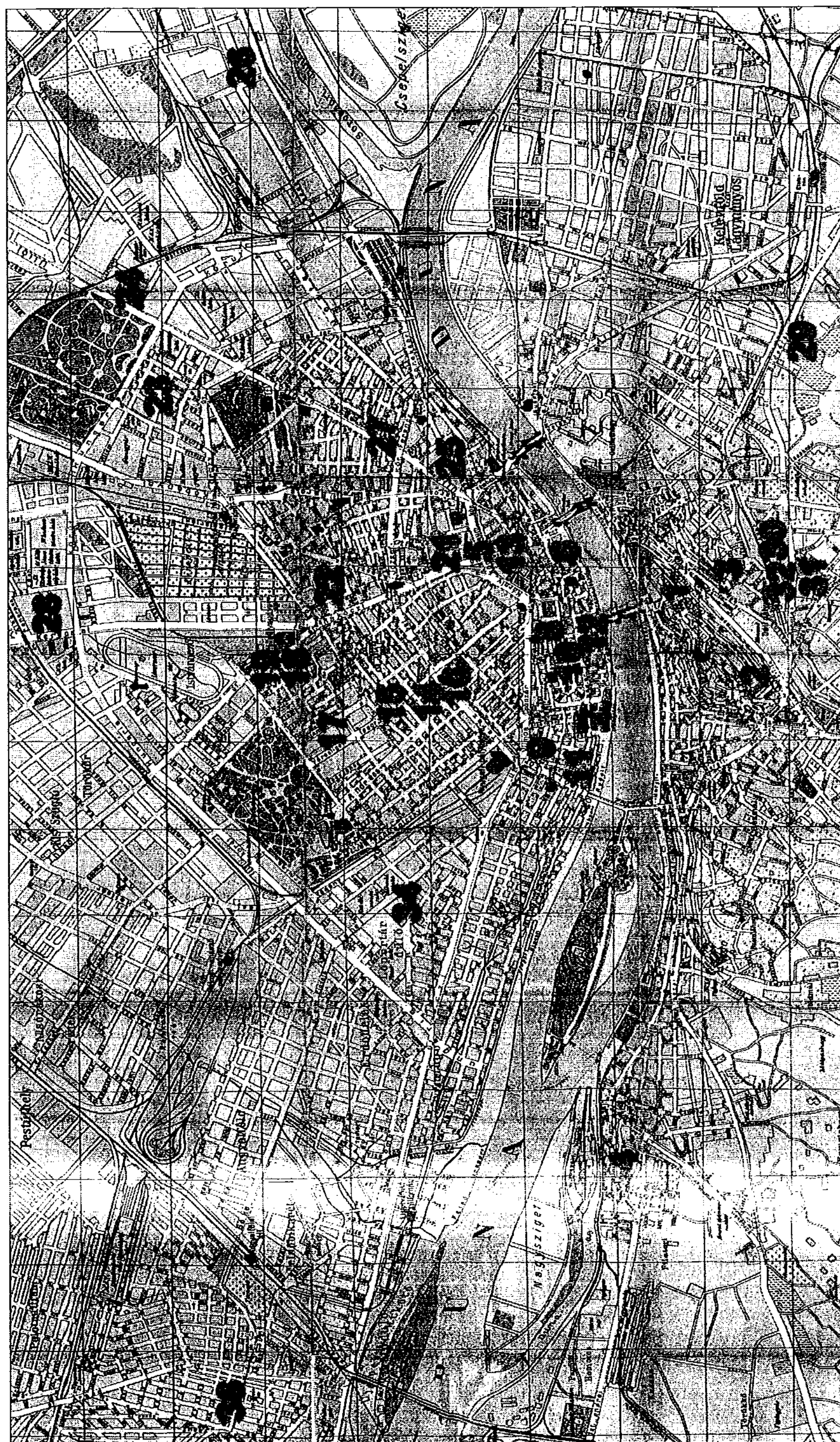
[82] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 621/1920. 13. lap. Bizonyos ruházati cikkeket az Alkotmány utcai Szovjetházba szállították. BFL XVI.2. A népköztársaság és a tanácsköztársaság forradalmi szervei. Budapesti Forradalmi Törvényszék iratai. 1093/1919.

[83] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10033/1919.

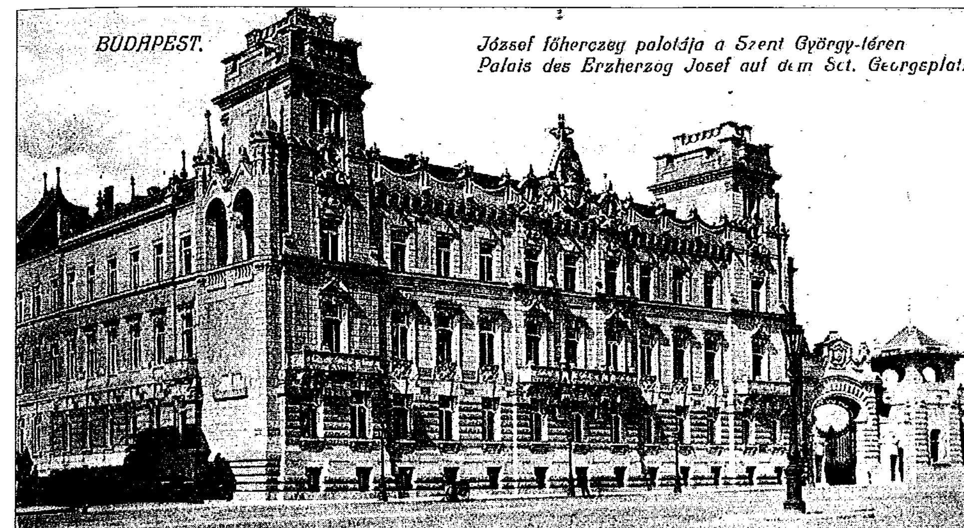
[84] A mai kerületek szerint felsorolva.

[85] *Népszava.* XLVII. évf. 70. szám. 1919. március 30. vasárnap. 9. o.

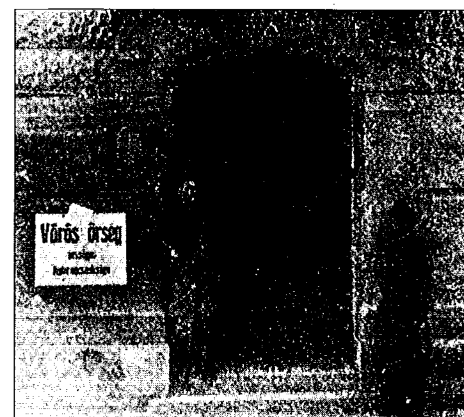
[86] Kovács Jenő: Határőrizet, határvédelem a Magyarországi Tanácsköztársaság idején. In: *A proletárdiktatúra védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 260. o. Lásd még Gerelyés Ede: A polgári és szocialista forradalom Budapesten 1918–1919. In: *Budapest története* 5. Budapest, 1980. Akadémiai Kiadó. 89. o.

9. kép

10. kép

11. kép

irányuló bűnügyekkel foglalkozott, a harmadik alosztály a lopási bűnügyeket tárgyalta, végül a negyedik alosztály az intellektuális bűncselekményekkel (csalás, sikkasztás, árdrágítás, hűtlen kezelés, okirathamisítás, stb.) foglalkozott. Az új szerv működési köre az egész országra kiterjedt.[87] A források az épületet konkrétan nem nevezik meg, általában csak azt tartalmazzák, hogy valakit a Várban állítottak elő vagy a Várban történt valami.[88] A vörös őrök, akik az utcán és a Várban teljesítettek őrszolgálatot a laktanyájukat az istállóban rendezték be.[89] Az egykori főhercegi termekben folyt a Vörös Hadseregbe való önkéntes jelentkezők beléptetése. A palota egyik szárnyát a Vörös Őrség főparancsnoksága foglalta el, a másik fronton pedig a központi nyomozó osztály helyezkedett el. A kapuknál vörös őr állt. A Vörös Őrség főparancsnoksága a volt fogadóteremben és a szomszédos termekben végezte munkáját. A toborzás is itt folyt.[90] Az épületben először az adminisztrációs szervek épültek ki, majd a működésük is beindult. Vajda Zoltán parancsnok erről így beszélt:

[87] *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 78. sz. 1919. április 2. szerda. 6. o.
[88] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.8418/1919., Kgy.8634/1919.
[89] Jakab Rudolf tanúvallomási jegyzőkönyve. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. II. kötet.
[90] *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 81. sz. 1919. április 5. szombat. 4. o.

12. kép

„Ne felejtsük el azt, hogy a kommunizmusnak egy titka van, ez a teljes rendíthetetlen egység. A burzsoázia még nincs teljesen leverve, csak elájult és hogy véglegesen eltemessük, vasfegyelemmel, munkával kell minden erőnket összefogni." Boross F. László parancsnok-helyettes kiemelte: *„...Végül ne felejtsék el soha, hogy nem egy nemzet szabadságáért, hanem az egész világproletáriátus felszabadításáért küzdünk, soha nem szabad tehát nacionalista jelszavak kedvéért letérnünk az igazi nemzetköziség útjáról."*[91] Preiner András volt államrendőr (ekkor vörös őr) több alkalommal, részben a Zrínyi utcai rendőrségi laktanyában, részben a Várban elhelyezett vörös őrségi szállásán, 7-8 ember előtt nyilvánosan a polgári és papi osztály ellen gyűlöletre, illetve a tulajdon jogintézménye ellen izgatott. Preiner a következőket nyilatkozta: *„A burzsujokat és a papokat le kell gyilkolni, a földjüket el kell venni, ez jó elv, nem olyan, mint a régi, a papok nem kellenek, a papok a népeket csak butítják, meg kell védeni a diktatúrát, a vagyonokat fel kell osztani, a burzsujoknak volt elég, most egyenlőknek kell lenni, az eddigi rohadt rendszer helyett a népuralmat kell felállítani."*[92]

2. **Ferdinánd, majd Nádor[93] Laktanya (I. Nádor, majd Kapisztrán tér 2–4., 6636. hrsz., ma az épületben a Hadtörténeti Múzeum található) (12. kép).** Cserny József március végén itt szervezte meg a terrorcsapatát, amely néhány nap múlva

[91] *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 81. sz. 1919. április 10. csütörtök. 2–3. o.
[92] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.8634/1919.
[93] A kommün alatt Liebknecht Laktanya. Itt toborozták a Vörös Vasas Ezredbe jelentkezőket. *Népszava.* XLVII. évf. 91. szám. 1919. április 16. szerda. 3. o.

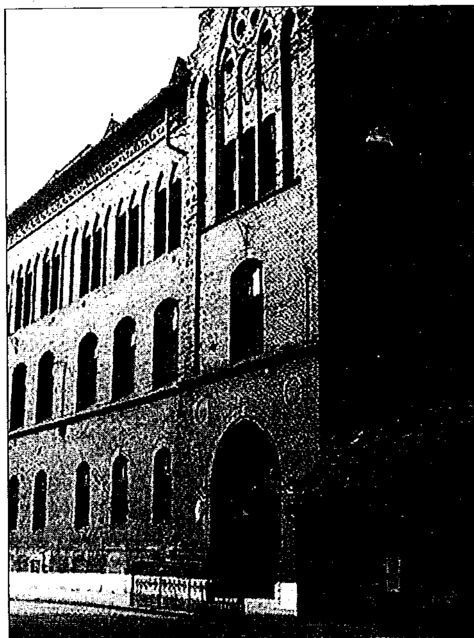
13. kép

átköltözött a Batthyány-palotába.[94] Itt negyven fő szolgált, Cserny ekkor még matrózkülönítménynek nevezte magukat.[95]

3. **Az Ág utca 2. szám alatti vörös őrszoba (I. Ág utca 2.–Mészáros utca 10., 7533-7534. hrsz., lakóház) (13. kép).**[96]

Erről az őrszobáról Tóth Anna perében olvashatunk, aki 1919. április 20-án dr. Deutsch Lajosnét két fegyveres vörös őrrel letartóztatta és az Ág utcai vörös őrszobába, onnan a Várba, majd a Zrínyi utcai főparancsnokságra kísérte. Emellett egy ismeretlen nevű somogyi földművestől jogtalanul élelmiszert vett el, valamint 11 rendbeli magánlaksértést követett el. A perében 4 év börtönre (ebből már 4 hónapot letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának 10 évi felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélték. 1921. január 18-án a márianosztrai Országos Letartóztatási Intézet igazgatója kegyelemre ajánlotta Tóth Annát, mivel a magaviselete, a beszéde és az egész fellépése kifogástalannak minősült. Minden jel arra mutatott, hogy ezeket a bűncselekményeket nem meggyőződéses kommunistaként követte el. Alig hihető, hogy személye a társadalmi rendre és békére veszélyes lett volna. Otthon három gyermeke is várta, akik igencsak édesanyjuk vezetésére szorultak. Később 1921-ben az igazságügy-miniszter Tóth Annát ke-

[94] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10660/1919. Az irathoz csatolt Cserny József tanúvallomási jegyzőkönyvéből.
[95] Árkus József: *Lenin-fiúk. Emlékezés a Magyar Tanácsköztársaság hős védelmezőire.* Budapest, 1960. Zrínyi Katonai Kiadó. 20–21. o.
[96] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.8418/1919. 5. és 11. lap.

14. kép

15. kép

gyelemre nem ajánlotta, végül a nevezett büntetésének hátralevő részét a kormányzó 1921. december 22-én kelt legfelsőbb kegyelmi elhatározásával elengedte és az elítéltet szabadon bocsátották.[97]

4. **Budapest Székesfővárosi III. ker. Kórház utcai Községi Elemi Népiskola (Kórház utca 9., 18272. hrsz. – a Fő tértől nyugatra), majd Általános Iskola, amelynek épületét 1972-ben lebontották (14. kép).** Az iskola helyiségeiben 1919. március 21-től–1919. augusztus 1-ig a Vörös Őrség volt elszállásolva.[98]

5. **Astoria Szálló, IV. Kossuth Lajos utca 21.–Múzeum krt. sarka (ma Danubius Hotel Astoria, V. Kossuth Lajos utca 19-21.–Múzeum krt. sarka, 222. hrsz.).** Az épület az 1918-as őszirózsás forradalmat követően a Magyar Nemzeti Tanács székhelye volt. Károlyi Mihály és felesége a negyedik emeleten lakott, az irodák pedig az első emeleten kaptak helyet.[99] Kezdetben a kommunista direktórium vezetői az Astoria Szállóban (**15. kép**) laktak. Március 22-én, szombat reggel Kun Béla külügyi népbiztos és társai: Bettelheim, Rákos, Sugár és Szamuely beköltöztek a szállóba, amelynek nyolc szobáját Moór városparancsnok lakásutalványa alapján rekvirálták számukra. A szobák egy részében addig a cseh-szlovák „követség" tagjai laktak.[100]

[97] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.8418/1919.

[98] BFL IV.1420.a. Budapest Székesfőváros tanácsi majd polgármesteri ügyosztályainak gyűjteményes iratai. Katonai ügyosztályi iratok és a székesfővárosi tiszti szálló gondoksági iratainak levéltári gyűjteménye. 1. doboz. 213010/1924.

[99] Saly Noémi (szerk): *Budapesti kultúrtörténeti séták 2. A régi pesti városfal mentén.* Budapest, 2013. Fekete Sas Kiadó–Budapesti Városvédő Egyesület. 166. o.

[100] *Népszava.* XLVII. évf. 70. szám. 1919. március 23. vasárnap. 7. o.

Március 27-én Cserny József a tengerészlaktanyában kiválasztotta Csomor Gábort és Kemény Jánost, akik már másnap, március 28-tól őrszolgálatot láttak el az épületnél. Mindig ők ketten szolgáltak, az egyikük Kun Bélát kísérte az autóján, míg a másikuk Kun Béla szobája előtt állt őrt. Április első felében a népbiztosok átköltöztek a Hungáriába. Ekkor az őrség száma négyről tíz főre nőtt, és ekkor Csomor lett a szolgálatvezető. Csomor a Cserny-féle terrorcsapat tagja volt, de külön beosztottként Kun Béla mellett őrködött. Cserny a Hungáriából és a Batthyány-palotából minden 24 órában kb. 25 terroristát küldött ki külső szolgálatra. Csomor állandóan az első emeleten teljesített szolgálatot, illetve oda osztotta be az embereit. Egyszer Cserny emberei a korzón lányokkal hancúroztak, ami után Kun Béla Csomort bízta meg Cserny embereinek ellenőrzésével. Így lett Csomor Gábor az egész őrség ellenőrzője.[101]

6. **Szovjetház (korábban és később Hungária Nagyszálló), akkor IV. kerület, majd V. kerület, Türr István utca 1.–Mária Valéria utca 6.–Ferenc József rakpart 30-31. (24403-24404. hrsz., ma a Hotel Marriott áll a helyén).** A Hungária Nagyszálló Rt.[102] 1916-ban megvette a Ritz Szállót (a terveken még Carlton),[103] amelyet Dunapalota Szállodának (V. Mária Valéria utca 14.–Eötvös tér 3.–Ferenc József rakpart, 24495. hrsz.) neveztek át.[104] Eleinte az utóbbiban volt a Vörös Őrség főparancsnoksága, ahova egy toborzóhelyiséget is szántak.[105] Végül a központi főparancsnokság a Dunapalota helyett az egykori Habsburg József palotába került.[106] 1919-ben a Szovjetházat (**16. kép**) azért létesítették, hogy a népbiztosok egy helyen lakjanak (Kun Béla szobája a második emeleten volt)[107] és szükség esetén azonnal tudjanak tanácskozni.[108] A Szovjetházban Kun Béla (beceneve Öreg) személyes testőrei a következők voltak: Gréman János, Pergovácz Károly, Szabó József, Somogyi László, Orbán János, Makai László,[109] míg állandó sofőrje egy Prucsni nevű személy

[101] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10303/1919. II. 154. lap.

[102] Hungária Nagyszálló 1868–1871 között épült, negyedik emeletén egy kápolna kapott helyet nagy oltárképpel. Az épület 1944–1945-ben súlyosan megsérült, a háború után elbontották. Sisa József: A pesti aldunasor (a későbbi Duna-korzó) egykori épületegyüttese. In: *Ars Hungarica.* XVII. évf. 2. sz. Budapest, 1989. MTA Művészettörténeti Kutató Csoport. 162. o. Lásd még: BFL XV.17.d.329. Budapesti tervek gyűjteménye. Budapest (székes) főváros tervei. Építési ügyosztályok tervtára. 2111. doboz.

[103] Sisa József: A pesti aldunasor (a későbbi Duna-korzó) egykori épületegyüttese. In: *Ars Hungarica.* XVII. évf. 2. sz. Budapest, 1989. MTA Művészettörténeti Kutató Csoport. 159. o. Lásd még: BFL XV.17.d.329. Budapesti tervek gyűjteménye. Budapest (székes) főváros tervei. Építési ügyosztályok tervtára. 2145. doboz.

[104] BFL XV.16.e. 251/77-37 (34). Budapesti térképek gyűjteménye. Budapest (székes) főváros térképei. Budapest áttekintő. Ma a Dunapalota Szálló (Apáczai Csere János utca 14.) helyén az Inter-Continental Bécsi Kávéház áll.

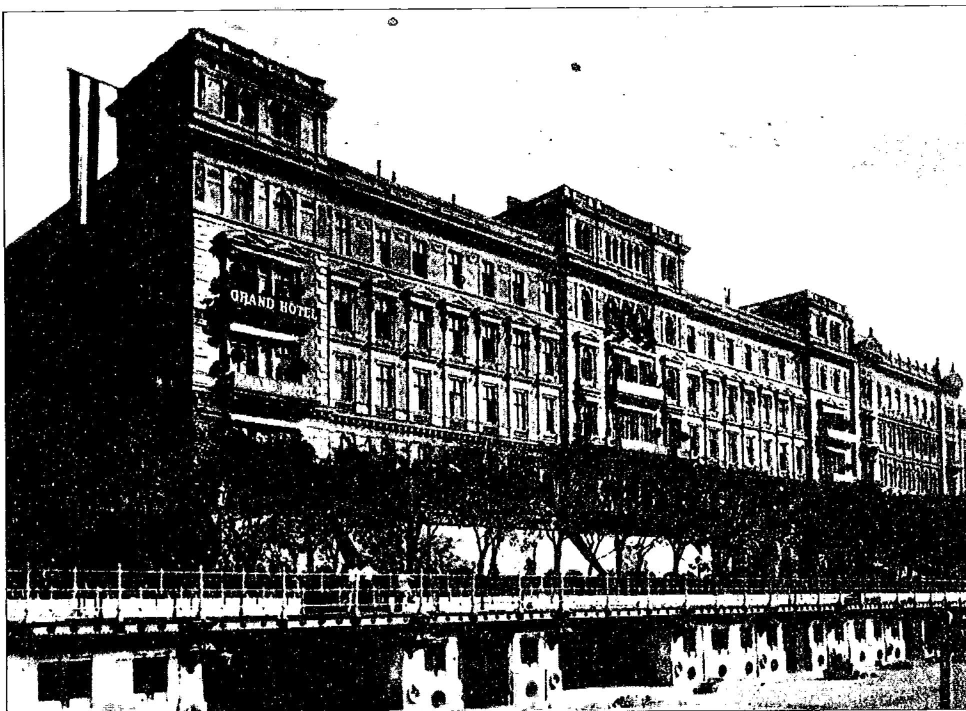
[105] *Népszava.* XLVII. évf. 77. szám. 1919. április 1. kedd. 8. o. Lásd még: *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 77. sz. 1919. április 1. kedd. 6. o.

[106] *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 78. sz. 1919. április 2. szerda. 6. o.

[107] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10082/1919. III. 157. lap.

[108] A régi helyrajzi szám: 637-638., régi cím: Türr István utca 1.–Mária Valéria utca 5.–Ferenc József rakpart 36-37. BFL XV.16.e.251/30-37(34). Budapest (székes) főváros térképei. Budapest áttekintő. A Forradalmi Kormányzótanács székhelye, ma a Hotel Marriott áll a helyén, Apáczai Csere János utca 4. Ungváry Krisztián szerint a Hungária Nagyszálló egybeépült a Ritz Szállóval, illetve az épületre a Mária Valéria utca 14-es házszámot jelölte meg. Ungváry Krisztián–Tabajdi Gábor: *Budapest a diktatúra árnyékában.* Budapest, 2012. Jaffa Kiadó. 28–30. o. A levéltári tervek szerint ez két külön épület. BFL XV.17.d.329. Budapesti tervek gyűjteménye. Budapest (székes) főváros tervei. Építési ügyosztályok tervtára. 2111. és 2145. doboz. Lásd még: BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10082/1919., B.Kgy.10236/1919., Kgy.10654/1919.

[109] FL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10082/1919. I. kötet, 31. lap.

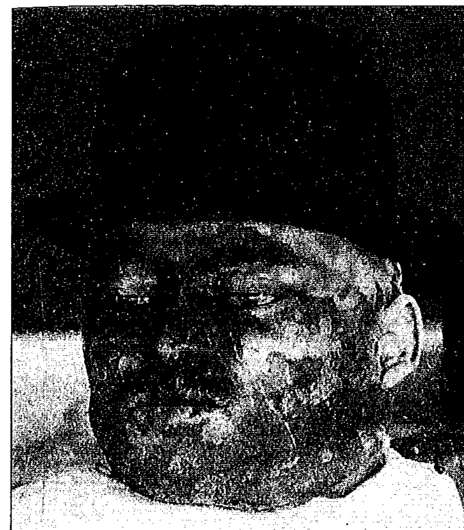
16. kép

volt.[110] Kun Béla 1919. április 23-án a Szovjetház gazdasági vezetését Nagy Bélára bízta, aki Szamuely Tibort váltotta. Az épületben május közepéig még idegen vendégek is voltak, akiket mind kilakoltattak.[111]

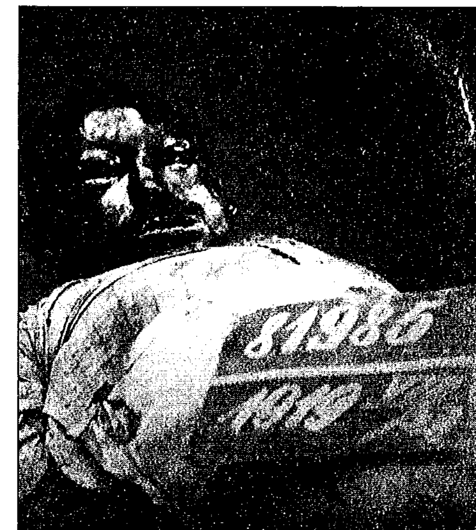
Böhm Vilmos szerint a kormányzótanács soha nem rendelt el túszszedést, azt az április 19-ei román támadás után a Szovjetház néhány ultraforradalmárja rendelte el. Teljesen ötletszerűen válogatták össze a túszul kiszemelt személyeket. A letartóztatással Csernyéket bízták meg. József főherceg fia, József Ferenc a Ritzben töltötte fogságát.[112]

Budapesten 1919. június 24-én kitört a Ludovika Akadémia tisztjeinek vezetésével az ún. Ludovikás ellenforradalom, amelyhez a flottilla egyes hajói is csatlakoztak. A megmozdulás központja az Óbudai Tengerészlaktanya, a Ludovika Akadémia és a Róbert Károly körúti Vilmos herceg (akkor Engels) Tüzérlaktanya volt. A terv szerint a lázadás kitörését jelző ágyúlövést követően a lázadókhoz csatlakozik a pesti munkásság is, amelyeket a laktanyákban felfegyvereztek volna, és megszállták volna a stratégiai központokat (Szovjetház, telefonközpont, hidak). A hadihajók feladata a hidak lezárása és a Szovjetház sakkban tartása. Június 24-én 16 órakor a Maros mo-

110 BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10303/1919. II. 156. lap.
111 BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy. 2575/1920. Ítélet alapján.
112 Böhm Vilmos: *Két forradalom tüzében.* Budapest, 1946. Népszava Könyvkiadó. 299–300. o.

17. kép

18. kép

nitor,[113] valamint a Pozsony és a Csuka őrnaszád bevonta vörös zászlóit és felvonta a nemzeti trikolort. Óbudáról lehajóztak és az Erzsébet híd fölött a Pozsony több lövést adott le a Szovjetházra. Miután ezt erős géppuskatűzzel viszonozták, visszavonult a déli összekötő vasúti hídig. Június 25-én délelőtt a Lajta monitor és a Komárom őrnaszád lehajózott Budapestig, ugyancsak nemzeti zászló alatt. A két hajó nem adott le lövéseket, de őket is erős géppuska- és ágyútűz fogadta. A lázadásban részt vett hajók, június 25-én éjjel, déli irányban elhagyták a fővárost.[114]

Az épületbe költöztetettek közül az egyik legismertebb személy Szamuely László, Szamuely Tibor testvére, aki kezdetben a Vörös Újságnál dolgozott, majd a nyíregyházi 5. hadosztály politikai megbízottja (komisszárja), később a Szovjetház parancsnoka lett. Szamuelyt a büntetőperében azzal (is) vádolták, hogy 1919. július 18–19-e éjjelén részt vett Grigor Effinof és Isay Juckelsohn **(17–18. kép)** ukrán tisztek meggyilkolásában, akiket élve a Dunába dobtak. Az ukrán tisztek Magyarországon akartak fegyveres erőt szervezni orosz hadifoglyokból az oroszországi polgárháborúban

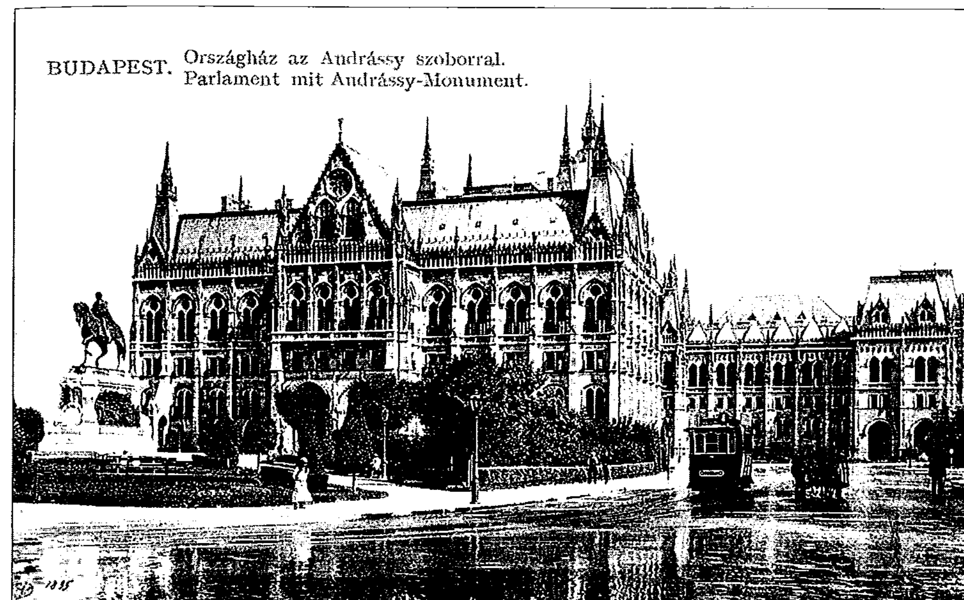
113 A monitorok legfőbb jellegzetessége a forgatható lövegtorony volt. Az első monitorokat az alacsony hajótest, az erős páncélozottság, valamint a vitorlázat és a kötélzet teljes hiánya jellemezte. Mára hét példány maradt a típusból. A Leitha (később Lajta) 1919. május-júniusban Komárom térségében harcolt a cseh intervenció ellen, majd június 24–26. között az antikommunista monitorlázadásban vett részt. Margitay-Becht András: A Lajta monitor múzeumhajó. In: *Regiment.* VI. évf. 2010/4. 15–19. o. A kommünnek négy monitora volt, de ezekből csak hármat tudott használni. A Marost, a Leithát (később Lajta) és a Szamost újra felfegyverezték. Az első kettő június 24-ig, az utóbbi július 31-ig volt a Tanácsköztársaság tulajdonában. Az Inn (később Újvidék) július 13-án került vízre Marx néven, de nem volt magyar tulajdonban. Az antikommunista monitorlázadásban részt vevő Maros és Leitha június 26-án (a Fogas, Csuka, Komárom (ex-Stöhr) és a Pozsony (ex-Lachs) őrnaszádokkal) Bajára menekült. A Szamos és a közben elkészült Újvidék (ex-Inn, ex-Marx) csak a Friedrich-kormány idején került az Antant kezébe. Ezt az utolsóként lefoglalt két monitort (a Viza és a Compó őrnaszádokkal együtt) 1919. november 18-án Belgrádba szállították. Margitay-Becht András: *A Leitha monitor – Az utolsó osztrák-magyar hadihajó története.* Budapest, 2009. Schöck Kft. kiadása. 27. o.
114 Margitay-Becht András: *A Leitha monitor – Az utolsó osztrák-magyar hadihajó története.* Budapest, 2009. Schöck Kft. kiadása. 71–72. o.

való részvétel céljára. Felmerült a gyanú, hogy a Magyar Tanácsköztársaság ellen dolgoztak. A parancsot az ukránok megölésére maga Kun Béla adta. A két ukránt meztelenül kivitték a Duna partra, követ kötöttek a nyakukba, saját ingükkel és gatyájukkal gúzsba kötötték őket, szemüket kinyomták, puskatussal fejbevágták és a Vigadó téri Propeller állomás kikötőhídjáról a Dunába rúgtak. Az ukránok Anton Antonovics Denikin orosz generális követei voltak. Az áldozatok közvetlenül a meggyilkolásuk előtt csókkal búcsúztak el egymástól. Szamuely Tibor a következőket mondta: *Nehogy agyonlőjétek őket, mert az zajjal jár, hanem kössetek követ a nyakukba és élve dobjátok őket a Dunába.* A parancsot több ismeretlen terroristával együtt Szabó József, Bozsika Péter, Gréman (Grehman) János hajtotta végre. Az ukránok nyakára a követ Pergovácz Károly kötötte, míg a szemük kiszúrása egy Bienholcz nevű terrorista indítványára történt. Pergovácz még el is mesélte, hogy: *Az anyja Istenit elég messziről kellett cipelnem azt a két nehéz követ, amelyeket az ukrán hólyagok nyakába kötöttünk.*[115] Szamuely Tibor és Szamuely Zoltán a diktatúra bukása után öngyilkosságot követett el.

Szamuely László 28 hónapi orosz fogság után került Moszkvába Kun Bélához és Szamuely Tiborhoz, akik elegáns szállóban laktak. 1918 májusától Kunnal és Tibor bátyjával együtt agitáltak a hadifoglyok között. A diktatúra alatt hadosztály politikai megbízott, majd a népbiztosok személyes rendelkezésére volt beosztva, júliustól a Szovjetház parancsnoka. 1919. július 26-án az ő intrikái hatására oszlatta fel Kun Béla Cserny különítményeit. Istenben nem hitt, sem a túlvilágban, csak a természetben. Szamuely László tejhatalommal rendelkezhetett, halálos ítéleteket hozhatott, hadisarcot vethetett ki. A diktatúra bukása után 4 és fél hónapon keresztül álnéven élt különböző szállodákban, Kelemen László név alatt bujkált Budapesten, majd Csuvara Mihály révén hamis névvel, érvényes útlevéllel akart Ausztriába szökni, de december 15-én letartóztatták.[116] A büntetőtörvényszék Szamuely Lászlót és két társát halálra, a többi (részint távollévő vagy külföldre menekült) vádlottat különböző időtartamú börtönbüntetésre ítélte. Az elítéltek közül többeket mellékbüntetésként kiutasították az országból, illetve megtiltották számukra a Magyarországra való visszatérést.[117] Szamuely László szökése után egy lezárt ládát hagyott a Hungária Szállóban.[118]

Sterk Béla, aki a diktatúra utolsó időszakában a Szovjetház körül felállított ágyúkat felügyelte, elmesélte, hogy az említett időszak alatt 180 embert öltek meg, vagy dobtak a Dunába, ő maga is segédkezett a gyilkosságoknál, a köveket ő vitte a kivégzések helyszínére.[119] A diktatúra bukása után a Hungária Szálló és a Dunapalota is felmérte az épületben keletkezett károkat, köztük az egyik monitor által okozott belövéssel együtt.[120]

[115] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10082/1919. III. 157. lap.
[116] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10082/1919. IV. 263–264. lap.
[117] Váry Albert: *A vörös uralom áldozatai Magyarországon.* III. kiadás. Budapest, 1993. Szegedi Nyomda. 16–17. o.
[118] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 6274/1920. II. 83–110. lap.
[119] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10303/1919. I. 97. lap.
[120] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 6274/1920. II. 83–110. lap.

19. kép

7. **Országház (V. Országház tér, most Kossuth Lajos tér, 24894. hrsz.).** Az Országház (**19. kép**) pincéjében egy nyomozó osztály működött, számos gyanúsítottat ide állítottak elő, és itt hallgattak ki.[121] A parlamenti fogolyőrség parancsnoka Panits Vilmos (a Cserny-féle terrorcsapat tagja) volt.[122] Baksay Miklós ügyvédet kétszer vitték be (június 24-én és július 18-án) az Országház fogdájába ellenforradalmi tevékenység vádjával. Második letartóztatásánál egy Fallós Manci nevű nő a következőket mondta Baksaynak: *Csakhogy itt vagy kedves Baksay! Te utolsó, te ronda csirkefogó! Oly szép dögöd lesz, s oly élvezet lesz a szemeidet kiszúrni, és széttört bordáidra taposni! Ne félj semmit, nem fogsz sokáig már élni! Hamarosan úszol te is a Dunán!*[123] 1919. június 22-én halálos lövések dördültek a krisztinavárosi úrnapi körmenetkor, amikor is dr. Dénes Artúr ügyvédet halálos golyó érte. A Vörös Őrség Budapesti Kerülete I. zászlóaljának 3. százada, illetve a Cserny-féle különítmény megkezdte a letartóztatásokat. A gépkocsin érkező különítményesek azokból a házakból, ahonnan a tüntetők követelésére bevonták a vörös zászlókat, illetve ahol agitáltak és állítólag a vörös őrökre lőttek, közel 20 embert szállítottak az Országház épületébe. Az elfogott embereket a különítményesek és a Belügyi Népbiztosság politikai nyomozói hallgatták ki. Voltak, akiket elengedtek, de többüket még napokig benn tartották. Elekes Tivadar politikai nyomozó felpofozta Csapiczky Róza szobalányt és özv. Punzergruber

[121] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.5915/1919., Kgy.7610/1919., B.Kgy.8963/1919., B.Kgy.9983/1919., B.Kgy.10082/1919., Kgy.10365/1919., B.Kgy.10652/1919., B.Kgy.11529/1919., Kgy.11589/1919.
[122] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. I. kötet.
[123] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10303/1919. II. kötet. 112. lap.

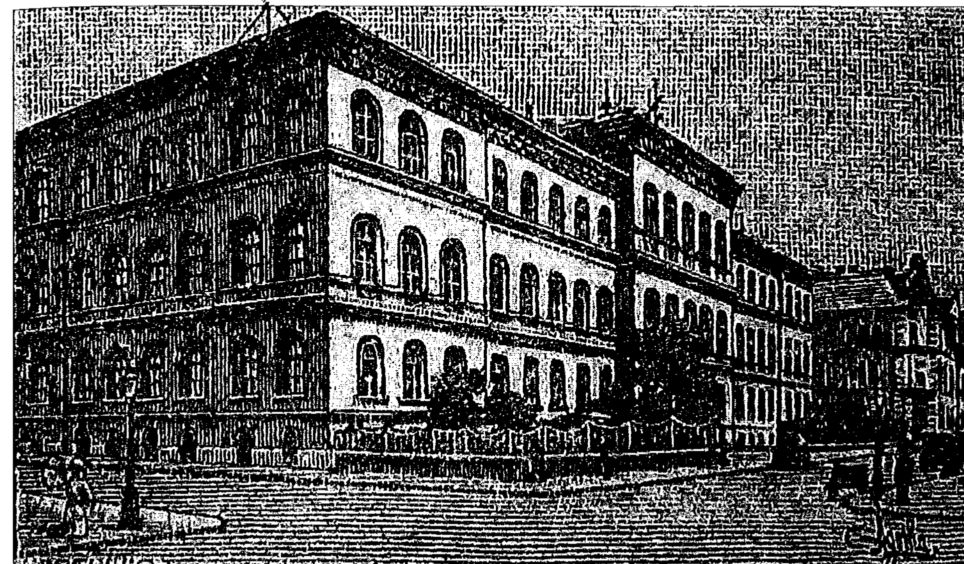

20. kép

Gusztávnét a vörös zászló letépéséért. A kihallgatások célja egy állítólagos „ellenforradalmi összeesküvés" bebizonyítása volt.[124] Barnafi István munkástanácsi tag 1919. június 22-én a krisztinavárosi katolikus úrnapi körmenet alkalmával, a tömegben feltett kalapban állt, majd lármázott és lövöldözött, illetve összeszólalkozott Maár Józseffel, Holczinger Antallal és Spizléner Ferenccel, akiket az I. kerületi Munkástanácsnál feljelentett és a vörös őrökkel előállíttatott. A sértetteket megfosztották személyes szabadságuktól, testileg és lelkileg bántalmazták. A Forradalmi Törvényszék Maár Józsefet 1 év kényszermunkára ítélte (súlyos rokkantsága miatt elengedték). Weisz Fülöp Holczinger Antal halántékához revolvert szegezett. Novák Nándor munkástanácsi tag Maár Józsefet öklével többször fejbe ütötte.[125]

8. **Zrínyi utcai Rendőr-főkapitányság (V. Zrínyi utca 2–4., 24559-24560. hrsz.).** Itt működött **(20. kép)** a Budapest I. Vörös Őr Kerületi Parancsnokság.[126] 1919. március 21-én az épületen már vörös zászló lengett, és egyes rendőrök a nemzetiszínű kokárda helyett vörössel borított sapkarózsát tűztek a sapkájukra. A politikai megbízott Seidler Ernő lett, míg a főkapitány a Károlyi-kormány által kinevezett Dietz Károly maradt. Az utóbbi Páll György főkapitány-helyettessel kisietett a rendőrlaktanyába, hogy a legénységet feleskessék a proletárdiktatúrára. Az állományból csak 60-80 fő jelent meg.[127] Április elejétől a Vörös Őrség kerületi parancsnoksága a főkapitányságon székelt. Hozzá tartozott Újpest, Rákospalota, Kispest és Csepel. Később a területet bővítették. Akkor még csak két dandárt alakítottak, egyenként három ezreddel. Egy ezredet öt zászlóalj alkotott. Mindegyik zászlóaljának, amely egy-egy kerületet látott el, hét-hét százada lett. Minden nap egy másik dandár állt szolgálatba. A századok adták az álló őrszemeket, mozgó őrséget és az őrjáratokat. Mindegyik századot két géppuskával látták el. A zászlóalj-parancsnokságokat a volt kerületi kapitányságok épületeiben helyezték el.[128] A június 24-i ellenforradalom

[124] Nagy Sándor: Vörös megtorlás a fehér Budán. In: *Rubicon.* 2011/2. 39–41. o.
[125] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.9132/1919.
[126] Kovács Jenő: Határőrizet, határvédelem a Magyarországi Tanácsköztársaság idején. In: *A proletárdiktatúra védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 258. o. Lásd még BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.8418/1919., Kgy.8634/1919.
[127] Hetényi Imre: *Amikor a rend őre voltam.* Budapest, é. n. Pantheon Kiadás. 71–72. o.
[128] *Népszava.* XLVII. évf. 81. sz. 1919. április 5. szombat. 10. o. Lásd még: *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 81. sz. 1919. április 5. szombat. 6. o.

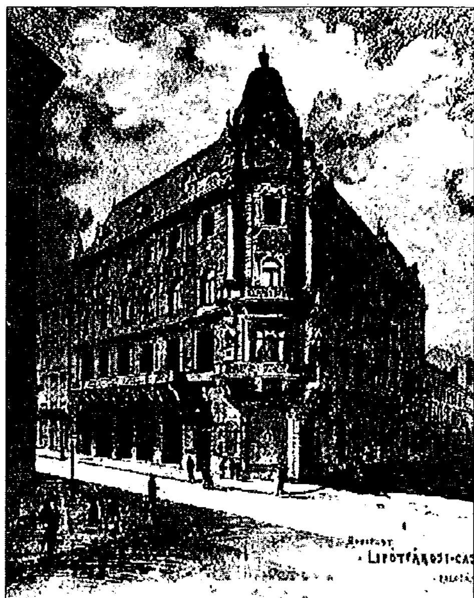

21. kép

kirobbantásakor a politikai megbízottaknak az Engels laktanyában sikerült maguk mellé állítani a legénységet, és letartóztatták a tiszteket. A szintén a laktanyában tartózkodó Lemberkovics Jenő századost és segítőit, Filipecz Dénes főhadnagyot és Szőcs András tartalékos főhadnagyot, a Nemzeti Színház színészét egy Szegő nevű nyomozó elfogatta és a főkapitányságra szállíttatta. Ott a kihallgatást vezető terrorista belelőtt Lemberkovicsba és Filipeczbe. Az előbbi a kórházban belehalt a sérüléseibe. A színészt a parlamentben lévő fogdába vitték, majd pár nap múlva kidobták a harmadik emeletről.[129]

9. **Magyar Királyi Állami Főreáliskola (V. Markó utca 18–20. szám, 24976. hrsz., jelenleg Xantus János Idegenforgalmi Gyakorló Iskola és Szakképző Iskola).** Az épületet **(21. kép)** március 21-e után a Vörös Őrség foglalta el, s a későbbiekben az iskola udvarán több kivégzést hajtottak végre. A tornacsarnok falánál lőtték agyon 1919. április 23-án dr. Stenczel János ügyvédet, Nikolényi Dezső államrendőrségi fogalmazót[130] és Várkonyi Bálint dömsödi malomtulajdonost. Krammer vádbiztos, László Jenő, a Forradalmi Törvényszék elnöke jelenlétében hirdette ki a halálos ítéletet. A három elítéltet 12 vörös őr kísérte az iskola udvarához, négy terrorista lőtte őket agyon. A kivégzéshez a Forradalmi Törvényszék épületéből érkezett kb. 40-50 ember nézte végig. A három elítélt ellenkezés nélkül, lehajtott fővel, csendesen ment ki a kivégzés helyére. Az udvaron a főépülettel szemben lévő falhoz, a lépcsőhöz közel, egymástól kb. két lépésnyi távolságra állították fel őket,

[129] Id. Margitay-Becht András: *A Leitha monitor ...és a többiek.* Budapest, 2007. Hadtörténeti Intézet és Múzeum. 238. o.
[130] Az emlékét az 1919. szeptember 21-i főkapitányi napiparancs is megörökítette. BFL VI.1.c. Magyar Királyi Államrendőrség Budapesti Főkapitányság iratai. Főkapitánysági napiparancsok. 1919. november 12.–1919. november 24. 11/1919. 1. o.

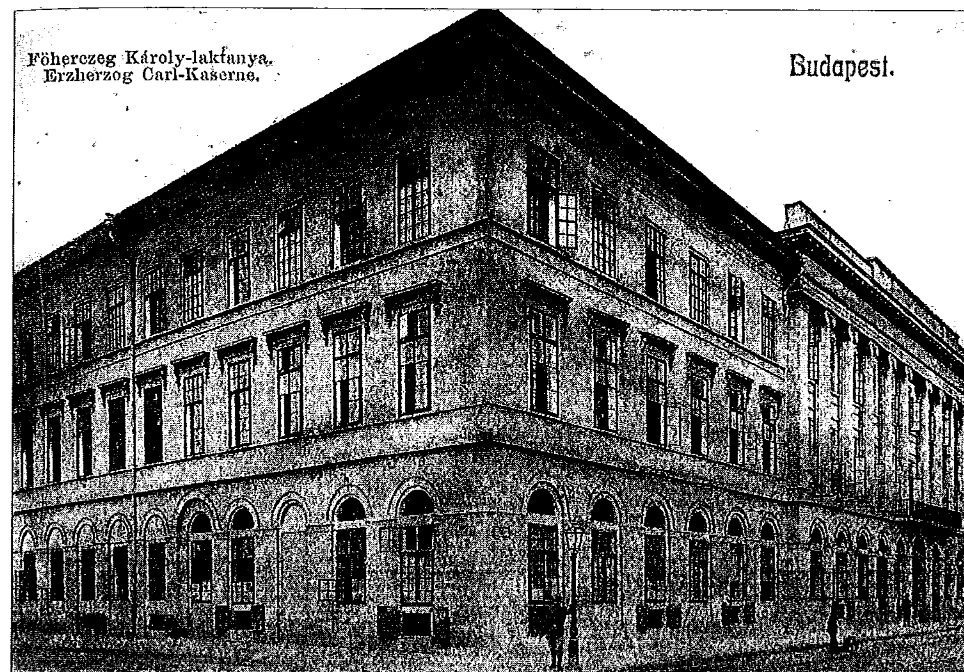

22. kép

háttal a falhoz. Azután fehér zsebkendővel bekötötték a szemüket, végig szótlanul álltak. Majd Stenczel János a feleségéhez írt utolsó üdvözlő levelét átnyújtotta Krammernek. A halálraítéltekkel szemben kb. 5-6 lépésnyire állt fel a négy karabélyos terrorista, míg Csomor Gábor és a vörös őrök tőlük oldalt álltak. Csomornál csak egy Steiner ismétlő pisztoly volt. Ekkor Krammer vezényelt, felemelte a kezét és azt mondta: *A proletáriátus nevében tűz!* Hármuk közül Stenczel még állva maradt, őt a második sortűz sebezte halálra.[131] A kivégzésekre – az iratok szerint – Dögei Imre, mint Kun Béla népbiztos személyes testőrségének parancsnoka adott utasítást. 1919. június 24-én a tornateremben végezték ki Herczegh Géza magántisztviselőt. A büntetőtörvényszék 1919. december 19-én kelt ítéletében Dögei Imrét, és felbujtót, Korvin Ottót, valamint három társukat halálra, többeket különböző időtartamú börtönbüntetésre ítélte a gyilkosságnak minősített kivégzésekért.[132]

10. **Lipótvárosi Kaszinó (V. Zrínyi utca 5. – Nádor utca 10., 24520. hrsz.), ma a Duna Palota Nonprofit Kft. működik az épületben.** Itt állomásozott **(22. kép)** a Grega-különítmény, amelyet Grega Vilmos egykori vasesztergályos vezetett. Grega Vilmos 1918. október 31. után a népőrség tagja, majd 1919. március 21. után belépett a Vörös Őrségbe. 1919. március 21-e éjjelén még csak szakaszvezető a Visegrádi utcai Vakuumnál, ahol őrparancsnokként szolgált, a diktatúra alatt századparancsnok, majd zászlóaljparancsnok lett az V. kerületi zászlóaljnál, melyet rohamzászlóaljnak neveztek. Ez a régi főkapitányság akkor a vörös őr főparancsnokság alá tartozott, feladata a belső rend fenntartásának biztosítása.[133] A zászlóalj Jancsik főparancsnok rendeletére szerveződött meg. A legénységet, kb. 180-200 embert a lipótvárosi zászlóalj és népőrség általa személyesen ismert tagjai közül válogatta ki. Az alakulat első elnevezése: Budapesti Kerületi Vörös Őrség Első Törzszászlóalja, a második: Első

[131] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10303/1919. II. 155. lap.
[132] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10303/1919 (csatolva: 7786/1919., 10431/1919., 2947/1925.).
[133] Grega Vilmosné levele és Grega Vilmos kihallgatási jegyzőkönyve alapján. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 3694/1920. (csatolva: 6354/1920. és R.40947/1943.) A perben Poetsch Hilária, az Isteni Üdvözítőről Nevezett Nővérek főnöknője kiállt Grega mellett, aki többször megvédte az intézményt. Grega Vilmost jóravaló keresztény emberként említi, akinek gyermekei az említett intézményben tanultak. A Karmelita Rend budapesti tartományfőnöke is kiállt Grega Vilmos mellett. Gregát lázadás címén 1919. augusztus 8-án tartóztatták le, és az 1921. október 8-án született ítélet szerint 5 év 6 hónap fegyházra, illetve 10 évi hivatalvesztésre és ugyanilyen időtartamban politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére ítélték.

23. kép

Budapesti Karhatalmi Vörösezred Harmadik Zászlóalja, a harmadik: Budapesti Karhatalmi Vörös Őrség Első Törzszászlóalja. Laktanyája a Lipótvárosi Kaszinóban volt. Az alakulat feladata a főkapitányság őrzése, fogdaőrzés, kapuőrzés, illetve razziák lebonyolítása. A június 24-i ellenforradalom napján a vörös őrség főparancsnoksági épületét a Grega zászlóaljra bízták, amely az épület egyes pontjain védelmi célokra négy gépfegyvert és három golyószórót helyezett el, illetve az ellenforradalmat támogató monitorokat gépfegyverekkel lőtték.[134]

11. **Károly főherceg Laktanya (23. kép), a Falk Miksa utcai tengerészdandár karhatalmi különítménye (akkor IV., jelenleg V. kerület, Falk Miksa utca 9., 24970. hrsz.), a mostani Alkotmányvédelmi Hivatal helyén állt.** Parancsnoka egy Zsótér nevű személy, a Forradalmi Törvényszék halálos ítéleteit ez a különítmény hajtotta végre. Bertók József terrorista 1919. június végén látta, hogy a különítmény az Országház téren két ellenforradalmárt nyilvánosan agyonlőtt. Groó Géza szerint vidéken is véres szerepük volt az ellenforradalmi mozgalmak leverésében.[135] Erdélyi Sándor, a vörös rohamzászlóalj parancsnoka **(24. kép)**, szintén a Károly főherceg Laktanyában működött, de sem ő, sem csapata nem tartozott a tengerészdandár kötelékébe.[136] Erdélyi már a Károlyi-kormány alatt a Vörös Újsághoz járt, illetve a

[134] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. III. kötet. 190. lap.
[135] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. III. kötet. 193. lap.
[136] Gratz Gusztáv: *A forradalmak kora. Magyarország 1918–1920.* Budapest, 1935. Magyar Szemle Társaság. 152–153. o.

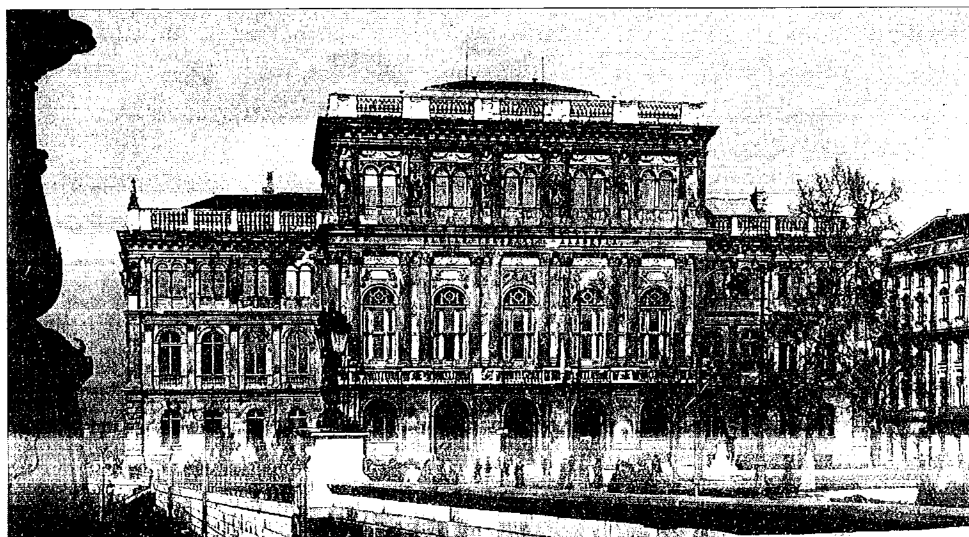

24. kép

Keleti Pályaudvaron lévő vasúti őrségnek agitált. Erdélyit egy Tombor nevű ezredes nevezte ki az említett zászlóalj élére. A 70-80 fős zászlóalj szervezése július közepéig tartott. 1919. július 26-án a Fasori Evangélikus Gimnáziumban („laktanya") lettek elszállásolva. Innen több akciót hajtottak végre, köztük a József Telefonközpont és a Ludovika épületének ostromát.[137]

12. **Magyar Tudományos Akadémia (V. Széchenyi István tér 9., 24569. hrsz.).** Az intézmény (**25. kép**) működését – erős konzervativizmusa miatt – felfüggesztették, épületét ideiglenesen a Vörös Őrségnek engedték át.[138]

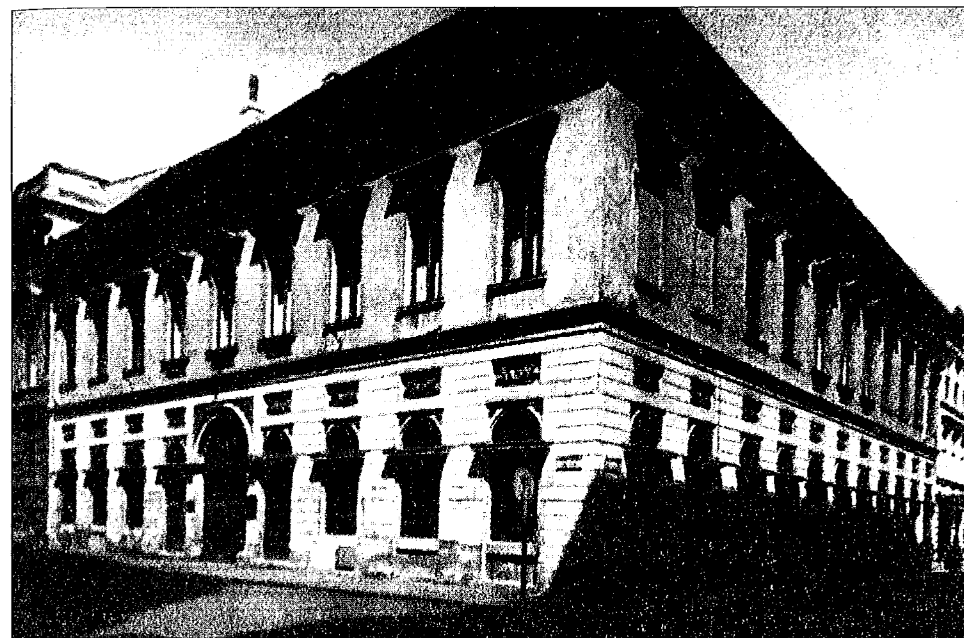
13. **A IV. kerületi munkástanács terrorcsoportjának bázisa (akkor IV., jelenleg V. ker. Szép utca 6., 24193. hrsz., volt Szapáry-palota (26. kép),**

25. kép

[137] 1919. november 21-ei rendőri jelentés. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 2854/1920.

[138] Magyarországi tanácsköztársaság. In: Ránki György (főszerk.): *Magyarország története. 1918–1919, 1919–1945.* Budapest, 1976. Akadémiai Kiadó. 248. o.

26. kép

az épület jelenleg üresen áll). A csoport létszáma 27 fő, állandóan fosztogattak, lakásokat rekviráltak. Kun Béla rendeletére Cserny lefegyverezte és a főparancsnoksághoz kísérte őket. Parancsnokuk egy Schafler nevű tengerész volt, aki a Károlyi-kormány idején a tengerészdandárnál töltött be főbizalmi szerepet.[139] A Szapáry-, majd Zichy-palotát is rekvirálták, ahová hat-hét proletárt helyeztek el.[140]

14. **Batthyány-palota, VI. Teréz krt. 9. (később 13. szám, 29423. hrsz., most a Budapest VI. kerületi önkormányzat működik az épületben).** A Batthyány-palotában (**27. kép**) működött a Forradalmi Kormányzótanácsnak közvetlenül alárendelt Cserny József-féle különítmény.[141] Az épületet Vágó Béla népbiztos rekvirálta.[142] A palota pincéjében több vagon lőszert raktároztak el, valamint 12 aknavetőt, több gyalogsági ágyút és 24 gépfegyvert, amelyek közül néhányat a járókelők megfélemlítésére a kapu előtt állítottak fel. A Cserny-féle különítmény eleinte a Politikai Terrorcsapat nevet használta, de Kun Béla ezt a táblát levetette a palotáról, ezt követően a Belügyi Népbiztosság Politikai Osztályának Különítménye néven szerepelt.[143] Május

[139] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. III. kötet. 194. lap.

[140] *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 81. sz. 1919. április 7. hétfő. 6. o.

[141] Ungváry Krisztián–Tabajdi Gábor: *Budapest a diktatúra árnyékában.* Budapest, 2012. Jaffa Kiadó. 28. o. Lásd még BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.8931/1919., B.Kgy.9359/1919., Kgy.9699/1919., Kgy.9713/1919., B.Kgy.9984/1919., Kgy.10233/1919., B.Kgy.10236/1919., Kgy.10238/1919., B.Kgy.10527/1919., Kgy.10561/1919., B.Kgy.10652/1919., Kgy.10654/1919., B.Kgy.10657/1919., B.Kgy.10922/1919., B.Kgy.11529/1919.

[142] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10660/1919. Az irathoz csatolt Cserny József tanúvallomási jegyzőkönyvéből.

[143] Gratz Gusztáv: *A forradalmak kora. Magyarország 1918–1920.* Budapest, 1935. Magyar Szemle Társaság. 130–131. o.

27. kép

1-én az épület homlokzatára a *Kun-Vágó laktanya, Lenin fiúk* felirat került.[144] Kun Béla 1919. július 15-e után újjászervezte a Cserny-csoportot. Személyesen meg is jelent a Batthyány-palotában, ahol beszédet intézett a csoport tagjaihoz.[145]

Ezen épület kapcsán érdekesség, hogy a Vörös Őrség Főparancsnoksága elhatározta, közlekedési osztályában új szervet állít föl a villamosokon való lógás meggátlása céljából. Ez a szerv a tervek szerint 300 főnyi karhatalmi emberből állt volna, akiknek egyetlen teendőjük a villamos lépcsőjén való utazás meggátlása lett. Szolgálati idejük napi 8 óra, illetményük pedig a vörös őrökével egyenlő. A Vörös Őrség kerületi parancsnoksága fölhívta e célból a szakszervezeteket, hogy a katonai szolgálatra alkalmatlan munkanélküli elvtársakkal közöljék, miszerint azok, akik ebbe a közlekedési zászlóaljba belépni óhajtanak, június 20-án délelőtt 10 óráig a Vörös Őrség közlekedési osztályánál (Teréz körút 9. földszint 2. alatt) jelentkezzenek.[146]

Gáspár József 1919. április 8-a vagy 9-e körül lett a Cserny-féle terrorcsapat tagja. Április közepén egy délelőtt, két bűnügyi vörös nyomozó autón, két úri osztályhoz tartozó férfit hozott be ellenforradalom gyanújával. A két férfit Cserny vette át, és továbbította őket a Groll és Nyakas nevű terroristáknak. Az említett két terrorista felszólította Gáspár Józsefet, hogy menjen velük a pincébe. Ott Groll és Nyakas a két

[144] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10660/1919. Az irathoz csatolt Cserny József tanúvallomási jegyzőkönyvéből. Lásd még: Árkus József: *Lenin-fiúk. Emlékezés a Magyar Tanácsköztársaság hős védelmezőire.* Budapest, 1960. Zrínyi Katonai Kiadó. 50. o.

[145] Borsányi György: *Kun Béla.* Budapest, 1979. Kossuth Könyvkiadó. 188. o. Lásd még Donáth Péter: *A Cserny-különítmény rémtettei „Mozdony utcai laktanyájukban" 1919 júliusában. Fery Oszkár és tiszttársai halálának körülményei, következményei, utóélete.* Budapest, 2012. Trezor Kiadó. 180. o.

[146] *Népszava.* XLVII. évf. 144. sz. 1919. június 18. szerda. 9. o.

28. kép

letartóztatott személyt meztelenre vetkőztette, majd elvették ékszereiket és kb. 50 000 koronájukat. Utána megparancsolták Gáspárnak, mivel fiatal terrorista, hogy lője őket agyon, de a szemüket ne kösse be. Gáspár engedelmeskedett, mivel ha nem teszi, őt lőtték volna agyon. Gáspár Mannlicher típusú fegyverével egyenként 2-2 golyóval végzett az áldozataival. A holtesteket hárman éjjel egy autóba tették, és a Margit-híd közepéről a Dunába dobták.[147]

15. **A Székesfővárosi VI. Kerületi Fiú Felső Kereskedelmi Iskola (Izabella utca 46., 29507. hrsz., jelenleg az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kara működik az épületben).**

Az épületet **(28. kép)** 1919. június közepén foglalták el a vörös katonák részére. Az iratok szerint a vörös katonák agyonverték Vermes Gyula katolikus hitoktatót, majd a június 24-i ellenforradalmi lázadásban való részvétel címén elfogták Hautzinger Sándor és dr. Acsay Ferenc tanárokat, akiket a későbbiekben a Parlament pincéjében tartottak fogva.[148] Ez az épület is Bandl Ferenc parancsnoksága alá tartozott,[149] itt állomásozott az ezred pótkerete.[150]

16. **Abbázia Kávéház (VI. Andrássy út 49., 29417. hrsz.), a helyén jelenleg egy bankfiók működik.** Budapesten a Bandl-féle különítmény a Cserny-féle terroristákkal a legszorosabb összhangban működött. Cserny kérésére a Vörös Őrség

[147] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.10082/1919. 38. lap.

[148] Az iskola igazgatósága (összeáll.): *Székesfővárosi VI. Kerületi (Izabella utcai) Fiú Felső Kereskedelmi Iskola Értesítője 1919–1920.* Budapest, 1920. K. n. 3–5. o.

[149] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10233/1919.

[150] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.9623/1926.

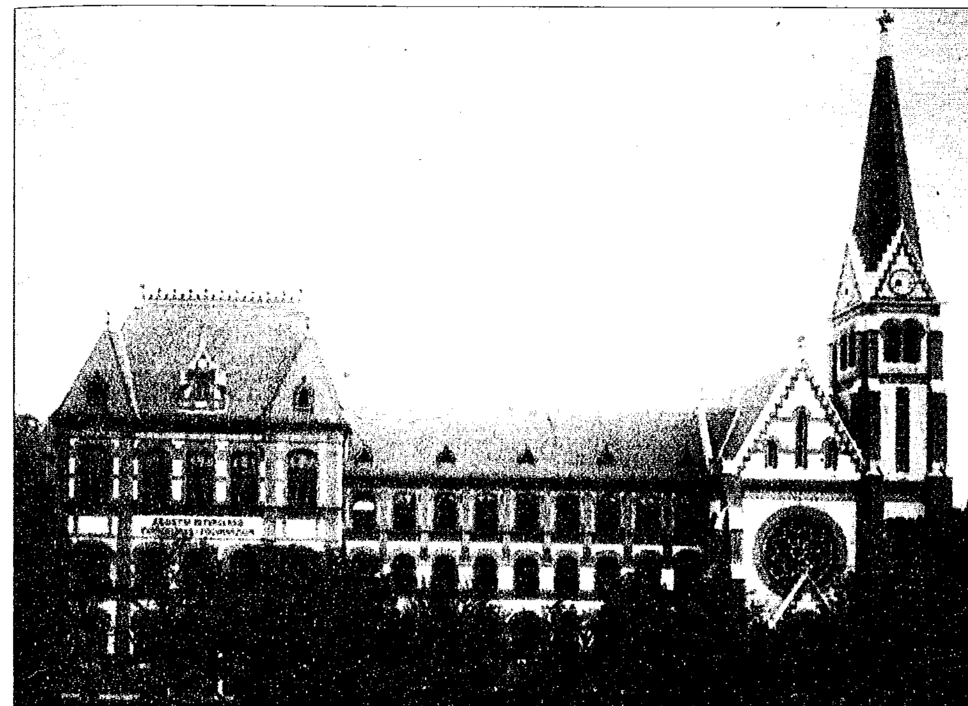

29. kép

Országos Főparancsnokságának Karhatalmi Osztálya (Szopkó parancsnoksága alatt) a szükségeshez képest a Bandl-féle különítményekből rendelt be kisebb-nagyobb osztagokat, amelyeket az Abbázia Kávéházban (**29. kép**) helyeztek el, s onnan kisebb csoportokban mentek a rájuk bízott feladatok teljesítésére. A felállás általában a következő volt: egy Cserny-féle terrorista és három-négy Bandl-féle vörös őr.[151] A vidéki ellenforradalmak leverésekor a Bandl-féle alakulatból kétszáz embert vezényeltek a kávéházhoz, ezek kisebb csoportokban és politikai nyomozókkal kiegészítve fogdosták össze a túszokat. Később a csoport frontszolgálatot is teljesített.[152]

17. **Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium (akkor VII. Vilma királynő út, ma VII. Városliget fasor 17–21., 33501. hrsz.).** Az épületet (**30. kép**) 1919. március 21-e után államosították, az iskola végül a VII. kerületi munkástanács közművelődési és közoktatási bizottsághoz került. A vallásoktatást betiltották, még az óra előtti imát sem engedélyezték, sőt, felbiztatták a tanulókat, hogy jelentsék fel a tanáraikat. 1919. április 27-én a Vörös Hadsereg laktanyának rendezte be az épületet. A katonák a padokat a padlásra hordták, a felszereléseket a szertárba kellett elhelyezni. 1919. augusztus 6-án a román megszállók lefegyverezték az itt lévő le-

[151] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.9623/1926. Lásd még Réti Lajos tanúvallomási jegyzőkönyvét. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10233/1919.
[152] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.9841/1919. 23. lap.

30. kép

génységet, az épületet pedig lefoglalták. Távozásuk után az iskola visszakerült az egyház tulajdonába, de a károk tetemesek voltak.[153] A Bandl-féle különítmény 1919. április közepétől 1919. május 16-ig, mint a Vörös Őrség Országos Főparancsnokságának Központi Gyűjtő- és Oktató Kerete ebben az épületben volt elhelyezve.[154] 1919 áprilisában, az ellenforradalom leverése után Ercsi vagy Bicske községből 8-10 ellenforradalmárt hoztak az épületbe, akiket nem bántottak és másnap átszállították őket a Markó utcai Forradalmi Törvényszék épületébe.[155] Az evangélikus iskolában működött a Budapesti 4. számú Vörös Őr Dandárparancsnoksága, amely felhívta az összes budapesti szakszervezetek figyelmét arra, hogy azok az elvtársak, akik harctéri szolgálatra alkalmatlanok, de fegyveres őrszolgálatra alkalmasak voltak és őrszolgálatot kívántak teljesíteni (vörös őri illetménnyel), 1919. május 24-étől jelentkezhettek 8–12 óra között, a Fasor 19–23. szám alatt, a Luther iskolában.[156]

18. **Budapest Székesfővárosi VII. ker. Hernád utcai Községi Elemi Fiú Népiskola (VII. Hernád utca 3., 33009. hrsz. – a Thököly úttól északra), 1996-tól Vendéglátó, Idegenforgalmi és Kereskedelmi Középiskola és Szakiskola.** 1919.

[153] Zomboryné Bazsó Rozália: *A pesti evangélikus oktatás krónikája. 1788 – 1823 – 1998.* Budapest, 2000. Szerzői kiadás. 40–41. o.
[154] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.9623/1926.
[155] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.9841/1919. 24. lap.
[156] *Népszava.* XLVII. évf. 125. szám. 1919. május 25. vasárnap. 5. o.

31. kép

április 21-én a Vörös Őrség Budapesti 3. Dandár Parancsnoksága lefoglalta az iskolavezető (Dénes Miksa) irodáját. Abban sikerült megegyezni, hogy a tanácskozóterem egy részét elrekesztették, és ott folyhatott a tanítás, míg a terem másik részét a Vörös Őrség rendelkezésére bocsájtották. 1919. május 3-án Wéber Kálmánné, a VII. kerületi Murányi utcai Községi Elemi Iskola iskolavezetője levelet írt a Főváros VII. Közoktatási Bizottságának. Ebben kifejtette, hogy 1919. április 4-én a Hernád utca 3. számú iskolaépületben (**31. kép**) lévő Vörös Őrség a két iskola tornatermét önkényesen lefoglalta, s így a tornaórák megtartását akadályozták. A Hernád utcai iskola udvarát a katonaság lefoglalta. A Murányi utcai leányiskola udvara maradt meg a két iskola tornaóráinak színhelyéül. Május 2-án a katonaság ezt az udvart is lefoglalta. Ezután az udvarra vezető folyosó ajtaját az intézményvezető a tanítás zavartalansága érdekében lezáratta. A május 2-ról 3-ra forduló éjjelen az ajtó zárát a katonaság feltörte és hét fegyveres katona a földszinten lakó altisztet arra kényszerítette, hogy beengedje őket. Az altiszt nem mert ellenszegülni. A levelet május 12-én továbbították Jancsik Ferencnek, a Vörös Őrség kerületi parancsnokának.[157] Búza János iskolaigazgató – aki augusztus 14-én vette át az épületet – 1919. augusztus 16-án írt levelet a Fővárosi Tanácshoz, amelyben kifejtette, hogy a vörös katonaság

[157] BFL IV.1407.b. Budapest Székesfőváros Tanácsának iratai. Tanácsi Ügyosztályok Központi Irattára. VII.4329/1914.

távozásakor az épületben sok fegyvert, töltényt és egyéb felszerelést hagyott hátra. A fegyverek felkutatására augusztus 17-én megjelentek a román katonák, akik közben két tanítónő havi fizetését és kisebb tárgyakat is elvittek. Eközben az egyik román hadnagy az iskolaszolgát (a románok lopással Stippits Istvánt vádolták) vallatás közben kutyakorbáccsal négyszer végigvágta. A férfit kétnapi őrizet után szabadon bocsátották. Közben a hivatali pénzestáska a pénz nélkül megkerült.[158] 1919. június végén az Ercsiből visszatérő, majd Székesfehérvárra kiküldött Gombos-féle terrorcsapatot itt (a laktanyában) helyezték el.[159] Az ellenforradalmi kísérletek leverésére a Grega-különítményből szervezték a (VII. ker.) Hernád utca 3. szám alatt elhelyezett Kondor zászlóaljat. Június 24-én ők szállták meg a József és Teréz Telefonközpontokat.[160] A Fővárosi Tanács vegyes bizottsága megállapította, hogy az iskolát 1918. augusztus elejétől 1918. október 31-ig a közös hadsereg, 1918. november 1-től 1919. március 20-ig a népőrség, 1919. március 21-től 1919. augusztus 1-ig a Vörös Őrség, 1919. november végén pedig a Nemzeti Hadsereg foglalta el. Az iskolában 443 512 korona kár keletkezett, ebből 43 727 korona a Károlyi-kormány, 37 480 korona a vörös uralom, míg 99 946 korona kár a Nemzeti Hadsereg idejére esett.[161]

19. **Budapest Székesfővárosi VII. ker. Murányi utcai Községi Elemi Leány Népiskola (VII. Murányi utca 10., 33012. hrsz. – a Thököly úttól északra), 1985-től Gyors- és Gépiskola, majd Hajnik Károly Közgazdasági Szakközépiskola,[162] jelenleg a Schola Europa Akadémia Szakközépiskola található az épületben (32. kép).** Győrffy János igazgató 1919. augusztus 23-án a Fővárosi Tanácshoz írt levelében megemlítette, hogy a Vörös Őrség karhatalmi II. törzszászlóalja 1919. augusztus 2-án hagyta el az épületet. Jelentése szerint az alakulat az iskolában óriási károkat okozott: ezért szükségessé vált az épület összes ajtajának, a szekrények és tanítási asztalok zárainak javítása, a hiányzó kulcsok pótlása, a betört ablakok és az elvitt ablakponyvák pótlása, az összes kályha kijavítása, a teljesen szétrombolt gázfelszerelés helyreállítása, az épület teljes fertőtlenítése, a villanycsengő vezetékének és az iskolai tábláknak a javítása, az összeömlesztett iskolai bútorzat visszahordása. A proletárdiktatúra alatt

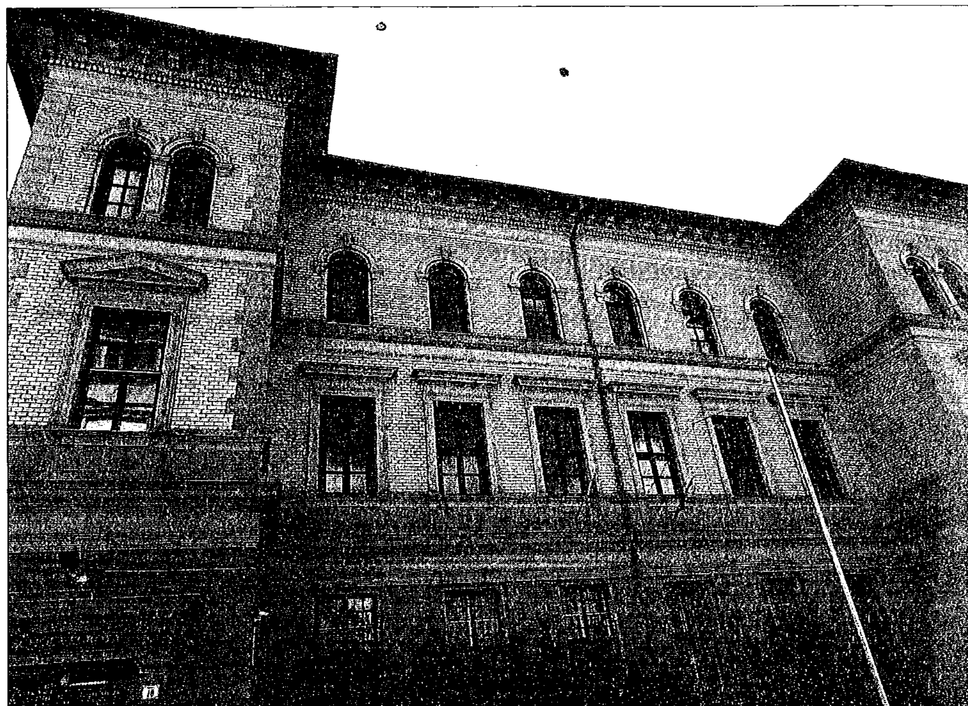
[158] BFL IV.1407.b. Budapest Székesfőváros Tanácsának iratai. Tanácsi Ügyosztályok Központi Irattára. VII.10244/1919.

[159] Jelentés. 1920. január 16. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 2087/1920.

[160] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. III. kötet. 190. lap.

[161] Az intézményben 1914. október 17-én már a Magyar Királyi Állandó Népfelkelő Őrkülönítmény parancsnoksága állomásozott. 1917. április 22-én a VII. kerületi Polgári Kaszinó elnöksége levelet írt a fővárosi tanácsnak, amelyben kiemelték, hogy a közelükben öt elemi iskola (Murányi utcai, Hernád utcai, Elemér utcai, Dembinszky utcai és a Damjanich utcai) a háború kezdete óta katonai (pl.: kórház, tisztek elszállásolása) célokra lett lefoglalva. Így a gyerekek távoli iskolákba jártak, megnehezítve ezzel az összes gyermek higiéniai szükségleteit is. A levél szerint a Hernád utcai iskola könnyen felszabadítható lenne, mert egy-egy nagy tantermet egy vagy két tiszt vagy altiszt foglalt le. Egy terem tiszti étkezőnek, egy terem gyöngélkedőnek volt fenntartva. A népfelkelő őrkülönítmény tagjainak száma igen csekély, így őket 2-3 helyiségben el tudnák helyezni. 1918 elején az iskolaszék kérvényezte a katonai célokra elfoglalt iskolaépületek kiürítését és az oktatás céljára való visszaadását. 1918. március 22-én az iskola igazgatója kérte a fővárosi tanácstól, hogy a katonaság ürítse ki az épületet, ugyanis a honvédség kiegészítő parancsnokság 23210/elnöki 1918. sz. rendeletében közölt 44664/g.b. 1918. sz. és az 1918. február 22-én kelt honvédelmi miniszteri rendelet értelmében az iskolákat megszállva tartó m. kir. honvéd őrkülönítménynek már távoznia kellett volna. BFL IV.1420.a. Budapest Székesfőváros tanácsi majd polgármesteri ügyosztályainak gyűjteményes iratai. Katonai ügyosztályi iratok és a székesfővárosi tiszti szálló gondoksági iratainak levéltári gyűjteménye. 1. doboz. 213010/1924.

[162] http://hu.wikipedia.org/wiki/Hajnik_K%C3%A1roly_K%C3%B6zgazdas%C3%A1gi_Szakk%C3%B6z%C3%A9piskola (Letöltés ideje: 2013. március 15.)

32. kép

a volt iskolavezető leltár nélkül adta vissza az iskolát. Szükséges volt továbbá a katonaság által itt hagyott ágyak, felszerelési tárgyak, szalma megfelelő elhelyezése is.[163]

20. **VII. kerületi Vörös Őrség (talán a VII. kerületi Rendőrkapitányság, VII. Hársfa utca 38.).** Pontos meghatározást nem találtam.[164] Ennek az őrségnek a főparancsnoka Somossy Jenő agitátor volt. Az ő nevéhez fűződött a Hazám Szálloda üzemének beszüntetése (szocializálása). Amikor a ház visszakerült az egykori tulajdonos birtokába, összehívta az itt elszállásolt lakókat, előttük agitált és megtiltotta, hogy bárki bármilyen parancsra kihurcolkodjon. Kijelentette: *„hogy házbért ne fizessenek annak a büdös zsidó"* tulajdonosnak, valamint azt, hogy még fegyver van a lakásán. 1919. augusztus 14-én Somossy Jenőt előállították a Főkapitányságra. Az 1919. augusztus 18-ai jelentésben szereplő tanúk is igazolták a Somossy elleni vádakat, hogy a szálloda szocializálása után családostul beköltözött az épület 20-as szobájába. Úgy rendelkezett, mint egy háztulajdonos, még a kommün utolsó napjaiban is ő tárgyalt az üres szobák kiadásáról. Somossy tagadta az ellene felhozott vádakat, de több terhelő adatot nem is tudtak összegyűjteni. Az államügyész 1919. augusztus 19-én szabadlábra helyezte. Szeptember 4-én Somossy önként jelentkezett a főkapitányságon és felmutatta az Országos Gyűjtőfogház 233. sz. iktató és 2055. törzskönyvszámú ügyészségi elbocsáj-

[163] BFL IV.1407.b. Budapest Székesfőváros Tanácsának iratai. Tanácsi Ügyosztályok Központi Irattára. VII.10078/1919.
[164] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.9983/1919.

33. kép

tó levelét, melynek értelmében szabadlábra helyezték. A rendőrfelügyelő szavatolta Somossy Jenő teljes megbízhatóságát. 1920. február 23-án a Budapesti Államügyészség a Büntető perrendtartás 101. §-ának 3. pontja alapján a nyomozást megszüntette azért, mert Somossy bűnössége nem volt bizonyítható.[165]

21. **Hunyady-palota (VIII. Trefort utca 3–5., 36534. hrsz., a Rákóczi úttól délre, jelenleg az épület üresen áll).** Azt itt állomásozó (**33. kép**) csapat is Cserny József főparancsnoksága alá tartozott, de kezdetben Horling (Hortling Konrád János),[166] majd Bertók József volt a különítmény (szakasz) parancsnoka.[167] Bertók tehát az itt felállított II. sz. terror-különítmény parancsnoka volt.[168] Ennek tagjai közül Farkas Lajos például önként lépett be a Cserny-féle terrorcsapat alá tartozó, Trefort utcai (Bertók- és Gulyás János-féle) különítménybe, amelynek 1919. május 6. és

[165] BFL VII.18.d. Budapesti Királyi Ügyészség iratai. Büntetőperek iratai. 1919/IV./13/211. A kommunisták antiszemita megnyilvánulásának van egy másik bizonyítéka is. *„Ma éjjel folyamán a város különböző részeiben, főképen azonban a VIII. kerület belső területén, a következő szövegű piros röpcédulákat ragasztották ki: >>Elvtársak! Fél millió zsidó van Pesten. Mind elbujt, egy sem akar a frontra menni. Irtsátok ki pogrommal őket, ha nem akarnak lelkükkel áldozatot hozni a proletárdiktatúrának. Le a gazember zsidókkal!<<"* Belügyi Népbiztosság. Jelentés. 1919. április 29. 2. pont. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 6274/1920. CXXVII. 6598. lap. 168. doboz.
[166] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10660/1919. Az irathoz csatolt Cserny József tanúvallomási jegyzőkönyvéből.
[167] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10212/1919., B.Kgy.10369/1919., B.Kgy.10527/1919., Kgy.10660/1919., B.Kgy.10922/1919., B.Kgy.11530/1919., B.Kgy.11540/1919., Kgy.11576/1919.
[168] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. I. kötet.

július 15. között volt a tagja. Belépését azzal indokolta, hogy 1914. június 26. és 1918. november 16. között a 101. gyalogezredben szolgált. Mivel időközben a diktatúra besorozta a gyári munkáshadseregbe, s nem akart újra a frontra menni, a Trefort utcai karhatalomhoz csatlakozott. Ott semmilyen felvilágosítást nem kapott és Gödöllőre is fegyvertelenül vitték. Majd az Egerben fosztogató katonákat ment megfékezni. Május 16-a után visszavitték Gödöllőre, ahol a Práger-féle zászlóaljba osztották be, illetve egy pár napot a cseh fronton is töltött. Július 15-e után a diktatúra bukásáig a várparancsnokságon teljesített szolgálatot. Farkas többször le akart szerelni, de nem engedték. Ezt Gulyás János a tanúvallomásában cáfolta. Végül a büntetőtörvényszék 1920. február 6-án kelt ítéletében a vádlottat 1 év 8 hónap börtönre (ebből már 4 hónap 15 napot letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.[169]

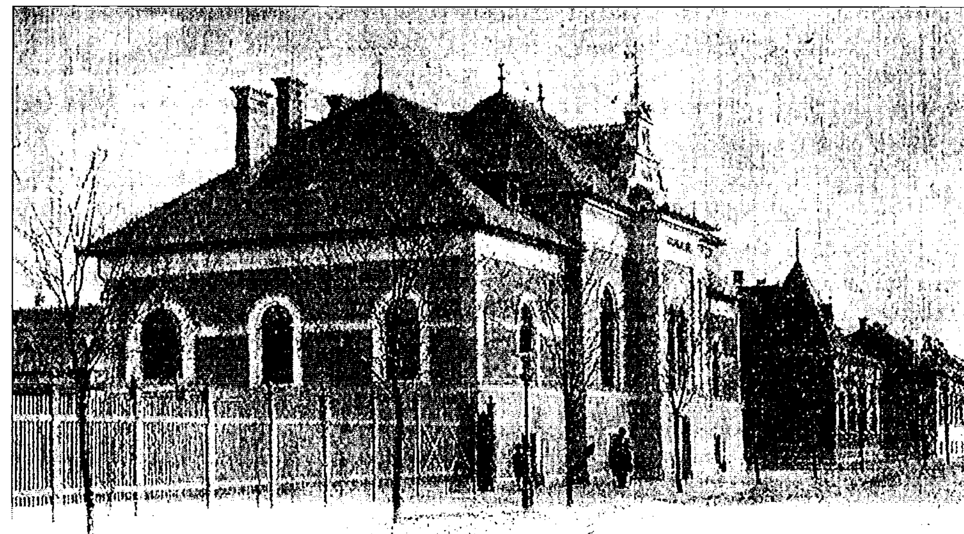
22. **VIII. Tisza Kálmán tér 23. Vörös Őrség (később Köztársaság tér 26., 34622. hrsz., majd II. János Pál pápa tér). 1945-ben az egész épületet az MKP, majd annak utódpártjai (MDP, MSZMP, MSZP) foglalták el és lett a székházuk, jelenleg üresen áll.** Fegyveres Gyula vádlott, mint politikai megbízott 1919. április 29-én és május 3-án többek között gróf Bethlen István VII. kerületi Stefánia út 69. sz. lakásából és birtokáról több ezüstöt, ruhákat, értékeket tulajdonított el a szökésben lévő Sebők Ferenccel. A vádlott Groszmann Jakabné sz. Kovács Terézt kommunista-ellenes kijelentései miatt a vörös őrökkel a Tisza Kálmán téri Vörös Őrségre (**34. kép**) kísérte. A vádlott 1919. május 15-én Paksról Tarisznyás Gerő községi jegyzőt törvényellenesen az Országházba kísérte, ahol az 17 napig volt fogva.[170]

23. **X. Szapáry utcai 31. számú Vörös Őrség századirodája, Tisztviselőtelepi Kaszinó, jelenleg VIII. Bláthy Ottó utca 13., amelyben egy csárda üzemel.** A kommunizmus idején a kaszinót a Vörös Őrség foglalta le, míg a Budapesti X. Kerületi Tisztviselőtelepi Magyar Királyi Állami Széchenyi István Főgimnáziumba (X. Szapáry utca 8.–Elnök utca 3.)[171] a bőrkabátos terroristák fészkelték be magukat.[172] Parlagi Aladár, mint a X. kerületi vörös őrség zászlóaljparancsnoka 1919 júniusában a Kis János államrendőrségi detektív szobájában lévő karabélyt és töltény-táskát eltulajdonította. 1919. június 24-én Nagy Jánosné házmesternő figyelmeztette úrnőjét, özv. Martinovics Eleknét, hogy ne panaszkodjon hangosan, „mert ellenséggel vagyunk körbe véve", ezért Parlagi Aladár, mint ellenforradalmárokat, egy ismeretlen vörös őrrel letartóztatta és a Szapáry utcai vörös őrségre (**35. kép**) kísértette őket, majd a Markó utcai Forradalmi Törvényszék előállította a két nőt.[173]

[169] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.11530/1919.
[170] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.8963/1919. A vörös őrség címe a 48. lapon található.
[171] Jelenleg VIII. ker. Bláthy Ottó utca és az Elnök utca sarka.
[172] Filó Károly: *A Budapest-Tisztviselőtelepi „Magyarok Nagyasszonya" Plébánia és egyházközség első tíz esztendejének rövid története.* Budapest, 1930. Budapest-Tisztviselőtelepi Egyházközség Kiadása. 10. o. Az iskolában 1919. március 21-e után a diákok direktóriumot alkottak, minden osztály főbizalmit választott. A diákok közül többen beléptek a Vörös Hadseregbe, akik ezért a népbiztosság rendelete alapján megkapták a bizonyítványt. Kerékgyártó Árpád: *A Budapesti X. Kerületi Tisztviselőtelepi Magyar Királyi Állami Főgimnázium Tizenkettedik Értesítője 1918–1919. és 1919–1920.* Budapest, 1920. K.n. 3–4. o.
[173] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.7609/1919. A kaszinót az 1919. szeptember 15-ei Nyilatkozat említi.

34. kép

35. kép

24. **Ferenc József Gyalogsági Laktanya (akkor Marx Károly Laktanya, IX. (Külső) Üllői út 133–135., 38295. hrsz.), ebből lett később a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola, az épületet 2008 után lebontották.**[174] Ennek a laktanyának

[174] http://hu.wikipedia.org/wiki/Zr%C3%ADnyi_Mikl%C3%B3s_Nemzetv%C3%A9delmi_Egyetem (Letöltés ideje: 2013. március 27.)

36. kép

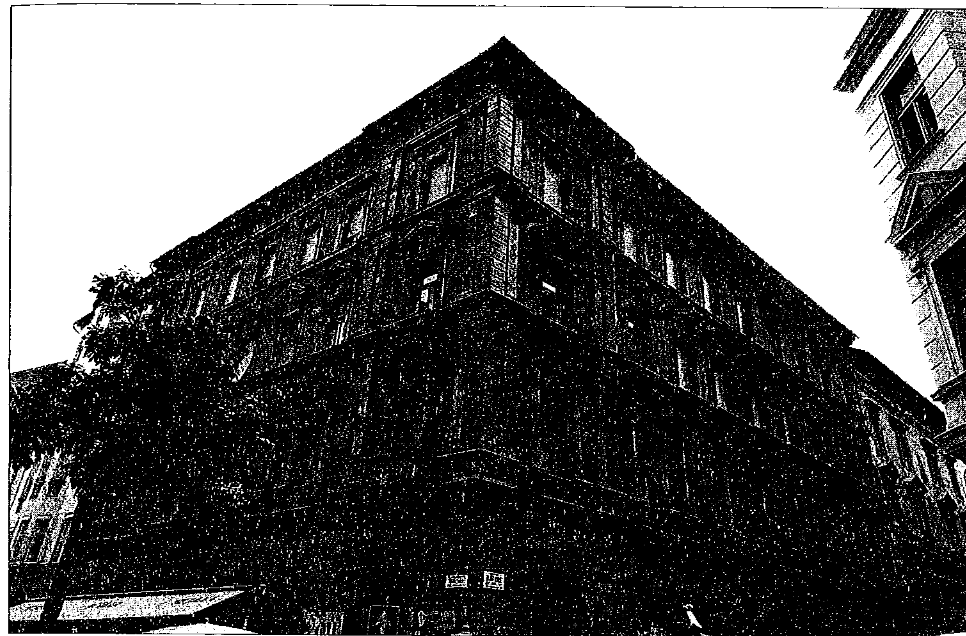
(36. kép) is Bandl Ferenc volt a parancsnoka. A forrásban nem szerepel sem a gyalogsági, sem a lovassági jelző.[175] Baloghy György igazságügyminiszter 1919. szeptember 3-án a Reggeli Hírekben úgy nyilatkozott, hogy Bergfeld Izidor terrorista 160 embert gyilkolt le, akik közül hatvanat a laktanya sütőkemencéjében égetett el.[176] Mivel ezt Váry Albert a könyvében nem említette, valószínűleg valótlan az állítás.[177]

25. **IX. kerületi (Ráday utca 23., 36979. hrsz.) Katona- és Munkástanács (37. kép) nyomozó különítménye (ma Ráday utca 23.–Mátyás utca 17.).** Ennek titkára Zachariás, elnöke pedig Kortély volt.[178] 8-10 emberből állt, akik egy ízben néhány embert ellenforradalom gyanúja miatt elfogtak és Csernyhez vittek, ő azonban megtagadta az átvételt, mert a foglyok össze voltak verve.[179]

26. **Budapest Székesfővárosi IX. ker. Kén utcai Községi Elemi Népiskola (Kén utca 1., 38191. hrsz. – a Soroksári úttól keletre).** Az iskola fiú- és leánytagozata 1938-ban kettévált önálló fiú és leány elemi népiskolára. Az önállóvá vált iskolák ugyanabban az épületben, a IX. kerületi Illatos út 2–4. szám alatti szárnyban működtek.[180]

---

175 BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10233/1919.
176 Szabó László: *A bolsevizmus Magyarországon. A proletárdiktatúra okirataiból.* Budapest, 1919. Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Rt. kiadása. 223. o.
177 Lásd Váry Albert korábban idézett könyvét.
178 BFL VII.18.d. Budapesti Királyi Ügyészség iratai. Büntetőperek iratai. 21/46-1920. Az elnöke Zakariás Béla volt. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 1555/1920.
179 BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. III. kötet. 193–194. lap.
180 Herczeg Etelka: *Levéltári alapleltárak. 2. Fővárosi Levéltár (volt Budapesti 1. sz. Állami Levéltár). 3. A budapesti iskolák.* Kézirat. Budapest, 1961. Művelődési Minisztérium Levéltári Osztálya. 63. o.

37. kép

Az iskola helyiségeit 1919. január elejétől 1919. augusztus elejéig különböző forradalmi csapatok használták.[181]

27. **A 32. ezred állítólagos terrorkülönítménye, amely a Mária Terézia (akkor Martinovics, később Kilián) Laktanyában (IX. ker. Üllői út 47.,[182] majd 49–51.) kapott helyet (38. kép).**[183] A Gombos-féle terrorcsapat 1919. június 25-én két napra ebbe a laktanyába lett elhelyezve.[184]

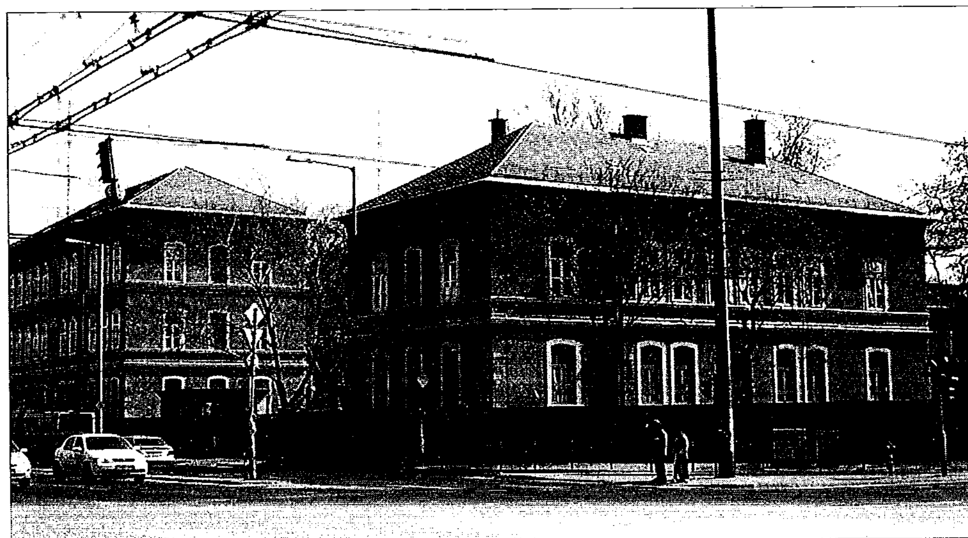
28. **Ferenc József Lovassági Laktanya[185] (akkor Dózsa György Laktanya, X. Kerepesi út 41., majd 47–53., 38897. hrsz., jelenleg a helyén a Készenléti Rendőrség található).** Április elején a laktanyában körülbelül 500 vörös őr nyert szociális kiképzést.[186] A Bandl-féle különítmény 1919. április közepéig ide volt kirendelve. Réti Lajos itt állította fel a Vörös Őrség **(39. kép)** központi toborzóirodáját.[187] 1919. április 22-én a laktanyába beosztott Bandl Ferenc vörös őrségi pótkeret parancsnok vezetése alatt álló 400-500 fős csapattal Budafokra ment rekvirálni. Ott házakba hatoltak be, fegyvereket, katonai felszerelést, aranyat, ezüstpénzeket és

---

181 BFL IV.1420.a. Budapest Székesfőváros tanácsi majd polgármesteri ügyosztályainak gyűjteményes iratai. Katonai ügyosztályi iratok és a székesfővárosi tiszti szálló gondoksági iratainak levéltári gyűjteménye. 1. doboz. 213010/1924.
182 A laktanyák új nevei és címei. *Népszava.* XLVII. évf. 74. szám. 1919. március 28. péntek. 5. o.
183 BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. III. kötet. 194. lap. Lásd még Gratz Gusztáv: *A forradalmak kora. Magyarország 1918–1920.* Budapest, 1935. Magyar Szemle Társaság. 152–153. o.
184 Jelentés. 1920. január 16. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 2087/1920.
185 1908-as térképszelvény. BFL XV.16.e.251/30-39. Budapesti térképek gyűjteménye. Budapest (székes) főváros térképei. Budapest áttekintő. 36. szelvény. A laktanyák címeit lásd: *Népszava.* XLVII. évf. 74. szám. 1919. március 28. péntek. 5. o.
186 *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 81. sz. 1919. április 10. csütörtök. 3. o.
187 BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.9623/1926.

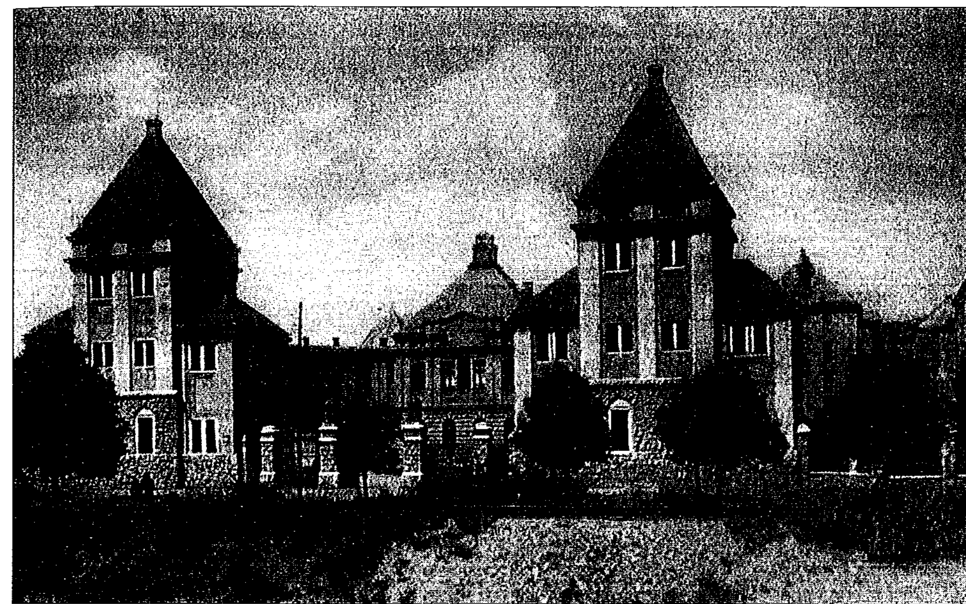

38. kép

39. kép

ékszereket szedtek össze, amit a Templom téren lévő központban beszolgáltattak. Nemes Géza, aki a Dózsa Laktanya 2. törzsszázadához volt beosztva, Bandlt nevezte ki szakaszparancsnoknak. Nemes Géza, Hajdu Ferenc (3. törzsszázad) és két társa a rekvirált vagyonnal Budapestre jött. Két ismeretlen vörös őr társuk a Thököly úton részegen lövöldözött, de nekik sikerült elmenekülniük. Pinczés Béla, a Vörös

40. kép

Őrség 3. dandárjának Hernád utca 3. szám alatti századparancsnoka elfogta Nemest és Hajdut, majd később a két ismeretlent, Trendl Andrást és Langer Sándort is. A Forradalmi Törvényszék 1919. május 2-án született ítéletében Nemes Gézát golyó általi halálra, Trendl Andrást 15 évi fegyházra, Hajdu Ferencet 5 évi kényszermunkára ítélte, Langer Sándort pedig felmentette. A korábban már 19 alkalommal büntetett Nemes Géza a kegyelmi kérvényét a Forradalmi Kormányzó Tanács elutasította.[188] A Dózsa Laktanya faültetvényeit és díszkertjeit a proletárdiktatúra és a román megszállás alatt teljesen tönkretették.[189]

29. **Kelenföldi 29. Honvéd Gyalogsági (Bebel) Laktanyában (korábban IV. Károly király, jelenleg Petőfi Sándor Laktanya, akkor I. Budaörsi út 51., ma XI. Budaörsi út 49–63., 2637. hrsz.) lévő internacionálé ezred terrorcsoportja (40. kép)**, melynek parancsnoka egy Stark[190] nevű személy volt. 1919. május 16-án a Várba vonultak és Pogány József népbiztost lemondásra kényszerítették (az esemény valószínűleg április 2-án történt).[191] A diktatúra kikiáltása után a Hadügyi

[188] BFL XVI. 2. A népköztársaság és a tanácsköztársaság forradalmi szervei. Budapesti Forradalmi Törvényszék iratai. 1. doboz. 879/1919.

[189] BFL IV.1420.a. Budapest Székesfőváros tanácsi majd polgármesteri ügyosztályainak gyűjteményes iratai. Katonai ügyosztályi iratok és a székesfővárosi tiszti szálló gondoksági iratainak levéltári gyűjteménye. 1. doboz. 249035/1920.

[190] Egy Stark Gábor nevű személy, mint vörös vasas ezred parancsnok szerepel az ügyészségi iratban, de nem biztos, hogy azonos a fent nevezettel. BFL VII.18.d. Budapesti Királyi Ügyészség iratai. Büntetőperek iratai. 13/3946-1919.

[191] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. III. kötet. 194. lap. A Forradalmi Kormányzótanács április 3-án tartott ülésén elítélte a Pogány József elleni erőszakos fellépést. *Népszava.* XLVII. évf. 80. sz. 1919. április 4. péntek. 4–5. o. Pogány József már április 2-án beadta a lemondását, míg az erőszakos fellépés április 2-án történt. *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 80. sz. 1919. április 4. péntek. 2. o. Lásd még Gratz Gusztáv: *A forradalmak kora. Magyarország 1918–1920.* Budapest, 1935. Magyar Szemle Társaság. 152–153. o.

Népbiztosság élére Pogány, valamint a kommunista Szántó Béla és Szamuely Tibor került. Szamuely a vörös hadsereg propagandáját vezette, Szántó a hadügyeket, Pogány a hadseregszervezésért és a katonai ügyek vezetéséért felelt. Hiábavalónak bizonyult minden hatáskör pontos meghatározása, mert a kommunisták Pogányt mindenáron meg akarták buktatni. Április 4-re nagy tömeget szerveztek a Várba, a Hadügyi Népbiztosságon (I. Szent György tér 3.) uralkodó ellenforradalom letörésére. Az előre megszervezett tüntetés hatására Pogány lemondott (átkerült a Külügyi Népbiztossághoz), helyére Böhm Vilmos került (Kun Béla, Szántó Béla, Fiedler Rezső, Haubrich József mellé).[192] Itt állomásozott (toborzóközpont) a Vörös Hadsereg 69. budai gyalogezrede.[193]

30. **I. ker. Budapesti Állami (jelenleg ELTE) Tanítóképző Intézet, a volt Mozdony utca, majd Fery (Ferry) Oszkár utca 40., ma XII. Kiss János altábornagy utca 40. (7887. hrsz.).** Az épületet Cserny József sajátította ki laktanya céljára. Cserny maga mindvégig a Teréz körúton, az Oktogonhoz közeli Batthyány-palotában maradt, de mivel ott nem fért el a különítménye, ezért Pesten és Budán is kiépítettek egy-egy bázist: Pesten a már jelzett helyen a Trefort utcában (itt működött az I. és II. számú csoport),[194] Budán pedig a Mozdony utcában (**41. kép**). Ezt az épületet 1919. július 12-én az 5637/1919. karh. számú utasítás szerint vörös katonák szállták meg.[195] A Július 22-re virradó éjjel itt ölték meg Ferry Oszkár altábornagyot (akiről később az utcát elnevezték) és két csendőr alezredest. Csernyéktől idővel vörös katonák (vörös őrök[196]), majd határrendőrök vették át az épületet.[197] Itt körülbelül 180 főnyi legénység állomásozott, amelynek felszerelése igen komoly volt: 2 db 10 cm-es ágyú, 2 db 8 cm-es elhárító ágyú, 6 db 7 cm-es tábori ágyú, 2 db 14 cm-es aknavető, 8 db gépfegyver, 600 db kézigránát, 150 db karabély, 180 db gyalogsági fegyver, 3 személy- és 1-1 teher-, és páncélautó.[198] Csernyék 1919. július 24-e után elhagyták az épületet, a helyükre a Budapest-Vidéki II. Vörös Őr Kerületi Parancsnokság állományába tartozó személyek lettek beszállásolva.[199] Amikor a főváros védelme szempontjából a Cserny-féle terrorcsapat feltámasztásáról és a vidéki terroralakulatokkal való egybeolvasztásáról döntés született, akkor őket a Mozdony utcába helyezték el. Ezen új terroralakulat szintén Bandl Ferenc főparancsnoksága alá került.[200]

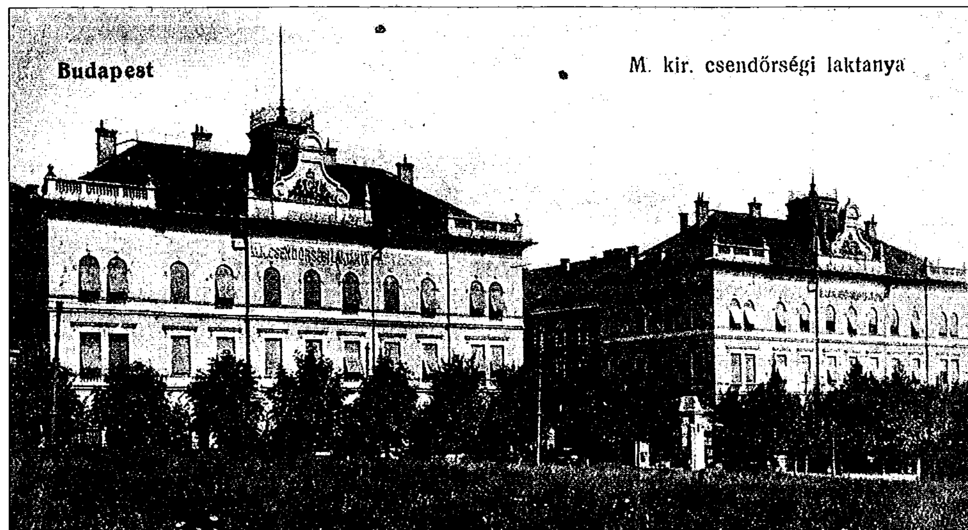
192 Böhm Vilmos: *Két forradalom tüzében.* Budapest, 1946. Népszava Könyvkiadó. 227–228. o.
193 *Vörös Újság.* 2. évf. 46. szám. 1919. április 3. 6. o.
194 Lásd BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10212/1919.
195 Donáth Péter: *A Cserny-különítmény rémtettei „Mozdony utcai laktanyájukban" 1919 júliusában. Fery Oszkár és tiszttársai halálának körülményei, következményei, utóélete.* Budapest, 2012. Trezor Kiadó. 143–146. o.
196 Donáth Péter: *A Cserny-különítmény rémtettei „Mozdony utcai laktanyájukban" 1919 júliusában. Fery Oszkár és tiszttársai halálának körülményei, következményei, utóélete.* Budapest, 2012. Trezor Kiadó. 186. o.
197 Quint József (szerk.): *A Budapesti Magyar Királyi Állami Elemi Népiskolai Tanítóképző Intézet 1918–1926. évi Értesítője.* Budapest, 1926. Kórol és Társai, Bagó M. és Fia Utóda Kiadása. 14. o. Lásd még: BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.11529/1919.
198 Donáth Péter: *A Cserny-különítmény rémtettei „Mozdony utcai laktanyájukban" 1919 júliusában. Fery Oszkár és tiszttársai halálának körülményei, következményei, utóélete.* Budapest, 2012. Trezor Kiadó. 147. o.
199 Ekkor a kerületi parancsnokhelyettes Bauitz vagy Banitz Ferenc volt. Donáth Péter: *A Cserny-különítmény rémtettei „Mozdony utcai laktanyájukban" 1919 júliusában. Fery Oszkár és tiszttársai halálának körülményei, következményei, utóélete.* Budapest, 2012. Trezor Kiadó. 230–231. o.
200 BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.9623/1926.

41. kép

31. **Csendőrparancsnokság (I., majd XII. kerület, Böszörményi út 21. szám, 8259. hrsz., helyén jelenleg a Nemzetközi Rendészeti Akadémia működik).** Ebben a laktanyában a Budapest-Vidéki II. Vörös Őr Kerületi Parancsnokság működött,[201] eredetileg a budapesti csendőrkerületi parancsnokság épülete volt.[202] A parancsnokság április 10-én kezdte meg működését. A Belügyi Népbiztosság rendelete szerint a Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Jász-Nagykun-Szolnok és Bács-Bodrog vármegye területén működő direktóriumok, vörös őrségi, és volt csendőrparancsnokságok, valamint a volt rendőri, határrendőri, pénzügyőri, karhatalmi, vasút nemzetőri szervek vezetését ez a parancsnokság vette át.[203] A Bandl-féle karhatalmi alakulat kezdetben a vasúti vörös őrség céljaira jött létre, később a vörös őrség országos pótkeretét képezte, utána mint a Budapest-Vidéki II. Vörös Őr Kerületnél karhatalmi szolgálatot teljesített.[204] Tehát ez a laktanya is Bandl Ferenc parancsnoksága alá tartozott,[205] amikor is 1919. május 17-én átvette a Budapest-Vidéki II. Vörös Őr kerület parancsnokságát. A különítmény ezt a helyet és a Márvány utcai elemi iskola épületét foglalta el.[206] Továbbá itt (**42. kép**) volt a Vörös Őrség Központi Anyagraktára.[207] A vidéki el-

201 Kovács Jenő: Határőrizet, határvédelem a Magyarországi Tanácsköztársaság idején. In: *A proletárdiktatúra védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 258. o.
202 Berza László (főszerk.): *Budapest Lexikon.* 1. Budapest, 1993. Akadémiai Kiadó. 299. o. Lásd még BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.9996/1919., Kgy.10233/1919., B.Kgy.11520/1919.
203 *Pesti Hírlap.* XLI. évf. 81. sz. 1919. április 10. csütörtök. 3. o.
204 BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.9841/1919. 23. lap.
205 BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10233/1919.
206 BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.9623/1926.
207 Kovács Nándor: A Vörös Őrség története. In: *A proletárdiktatúra védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 174. o.

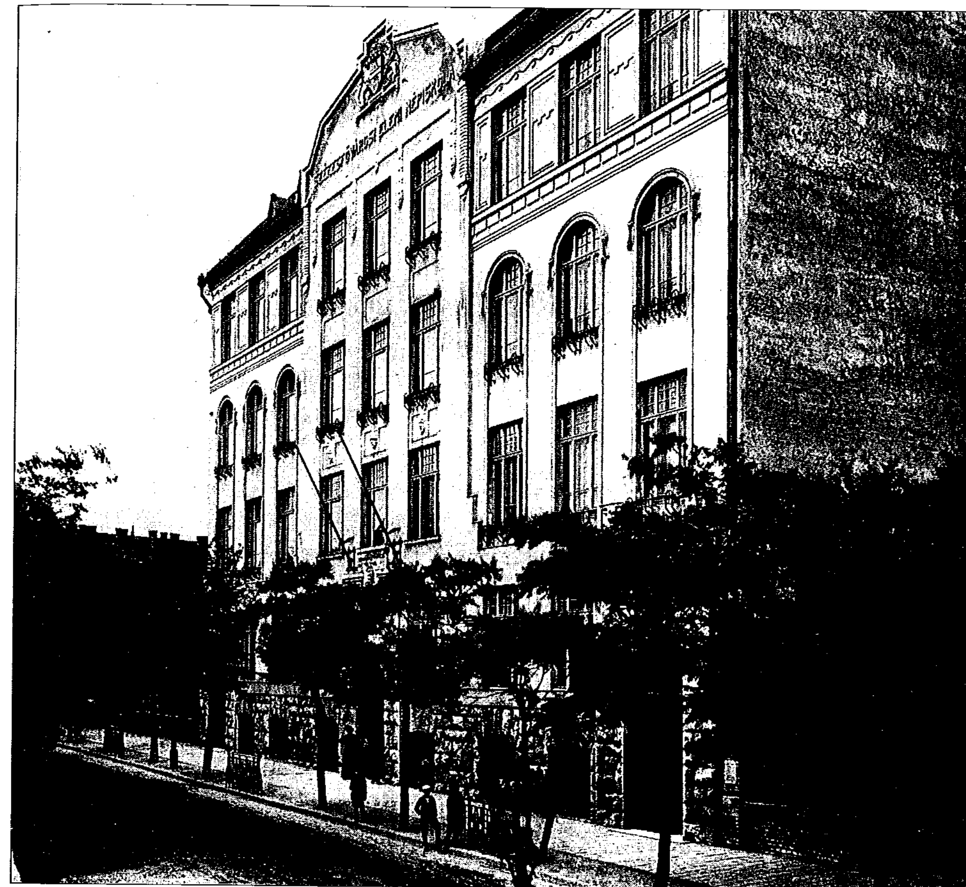
42. kép

lenforradalmak leverésekor kivégzést senki sem hajtott végre. A II. zászlóaljat rendszerint a belső rend fenntartására használták. A vidéki ellenforradalmak elfojtására a Babarczi Ferenc parancsnoksága alatt álló I. zászlóalj volt kiküldve. 1919 áprilisában a különítmény tagjai (Halasi Ferenc vagy egy Szabó nevű személy) Dunamócson felakasztottak egy állítólag kémkedő papot. A Bandl-féle vörös őrök Dunaradvány környékén a Fuchs-féle tanyáról – Chlepkó parancsára – 50-60 darab szarvasmarhát, 300-400 darab birkát, több lovat és hintót gyűjtöttek be, és azokat Budapestre szállították. A hintókat a kommün végéig a laktanyában használták, majd az egyik hintót Bandl odaajándékozta Chlepkónak.[208]

32. **I. ker. Elemi és Kereskedelmi Iskola (I., majd XII. kerület, Márvány utca 32., 7654. hrsz., jelenleg Budai Középiskola).** Az iskolában a Tanácsköztársaság előtt a Budapesti Államrendőrségi Karhatalom 18. százada állomásozott.[209] 1919.

[208] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.9841/1919. 23-24. lap.

[209] Rendeltetésüktől elvont iskolaépületek jegyzéke a kommün előtt: 1. I. ker. Márvány utca 32. Államrendőrségi karhatalom. 2. II. ker. Szegényház utca, Csalogány utca 45. Rokkant iskola. 3. III. ker. Áldás utca 1. Leszerelt tisztek tömegszállása. 4. III. ker. Kiscelli út 80. Beteg katonák kórháza. 5. III. ker. Miklós tér. Kisegítő népőrség szállása. 6. III. ker. Hunor utca 20. III. kerületi Népőrség szállása. 7. III. ker. Lajos utca 34. Rokkant kórház. 8. V. ker. Pannónia utca 65. Rekvirálva a rokkantak számára. A kommunizmus alatt is a hadirokkantak részére volt bocsájtva. Lásd BFL IV.1407.b. Budapest Székesfőváros Tanácsának iratai. Tanácsi Ügyosztályok Központi Irattára. VII.6138/1919. 9. VI. ker. Lehel utca 16, Aréna út 136. Hadikórház. 10. VI. ker. Gömb utca 53. Hadikórház. 11. VI. ker. Felsőerdősor utca 21–23. Francia katonák számára irodának átengedve. 12. VI. ker. Váci út 57–61. Átadva 1918.VII.12. A tatarozás folyamatban. 13. VII. ker. Elemér utca, Dembinszky utca 25. Menekültek szállása. 14. VII. ker. Telep utca 3. Menekültek szállása. 15. VII. ker. Hernád utca 3. Tiszti konyha és étkező. 16. VIII. ker. Csobánc utca 1. Fogászati kórház orvosi tömegszállás, egy része visszaadva. 17. IX. ker. Kén utca 1. Hadikórház. Az idejáró tanulók sokszor távolabbi iskolákban tudták a tanulmányaikat folytatni (erről lista is készült). BFL IV.1407.b. Budapest Székesfőváros Tanácsának iratai. Tanácsi Ügyosztályok Központi Irattára. VII.1493/1919. A VI. kerületi Fővárosi Háziipari Iskola (Szív utca 6.) egyik tantermét és az igazgatói szobát a katonaság rekvirálta. Ezt az intézményvezető 1919. január 23-án megírta a Fővárosi Tanácsnak. BFL IV.1407.b. Budapest Székesfőváros Tanácsának iratai. Tanácsi Ügyosztályok Központi Irattára. VII.2296/1919. A Magyarországi Szociáldemokrata Párt II. választókerületi pártszervezetének titkára a Fővárosi Tanácsnál 1919. január 11-én kérvényezte a II. ker. Átlós úti 102. számú elemi népiskola tornatermének a használatát. BFL IV.1407.b. Budapest Székesfőváros Tanácsának iratai. Tanácsi Ügyosztályok Központi Irattára. VII.161/1919.

43. kép

március 19-én főparancsnokuk a fővárosi tanácstól kérte szeptember 1-ig való további elhelyezésüket, illetve a negyedik emeleti napközi otthon és a földszinten lévő helyiség ideiglenes átvételét. Az épület tatarozási munkálatait hátráltatta, hogy a karhatalom 1919. március 20-án több tantermet és szobát lefoglalva tartott, s ez még március 27-én sem változott.[210] 1919. május 22-én a Vörös Őrség Országos Főparancsnokságán dolgozó Sós főparancsnok-helyettes levele szerint a 18-as karhatalom kiürítette az épületet (**43. kép**), de helyette a Budapesti Forradalmi Központi Munkás- és Katonatanács elnöke 1800 főnyi legénységet helyezett el a II. Vörös Őr Kerületi Parancsnokságnál. Az iskolát – amely az Országos Hadigondozó Hivatal, majd a Népjóléti és Munkaügyi Népbiztosság Rokkantügyi Főcsoportja rendelkezésére állt – Réthy Lajos Budapest-Vidéki II. Vörös Őr Kerület parancsnokának utasítása nyomán 1919. május 19-én a Vörös Őrség rendelkezésére bocsátották.[211]

[210] BFL IV.1407.b. Budapest Székesfőváros Tanácsának iratai. Tanácsi Ügyosztályok Központi Irattára. VII.1493/1919.

[211] BFL IV.1407.b. Budapest Székesfőváros Tanácsának iratai. Tanácsi Ügyosztályok Központi Irattára. VII.4886/1919.

Itt működött a Bandl Ferenc[212] parancsnoksága alá tartozó csoport, amelynek Babarczi Ferenc volt (I. zászlóalj) a parancsnoka.[213] A II. zászlóalj parancsnoka Scharfstein Géza volt. Eredetileg toborzás útján alakították a Bandl-féle csapatot, később sorozások után az őrszolgálatra alkalmasok egy részét osztották be.[214] Amikor 1919. július 8-10-e táján Cserny terrorparancsnok a korábban már feloszlatott terrorcsapatát a Márvány utcai épületben újból megszervezte, ezen Cserny vezetése alatt álló terrorcsapat a Budapest-Vidéki II. Vörös Őr Kerület Parancsnokság alá lett rendelve, így ekkor Bandl Ferenc vörös őr kerületi parancsnok, a Cserny-féle terrorcsapatnak is főparancsnoka lett. Az ellenforradalmi mozgalmak leverése után a Bandl-féle különítmény vagy annak kiküldött része a terroristákkal egyetértésben minden más alakulattól függetlenül, önállóan, a központtól kapott utasítást vagy

[212] A Cserny-különítmény a Belügyi Népbiztosság politikai osztályának volt alárendelve, amelynek május elejétől fokozatosan csökkentették a létszámát. A június 24-i ellenforradalom után ismét megerősítették és a II. vörös őr kerülethez osztották be, amelynek parancsnoka a polgári forradalom idején Bandl Ferenc (Zombor, 1888. április 4.–?, lakatosmunkás), a leszerelt altisztek kommunista vezetés alatt álló szövetségének egyik szervezője volt. Hajdu Tibor: A magyarországi tanácsköztársaság. Budapest, 1969. Kossuth Könyvkiadó. 132. o. Az I. világháborúban többször sebesült, törzsőrmesteri fokozatig vitte, az összes legénységi kitüntetést megkapta. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 3472/1919. 1919. február 18-án a Leszerelt Altisztek Szabadszervezete kommunista vezetőket választott (Bandl Ferenc, Tóth István, Weiler Artúr, stb.). Barna Zoltán–S. Vince Edit–Vértes Róbert (szerk.): Új erők születése. A magyarországi munkásmozgalom történetének kronológiája a dualizmus és a két forradalom időszakában 1868–1919. augusztus 1. Budapest, 1979. Akadémiai Kiadó. 506. o. Bandl Ferenc 1918 decemberétől a KMP tagja, 1919 februárjában letartóztatták. Lázadás előidézésére létrejött szövetséggel, valamint több rendbeli csalással vádolták. A vád szerint a Magyar Népfelkelő és Tartalékos Altisztek Országos Szabadszervezete végrehajtó bizottságának tagja volt. Arra szövetkezett, hogy a kormányt a Várba való fegyveres felvonulással, erőszakkal kényszerítsék követeléseik teljesítésére. Ezért a büntetőtörvényszék vádtanácsa társaival együtt 1919. március 10-ig előzetes letartóztatásba helyezte. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.IV.3472/1919. Lásd még: BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.10233/1919. Bandl Ferenc, a Vörös Őrség kerületi parancsnoka önként jelentkezett az általa szervezett rohamzászlóaljjal, amely a cseh frontra ment. A csapat tagjai: Bródy vezérkari főnök, Babarczi Ferenc és Scharstein zászlóaljparancsnok, Szücsi, Bartens, Thuri, Kovács, Jakab, Hamburger, Kossuch századparancsnokok, Müller, Péczy, Sztojkovics a géppuskások vezetői, Lándy és Bernáth gépkocsivezetők. Kovács Nándor: A Vörös Őrség története. In: A proletárdiktatúra védelmében. Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség. 188. o. A Bandl-féle különítmény magvát a Károlyi-kormány idején alakult Vasúti Nemzetőrség önként jelentkezett tagjai alkották. A nemzetőrség 1919. március 21-e után Vasúti és Hajózási Vörös Dandárrá alakult. Ennek egyik tagja Réti Lajos asztalos, aki a Vörös Őrség részére önkénteseket toborzott. Réti Lajos egy központi toborzó irodát állított fel a Ferenc József (akkor Dózsa György) Laktanyában, amelynek két fiók toborzóhelyisége volt: az egyik a Baross téren, az Austro-American Hajózási Jegyiroda helyiségében, a másik a Rákóczi úton, a Keleti Pályaudvar közelében. 1919. április 22-én Vajda Zoltán, a Vörös Őrség országos főparancsnoka a toborzott és kiképzés alatt álló egyének parancsnokává Bandl Ferencet, helyettesévé Réti Lajost nevezte ki. Ennek a 800-900 főből álló csoportnak a neve Vörös Őrség Országos Főparancsnokságának Központi Gyűjtő- és Oktató Kerete volt. A csoport létszáma később 1800 főre emelkedett, szerepet vállaltak a különböző ellenforradalmi mozgalmak leverésében, illetve más bűncselekményekben is. A különítménybe belépett önkéntesek kezdetben szabadon távozhattak, később már orvosi igazoláshoz kötötték a távozást. Amikor Bandl Ferencet a Budapest-Vidéki II. Vörös Őr Kerület parancsnokává nevezték ki, a különítményéből Karhatalmi Ezred lett, amelyet vidékre irányítottak. A karhatalom ezredparancsnokságát Babarczi Ferencre bízták. A Budapest-Vidéki II. Vörös Őr Kerülethez négy ezred tartozott: az első Kecskemét, a második Nagykáta, a harmadik Esztergom, a negyedik – Karhatalmi Ezred – Budapest székhellyel. Fegyverzetük Mannlicher típusú puskából, karabélyból, bajonettből és kézigránátból állt. Band Ferenc felett szolgálatilag Chlepkó Ede és Vajda Zoltán állt. A Bandl-féle különítmény főleg vidéken ölt, rabolt, embereket tartóztatott le. 1927-ben a Budapesti Királyi Törvényszék a Leoben-i Kerületi Fogházban fogvatartott Badl Ferenc kiadatását kérte. „*A gráci Tartományi Főtörvényszék nem adott helyet a Budapesti Büntető Törvényszék 1926. október 27-i megkeresésének, mert Brandl és társai 1919 május végén–június elején a bűncselekményeket Dunamocson kétségtelenül politikai célból, a Tanácsköztársaság uralmának biztosítása érdekében követték el, így nem állítható, hogy ezek a svájci kiadatási egyezmény III. cikkelyének értelmében (Birodalmi Törvénytár, 1897. 1. sz.) netán közönséges bűncselekmény jellegét mutatnák. Ezért a magyar hatóságok kiadatási kérelmet elutasítják.*" Jancsó Éva fordítása. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.9623/1926. Bandlról tudták, hogy 1919 augusztusában Ausztriába emigrált, ahol a leobeni bányamunkások egyik vezetőjeként az anarchista mozgalomhoz közeledett. 1926-ban itt tartóztatták le. Bassa Endre–Kabos Ernő–Vass Henrik (szerk.): Munkásmozgalom-történeti lexikon. Második, javított és bővített kiadás. Budapest, 1976. Kossuth Könyvkiadó. 60. o.

[213] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.9841/1919.

[214] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.9841/1919. 23. lap.

a kiküldött parancsnok belátása szerint járt el.[215] A Bandl-féle különítmény megkülönböztető, sárga színű egyenruhát viselt, amelyet még a Mackensen-féle német (az I. világháború után Romániából hazánkon keresztül visszavonuló) hadsereg hagyott hátra.[216] A kommün bukása után az épületbe a csendőrök költöztek be. 1919. szeptember 23-án a belügyminiszter levelet írt a hadügyminiszternek, akit arra kért, hogy a csendőrséget költöztesse el. Indokolása szerint mivel a Böszörményi úton lévő laktanya megtelt és az állomány létszáma növekedni fog, célszerű lenne a csendőrséget a Nádor laktanyában (a Várban) vagy a II. kerület Retek utcában álló gyalogsági Szapáry laktanyában elhelyezni. A belügyminiszter 1920. január 21-én 114467/1919. VII. szám alatt elrendelte az iskolaépület kiürítését. Az iskolában keletkezett károkról 1920. március 8-án jegyzőkönyv készült (itt jelen volt a székesfőváros tanácsa, az adófelügyelőség, a városparancsnokság, a hadbiztosság, a katonai építési osztály részéről egy-egy fő, illetve az iskola vezetője), amely megállapította, hogy azokat a Bandl-féle különítmény okozta, amely 1919. március 22.–1919. augusztus 1. között állomásozott az épületben.[217]

33. **Váci út 36.[218] vagy 86.[219] szám (akkor VI., jelenleg XIII. kerület) alatti Vörös Őrség.** 1919. június végén a VI. kerületi Petneházy utca 42. szám alatt Nagy Jenő házbizalmi (Petneházy utca 44.) gorombán viselkedett Varsányi Józseffel, aki kijelentette, hogy nem fél sem tőle, sem Kun Bélától. Illetve Kun Bélának elmondaná, hogy ezek a házbizalmik milyen gazemberségeket követnek el. Pár nap múlva megjelent Tóth Kálmán házbizalmi és vörös őr, valamint 2-3 másik vörös őr, akik Varsányit bevitték a Váci út 86.[220] szám alatti őrszobába. Tóth ordítozva közölte Varsányival: *Szarik a számba és a pofámba! Gazember!* Majd a vörös őrökhöz fordulva kijelentette: *Ez nagyon kemény legény, az egész Angyalföld retteg tőle, meg kell egy kicsit törni!* Varsányit letartóztatták, majd az Országházban lévő terroristákhoz vitték, ahol egy-két napig fogva tartották, de nem bántották. Végül ismerőse, Szende Béla nyomozó szabadította ki. A házbizalmik hetenként gyűléseket tartottak Földváry Nándor vendéglőjében, a lakókat kényszerítették a megjelenésre. Tóth Kálmán már korábban kijelentette, hogy aki május első napjaiban nem lép be a Vörös Hadseregbe, azt az udvaron agyonlövi.[221] Masznicza Károlyné elismerte, hogy valótlan adatokat közölt Varsányi ellen, akit így szabadlábra helyeztek. A nyilvános főtárgyaláson Varsányi József előadta, hogy először a Váci úti őrszobába vitték, de kihallgatás után elengedték. Másnap azonban újra beidézték, ekkor átvitték a VI. kerületi Mozsár utcába,[222]

[215] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.9623/1926.

[216] Bandl-féle különítmény. 22. lap. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.9623/1926.

[217] BFL IV.1407.b. Budapest Székesfőváros Tanácsának iratai. Tanácsi Ügyosztályok Központi Irattára. VII.9256/1919. Lásd még BFL IV.1420.a. Budapest Székesfőváros tanácsi majd polgármesteri ügyosztályainak gyűjteményes iratai. Katonai ügyosztályi iratok és a székesfővárosi tiszti szálló gondoksági iratainak levéltári gyűjteménye. 1. doboz. 213010/1924.

[218] Törvényszéki ítélet. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.7610/1919. 38. lap.

[219] A forrás mindkét házszámot említi.

[220] Varsányi József tanúkihallgatási jegyzőkönyve. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.7610/1919. 4. lap. Ugyanez a házszám szerepel az ügyészségi vádindítványban is. 21. lap.

[221] Kajanek György tanúkihallgatási jegyzőkönyve. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.7610/1919. 6. lap.

[222] VI. kerületi Rendőrkapitányság (Mozsár utca 16.) épülete.

Szolgálati feljegyzések:
Toborzási osztály
A közp. Vörösőr pótkeret helyettes parancsnoka. - : 10 számú főparancsnoksági háziparancs.-:/
Bpest 1919 ápr.12.
főparancsnok.
helyett:
osztályvezető.

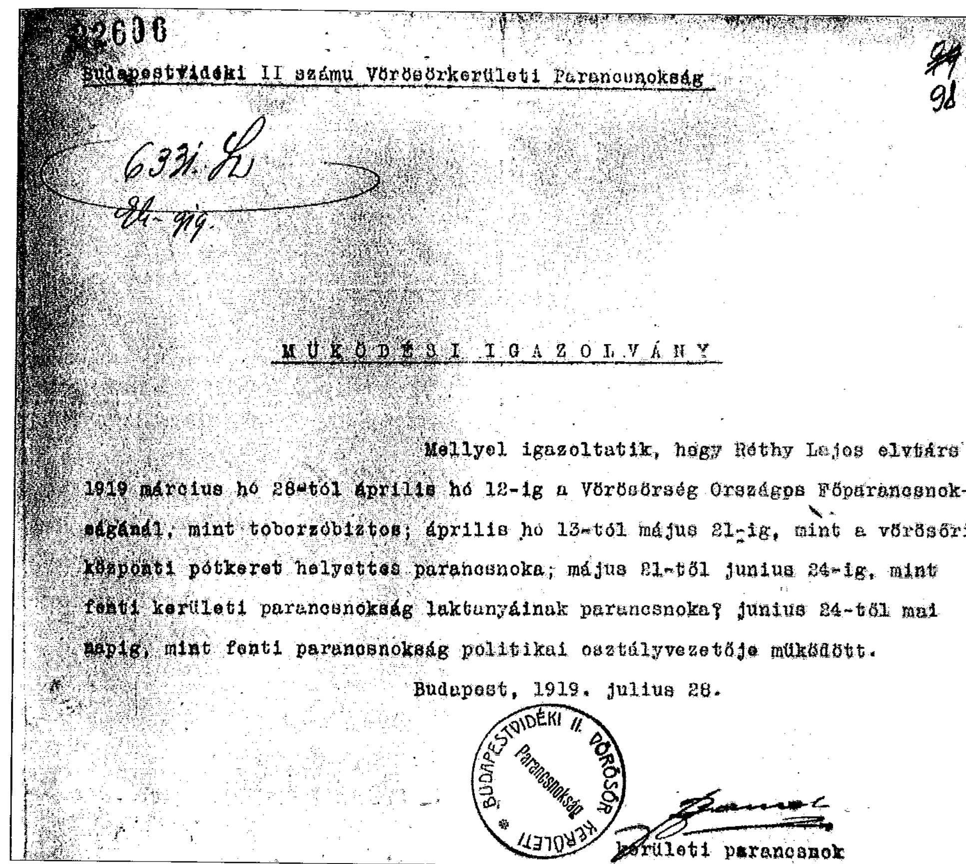
Réthy Lajos Felsőerdősor 12. I/10.
Vörös őrség kötelékébe tartozik és fegyver-viselésre jogosult.
Érvényes a kiállítás napjától 3 hónapig.
Bpest 1919. évi IV hó 10 n.
László
parancsnok. h. / Ehlepko

44. kép

majd a Zrínyi utcába, onnan pedig az Országházba. Ott két napot és egy éjjel töltött bent.[223]

34. **Lehel utcai vörös őrségi (császári és királyi) Szekerész Laktanya (akkor VI., jelenleg XIII. kerület), Lehel utca 16-20.–Aréna (jelenleg Dózsa György) út 51-53.–Tüzér utca 9-13.–Csángó utca 27.[224] A Tüzér utca és Csángó utca által határolt területet Vonat-laktanyaként említik.[225] Később Lehel utca 20.–Tüzér utca 11.–Csángó utca 27.–Aréna út 51-53., 27999. hrsz.-ot kapta.[226]** A büntetőper nem erről a laktanyáról ír, csak megemlíti azt. Réthy Lajos (a Böszörményi úti vörös őrségi laktanya parancsnoka),[227] Róth Ármin (vörös őrségi helyettes laktanya parancsnok) és Herbst József (kerületi vörös őrségi parancsnoksági előadó), akik a

[223] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.7610/1919. 33. lap.
[224] 1908-as térképszelvény. BFL XV.16.e.251/30-26. Budapesti térképek gyűjteménye. Budapest (székes) főváros térképei. Budapest áttekintő. 24. szelvény.
[225] Adametz Gyula: *Angyalföld.* Budapest, 1947. K.n. 111. o.
[226] 1937-es térképszelvény. BFL XV.16.e.251/77-26. Budapesti térképek gyűjteménye. Budapest (székes) főváros térképei. Budapest áttekintő. 24. szelvény.
[227] Réthyt Lajost 1919 márciusában a Lehel utcai szekerész laktanyában, a Vörös Őrség Főparancsnokságának toborzó kirendeltségének a megszervezésével bízták meg. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.9841/1919. 65. lap

22606
Budapestvidéki II számú Vörösőrkerületi Parancsnokság
6331.
24-919.

MŰKÖDÉSI IGAZOLVÁNY

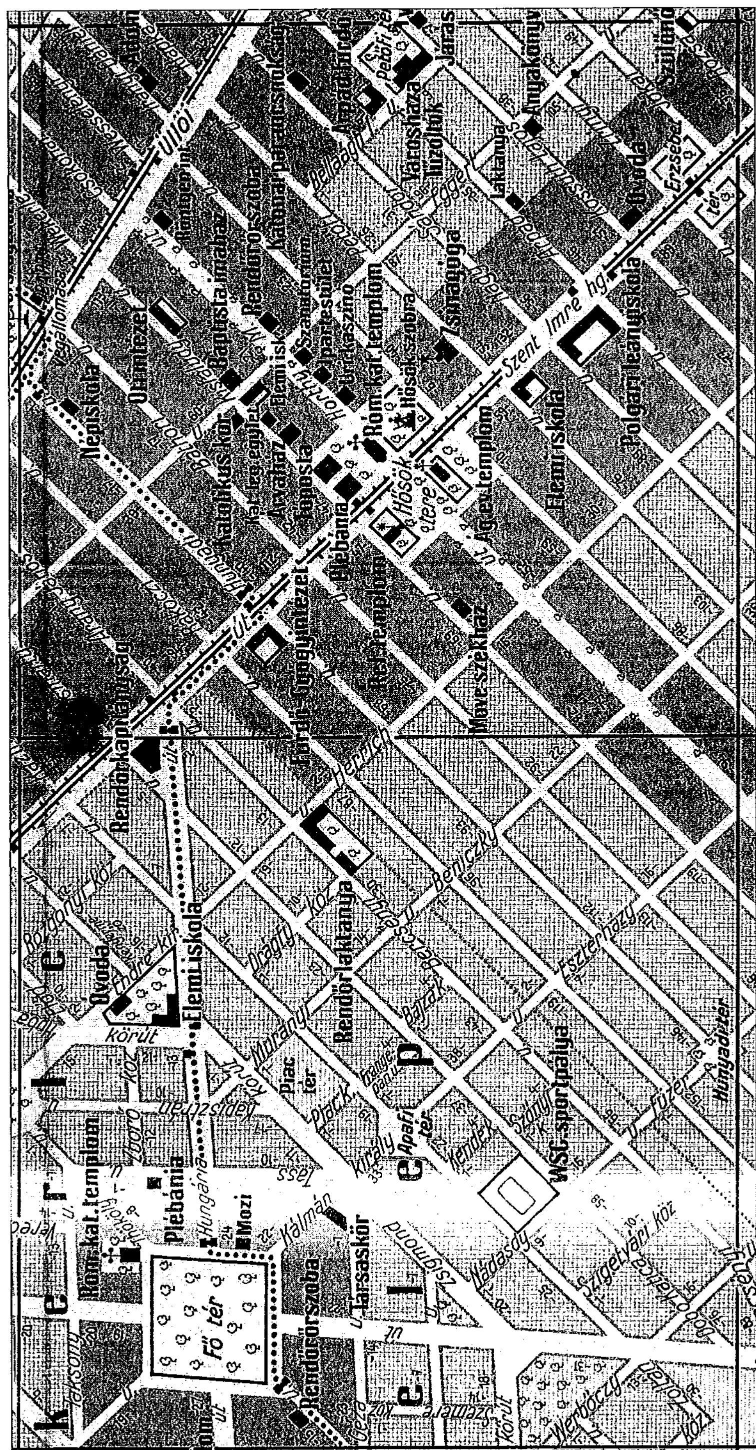
Mellyel igazoltatik, hogy Réthy Lajos elvtárs 1919 március hó 28-tól április hó 12-ig a Vörösőrség Országos Főparancsnokságánál, mint toborzóbiztos; április hó 13-tól május 21-ig, mint a vörösőri központi pótkeret helyettes parancsnoka; május 21-től junius 24-ig, mint fenti kerületi parancsnokság laktanyáinak parancsnoka; junius 24-től mai napig, mint fenti parancsnokság politikai osztályvezetője működött.

Budapest, 1919. julius 28.

Budapestvidéki II. Vörösőr kerület Parancsnokság
kerületi parancsnok

45. kép

Bandl csoportban teljesítettek szolgálatot, 1919. június 24-én este 9-kor a Márvány utca 40. számú ház zárt kapuját puskatussal és revolverrel döngették. Ekkor Gróf József házmester kinyitotta a kaput, amin a vádlottak behatoltak. A lármára odaérkező id. Kiss Rózára és Riesz Ferencre Réthy Lajos **(44-45. kép)** Mannlicher típusú fegyvert szegezett *Vissza, mert lövök!* szavakkal, majd id. Kiss Rózát lelőtte (a golyó hátulról a keresztcsontján érte, és a máján s az egész testén keresztülhatolt), illetve Riesz Ferencre is rálőtt, aki a bal felső lábszárán szerzett súlyos sérülést. Az eseményt jelentették a Forradalmi Törvényszéknek és eljárást indítottak a támadókkal szemben. Réthy Lajost öt évi kényszermunkára, Herbst Józsefet hat havi fogházra ítélték. A büntetésüket felfüggesztették és a frontra küldték őket, ahova nem érkeztek meg, ugyanis 10-10 napi szabadságot kaptak, de időközben a kommün megbukott. Az ügyük ekkor feledésbe merült. Majd a büntetőtörvényszék 1920. február 24-én kelt ítéletében Réthy (Réti) Lajost 15 év fegyházra, mint fő-, továbbá 200 korona pénzbüntetésre és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte (ebből 5 hónapot már letöltött). Róth Ármint 13 év fegyházra (ebből már 4 hónapot letöltött), mint

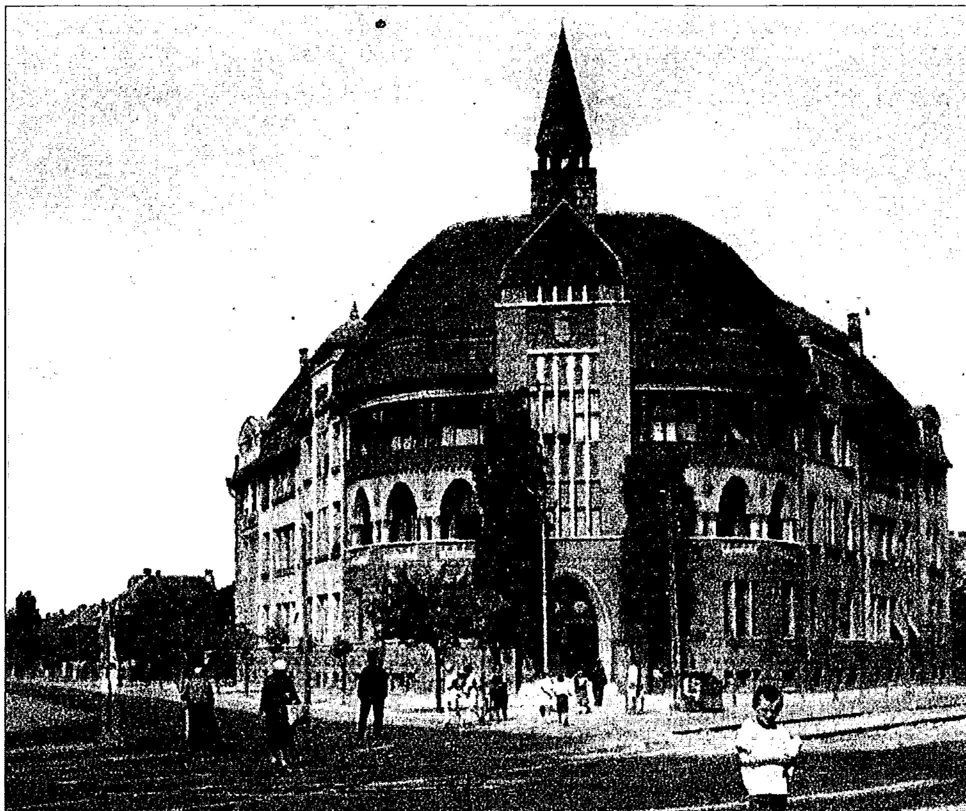

46. kép

fő-, továbbá 500 korona pénzbüntetésre és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Herbst Józsefet 12 év fegyházra (ebből már 5 hónapot letöltött), mint fő-, továbbá 200 korona pénzbüntetésre és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A bíróság a vádlottakat kötelezte Kiss Róza sértettnek 600 korona temetkezési költség megfizetésére. A gyűjtőfogház miniszteri biztosának 1922. március 14-én kelt levele szerint Réti Lajost 1921. október 21-én Oroszországba szállították.[228]

35. **Kispesti Vörös Őrség a Szent Imre herceg út–Dobó Katica utca–Hungária út sarkán (ma XIX. kerületi Rendőrkapitányság, Ady Endre út 29.).** 1918 októberében a kispesti Lipták Hadfelszerelési Gyár, a Teudloff és Dittrich Gépgyár, valamint a Hoffherr–Schrantz Mezőgazdasági Gépgyár kommunista munkásaiból alakult meg az illegális kispesti Munkás- és Katonatanács. Az utóbbi megbízásából 1918. október 20-a körül jött létre az illegális kispesti Vörös Gárda, amelynek fő szervezői a Lipták gyárban: Chlepkó Ede, Heiser Károly, Fiedler Rezső, Hikádé Aladár, Kaiser Nándor; a Teudloffban: Jakab Rudolf és Kajári István főbizalmik. A Vörös Gárda első parancsnoka dr. Rákos Ferenc volt 1919. március 21-ig, helyettese Jakab Rudolf volt, aki főként a csapat szervezési, gazdasági ügyeit intézte. A munkások katonai kiképzését Rákos Sándor végezte. 1918. október 31-én, a forradalom kitörésekor a kispesti Vörös Gárda (később Népőrség) lefegyverezte a kispesti gyári katonai őrségeket és a kispesti rendőrkapitányság dolgozóit. A Vörös Gárda első székhelye a Magyar Királyi Szálló hátsó nagyterme, majd a forradalom győzelme után a Petőfi és Sárkány utca sarkán lévő iskola volt. Ekkor a Vörös Gárdának 100 főnyi fegyveres volt, 90 Mannlicher puskával, karabélyokkal, kézifegyverekkel, néhány kézigránáttal és egy gépfegyverrel. Ehhez jött még a 300 fős munkásőrség. A már kispesti Népőrség néven szereplő csoport első nagyobb harci feladata a német Mackensen-hadsereg Kispest (**46. kép**) vasútállomáson átvonuló alakulatainak lefegyverzése volt. A Népőrség így nyolc géppuskát és lőszert is szerzett.[229] A kispesti Vörös Őrség úgy jött létre, hogy a munkások alkotta Népőrség a régi rendőrökkel kiegészülve alakult át az új karhatalommá. Amikor Jakab Rudolf a társaival a rendőrkapitányságra (**47. kép**) ment, a tisztek a rendőrökkel együtt várták. A sapkájukon vörös szalag volt. A 300 főnyi kispesti Vörös Őrség eskütétele 1919. május 1-én délután zajlott Vajda Zoltán országos parancsnok és Chlepkó Ede előtt. Kispesten a XII. Rendészeti Vörösőr Zászlóalj teljesített szolgálatot.[230] A Molnár-féle kispesti különítmény valószínűleg nem volt állandó alakulat, vezetője Molnár István anarchista, aki korábban újságárus volt, majd a diktatúra bukása után öngyilkos lett. Molnár válogatott embereivel különböző cselekményeket hajtott végre,[231] a kispesti vörös őrökkel csatlakozott a makói akcióhoz is. Cserny vérengző fanatikusnak tartotta, aki így dicsekedett: *„Úgy kell bánni a burzsoákkal, mint ahogyan én teszem, a kispesti szemétdombon égetem*

[228] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.9841/1919.
[229] Király Attila: Kispest az 1918–1919-es forradalmakban. In: *A 100 éves Kispest*. Budapest, 1972. Tankönyvkiadó. 68–72. o.
[230] Király Attila: Kispest az 1918–1919-es forradalmakban. In: *A 100 éves Kispest*. Budapest, 1972. Tankönyvkiadó. 99. o.
[231] Gratz Gusztáv: *A forradalmak kora. Magyarország 1918–1920*. Budapest, 1935. Magyar Szemle Társaság. 152–153. o.

47. kép

el őket."[232] A Kispesti Vörös Őrség közvetlenül Jancsik parancsnoksága alá tartozott, de Chlepkó (országos politikai megbízott) is adott számukra parancsot. Jakab Rudolf szerint Molnár Istvánnak nem volt semmilyen különítménye. A kispesti Vörös Őrség két zászlóaljból állt, létszáma 600 fő volt. Az egykori Kispesti Népőrség és a Kispesti Karhatalom összeolvadása után lett az alakulat neve Kispesti Vörös Őrség. Az egyik zászlóaljának a parancsnoka Jakab Rudolf volt, akit 1919 márciusának végén választottak meg. A zászlóalj május 3-ig Kispesten teljesített vörös őri szolgálatot (Lipták- és más kispesti gyárak munkásai alkották). 1919. május 20-a körül ment a Várba (**48. kép**) szolgálatot adni, a Vörös Őrség Országos Főparancsnokságának Főőrsége néven, de a kispesti alakulat továbbra is fennmaradt. Csernyékkel csak a hatvani kiküldetésben vettek együtt részt.[233] 1919. május 2-án Kun Béla behívatta Jakab Rudolfot (**49. kép**) a Szovjetházba, mivel a román előrenyomulás hatására az ország több pontján ellenforradalmi kitörések történtek. Chlepkó utasította Jakabot, hogy

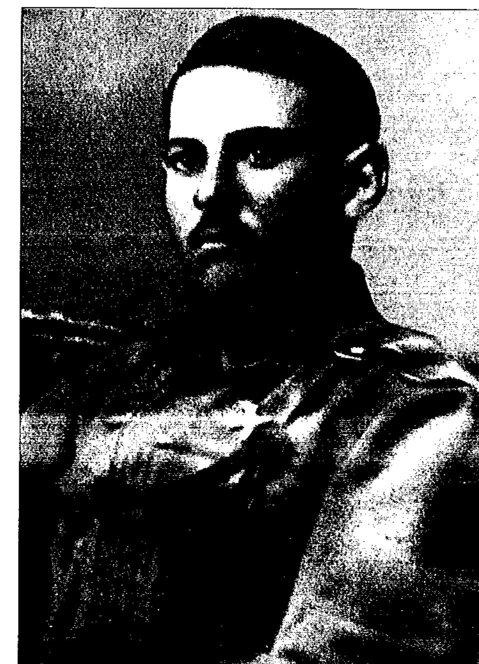
[232] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. III. kötet. 193. lap.
[233] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 5770/1920. II. kötet. Jakab Rudolf tanúvallomási jegyzőkönyve.

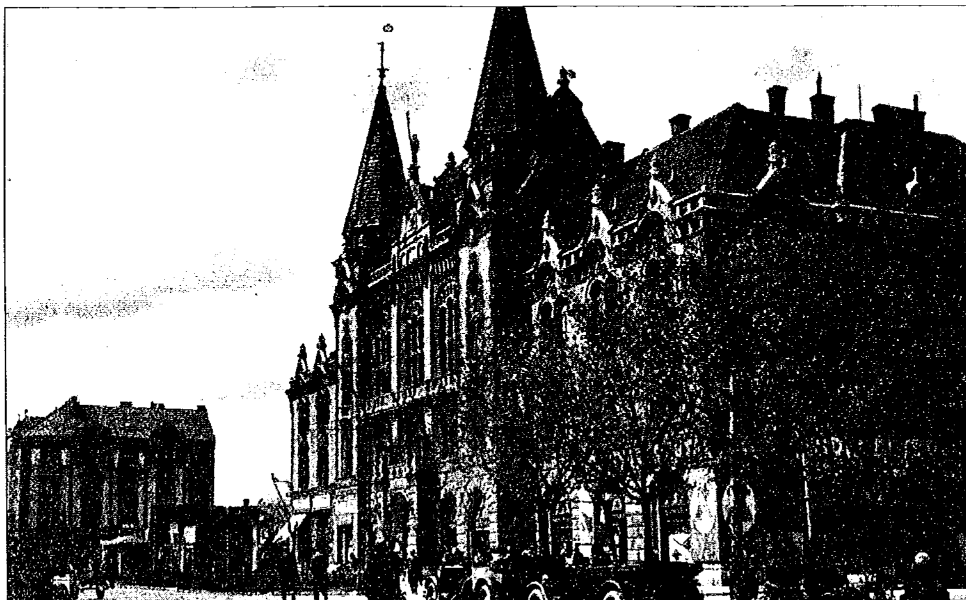
48. kép

a kispesti különítmény az ő parancsnoksága alatt, a Cserny-különítmény támogatásával verje le a hatvani ellenforradalmárokat. Május 4-én hajnalban elfoglalták a várost, majd két nappal később Eger és Jászberény következett. Chlepkó parancsára május 10-én visszatértek Budapestre és megbízták Jakabot az egység zászlóaljjá bővítésével. Május 15-én 400 fővel elfoglalták új állomáshelyüket, József főherceg egykori palotáját. A kispesti Vörös Gárda magjából álló zászlóalj a Vörös Őrség Országos Parancsnokságának különítménye lett. Ezután Hajmáskéren, Bruch-Királyhidán, Nagygencsen, Esztergomban, Párkánynánán, 1919. július végén pedig Tiszafüreden harcoltak.

Tóth Nándor, a Kispesti Járás Direktóriumának elnöke május 20-án levelet intézett a Vörös Őrség Országos

49. kép

50. kép

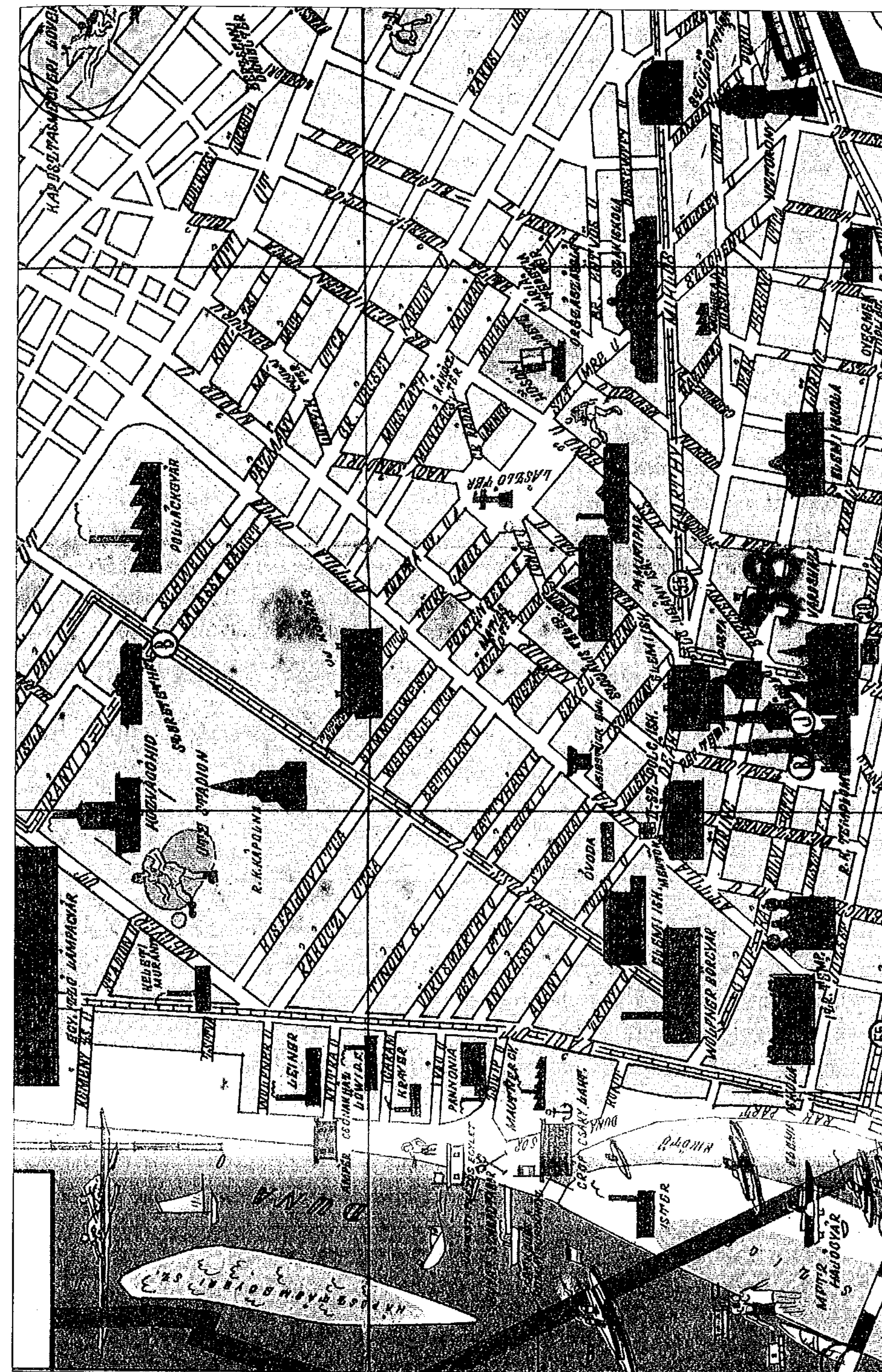
Parancsnokságához, amelyben kifejtette, hogy akik a múltban a proletárság ellenségei voltak, azokat el kell távolítani a Vörös Őrségből. Ezek Soroksár község volt csendőrei és a Pestszentlőrinci Vörös Őrség megbízhatatlan tagjai voltak.[234]

„A diktatúra ..., megtámadta a családokat, ...túszokat szed, virágzó kisipari üzleteket szocializál, megtámadja a magántulajdont, házakat, telkeket tesz köztulajdonná, lakásokat requirál, magántulajdont képező bútorokat ad a nincsteleneknek, autókat, kocsikat foglal le a maga kényelmére, mulatságokat rendez, mozikat látogattat a proletár felnőttekkel és gyermekekkel, megtámadja az iskolákat, azok vezetőit tehetetlen elemekkel váltja fel, az Isten létének tagadásába való vétele mellett tűri a vallás szabad gyakorlatát, nem tűr azonban semmi hazafias szellemet sem a templomban, sem az iskolában.”[235]

36. **Újpesti Vörös Őrség a Városházán, István út 14., 2635/2. hrsz. (ma IV. kerület, István út 14., 70003. hrsz.).** Az újpesti zászlóalj parancsnoka Hepke Rezső és Szentgyörgyi Imre volt, az igazságügyi megbízott Klein Sándor, a politikai megbízott Pénzes György és Tantossy István. Már a proletárdiktatúra első napjaiban ideiglenes karhatalmi központ rendezkedett be a Városházán (**50–51. kép**), amelynek vezetői Horgász Sándor, Klein Sándor és Martinovics Lajos lettek, akik átvették a régi rendőrség hatáskörét. A Vörös Őrség személyi állományának jelentős részét a korábbi államapparátusból vette át, kiegészítve azt a gyári munkásokkal. Május 10-én

[234] Király Attila: Kispest az 1918–1919-es forradalmakban. In: *A 100 éves Kispest.* Budapest, 1972. Tankönyvkiadó. 103–106. o.

[235] Brandtner Pál főjegyző beszámolója a képviselőtestületnek a proletárdiktatúra kispesti hónapjairól. 1919. szeptember 29. In: Szabó Csaba (szerk.): *Dokumentumok Kispest történetéhez 1873–1950.* Budapest, 1999. BFL kiadása. 85–86. o.

51. kép

a Pest vármegyei Munkás- Katona- és Földmívestanács Intézőbizottsági ülésén bírálták a Vörös Őrséget, amelynek 90%-át megbízhatatlannak találták. A Belügyi Népbiztosság politikai nyomozó osztálya májusban összeesküvőket leplezett le Rákospalotán, akik támadást szerveztek Újpest, majd a főváros hatalmi szervei ellen, a támadás élén Novoszeleczky Elemér volt újpesti rendőrkapitány állt. Ehhez csekély számú újpesti nagypolgár és hivatásos tiszt is csatlakozott. Az újabb antikommunista megmozdulás június 24-én vette kezdetét. A dunai hajóraj három monitora az újpesti Clarisseumban elszállásolt karhatalmi alakulatot támadta. Ekkor a Mauthner Bőrgyár homlokzatára kitűzték a magyar nemzeti színű zászlót. A Clarisseumot ért lövések egy katonát és nyolc polgári személyt megöltek. A Mauthner Bőrgyárban súlyosan bántalmazták Illés Bélát és Szatmári Sándort. Lipták Lajos vörös őr (Szathmárival együtt) halálos lövést kapott, míg társát, Klein Sándort megsebezték. A lázadás beszüntetését Szabó Ferenc vörös őrnek sikerült elérnie.[236] A lázadásban a négy szervező: Dezső Elemér hivatalnok, Hajden László festőművész, Szűcs János sofőr és Rojcsek László hadapród is elesett. A harc után Martinovics Bélát, Orczy Karó Imrét és Papp Imrét kivégezték.[237] A kivégzéseket a rendőrség épületében hajtották végre.[238] A proletárdiktatúra bukásának hírére a polgárság sietve gyülekezett a városháza elé. Itt igen sok kommunista is megjelent, várták a hír megerősítését. A gyárakban a fegyveres munkásság és a vörös őrök készenlétben álltak. A polgárság attól tartott, hogy a vörös terror véres bosszút áll. A Tanácsköztársaság főkolomposai már szökésben voltak.[239]

1.6 Zárszó

Tanulmányban a Tanácsköztársaság egy kevésbé ismert oldalát szerettem volna bemutatni. Nem az volt a célom, hogy az összes fehér foltot megtaláljam mert az lehetetlen vállalkozásnak tűnik, de talán sikerült olyan adatokat felkutatnom, amelyekkel a helytörténészek, jogtörténészek, társadalomtörténészek kiegészíthetik eddigi ismereteiket. Remélem, hogy ezen adatok is hozzájárulnak a korszak reális értékeléséhez.

[236] Láng Péter: A polgári demokratikus forradalom és a Tanácsköztársaság. In: *Újpest története*. Budapest, 1977. Közigazgatási és Jogi Könyvkiadó. 145–148. o.
[237] Id. Margitay-Becht András: *A Leitha monitor...és a többiek*. Budapest, 2007. Hadtörténeti Intézet és Múzeum. 238. o.
[238] A diktatúra bukása után az épületnél, a Horthy Miklós úton (korábban Vasút utca, jelenleg Görgey Artúr utca) egy emléktáblát helyeztek el. Léderer Ottó (szerk.): *A 100 éves Újpest története. Újpest-Rákospalotai Lexikon 1936*. Újpest, 1936. Negyedi Szabó Béláné kiadása. 28. o.
[239] Újpest város Intézőbizottságának jelentése 1919. augusztus 4–25. közötti működéséről és a városban történt eseményekről. In: Sipos András (Szerk.): *Dokumentumok Újpest történetéhez. 1840–1949*. Budapest, 2001. BFL kiadása. 199. o.

1.7 Melléklet (rendelet)

Figyelmeztetés. Mindennemű rekvirálásra följogosító igazolványokat csak a belügyi népbiztosság adhat ki. Csak olyan igazolványok érvényesek, amelyek Landler Jenő s Vágó Béla belügyi népbiztos elvtársak aláírásával vannak ellátva. Minden más, pártszervezetektől, szakszervezetektől és egyéb testületektől kiadott igazolvány érvénytelen. A belügyi népbiztosság.

Rendelet a Vörös Őrségről.

1.§. A Magyar Tanácsköztársaság belső rendjének megalapozása és fönntartása a Vörös Őrség föladata.

A Vörös Őrség egyben a Vörös Hadseregnek kiegészítő részét képezi és tagjai bármikor hadiszolgálatra rendelhetők, illetve a Vörös Hadseregbe áthelyezhetők. Az őrszemélyzet azon tagjai, akik még harctéren nem voltak és arcvonali szolgálatra alkalmasak, hadiszolgálatra elsősorban osztatnak be. A Vörös Őrség fölállításával egyidejűen az összes rendőri vonatkozással bíró karhatalmi alakulatok megszűnnek.

2.§. A Vörös Őrség közvetlenül a belügyi népbiztos alá van rendelve.

A Vörös Őrség szervezete:

A: városi parancsnokságok, B: vármegyei (kerületi) parancsnokságok, ennek alárendelten. a: járási parancsnokságok, b: községi kirendeltségek. c: a belügyi népbiztosság Vörös Őrségének központi osztálya.

3.§. A Vörös Őrség személyzete: 1. őrszemélyzet; 2. irányító személyzet; 3. egészségügyi és egyéb szakalkalmazottak.

4. §. A Vörös Őrség parancsnokait és egyéb alkalmazottait az őrszemélyzeten kívül a belügyi népbiztos nevezi ki. A Vörös Őrség őrszemélyzetének tagjait a belügyi népbiztos által kijelölt bizottság veszi föl. Minden raj és szakasz maga választja parancsnokait.

5.§. A Vörös Őrség parancsnokai lehetően a proletárság katonai tapasztalatokkal rendelkező elemeiből kerüljenek ki. Magasabb parancsnokok csak kellő elbírálás után nevezhetők ki. Ebből a célból egy bizottság alakítandó, amely a belügyi népbiztosság, a Munkás- és Katonatanács és a Magyar Szocialista Párt egy-egy küldöttjéből áll. A Vörös Őrségbe szolgálatra jelentkező volt tisztek (tényleges, tartalékos tisztek és tiszti vizsgás egyévi önkéntes) jegyzékét a sajtó útján nyolc napon át állandóan közszemlére kell tenni. A jelentkezés napjától számított egy héten belül a jelentkezők egyéniségére, múltjára és politikai megbízhatóságára bárki megteheti észrevételeit a bizottságnál, amely ezeket az észrevételeket fölülvizsgálja és a belügyi népbiztossághoz jelenti.

6.§. A proletárság soraiból kikerülő parancsnokok számának érdekében, valamint a kinevezett személyzet és alkalmazottak, parancsnokok és őrök forradalmi iskoláztatása céljából a belügyi népbiztos külön tanfolyamok fölállításáról gondoskodik.

7.§. Ellenforradalmi és politikai üzelmek meggátlására a Vörös Őrség központi osztályában központi nyomozó szervezet állíttatik föl, politikailag megbízható szervezett munkásokból. Országos jelentőséggel bíró bűnesetek sikeres földerítése végett bűnügyi központi nyomozószervezet állíttatik föl.

8.§. A Vörös Őrség őrszemélyzetének javadalmazása a Vörös hadseregével azonos. Élelmezés helyett a megállapított váltságösszeg fizettetik ki. A parancsnokok és egyéb alkalmazottak illetménye a Kormányzótanács által országosan egységesen megállapítandó javadalmazással azonos.

9.§. A jelenlegi karhatalmi alakulatok egész személyzete rendelkezési állományba helyeztetik; ezeknek illetménye 1919 április hónapra a jelenlegi szabályok szerint utalványozandók; az alkalmazottak jelentkezetteknek tekintetnek és átvételüknél a jelen rendelet szabályai mérvadók. A szükséges létszám toborzás útján lehetően a szervezett munkásság köréből biztosítandó, akiknél a testi alkalmasságon kívül főleg a rátermettség irányadó.

Budapest, 1919. március 26.

Belügyi népbiztosság: Landler Jenő, Vágó Béla.[240]

1.8 Képjegyzék

1. Vágó Béla belügyi népbiztos-helyettes. In: Bakó Ágnes (szerk.): *Forradalmár elődeink.* Budapest, 1970. Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága Párttörténeti Intézete–Kommunista Ifjúsági Szövetség Budapesti Bizottsága–Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. 297. o.
2. Korvin Ottó a Vörös Őrség Országos Főparancsnoksága Politikai Osztályának vezetője. In: Bakó Ágnes (szerk.): *Forradalmár elődeink.* Budapest, 1970. Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága Párttörténeti Intézete–Kommunista Ifjúsági Szövetség Budapesti Bizottsága–Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. 135. o.
3. Cserny József és a forradalmi tengerészek. In: Árkus József: *Lenin-fiúk. Emlékezés a Magyar Tanácsköztársaság hős védelmezőire.* Budapest, 1960. Zrínyi Katonai Kiadó. 14. o.
4. A „Kun-Vágó laktanya" 1919. május 1-én. In: Szentesi Zöldi László: *Vörös terror Szolnokon. 1919. május 3–4.* Budapest, 2011. Nagy Magyarország Könyvek. 35. o.
5. Szamuely Tibor hadügyi népbiztos-helyettes, majd budapesti hadseregcsoport politikai megbízottja. In: Bakó Ágnes (szerk.): *Forradalmár elődeink.* Budapest, 1970. Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága Párttörténeti Intézete–Kommunista Ifjúsági Szövetség Budapesti Bizottsága–Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. 275. o.
6. Kun Béla külügyi és hadügyi népbiztos. In: Bakó Ágnes (szerk.): *Forradalmár elődeink.* Budapest, 1970. Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága Párttörténeti Intézete–Kommunista Ifjúsági Szövetség Budapesti Bizottsága–Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. 149. o.
7. Kornis Béla útlevele 1919. augusztus 2-ai kiállítással, e név valószínűleg Korvin Ottót takarja. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 10303/1919.
8. Parancs. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 10303/1919.
9. Budapest térképe 1915-ben. BFL XV.16.e.251/cop7. Budapesti térképek gyűjteménye. Budapest (székes) főváros térképei. Budapest áttekintő.
10. Habsburg József főhercegi palota, 1919-ben Vörös Őrség Országos Főparancsnoksága. BFL XV.19.d. Fotótári gyűjtemény. Digitális fotók.
11. József főherceg palotájának kapuja, 1919-ben Vörös Őrség Országos Főparancsnoksága. In: *A proletárhatalom védelmében.* Budapest, 1979. BM Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség.
12. Nádor Laktanya. BFL XV.19.d.1-08-00000521. Fotótári gyűjtemény. Digitális fotók.
13. Ág utca 2. A szerző felvétele.
14. III. ker. Kórház utcai Községi Elemi Népiskola. http://iwiw.hu/i/klub/iskola/Korhaz-utcai-Altalanos-Iskola-Obuda-3084147 (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
15. Astoria Szálló. http://www.mke.hu/lyka/13/e13p402.jpg (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
16. Szovjetház (Hungária Szálló). BFL XV.19.d. Fotótári gyűjtemény. Digitális fotók.
17. A Dunából kifogott ukrán tiszt hullája. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 10082/1919.
18. A Dunából kifogott ukrán tiszt hullája. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 10082/1919.
19. Országház. BFL XV.19.d. Fotótári gyűjtemény. Digitális fotók.
20. A Zrínyi utcai Rendőr-főkapitányság. BTM-Kiscelli Múzeum. Ltsz: 27720.3. Lehotay Győző felvétele.
21. V. ker. Magyar Királyi Állami Főreáliskola. In: Lévay Ede: *Budapesti V. Kerületi Magyar Királyi Állami Főreáliskola XLV-ik Értesítője. 1916–1917. iskolai év.* Budapest, 1917. 1. o.
22. Lipótvárosi Kaszinó. http://budapestcity.org/03-muemlekek/05/Duna-palota/anno.jpg (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
23. Károly főherceg Laktanya. http://k2.kooszi.fotoalbum.hu/?get=/viewlarge/pictureid/9776201 (Letöltés ideje: 2013. július 20.)

[240] *Népszava.* XLVII. évf. 73. sz. 1919. március 27. csütörtök. 4. o.

24. Erdélyi Sándor vörös rohamzászlóalj parancsnok. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 2854/1920.
25. Magyar Tudományos Akadémia. BFL XV.17.e.306. Budapesti tervek gyűjteménye. Budapest Főváros Tanácsa tervei. Budapest Műemléki Felügyelőség. 809. doboz.
26. Szapáry-palota. In: *Magyarország művészeti emlékei. 3.* Budapest, 1961. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata.
27. Batthyány-palota. BTM-Kiscelli Múzeum. Ltsz: 32645.30. Klösz György felvétele.
28. Székesfővárosi VI. ker. Fiú Kereskedelmi Iskola. A szerző felvétele.
29. Abbázia Kávéház. http://egykor.hu/images/2010/original/budapest-vi-kerulet-abbazia-kavehaz-_3.jpg (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
30. Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium. Evangélikus Gimnázium.
31. VII. ker. Hernád utcai Községi Elemi Fiú Népiskola. A szerző felvétele.
32. VII. ker. Murányi utcai Községi Elemi leány Népiskola. A szerző felvétele.
33. Hunyady-palota. A szerző felvétele.
34. Tisza Kálmán tér 23. (később Köztársaság tér 26.). http://mw2.google.com/mw-panoramio/photos/medium/52734153.jpg (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
35. Vörös őrség (Tisztviselőtelepi Kaszinó). http://budapest1kor.blogspot.hu/2012/08/kaszino-tisztviselotelepen.html (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
36. Ferenc József Gyalogsági (Marx Károly) Laktanya. http://k2.kooszi.fotoalbum.hu/?get=/viewlarge/pictureid/9776204 (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
37. Ráday utca 23. A szerző felvétele.
38. Mária Terézia (Martinovics) Laktanya. http://k2.kooszi.fotoalbum.hu/?get=/viewlarge/pictureid/7257671 (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
39. Ferenc József Lovassági (Dózsa György) Laktanya. http://www.renovit.hu/images/keszenleti2.jpg. (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
40. Károly király (Bebel) Laktanya. http://k2.kooszi.fotoalbum.hu/?get=/viewlarge/pictureid/7257740 (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
41. A Mozdony utcai Budapesti Állami Tanítóképző Intézet. http://www.tofk.elte.hu/node/320 (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
42. Budapest-Vidéki II. Vörös Őr Kerületi Parancsnokság (Csendőrparancsnokság). http://k2.kooszi.fotoalbum.hu/?get=/viewlarge/pictureid/7257709 (Letöltés ideje: 2013. július 20.)
43. A Márvány utcai Elemi és Kereskedelmi Iskola. BTM-Kiscelli Múzeum. Ltsz: F.62.192.170. Erdélyi Mór felvétele.
44. Réthy Lajos igazolványa. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 9841/1919.
45. Réthy Lajos működési igazolvány. BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. 9841/1919.
46. Kispest térképe (részlet). BFL XV.16.e.275/7. Budapesti térképek gyűjteménye. A volt peremtelepülések térképei. Kispest.

47. Kispesti Rendőrkapitányság. BFL XV.19.d.2.c. SZT 00000183. Fotótári gyűjtemény. Digitális fotók.
48. Kispesti vörös őrök a Várban. In: *A 100 éves Kispest.* Budapest, 1972. Tankönyvkiadó. 105. o.
49. Jakab Rudolf. In: *A 100 éves Kispest.* Budapest, 1972. Tankönyvkiadó. 69. o.
50. Újpesti Városháza. BFL XV.19.d.2.c. SZT 00000164. Fotótári gyűjtemény. Digitális fotók.
51. Újpest térképe (részlet). BFL XV.16.f.289/f. Budapesti térképek gyűjteménye. A volt peremtelepülések térképei. Újpest.

2. A Tanácsköztársaság szereplői ellen 1919-ben indított perek iratai a Budapest Főváros Levéltárában

„Az idő Isten kezében van és az idő az igazság szövetségese."
Mindszenty József[241]

2.1. A perek típusai (leírása, felépítése)

A Budapesti Királyi (1918. november 16. – 1920. március 18. között nem királyi > 54725/1918. I.M.E. > 2349/1920. M.E. r. állította vissza az elnevezést) Büntetőtörvényszéken (BFL VII.5.c), az 1919-es évből 45 doboznyi (5,4 ifm) irat található, ebből az ún. *Tanácsköztársaság szereplői elleni* perek (4039/1919. M.E. r. 1. §-a alapján)[242] száma 273. Az ügyirat szám előtt többször *Kgy.* rövidítés szerepel, vagyis *kommunista gyorsított.* Ezen személyeket rablással, lázadással, gyilkossággal, gyilkosság elkövetésére irányzott szövetséggel (gyilkosságra való szövetség), izgatással, személyes szabadság megsértésével, zsarolással, magánlaksértéssel, sikkasztással, felbújtással, bűnpártolással, orgazdasággal, súlyos testi sértéssel, hatóság elleni erőszakkal vádolták. A 273 darab büntetőperből WORD darabszintű levéltári segédlet készült (felváltva a papír alapút), kiegészítve a korábbi ACCESS darabszintű levéltári segédletet. Az előbbi a vádban leírt cselekménynek és az ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.) leírásának, míg az utóbbi az elítélt vallásának, foglalkozásának, lakhelyének és születési helyének feltüntetése olvasható. Illetve az MSZMP KB Párttörténeti Intézete is készített egy segédletet 1971, 1979-es dátummal.[243]

A korábban „külön sorozatot" (a fősorozat végére helyezték) képezett az MSZMP Párttörténeti Intézet által kiemelt, majd visszaadott munkásmozgalmi perek (1945–1990 között ezt az elnevezést használták), amelyet fokozatosan adtak vissza a BFL-nek.[244] A külön kezelt sorozat 2010–2012 között került (segédletek-

[241] Mindszenty bíboros 1948. június 29-ei prédikációja, Szombathelyen. Mészáros István: *Boldogasszony Éve 1947/1948. Mindszenty bíboros evangelizációs programja.* Budapest, 1994. Ecclesia Kiadó. 236. o.

[242] 1.§. A törvényszék ítél a jelen rendelettel szabályozott gyorsított bűnvádi eljárás szerint: 1. a Tanácsköztársaság szervei, közegei és megbízottai felett, akik hatósági jogkört bitorolva vagy színlelve, a büntetőtörvényekbe ütköző cselekményt követett el; 2. a Tanácsköztársaság fegyveres erejének tagjai vagy az 1. pontban nem említett személyek által a Tanácsköztársaság megalapítása, fenntartása vagy visszaállítása érdekében elkövetett bűncselekmények miatt, tekintet nélkül arra, hogy a cselekményt a jelen rendelet életbeléptetése előtt vagy utóbb követték el. Amennyiben a jelen rendelet eltéréseket nem állapít meg, ezen gyorsított bűnvádi eljárás során is a bűnvádi perrendtartásról szóló 1896: XXXIII. tc. (Bp.) rendelkezéseit, valamint az e törvényt módosító és kiegészítő törvények rendelkezéseit kell alkalmazni.

[243] BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. A Budapesti Büntetőtörvényszéken kommunista tevékenység miatt indított perek iratai. Őrzési egység leltár. 1919. I. kötet. 3950. doboz.

[244] Pl.: A Központi Gyarapodási Napló. 53/1999.

kel együtt) vissza a fősorozatba. Az iratok keresése névmutató illetve iktatókönyv alapján történik. Az 1919-es névmutatóban a vádlott neve mellé még a kommunista szót is odaírták. A védőborítóval ellátott iratok – a PTI által fóliózott, rendezett, restaurált, jó állapotúak – jól kutathatók. Az iratok terjedelme változó, a néhány oldalastól (selejtezett) egészen az évekig elhúzódó több dobozosig terjed. Az előbbi irat a fedőlap mellett, az ügyészségi vádindítványból,[245] és a büntetőtörvényszéki ítéletből[246] áll, míg az utóbbi nagyobb perek az említettek mellett még a nyomozati anyagokból (pl. rendőrségi jelentésekből, a vádlottak személyleírásából), ügyvédi megbízásból, levelekből, nyomozólevelekből,[247] tanú- és gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyvekből, tárgyalási jegyzőkönyvekből,[248] ítéletből,[249] fellebbviteli ítéletekből vagy végzésekből,[250] kegyelmi kérvényből és annak megítéléséből vagy elutasításából, a per újrafelvételből, *minta* a 49.900/1920. I.M. számú igazságügyminiszteri rendelethez, munkaadó levele (aki később is foglalkoztatná a szabadult elítéltet), bűnjelekből (pl.: csatolt sajtóiratok, röpcédulák, igazolványok, fényképek, ujjlenyomatok, bizonyítványok, útlevelek) áll. Az iratok végén az MSZMP Párttörténeti Intézet Archívuma által beillesztett lap található, amelyen az irat alap adatai mellett az ellenőrzés dátuma és az ellenőrző személy neve olvasható.

A vizsgált időszak az 1919. március 21.–1919. augusztus 1. közötti, a Tanácsköztársaság idején és az annak szereplői által elkövetett bűncselekményekkel foglalkozó perekről szól. De előfordul néhány korábbi, mint az 1918. október végi tömegzavargások atrocitás vagy későbbi, 1919. októberi nagygyűlésen tett izgatás is. Az iratokban az 1919. március 21-től számított korszakot Tanácsköztársaságnak, vörös kormánynak, tanácskormánynak vagy proletárdiktatúrának említik, amelyet háborús időszaknak tartottak (jogilag háború volt 1912:63.tc. alapján 1914. július 28.–1921. július 26. között). A letartóztatások már az augusztus 1-e utáni napokban, a Peidl-kormány alatt megkezdődtek, hónapokig folytatódtak. A vádlottak a munkásta-

[245] A vádindítvány a nyomozás során leszűrt és bizonyítható tényeknek az ügyészség, mint vádhatóság által történt összegzése. Ez az a pont, ahol az ügyészség és a törvényszék hatásköre elhatárolódott. A vádindítvánnyal lezárt ügyek a törvényszékre kerültek, nyomozást megszüntető határozat esetén pedig irattárba helyezték az iratokat. Gecsényi Lajos: Törvényszéki és ügyészségi iratok, mint a Tanácsköztársaság történetének forrásai. In: *Pártörténeti Közlemények.* 1968/1. 132. o.

[246] A bírósági eljárások befejező határozata. A büntető eljárásban a bíróság a vádról ítélettel határoz, ha a vádlottat bűnösnek mondja ki, vagy felmenti. A másodfokú ítélet, másodfokú bíróság – ha e törvény kivételt nem tesz – a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírálja. Hargitai József: *Jogi fogalomtár.* Budapest, 2005, Magyar Hivatalos Közlönykiadó. 713. o.

[247] Nyomozólevelet a törvényszék akkor bocsátott ki, ha a szökésben lévő gyanúsítottat súlyosabb bűncselekménnyel vádolták. Gecsényi Lajos: Törvényszéki és ügyészségi iratok, mint a Tanácsköztársaság történetének forrásai. In: *Pártörténeti Közlemények.* 1968/1. 132. o.

[248] A főtárgyalási jegyzőkönyv és az ítélet a gyorsított eljárással működő bíróságok irattermelését lezáró irat. A főtárgyaláson az ügyészség és a védelem által megidézett tanúk vallomásaiból állnak. Gecsényi Lajos: Törvényszéki és ügyészségi iratok, mint a Tanácsköztársaság történetének forrásai. In: *Pártörténeti Közlemények.* 1968/1. 133. o.

[249] Az ítélet indoklása az eljárás során megállapított tények összegzése. Gecsényi Lajos: Törvényszéki és ügyészségi iratok, mint a Tanácsköztársaság történetének forrásai. In: *Pártörténeti Közlemények.* 1968/1. 133. o.

[250] Jogi döntések egyik fajtája. A bíróság az ügy érdemében ítélettel, minden más kérdésben végzéssel határoz. Hargitai József: *Jogi fogalomtár.* Budapest, 2005. Magyar Hivatalos Közlönykiadó. 1651. o.

nács,[251] a katonatanács,[252] az üzemtanács tagjai, a politikai nyomozók, a Cserny-féle terrorcsapatok illetve a Vörös Őrségnek[253] voltak a tagjai, vagy házmegbízottként,[254] lakáshivatalnokként, illetve vöröskatonaként szerepeltek, akik a Tanácsköztársaság szerveként (tagjaként) és ennek érdekében léptek fel. A tanácsrendszer bukása után a diktatúra egykori vezetőit fegyveres kalandoroknak nevezték.[255] Míg az irányított műveletlen proletár tömeg rávetette magát mások vagyonára, betörtek lakásokba, fosztogattak, raboltak, embereket hurcoltak el és gyilkoltak. A perekben a halálnemek és kínzások elnevezései többször megegyeztek: *gajdeszbe küldeni, hidegre tenni, egész angolosan hidegre tenni, fél angolosan végezni, úszni küldeni.*[256]

[251] Budapesti Munkás- és Katonatanács: a főváros legfőbb vezető testülete a Tanácsköztársaság idején, 1919. április 11.–1919. augusztus 1. között. Az élén álló intéző bizottság 80 tagból állt, az elnökségnek öt tagja volt: Ágoston Péter, Barna Jenő, Biermann István, Bogár Ignác és Bokányi Dezső. Az üléseket általában az Újvárosháza üléstermében tartották. Gerelyés Ede: A polgári és szocialista forradalom Budapesten 1918–1919. In: *Budapest története 5.* Budapest, 1980. Akadémiai Kiadó. 110. o.

[252] Az első 1918. október 25-én alakult meg. Együttműködött a Munkástanáccsal és vele együtt 1919. március 21-én segített hatalomra jutni a Tanácsköztársaságnak. Feladatkörét a megválasztott Budapesti Munkás- és Katonatanács vette át. A Forradalmi Kormányzótanács 1919. április 14-én megszüntette a katonatanácsot. Berza László (főszerk.): *Budapest Lexikon.* 1. Budapest, 1993. Akadémiai Kiadó. 652. o.

[253] A legfelsőbb szerve a Vörös Őrség Országos Főparancsnoksága, amely a Várban, Habsburg József főherceg palotájában helyezkedett el. Főparancsnoka dr. Vajda Zoltán ügyvéd (MSZDP) lett. A főparancsnok politikai biztosa Chlepkó (Hantos) Ede lett. A központi politikai nyomozó osztály – országos hatáskörrel – Korvin Ottó vezetésével szerveződött, akinek helyettese Sallai Imre lett. A Pest környéki helységek nagy része is a budapesti parancsnoksághoz tartozott. Később a központi politikai nyomozó osztályt a Belügyi Népbiztosság kivonta a Vörös Őrség Országos Főparancsnokságának rendelkezése alól és a Belügyi Népbiztosság politikai osztályának alárendeltségébe helyezte. A politikai nyomozó osztály ekkor elköltözött a budapesti volt főkapitányság épületéből és az Országház épületében, a XVII. kapu II. emeletén rendezte be helységeit. Az ország 11 vörösőr kerületre lett felosztva. Az I. Vörös Őr Kerület székhelye Budapest, működési területe a mai Nagy-Budapest területével volt azonos. A budapesti vörös őrség felett előbb Budapest katonai parancsnoka, majd később Budapest karhatalmi parancsnoka, Haubrich József rendelkezett vele. A fővárosi kerület élére Szikra Gyula és Szántó Rezső került. A személyi állomány két dandárt alkotott. Az első dandár parancsnoka Paczor Győző, politikai helyettese Reisz István lett. A második dandár parancsnoka Szojjka Gyula, politikai helyettese Csomé Károly lett. Mindkét dandár háromhárom ezredből, egy-egy ezred pedig öt zászlóaljból állt. A kerületekben és a peremvárosokban összesen 14 kapitányság működött, a 15., a Dunai Kapitányság volt. Czövek Imre: A Vörös Őrség megalakulása 1919 márciusában. In: *Belügyi Szemle.* VII. évf. 3. szám. Budapest, 1969. BM Tanulmányi és Kiképzési Csoportfőnöksége Kiadása. 12–23. o. A budapesti egységek élén először Seidler Ernő, Bíró Dezső, majd Jancsik Ferenc, Münnich Ferenc és Hackspacher István közösen, aztán Jancsik Ferenc, végül Haubrich József volt. Gerelyés Ede: A polgári és szocialista forradalom Budapesten 1918–1919. In: *Budapest története 5.* Budapest, 1980, Akadémiai Kiadó. 89–91. o. A budapesti parancsnoksága a V. ker. Zrínyi utca 2. szám alatt. *Magyarország tiszti cím- és névtára.* XXXIX. évf. 1928. Budapest, 1928. Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal. 82. o. A főkapitányság szomszédságában lévő épületegyütteséhez csatolták a Béla utca 5. és a Zrínyi utca 4. szám alatti házakat. Szomor Sándor: *Jubileumi emlékalbum. A 125 éve alakult Budapesti Detektívtestület tiszteletére.* Budapest, 2011. Országos Rendőr-főkapitányság. 85. o. A Budapest-Vidéki II. Vörös Őr Kerületi Parancsnoksága a XII. ker. Böszörményi út 21. szám alatt volt. Berza László (főszerk.): *Budapest Lexikon.* 2. Budapest, 1993. Akadémiai Kiadó. 483. o.

[254] házbizalmi: a bérházak lakói által megválasztott képviselő, akiket 1919. áprilisában választottak meg. A lakosság a népszerűtlen korlátozó intézkedések végrehajtóit és a besúgókat látta bennük. Berza László (főszerk.): *Budapest Lexikon.* 1. Budapest, 1993. Akadémiai Kiadó. 543. o.

[255] 1919. augusztus 16-án elfogató parancsot adtak ki a megszökött népbiztosok ellen. A budapesti Magyar Államrendőrség Főkapitányságának bűnügyi osztálya a következő megkeresét intézte valamennyi közigazgatási és rendőrségi hatóságnoz és a bécsi rendőrigazgatósághoz: Megkeresem, hogy 1. Kun Béla, 2. Landler Jenő, 3. Vágó Béla, 4. Vantus Károly, 5. Hamburger Jenő, 6. Székely Béla, 7. Kunfi Zsigmond, 8. Lukács György, 9. Bokányi Dezső, 10. Fiedler Rezső, 11. Rákosi Mátyás, 12. Pogány József, 13. Szántó Béla, 14. Varga Jenő, 15. Rónai Zoltán, 16. Ládai István, 17. Bőhm Vilmos, 18. Hevesi Gyula, 19. Kálmán Henrik, 20. Erdélyi Mór, 21. Illés Artúr, volt népbiztosokat és 22. Biermann Istvánt, a budapesti katona- és munkástanács volt elnökét, akik gyilkosság, rablás, pénzhamisítás, személyes szabadság megsértése, magánlaksértés bűntettével, mint tettesek vagy felbújtók alaposan gyanúsíthatók, hatósági területen nyomoztassa, feltalálásuk esetén helyezze előzetes letartóztatásba, és erről táviratilag a főkapitányságot értesítse. Imre Mátyásné–S. Mándi Magda–Szabó Ágnes: *Dokumentumok a Magyar Forradalmi Munkásmozgalom történetéből 1919–1929.* Budapest, 1964. Kossuth Könyvkiadó. 36. o.

[256] Donáth Péter: *A Cserny-különítmény rémtettei „Mozdony utcai laktanyájukban" 1919 júliusában. Fery Oszkár és tiszttársai halálának körülményei, következményei, utóélete.* Budapest, 2012. Trezor Kiadó. 189–194. o.

2.2. Az ide vonatkozó jogszabályok

A Friedrich-kormány az 1912. évi LXIII. tc.-re,[257] a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről szóló törvénnyel biztosította ténykedéseit. A kormány 1919. augusztus 19-én adta ki a „törvénykezés ideiglenes szabályozásáról" szóló rendeletét. Ezzel visszahelyezte jogaiba – ezt már a Peidl-kormány 1919. VIII. 3-i 5. sz. rendelete is megtette – a „rendes bíróságokat és ügyészségeket". A büntetőeljárásokban a Tanácsköztársaság miatt indítandó eljárásokban korlátozta az 1918. október előtti hatályos jogszabályok körét. A bíróságok ötös tanácsai[258] 1921-ig a hatáskörükbe utalt nagy mennyiségű ügyekben gyorsan ítélkeztek. A kormány az úgynevezett *kommunista* bűnügyek nagy tömegére tekintettel az 1919. augusztus 20-án életbe lépett 4.039. M.E. számú rendeletével gyorsított eljárást rendelt el. Ennek során a rendelet hatálya alá tartozó bűncselekményekkel gyanúsítható személyeket – jogorvoslat lehetősége nélkül – kötelezően előzetes letartóztatásba kellett helyezni. Őket az eljárások során a fővárosban ítéletükig a Budapesti, illetve a Pestvidéki Államügyészség fogházaiban, az Országos Gyűjtőfogházban, valamint a Margit körúti katonai fogházban[259] őrizték (a fogva tartottak nagy száma miatt ideiglenes fogházat is nyitottak a Szerb utcai zálogházat átalakítva). A hatalom továbbra is háborús időszakra hivatkozott, amelyet később az 1920. évi VI. törvénycikk, a háború esetére szóló kivételes hatalom idejének meghosszabbításáról foglalkozik, s amelyet 1920. május 13-án hirdettek ki.[260]

Az eljárások jogi alapját tehát a 4.039/1919. M.E. számú jogszabálynak tekintett kormányrendelet alkotta. Az ún. gyorsított eljárás alá tartoztak „a Tanácsköztársaság szervei, közegei és megbízottai, akik hatósági jogkört színlelve vagy bitorolva", a büntetőtörvényszékbe ütköző cselekményt követtek el, illetve a Tanácsköztársaság fegyveres erejének a tagjai voltak, vagy „az első pontban nem említett személyek által a Tanácsköztársaság megalapítása, fenntartása vagy visszaállítása érdekében elkövetett bűncselekményekbe tettesei". A 4.039/1919. M.E. számú rendelet a tanácsköztársasági ügyekben kizárta a fellebbezés lehetőségét. A rendelet lebonyolítására sem a rendőrség, sem az ügyészség vagy a törvényszék rendes, politikai ügyekben eljáró apparátusa nem vállalkozhatott. Ezért létrehozták a Budapesti Karhatal-

[257] 1912. évi LXIII. törvénycikk a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről. II. FEJEZET. A büntetőtörvénykönyvek módosítása és kiegészítése. 19. § A ki az 1878:V. tc. 172. §-ában meghatározott cselekményt háború idején követi el, öt évig terjedhető börtönnel büntetendő. http://www.1000ev.hu/index.php?a=3&param=7188 (Letöltés ideje: 2013. március 20.)

[258] A Tanácsköztársaság szereplői feletti eljárásra 1919 őszén minden törvényszéken öttagú tanácsot alakítottak, amely gyorsított eljárással, fellebbezés kizárásával ítélkezett. Bónis György–Degré Alajos–Varga Endre: *A magyar bírósági szervezet és perjog története.* In: *Levéltári szakmai továbbképzés. Felsőfok.* Kézirat. Budapest, 1961. Művelődésügyi Minisztérium Levéltári Osztálya (Levéltárak Országos Központja). 162–163. o.

[259] A letartóztatottakat sem az ügészség, sem a rendőrség már nem tudta elhelyezni. Ezért az említett fogház II. és III. emeletét szemelték ki, ahol 200-240 embert lehetett elzárni. 1919. augusztus 18. Az igazságügyi minisztérium átirata a hadügyminiszterhez, a letartóztatott kommunisták elhelyezésének ügyében. Imre Mátyásné–S. Mándi Magda–Szabó Ágnes: *Dokumentumok a Magyar Forradalmi Munkásmozgalom történetéből 1919–1929.* Budapest, 1964. Kossuth Könyvkiadó. 36–37. o.

[260] Kihirdettetett az Országos Törvénytárnak 1920. május 13-án kiadott 5. számában. http://www.1000ev.hu/index.php?a=3&param=7421 (Letöltés ideje: 2013. március 20.) Köszönet az információért Szakály Sándornak.

mi Főparancsnokság Védelmi Osztálya, a budapesti államrendőrség mellé beosztott Katonai Nyomozóosztály, és a m. kir. Budapesti Katonai Városparancsnokság Védelmi Osztálya elnevezésű testületeket. Az ügymenet gyorsítására növelték a királyi ügyészségek referenseinek a számát. Minden törvényszéknél öttagú ítélőtanácsot alakítottak. A cselekmények elbírálásánál mind az elkövetés, mind az elfogatás helye szerint törvényszék egyaránt illetékes. A rendelet vizsgálóbírói jogkörrel ruházta fel az ügyészséget. Az „alakszerű" nyomozásnak és perorvoslatnak helye nincs, bár az utóbbi vonatkozásában fenntartotta az újrafelvételi, illetve jogegyenlőségi orvoslat lehetőségét. Az ítéletek törvényességi szempontból való felülvizsgálásának jogát a rendelet a kir. főügyészségeknek tartotta fenn.[261]

A fegyveres alakulatokhoz tartozó egyének (vörös katonák, vörös őrök, stb.) részéről a rendőri büntető bíróságok működésének szünetelése alatt elkövetett kihágások elbírálása, az alábbi kivétellel, a rendőri büntető bíróságok hatáskörébe tartozott. Nem estek az előbbi bekezdés rendelkezése alá azok, akik a rendőri büntető bíróságok működésének megszüntetésekor tényleges katonáknak számítottak, ha ebbeli minőségük a rendőri büntető eljárás megindításakor még fennállt.[262]

A Tanácsköztársasággal kapcsolatos számos ügy lezárását Horthy Miklós kormányzó 1920. december 24-én, majd 1921. december 22-én kibocsátott kegyelmi elhatározásai jelentették. Az államfői elhatározások végrehajtását a 49.900/1920. és 66.900/1921. I.M. rendeletek szolgálták. A rendkívüli eljárási szabályokat megállapító 4.039/1919-es jogszabály alkalmazhatóságát az 1921. december 24-én életbe lépett 10.992. M.E. rendelet szüntette meg.[263] Az egykori elítélteket a hátrányos jogkövetkezmények alól az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján mentesítették.[264] A II. világháború után a gyökeresen megváltozott politikai közegben az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 285. M.E. számú rendelete a volt Tanácsköztársaság alatti magatartás és az azóta baloldali (kommunista, szociáldemokrata, antifasiszta) politikai meggyőződés és tevékenység miatt elítéltek, illetve hátránnyal sújtottak rehabilitásáról 9.590/1945.M.E. számú r. 3. §. 1. bek. alapján az elítélést meg nem történtnek tekintették, mivel az egykori elítélt azt a Tanácsköztársaság nevében tette.[265]

[261] Gecsényi Lajos: Törvényszéki és ügyészségi iratok, mint a Tanácsköztársaság történetének forrásai. In: *Pártörténeti Közlemények.* 1968/1. 128–131. o.

[262] 1919. szeptember 5. BFL VI.1.c. Magyar Királyi Államrendőrség Budapesti Főkapitányság iratai. Főkapitánysági napiparancsok. 1919. november 12.–1919. november 24. 10/1919. 1919. szeptember 20. 6. o.

[263] Nánási László: *A magyar királyi ügyészség története 1871–1945.* Budapest. 2011. Legfőbb Ügyészség. 224–228. o.

[264] http://www.1000ev.hu/index.php?a=3&param=8151 (Letöltés ideje: 2013. március 20.)

[265] Pap Miklós a Tanácsköztársaság alatt a Budapesti I. sz. Vörösőr-zászlóalj századparancsnoka, egyben Korvin Ottó egyik legközelebb munkatársa. 1919. május 1-én helyőrség-ügyeletesi szolgálatot látott el, ebben a minőségben közreműködött az előző éjjel behozott katonaszökevények megtizedelésében, valamint a továbbvonuló seregtest jármű- és élelmiszerszükségletek rekvirálásában. Az 1958. július 9-én kelt fővárosi bíróság végzésében Pap Miklóst, gyorsított eljárásban, a főtárgyalás alapján rehabilitálták. Először az 1920. január 13-án kelt BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. Kgy.11438/1919. sz. ítélettel bűnsegédi minőségben elkövetett hat rabló gyilkosságot, másodszor az 1920. május 27-én kelt BFL VII.5.c. Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék iratai. Büntetőperek iratai. B.Kgy.4504/1920. számú ítélettel lopást követett el. Ezt a nevezettnek szocialista és antifasiszta tevékenysége miatt, meg nem történtnek tekintették. A 9590/1945. M.E. sz. r. 3. §. 1. bek. szerint a szocialista (kommunista, szociáldemokrata), antifasiszta vagy demokratikus politikai meggyőződés, magatartás vagy tevékenység miatt való elítélést meg nem történtnek kell tekinteni. Az ilyen jogerős büntető ítélethez semmiféle hátrányos jogkövetkezmény nem fűződik. BFL XXV.4.a Fővárosi Bíróság iratai. Büntetőperes iratok. B.IX.1840/1958/4. sz.

2.3. Egyéb kutatási források

A büntetőtörvényszéki perek mellett a Királyi (1918. november 16.–1920. március 18. között Állam-) Ügyészség büntetőperes iratainak (BFL VII.18.d) feltárása is szükséges. Az ügyészség vádhatósági működéséről eredő nyomozati, vizsgálati és bűnvádi peres iratai találhatók meg. Az un. kommunista ügyekben a 4.039/1919. M.E. r. 7. §-a alapján az ügyésznek az általános eljárási szabályokhoz képest bővebb hatásköre volt. A nyomozási szakaszban a rendőrhatóságok által felvett jegyzőkönyvek, ezek jelentései, priuszlapok, az eljárási szakaszban a bíróság (rendszerint a büntetőtörvényszék) ítéletei is találhatók az iratok között. A büntetőperek iratait évente újra kezdődő számrendbe iktatták, az eljárás befejezése után pedig IV. jelzéssel irattárba helyezték. A kommunistákkal foglalkozó perek a IV/5. (sajtóbűncselekmények, ehhez csatolták a VII.18.b iratait is) és a IV/13. (politikai perek 1924-ig).[266] Ehhez korábban Lear darabszintű levéltári segédlet készült: ügyiratszám/évszám/név/jogcím/életkor/születéshelye/foglalkozás/vallás/lakcím feltüntetésével. A jogcímek között izgatás, személyes szabadság megsértése, emberölés, lázítás, rablás, pénzhamisítás stb. pereket találunk.

A Budapesti Királyi Ítélőtábla (BFL VII.1.d) és a Magyar Királyi Kúria (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára), mint másod- illetve harmadfokú bíróság irataiban is érdemes kutatni. E szervek ítéleteit a büntetőtörvényszéki perekhez csatolták.

Az előzetesben lévő gyanúsítottakra még a Budapesti Királyi Országos Gyűjtőfogház (BFL VII.101.e) 1919-es fogolytörzskönyveiben, a Budapesti Királyi Büntetőtörvényszéki Fogház (BFL VII.102.a) 1919-es fogolytörzskönyveiben, illetve a Budapesti Királyi Büntetőtörvényszéki Fogház, Margit körúti Fogház (BFL VII.102.h) 1919-es fogolytörzskönyveiben találunk adatokat. A kötetekben a következő rovatok kerültek: évszám/törzskönyvi szám/név/álnév/személyleírás/személyi viszonyai/bűncselekmény/letartóztatás dátuma/ fogházba vétele/megjegyzés (pl.: vörös katona, terrorista, direktóriumi tag)/ stb.

A Magyar Királyi Államrendőrség Budapesti Főkapitányság iratai között, Főkapitányi napiparancsok (BFL VI.1.c. 1. kötet, 1919. szeptember 12.–november 24.), és a Politikai nyomozócsoport, majd Politikai osztály töredékes iratanyagában (BFL VI.1.d. 1. doboz), található néhány idevonatkozó tétel (2–1919, 3–1919–1924, 1925 A,. Ebben 454 kommunista személy és 22 népbiztos adata található.).

[266] Bónis György: *Fővárosi Levéltár (volt Budapesti 1. sz. Állami Levéltár). 4. A jogszolgáltatás budapesti területi szervei (kapitalista és szocialista korszak).* Kézirat. Budapest, 1966. Művelődésügyi Minisztérium Levéltári Osztálya (Levéltárak Országos Központja). 132–133. o. Lásd még a BFL VII.18.d. 605. dobozt, ebben csak 1919–1920-as ügyészségi vádiratok találhatók. BFL VII.17.b. Budapesti Királyi Főügyészség iratai. Általános iratok. 651/c. doboz. Ebben a dobozban Váry Albert nevével ellátott, a letartóztatott kommunista és terrorista személyek adatai szerepelnek (1919–1926).

Büntetőperek

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
1.	B.XV.179/1919 [a kiemelt munkásmozgalmi ügyek közé sorolták].	Fábián Béla (József) (45 éves)	lázadás, közokirathamisítás, lopás	A Marta Automobilgyár egyik tisztviselőjének 1918. október végén meghamisította a szabadságos papírját, továbbá 1918. december végén a jászberényi lakásán, illetve a szociáldemokraták helyiségében, több személy jelenlétében a tulajdonjog intézménye ellen izgatott.	A büntetőtörvényszék 1920. november 16-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 391. §. és 399. §-ai, valamint az 1912. évi LXIII. tc. 19. §-a alapján a Btk. 96. és 99. §-a alapján 1 év 8 hónap börtönbüntetésre, mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre és a politikai jogainak ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az ítélőtábla 16.B.3588/1921/29. számú 1921. május 17-én kelt ítéletében a börtönbüntetést 5 évre felemelte. A kúria a B.III.6209/1923/36. számú, 1923. november 8-án kelt végzésében a semmiségi panaszokat visszautasította.
2.	B.IV.2085/1919 [a kiemelt munkásmozgalmi ügyek közé sorolták].	Kornai István és társai	lázadás	A törvényszék vádtanácsának: Pallavicini György őrgrófnál 1919. február 6-án tartott házkutatás jegyzőkönyveinek és iratainak felkutatása érdekében 1919. február 4-én B.IV.2085/1919. szám alatt hozzánk küldött megkeresésére értesítjük, hogy a kérdéses iratok a Tanácsköztársaság idején a főkapitányságon megsemmisültek.	Az ítélőtábla 16.B.6279/1920/23. számú, 1922. április 5-én kelt végzésében a Bp. [Bűnvádi perrendtartás 1896:33. tc.] 379. §.-a negyedik bekezdése alapján, a büntetőtörvényszék vádtanácsa által hozott végzését megváltoztatta és Pallavicini György őrgróf ellen elrendelt házkutatást és személymotozást törvénytelennek mondta ki.
3.	B.IV.3298/1919.	Szabó Ferenc (sz: 1896)	izgatás (tulajdonjog intézménye ellen)	Csatolva Kun Béla és társai ellen az ügyészségi vádindítvány (17567/1919.á.ü.) 1919. március 17-én kelt, főállamügyész Váry Albert volt. Szabó Ferenc ellen az ügyészségi vádindítvány (58272/1919.á.ü.) 1919. december 11-én kelt, államügyész Szokolay volt. A vádlott, mint hadügyi politikai megbízott (Bábel Laktanya) a kommunizmus bukása előtt kijelentette, hogy a kommunizmus még nem bukott el, továbbá a kommunizmus bukása után a laktanyába kitett nemzeti zászlót letépette és a vörös zászlót tüzette ki.	A büntetőtörvényszék 1920. február 3-án kelt ítélete: a vádlott bűnös a Btk. 172. § 2. bekezdésében meghatározott és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerint minősülő izgatás bűntettében és ezért az 1912. évi 63. tc. 19. §.-a alapján 5 év börtönbüntetésre ítélte (ebből 5 hónapot már letöltött). Az 1921. február 25-én kelt 9455/1921. I.M.IV. számú előterjesztés az elítéltet kegyelemre nem ajánlotta.
4.	B.IV.3472/1919 [a kiemelt munkásmozgalmi ügyek közé sorolták].	Tóth István (42 éves), Bandl Ferenc (27 éves), Lux Ernő (34 éves), Salgó (Schwartz) Gusztáv (47 éves), Barna (Braun) Ignác (40 éves), Silbér Izsó (31 éves)	lázadás előidézésére létrejött szövetség, több rendbeli csalás	Magyar Népfelkelő és Tartalékos Altisztek Országos Szabadszervezete végreható bizottságának tagjai arra szövetkeztek, hogy a kormányt a Várba való fegyveres felvonulással, erőszakkal kényszerítsék követeléseik teljesítésére.	A büntetőtörvényszék vádtanácsa 1919. március 4-én megváltoztatta a vizsgálóbíró végzését, vagyis Tóth István, Bandl Ferenc, Lux Ernő, Salgó Gusztáv, Barna Ignác és Silbér Izsó szabadlábra helyezésüket megváltoztatta, előzetes letartóztatásukat a Bp. 141. §-a 2. pontja alapján 1919. március 10-ig fenntartotta.
5.	B.II.3862/1919 [a kiemelt munkásmozgalmi ügyek közé sorolták].	Silberstein Mór (30 éves)	rablás	A vádlott 1918. október 31-én egy tömeget vezetett Siberstein Sámuel lakása elé, és többen a Silberstein Sámuelné (az ítélőtáblai ítélet indoklásban a sértett neve Essenfeld Samuné) leszúrásával fenyegették, ha a boltját nem nyitja ki. Majd miután a sértett kinyitotta a boltját onnan több tárgyat, többek között 6 db bajonettet, 11 db vadászfegyvert, 2 db forgópisztolyt eltulajdonítottak.	A büntetőtörvényszék 1920. március 22-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 348. és 354. §-ai alapján a Btk. 92. §-nak alkalmazásával 1 év börtönre, mint főbüntetésre, 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte. Az ítélőtábla 18.B.2074/1920/10. számú, 1920. október 6-án kelt ítélete alapján a Bp. 423. §. 3. bek. értelmében a vádlott börtönbüntetését 6 havi tartamra leszállította. A kúria a B.III.3814/1920/13. számú, 1920. december 14-én kelt végzésében a semmiségi panaszt elutasította.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
6.	Kgy.5710/1919.	Dinnyés József (34 éves), Olári Miklós (31 éves), Hám Miklós (31 éves), Pesti Ferenc (26 éves), Csekő Antal (58 éves), Kiss András (32 éves), Bögre Zsigmond (28 éves), Holbauer Imre (42 éves).	gyilkosság	Az első ügyészségi vádindítvány 1919. október 31-én kelt, 32341/1919. számon. Az ügyészségi vádindítvány Polonitzer Ármin ellen 1919. december 12-én kelt, 59768/1919. számon. A vádlottak (Dinnyés József, mint a IX. ker. Munkástanács tagja és a katonai Forradalmi Törvényszék vádbiztosa, Olári Miklós, mint a IX. ker. Munkástanács tagja és nyomozó, Polonitzer Ármin, mint a IX. ker. Munkástanács őrszázadának parancsnoka, Holbauer Imre, mint nyomozó, Hám Miklós, mint kúriai likvidáló bizottsági tag, Csekő Antal, Kiss András és Bögre Zsigmond a Ludovika lóápolói, felbújtó Kun Béla) Mildner Ferencet előre megfontolt szándékkal megölték.	A büntetőtörvényszék 1919. december 12-én kelt ítélete alapján: Olári Miklós 1919. június 23-24-e közötti éjjelen több ismeretlen vörösőrrel Horváth Lajos lazarista atyát, Cigüt János lazarista testvért, Schütz Miklós vegyészmérnököt, Kummer Béla és Harry Árpád műegyetemi hallgatókat letartóztatták, majd puskatussal, revolverrel, bottal és ököllel bántalmazták. Dinnyés József bűnös, mint az ismeretlen helyen, szökésben lévő Polonitzer Árminnak és két eddig még ismeretlen vöröskatonának, a Btk. 70. §-a szerinti tettestársa, a Btk. 278. §-ában meghatározott gyilkosság büntettében, Olári Miklós, Hám Miklós, Pesti Ferenc, Csekő Antal és Kiss András bűnösök, mint Dinnyés Józsefnek és társainak a Btk. 69. §. 2. pontja szerinti bűnsegédi bűnrészesei a Btk. 278. §-ában meghatározott gyilkosság büntettében, Bögre Zsigmond bűnös, mint Dinnyés Józsefnek és társainak a Btk. 69. §-nak 2. pontja szerinti bűnsegédi bűnrészese a Btk. 323. §-ába ütköző és ugyanazon törvényszakasz második bekezdésének utolsó tétele szerint minősülő személyes szabadság megsértésének büntettében, Dinnyés József bűnös még, mint több ismeretlen egyénnek a Btk. 70. §-a szerinti tettestársa a Btk. 344. §-ában meghatározott rablás büntettében, a Btk. 370. §-ának 1. bekezdésében meghatározott orgazdaság büntettében. Olári Miklós bűnös még, mint Polonitzer Árminnak és több ismeretlen vörös őrnek a Btk. 70. §-a szerinti tettestársa öt rendbeli a Btk. 323. §-ának 1. bek.-ben meghatározott és ugyanezen törvényszakasz végső bekezdése szerint minősülő személyes szabadság megsértésében. Holbauer Imre bűnös, mint négy ismeretlen egyénnek a Btk. 70. §-a szerinti tettestársa a Btk. 344. §-ában meghatározott rablásban, a Btk. 370. § 1. bekezdésében meghatározott orgazdaságban. Dinnyés Józsefet a Btk. 278. §-a, 348. §-a és 370. §-ának 1. bekezdése alapján, a Btk. 71., 96. és 99. §-ai által összbüntetésül halálra, továbbá a Btk. 289. §-a, 354. §-a és 373. §-a alapján 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanazon időpontig felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Olári Miklóst a Btk. 278. §-a és a Btk. 72. §-ában felhívott 66. §-a, továbbá a Btk. 323. §-ának 1. és utolsó bekezdése alapján a 96. és 98. §. felhívásával 15 év fegyházra (ebből 3 hónap 15 napot letöltött), mint fő-, továbbá a Btk. 289. és 326. §-ai alapján 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Hám Miklóst a Btk. 278. §-a és a 72. §-ban felhívott 66. §-a alapján 8 év fegyházra (ebből már 3 hónap 15 napot letöltött), mint fő-, és a Btk. 289. §-a alapján 10 év hivatalvesztésre mint mellékbüntetésre ítélte. Pesti Ferencet a Btk. 278. §-a és a 72. §-ban felhívott 66. §-a alapján 5 év fegyházra (ebből 3 hónap 10 napot letöltött), mint fő-, és a Btk. 289. §-a alapján 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Csekő Antalt a Btk. 278. §-a és a 72. §-ban felhívott 66. §-a alapján 10 év fegyházra (ebből 3 hónap 18 napot letöltött), mint fő-, és a Btk. 289. §-a alapján 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Kiss Andrást a Btk. 278. §-a és a 72. §-ban felhívott 66. §-a alapján 5 év fegyházra (ebből 3 hónap 18 napot letöltött), mint fő-, és a Btk. 289. §-a alapján 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Bögre Zsigmondot a Btk. 323. §. 2. bekezdésének utolsó tétele és a 72. §-ban felhívott 66. §-a alapján 3 év fegyházra (ebből 3 hónap 18 napot letöltött), mint fő-, és a Btk. 326. §-a alapján 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanezen időpontig való felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte. Holbauer Imrét a Btk. 348. §-a és 370. §-ának 1. bekezdése alapján 96. és 99. §-ok felhívásával 6 év fegyházra (ebből 3 hónap 15 napot letöltött), mint fő, és a Btk. 354. és 373. §-ai alapján 10 év hivatalvesztésre és

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
6. folytatás					politikai jogai gyakorlásának ugyanezen időpontig való felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte. Ellenben Holbauer Imre ellen a Btk. 278. §-ában meghatározott gyilkosság vádja alól a Bp. 326. §-ának 1. pontja alapján, Olári Miklós két rendbeli a Btk. 323. §-ának 1. bek. és 3. bek. szerinti személyes szabadság megsértésének vádja alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette. Polonitzer Ármin ellen a Btk. 278. §-ában meghatározott gyilkosság büntette miatt a Bp. 470. §-a alapján nyomozólevelet bocsátott ki, a Bp. 472. §-a alapján a nevezett előkerüléséig a bűnvádi eljárást megszüntette.
7.	B.IX.5721/1919.	Schinagl (Schnagl) János (sz: 1875)	izgatás	Az ügyészségi vádindítvány (60279/1919.á.ü.) 1919. december 18-án kelt. 1919. augusztus 5-én a vádlott (egykori vörös katona) több lakó jelenlétében azt hangoztatta, hogy annak a sok büdös kurvának, aki mindig a vörösök ellen volt, ha majd visszajönnek a kommunisták, akkor valamennyiőket lefogják gyilkolni.	A büntetőtörvényszék 1922. március 6-án kelt ítéletében Schinagl Jánost (1919. augusztus 8-tól előzeteseben) a Btk. 172. §-ának 2. bekezdésébe ütköző és az 1912. LXIII. tc. 19. §-a és a Bp. 326. §-ának 2. 3. és 4. pontjai alapján felmentette.
8.	B.XI.5736/1919.	Alpári Gyula (38 éves), Böhm Vilmos (40 éves), Erdélyi Mór (43), Fiedler Rezső (36 éves), Garbai Sándor (41 éves), Guth Antal (34 éves), Hamburger Jenő (37 éves), Hevesi Gyula (30 éves), Illés Artúr (23 éves), Kun Béla (34 éves), Kunfi Zsigmond (41 éves), Landler Jenő (45 éves), Láday István (46 éves), Lengyel Gyula (42 éves), dr. Lukács György (34 éves), Pogány József (34 éves), Rákosi Mátyás (28 éves), Rónai Zoltán (40 éves), Szántó Béla, Székely Béla (33 éves), Vágó Béla (38 éves) és Varga Jenő (40 éves).	gyilkosság	Cserny és társai ellen az ügyészségi vádindítvány (24402/1919.á.ü.) 1919. szeptember 4-én kelt, Váry volt a főállamügyész. Fried Lajos ellen az ügyészségi vádindítvány (33952/1919.á.ü.) 1920. március 11-én kelt. Rákosi Mátyás ellen (40161/1934.k.ü.) az ügyészségi vádindítvány 1934. május 4-én kelt, királyi főügyész-helyettes Polányi Aladár volt. Rákosi Mátyás ellen 21 rendbeli gyilkosság, 387 illetve 118 rendbeli személyes szabadság megsértése, 21 rendbeli rablás, 80 rendbeli zsarolás, 1 rendbeli lopás. A nyomozást az ügyészség (40161/1934) a Bp. 101. §-ának 1. és 3. pontja szerint megszüntette. Kun Béla ellen 35 oldalas a bűnlajstrom: gyilkosság, pénzhamisítás, felbujtó, rablások stb.	A büntetőtörvényszék 1935. február 8-án kelt ítéletében Rákosi Mátyást a Btk.129. §-ának 1. bekezdése, a Btk. 153. §.-ának 2. bekezdése és 1. büntetési tétele, a Btk. 154. §-ának 1. büntetési tétele, a Btk. 155. §-ának 1. büntetési tétele, a Btk. 278. §-a 1. bekezdése és 71. §-ai, továbbá a Bn. [Büntető novella 1908:36. tc.] 40. §-ának 1. büntetési tétele, valamint a Btk. 212. és 289. §-ai alapján a Btk. 96. és 99. §-ainak felhívásával összbüntetésül a Btk. 91. §-ának alkalmazásával életfogytig tartó fegyházra, mint főbüntetésre és 10 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte. Az ítélőtábla B.VII.5914/1935/1059. számú ítéletében a pénzhamisítás büntette tekintetében rendelkező részét annyiban, amennyiben a vádlott bűnösségét az 1 és 2 koronás bankjegyek utánzása tekintetében is megállapította, a Bp. 385. §. 1. b. (kapcsolatban az 1.c.) pontban foglalt anyagi semmiségi okból megsemmisíti és e részben a vádlottat a vád alól a Bp. 326.§. 3. pontja alapján felmentette. Az elsőbíróság ítéletét egyebekben helybenhagyta azzal a helyesbítéssel, hogy a büntetés kiszabásánál a Btk.138. és 162. §-ait felhívja, a Btk.153. §. 2. bek. 1. tételének és a Btk. 154. §.1. tételének a felhívását mellőzte. A Kúria a B.I.1250/1936/8. számú, 1936. április 29-én kelt végzése alapján a királyi törvényszék ítéletét a Bp. 384.§. 4. pontjában meghatározott semmiségi okból megsemmisítette, és kimondta, hogy ebben az ügyben összbüntetés kiszabásának helye van, mihez képest a törvényszéket további eljárásra utasította. Az 1936. június 25-én kelt B.VIII.11120/1935/10. számú büntetőtörvényszéki ítélet alapján Rákosi Mátyás a Btk. 96., 99., 104. §-ai alapján a Bp. 517. és 518. §-a szerint összbüntetésül az 1927. május 25-étől számított életfogytiglani fegyházra ítélte, ebből 1 év 7 hónapot letöltött. Az igazságügyi-miniszter 75455/1940. I.M.IV. számon, 1941. január 2-án kelt leiratában Rákosi Mátyás feltételes szabadság kedvezményét megvonta.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
9.	B.V.5739/1919.	Miskovics Gáspár (28 éves), Szőke József (30 éves).	szándékos emberölés	Miskovics Gáspár 1919. július 6-án, Abaújszántódon ifj. Jacenkó Andrást szándékosan megölte. Szőke József, mint politikai megbízott bűnsegédként vett részt a gyilkosságban. Miskovics Gáspár a gyilkosságot Futtinger Lajos vörös hadseregbeli százados parancsára teljesítette. Szőke Lajos elleni vádindítvány (119375/1920.k.ü.) 1920. december 21-én kelt, királyi ügyész Strache Gusztáv volt.	A büntetőtörvényszék 1919. november 8-án kelt ítéletében Miskovics Gáspárt a Btk. 279. és 289.§-ai alapján a Btk. 91.§-a alkalmazásával 10 év fegyházra, mint főbüntetésre (ebből előzetesben már 2 hónapot letöltött), továbbá 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az ítélőtábla 16.B.813/1920/10. számú, 1920. március 30-án kelt ítélete alapján a királyi törvényszék ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a vádlott fegyházbüntetéséből a mai napig eltelt letartóztatása által a Btk. 94. §-a alapján 6 hónapot letöltöttnek nyilvánított. A kúria a B.III.1058/1920/13. számú, 1920. május 27-én kelt végzése alapján a semmiségi panaszt elutasította. A büntetőtörvényszék 1921. május 30-án kelt ítéletében Szőke Józsefet a Btk. 279. és 72. és 66. §-ai és az 1914. XL. tc. 6. §-ának 2. bekezdése alapján, a Btk. 96. és 99. §-ainak felhívásával, összbüntetésül 3 év 6 hónap fegyházra, mellékbüntetésül 5 év hivatalvesztésre és a politikai jogok gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre ítélte.
10.	B.Kgy.5772/1919.	(Lugosi) Buchter János (30 éves)	személyes szabadság megsértése	A vádlott (32. vörös gyalogezred katonája) 1919. június 24-én feljelentette az ellenforradalmárokat, majd azokat törvényellenesen letartóztatták.	A büntetőtörvényszék 1920. április 15-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. § 2. bekezdésének első tétele és utolsó bekezdése és a Btk. 326. §-a alapján a Btk. 96. és 97. §-ainak a felhívásával összbüntetéséül 2 év 10 hónap fogházra (ebből 7 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre és 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Viszont a vádlottat a Btk. 323. §-ába ütköző 2. és utolsó bek. szerinti, személyes szabadság megsértése vádja alól a Bp. 323. §-a alapján felmentette. A Bp. 323. § alkalmazására akkor kerülhetett sor, ha a vádló a vádat elejtette. A bíróságnak ekkor meg kellett szüntetni az eljárást.
11.	B.Kgy.5774/1919.	Treszkony Ferenc (34 éves)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség büntette és egyéb cselekmények	A vádlott 1919. márciusában belépett a Cserny-féle fegyveres terrorcsapatba, ahol több egyén megölésére szervezkedtek.	A büntetőtörvényszék 1920. március 3-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai, a Btk. 96. és 98. § és a 323. § első bekezdése alapján összbüntetésül 2 év börtönre (ebből 8 hónap 1 hetet letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
12.	B.IV.5777/1919.	Hajdu Pál (23 éves), Boross F. László (25 éves)	izgatás	A vádlottak 1918. decemberében beléptek a Vörös Újság szerkesztőségébe, ahol röpiratokat készíttettek, valamint terrorisztikus népgyűléseket és felvonulásokat szerveztek.	A büntetőtörvényszék 1920. június 4-én kelt ítéletében Hajdu Pált a Btk. 129. §-ának 1. bekezdése, a Btk. 138. §-a, a Btk. 155. §-ának utolsó tétele, a Btk. 162. §-a, az 1912. LXIII. tc. 19. §-a, a Btk. 96 és 99. §-a alapján összbüntetésül 10 év fegyházra (ebből 9 hónapot már letöltött), mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanaz időtartamra felfüggesztette, mint mellékbüntetésre ítélte. Boros Lászlót a Btk.129. §-ának 1. bekezdése, a Btk. 138. §-a, a Btk. 155. §-ának utolsó tétele, a Btk. 162., 96. és 99. §-ai alapján, de a Btk. 92. §-ának alkalmazásával összbüntetésül 8 év fegyházra, mint főbüntetésre (előzetesben 9 hónapot már letöltött), és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanolyan időtartamú gyakorlásának felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte.
13.	B.5809/1919 [a kiemelt munkásmozgalmi ügyek közé sorolták].	Kiss Roland (sz: 1888), Dr. Erőss Vilmos (sz: 1888), Lévai Oszkár (sz: 1890).	sikkasztás	Az ügyészségi vádindítvány, (23457/1919.á.ü.) 1919. augusztus 8-án kelt, az ügyész Tóth Béla volt. A vádlottak 1919. augusztus 6-án a Postatakarékból a Közalkalmazottak Országos Szövetségének 600 000 korona első kibocsátású „jó" fehérpénzét vették fel.	Az iratban rendőrségi jegyzőkönyvek szerepelnek.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
14.	B.Kgy.5821/1919.	Balogh László (sz: 1899)	közokirathamisítás	A vádlott, aki Kun Béla magántitkára volt, román illetve svájci útlevelet hamisított, s így próbálta elhagyni az országot.	A büntetőtörvényszék 1920. február 26-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 400. §. 1. bekezdése alapján a jogerős ítélet foganatba vételétől számítandó 1 év fogházra (ebből 6 hónap 15 napot letöltött) ítélte.
15.	Kgy.5825/1919.	Szakasits Árpád (32 éves)	izgatás, lopás	A vádlott több ember előtt társadalmi osztály elleni gyűlöletre izgatott. Az ügyészségi pótindítvány 1920. június 21-én kelt, 61918/1920. számon.	A büntetőtörvényszék 1920. október 7-én (izgatás) kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év börtönre ítélte (ebből 7 hónap 2 napot letöltött). A B.IX.5825/1919/6. számú, 1921. május 11-én kelt ítélet a lopással vádolt vádlottat a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette és azonnal szabadlábra helyeztette. A R.I.41069/6/1943. számú, 1943. október 11-én kelt törvényszéki végzés alapján, Szakasits Árpád a B.9977/1922., B.5825/1919. és 9555/1933/2. szám alatt hozott büntető ítéletekhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól, amelyeket a Btk-n kívül fennálló jogszabályok a büntető ítélethez, illetőleg a büntetés kiállásához fűznek, – az 1940. évi 37. tc. 9.§-a alapján – mentesítette.
16.	B.XIX.5843/1919.	Szilágyi Dezső és Szilágyi Dezsőné sz. Szabó Mária (24 éves).	lopás	A vádlottak dr. Charmant Oszkár budapesti közjegyzőnek - akkor elrekvirált lakásából - ruha és fehérneműket, ékszereket, evőeszközöket, fényképeket és konyhabútorokat eltulajdonították.	A büntetőtörvényszék 1923. június 17-én kelt ítéletében Szilágyi Dezsőnét (1919. augusztus 16.–1919. november 10. között előzetes letartóztatásban) a Btk. 333. §-ában meghatározott és az 1921. évi XXVIII.tc. 1. §-ához képest, a Bn. 48. §-ának 2 tétele, valamint a Btk. 92. §-ának alkalmazása folytán, a Btk. 20. §-a alapján minősülő folytatólagos lopást követett el. Ezért a vádlottat a Bn. 49. §-a első bekezdésének első büntetési tétele és a Btk. 641. §-a alapján, a Btk. 92. §-a alkalmazásával 4 hónapi fogházra, mint főbüntetésre, és három évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztésből a vádlott előzetesben a Btk. 94. §-a alapján 11 hetet letöltöttnek vett. Az 1926. május 17-én született 19.B.10392/1924/32. számú ítélőtáblai ítélet szerint, az elsőfokú bíróság ítéletének a Bp. 385. §-ának 1. b. pontjában meghatározott s ugyanezen törvényszakasz utolsó bekezdése értelmében hivatalból figyelembe vett anyagi semmiségi okból, a büntetés kiszabására is kiterjedő jogszabállyal megsemmisíti, s a vádlottnak az első bíróság ítéletében körülírt bűncselekményt, a Btk. 333. §-ába ütköző, s figyelemmel a 6050/1923. ME. sz. rendelet 1. §-ára, a Bn. 48. §-ának 1. bek. 1. tétele szerint minősülő lopás vétségének minősíti, ezért a vádlottat a Btk. 339. §-a alapján jogerős ítélet foganatba vételétől számítandó 2 hónapi fogházra, mint főbüntetésre ítélte, ezt azonban már letöltötte. A mellékbüntetést a Btk. 54. §-ának második bekezdése alapján mellőzte.
17.	Kgy.5870/1919.	Barta István (sz: 1889)	orgazdaság	A vádlott 1919. június 28-án az Országos Lakásbiztosság Zárlati Osztályától (e hivatal vezetőjeként) megszerzett 4 db faliképet, 1 db öltönyt, 6 db férfiinget, 6 db alsónadrágot, 1 db férfinadrágot, 6 db zefirt és 12 db vászonnadrágot és 6 pár harisnyát. Ezeket a korábban Budapestről elmenekült polgároktól vették el.	A büntetőtörvényszék 1920. február 16-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 370. §. 1. bekezdés és 373. §-ai alapján a Btk. 91. §-a alkalmazásával 6 hónap börtönre, mint főbüntetésre, ezenfelül 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést a vádlott már előzetesben letöltötte, így szabadlábra helyezte. A főtárgyaláson felmerült, hogy Peyer Károly volt miniszter is megszerzett egy olyan hálószoba berendezést, amelyről tudta, hogy az a Budapestről elmenekült polgároké volt.
18.	Kgy.5915/1919.	Farkas József (46 éves)	magánlaksértés, személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint politikai nyomozó, 1919. júliusában behatolt özv. Reiner Ignácné lakásába, ahol házkutatást tartott, majd később Vermes Gyula hitoktató, ellenforradalmár állítólagos rejtegetése miatt a Parlament épületében lévő nyomozó osztálynál előállította.	A büntetőtörvényszék 1920. június 5-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 330. §-a, a Btk. 323. §-ának 1. bekezdése, a 96. és 98. §-a és a 326. §-a alapján a 91. §. alkalmazásával összbüntetésül 7 hónap börtönbüntetésre (ezt már letöltötte), mint fő-, további 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
19.	Kgy.6218/1919.	Bleier Ede (22 éves), Renner Zsigmond (23 éves), Rakovics Zsigmond (38 éves).	lopás	Az ügyészségi vádindítvány 1920. június 21-én kelt, 31472/1920. számon. A vádlottak (a lakáshivatal zárlati osztályának alkalmazottjai, Rakovics Zsigmond, mint házbizalmi és házfelügyelő) 1919. május 28-án vörös őrök és vörös katonák társaságában báró Born Frigyes birtokában lévő nagy mennyiségű bútort, képeket, ruhaneműket, porcelánokat, szobrokat, ékszereket, dísztárgyakat, szőnyegeket, borokat, pezsgőket loptak el.	A büntetőtörvényszék 1920. október 20-án kelt ítéletében a vádlottakat a Bnov. 49. §. 2. bek. 1. tét., a Btk. 341. §. alapján a Btk. 96. és 99. §-ainak felhívásával a Btk. 91. §. alkalmazásával összbüntetésül fejenként 2 év fegyház, mint fő- (ebből 1 év és 1 hónapot már letöltöttek), valamint 5 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Renner Jenő, Pauer József és Mikolai Róza ellen a Bp. 470. §-a alapján nyomozólevelet bocsátott ki.
20.	Kgy.6232/1919.	Virágh Lajos János (36 éves), Radvány Lajos (43 éves), Bőhm Jenő (45 éves), Fekete Mihály (33 éves), Popovcsák Gyula (27 éves).	lopás	Az ügyészségi vádindítvány 1919. október 4-én kelt, 39059/1919. számon. A vádlottak több értékes ruhát, pipát, ékszert loptak el. Virágh Lajos János a VI. ker. szocialista pártszervezet titkára, Radvány Lajos a VI. ker. szocialista párt körzetének titkára.	A büntetőtörvényszék 1919. december 19-én kelt ítéletében Virágh Lajos Jánost, Radvány Lajost és Fekete Mihályt a Bn. 49. §. 1. bek. 1. tétel, a Btk. 341. §-a alapján 3 év börtönre (ebből 3 hónapot már letöltöttek), mint fő-, valamint 5 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanily tartamú felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte. Bőhm Jenőt a Bn. 49. §. 1. bek.1.tétel, a Btk. 341. §-a, a Btk. 96. és 99. §-a alapján összbüntetésül 3 év börtönre (ebből 3 hónapot már letöltött), mint fő-, ezenfelül 5 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Popovcsák Gyulát a Bn. 49. §. 1. bek.1.tétel és a Btk. 41. §-a alapján 2 év börtönre (ebből 3 hónapot már letöltött), mint fő-, ezenfelül 5 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
21.	Fb.6313/1919 (A névmutatókönyv szerint kommunista ügy.).	Leicht Sándor (sz: 1902)	állam elleni izgatás	A vádlott kommunista röpcédulákat terjesztett.	A büntetőtörvényszék 1920. október 8-án kelt végzésében a vádlott ellen a bűnvádi eljárást a Bp. 189. §-a [nehezen olvasható] alapján megszüntette.
22.	Kgy.6691/1919.	Kohn (Kerekes) Árpád (23 éves), Kovács Lajos (24 éves), Sturcz Károly (31 éves)	gyilkosság és rablás	Kohn elleni ügyészségi vádindítvány 1919. október 1-én (25698/1919), illetve a pótindítvány 1919. november 11-én kelt. Kovács (Fábik, Cserny és Szamuely csapataiban szolgált) ellen az ügyészségi vádindítvány 1919. szeptember 3-án (30467/1919) kelt. Sturcz (Cserny és Szamuely csapataiban szolgált) ellen az ügyészségi vádindítvány 1919. október 5-én (30438/1919) kelt. A vádlottak (Kohn Árpád vörös hadseregbeli terrorista), vidéken több embert, köztük egy csendőrt megöltek. Kalocsán ismeretlen embereket, a település közterein, utcáin felakasztottak, valamint értéktárgyakat tulajdonítottak el Szamuely Tibor felbújtásával. Pongrácz csendőr századost és két csendőr őrmestert elfogták és kivégzés végett a közeli temetőbe vezették. A gyilkosságok Püspökladányban, Cegléden, Szolnokon, Kapuváron, Csornán, Tasson, Hartán, Dunapatajon, Kalocsán történtek. A kivégzettekről több lista készült. A kivégzéseket Gerlei Géza terrorcsoport parancsnok és Mann József terrorcsoport parancsnok-helyettes irányította.	A büntetőtörvényszék 1919. december 20-án kelt ítéletében Kohn Árpádot, Kovács Lajost és Sturcz Károlyt a Btk. 278. és 348. §-ai alapján, a Btk. 96. §-ának felhívásával összbüntetésül halálra ítélte. A kúria B.I.1831/1919/11. számú határozatában az elítélteknek kegyelmet nem adott.
23.	Kgy.7059/1919.	Matyasek Ferenc (32 éves)	zsarolás	Több ellenforradalmárt alaptalanul fogva tartott, akiket a III. ker. elöljáróság épületébe vittek.	A büntetőtörvényszék 1920. december 1-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323., 326., 96. és 97. §-ai alapján összbüntetésül 2 év 6 hónap fogház, mint főbüntetésre (ebből 1 év 3 hónapot már letöltött), továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
24.	B.Kgy.7064/1919.	Fáber Oszkár (sz: 1879), Apáthi György (sz: 1892)	lázadás, felségsértés, zsarolás, magánlak-sértés	Az ügyészségi vádindítvány 1920. július 14-én kelt, 56614/1920. számon. Fáber Oszkár a közoktatásügyi népbiztosság likvidáló meghatalmazottja és helyettese, Apáthi György, mint a népbiztosság vallásügyi vezetői, akik vörös katonákkal és a csőcselékkel együtt egyházi személyeket megfosztottak személyes szabadságuktól, illetve inzultálták őket. Fáber Oszkár (akinek már korábban vallás, és annak szabad gyakorlata elleni kihágása volt) ellen az 1911. november 6-án kelt 1911.B.241/3. számú zombori kir. jb. ítéletében a Btk. 51. §-a alapján, a Btk. 21. §-ának alkalmazásával, az 1892. XXVI. tc. 3. §-ában meghatározott célokra fordítandó és az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő és behajthatatlanság esetén a Btk. 22. §-a alapján 5 napi elzárásra átváltoztatandó 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Itt a Voltaire Egyesület meghívásában a katolikus papokat zsebelő társaságnak, az egyházat mételynek, a szenteket kiaszott egyéneknek nevezte. Páduai Szent Antalt mennyei hordárnak, gyors futárnak, Szűz Máriát zsidó menyecskének nevezte, Istent pedig sárból embereket csináló fazekas mesternek nevezte. A járásbíróság ítéletét a zombori királyi törvényszék 3581/1911. számú ítéletében 1911. szeptember 1-én helybehagyta. Az ügyirat második kötetében a katolikus plébániák, rendházak jelentései vannak az érsekséghez, olyan cselekményekről, amelyeket a kommunisták követtek el.	A büntetőtörvényszék 1920. november 5-én kelt ítéletében Fáber Oszkárt a Btk. 155. §-a az 1912. évi 63. tc.19. §-a, a Btk. 96, 99. és 162. §-ai alapján összbüntetésül 12 év fegyházra, mint főbüntetésre, és 10 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanolyan időtartamra való felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Apáti Györgyöt a Btk. 155. és 162. §-ai alapján a Btk. 92. §-ának alkalmazásával 8 év fegyházbüntetésre (ebből 1 év 2 már hónapot letöltött), mint főbüntetésre, valamint 10 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanolyan időtartamra való felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
25.	B.IV.7083/1919 [a kiemelt munkásmozgalmi ügyek közé sorolták].	Kéri Pál (sz: 1882), Fényes László, Gaertner Marcell.	gyilkosság	Tisza István-féle gyilkosság. 1921. február 2-án kelt Friedrich István elleni vádirat ad.69070/1920. kü. szám alatt, amely utal az ugyanilyen számú Kéri Pál és társai ellen benyújtott vádiratra, a kettő egyesítését indítványozva.	Az ítélőtábla 16.B.494/1922/724. számú ítélete az első fokú bíróság ítéletének Gaertner Marcell és Fényes László vádlottakra vonatkozó fellebbezett részeit helybenhagyta azzal, hogy Gaertner Marcell vádlott fegyházbüntetéséből 1919. november 5. óta tartó letartóztatása által a Btk. 94. §. értelmében 3 évet és 6 hónapot letöltöttnek nyilvánít, ugyanazon ítéletnek nem fellebbezett részeit nem érinti, végül a Kéri Pál ellen folyamatban tett eljárást az ő előállításáig a Bp.472.§. negyedik bekezdése értelmében megszüntette. A B.I.5109/1923/730. számú kúria, 1923. december 5-én kelt végzésében, Kéri Pál vádlottra vonatkozóan a főtárgyalásnak meg nem tartása miatt bejelentett és felfolyamodásnak vett perorvoslatát elutasította, a Gaertner Marcell vádlott és védője semmiségi panaszának a Bp. 385. §. 1. a pontjára vonatkozó részét visszautasította, egyéb részét pedig elutasította.
26.	B.Kgy.7250/1919.	Fenyvesi Soma (49 éves)	személyes szabadság megsértése, lopás	A vádlott 1919. májusában és júliusában törvényellenesen lefogott egy ellenforradalmárnak tartott személyt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 2-án kelt ítéletében a vádlottat, mint a Btk. 69. §. 1. pontja szerinti felbujtót a Btk. 333. §-ába ütköző és a 336. §. 10. pontjába és a Bn. 48. §-a szerint minősülő lopás bűntette, továbbá, mint tettest a Btk. 323. §-ába ütköző, ennek 2. és 3. bekezdése szerint büntetendő személyes szabadság megsértésének vádja alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette és nyomban szabadlábra helyezte (1919. december 10-e óta volt előzetesben).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
27.	Kgy.7254/1919 (csatolva: R.40270/1942.).	Márkusz Simon (33 éves), Pázsit József (25 éves), Szlatkovszky Károly (18 éves), Németh István (37 éves), Topercsán Sándor (27 éves), Vég István (33 éves), Jelinek Ferencné sz. Dobler Irma (51 éves), Kubik Anna (39 éves), Szilágyi Győző (44 éves), Dorogi Elemér (37 éves), Zoltán Ede (33 éves), Nedelkov Miklósné Klekker Erzsébet (39 éves), Érczi Kálmán (61 éves), Prohászka Kornél (28 éves), Gotlieb Mór (41 éves).	zsarolás és más bűncselekmények	Több céget államosítani akartak. Az ügyészségi vádindítvány 21055/1920.á.ü. számon (dátum nélkül) kelt. Szlatkovszky Károly ellen az ügyészségi vádindítvány 1920. május 8-án (31469/1920.k.ü.) kelt. Végh Ignác ellen a pótvádindítvány (43732/1920.k.ü.) 1919. május 8-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. június 23-án kelt ítéletében Márkusz Simont és Pázsit Józsefet zsarolásért a Btk. 353. és 354. §-ai, izgatásért az 1912. évi LXIII. tc.19. §-a alapján, Márkusz Simont ezenfelül a Btk. 153. §. 2. bekezdése és a 162. §-a alapján, mindkettőt a Btk. 96. és 99. §-ai szerinti összbüntetés gyanánt, Márkusz Simonra vonatkozóan a Btk. 101. §. 3. bekezdése alkalmazásával is, Márkusz Simont 6 év fegyházra, Pázsit Józsefet 2 év 6 hónap fegyházra, mint főbüntetésre, és mindkettőt 5 év a Btk. 57. §-ának 2. bekezdése szerint végrehajtandó hivatalvesztésre és politikai jogaik gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Topercsán Sándort, Vég Ignácot és Németh Istvánt a Btk. 353. §-a, a 66. §. 2.bekezdésének 2. tétele alapján a 92. §.-ának alkalmazásával, Szlavtkovszky Károlyt ugyancsak a Btk. 353. §.-a, Bnov. 17. §-ának 4. és Fb. [Fiatalkorúak bírósága 1913:7. tc.] 68. §. 2. bekezdése alapján, Jelinek Ferencnét, Kubik Annát, Szilágyi Győzőt, Dorogi Elemért és Zoltán Edét a Btk. 376. §-ai alapján egyenként 4 hónap fegyházra ítélte. Ellenben Nedelkov Miklósnét, Érczi Kálmánt, Prohászka Kornélt és Gotlieb Mórt szabadlábra helyezték. Az ítélőtábla 18.B.1989/1920/17. számú 1920. december 16-án kelt ítélete Szadeczky Antóniával szemben az I. fokú ítélet rendelkező részét a Bp. 423. §. 6. bekezdése értelmében hatályon kívül helyezte és a vádlottal szemben, elhalálozása folytán az eljárást megszüntette. Pázsit Józsefre vonatkozó rendelkezéseit pedig a Bp. 384. §. 4. pontjában meghatározott alaki semmiségi okból megsemmisíti, a vádlottat a Bp. 326. §. 1. pontja alapján az ellene emelt vád alól felmentette. Az 1942. március 28-án kelt B.II.40270/1942/3. számú büntetőtörvényszéki végzés Dorogi Elemért a 7254/1919. szám alatt hozott büntető ítélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól, amelyeket a Btk-án kívül fennálló jogszabályok a büntető ítélethez, illetőleg a büntetés kiállításához fűznek, - az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján mentesítette.
28.	B.Kgy.7255/1919.	Propper Adolf (sz: 1884)	személyes szabadság megsértése	A vádlott (vörös őrségi századparancsnok) 1919. április 26-án, Weisz József államrendőrségi főhadnagyot, aki – *„Két nap múlva nem leszünk vörös őrök, mert két nap múlva itt lesznek a románok és bennünket felfognak akasztani."* –kijelentése miatt letartóztatta és 10 napig volt fogságban.	A büntetőtörvényszék 1920. február 13-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. 2. bekezdése 1. tétele, 72. és 66. és 326. és 57. §-ai alapján a vádlottat 6 hónap fogházra, mint főbüntetésre, ezenfelül 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
29.	Kgy.7256/1919.	Mosorinszki Szvatozár (37 éves)	izgatás	A vádlott a Külügyi Népbiztosság vezetése alatt működő Külügyi Propaganda Bizottság szolgálatában a polgári osztály és a tulajdon intézménye ellen gyűlöletre izgatott. A vádindítvány 1919. november 23-án (43630/1919.á.ü.) kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 6-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi LXIII. tc. 19. §-a és a Btk. 66. és 72. §-a alapján 8 hónap fogházra ítélte (ebből 5 hónap 14 napot letöltött az előzetesben), míg a Btk. 331. §-ába ütköző és a 331. §. 1-3. pontjai szerint minősülő magánlaksértés vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján, a Kbtk. 41. §-ába ütköző közrend elleni kihágás vádja alól a Kbtk. 31. §-ának rendelkezésére tekintettel a Bp. 326. §. 3. pontja alapján felmentette.
30.	B.Kgy.7402/1919.	Putics István (sz: 1883)	izgatás és magánlaksértés kísérlete	A vádlott, mint házfőbizalmi a Sándor főherceg utca 36. számú ház lakói előtt a polgári osztályt és a fennálló törvényes rendet ócsárolta. Valamint 1919. április 20-21-re virradó éjjelen, az említett házban Koós Miklós lakásába öt ismeretlen terroristával megpróbált behatolni. A vádindítvány 1919. december 20-án (57367/1919.á.ü.) kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 29-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 96. és 99., 66. §-ainak a felhívásával az 1912. évi LIII. tc. 19. §-a és a Btk. 331. §-a alapján összbüntetésül 2 év börtönre ítélte (ebből 6 hónap 3 hetet már letöltött).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
31.	B.Kgy.7404/1919.	Szemanek József (27 éves), Furtner Teréz (sz: 1903), Weisz Dénesné Szolvik Teréz sz: 1902).	magánlaksértés és személyes szabadság megsértése	A vádlottak (politikai nyomozók) 1919. június 26-án több sértettet a lakásukon letartóztattak és felakasztással fenyegették.	A büntetőtörvényszék 1920. április 7-én kelt ítéletében Szemanek Józsefet a Btk. 323. §. 2. bekezdése 1. tétele és a 3. bekezdése, továbbá a 331. és 326. §-ok alapján a Btk. 90. és 96. és 98. §-ainak alkalmazásával összbüntetésül 5 év börtönre (ebből 7 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Furtner Teréz kiskorút a Bn. 17. §. 4. pontja, a Bn. 26. és Fb. 68. §-ai alapján 2 év fogházra ítélte. Weisz Dénesné Szolvik Teréz kiskorút a Bn. 17. §. 4. pontja, a Bn. 26. §-a és az Fb. 68. §-ai alapján 5 év fogházra ítélte. A fiatalkorú vádlottak büntetést a 27300/1909. I.M. rendelet értelmében a fiatalkorúak fogházában kell végrehajtani. A fiatalkorú vádlottakat a Btk. 330. §-ába ütköző és a 331. §-ának mindhárom pontja alá eső magánlaksértés, a Bn. 18. §-a szerinti három rendbeli vétségnek vádja alól, Szemanek József vádlottat pedig két rendbeli magánlaksértés vádja alól a Btk. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette.
32.	Kgy.7481/1919.	Segesdy László (20 éves)	lopás	A vádlott (egykori rendőr) 1919. március végén József főherceg palotájából, egy szőnyeget, egy selyem blúzt és egy csiszolt üveg tintatartott eltulajdonított. A vádindítvány 1919. november 13-án (49329/1919.á.ü.) kelt.	A büntetőtörvényszék 1919. december 30-án kelt ítéletében a vádlottat (1919. szeptember 7-től letartóztatva) a Bn. 49. §. 1. bek. és a Btk. 341. §-a alapján 2 év börtönre, mint főbüntetésre, továbbá 5 év hivatalvesztésre és a politikai jogainak ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
33.	Kgy.7586/1919.	Andor Gyula (26 éves)	izgatás, magánlaksértés, okirathamisítás	A vádlott a Feuerlicht és társa cipőgyárban 40-50 fő előtt a polgári osztály és a tulajdon jog ellen izgatott, valamint a vörösőrökkel behatolt a gyárba. A vádindítvány 1920. április 23-án (27559/1920.k.ü.) kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. június 2-án kelt ítéletében (1919. augusztus 10-étől letartóztatva) a vádlottat a Btk. 172. §-ának 2. bekezdésébe ütköző és az 1912. évi LXIII. tc. 19. §-a szerint minősülő izgatás és a Btk. 406. §-a alá eső és az okirathamisítás miatt ellene emelt vád alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja a Btk. 330. §-ába ütköző és a Btk. 331. §-ának 2. és 3. pontjai szerint minősülő magánlaksértés ellene emelt vád alól pedig a Bp. 326. §-ainak 1. pontja alapján felmentette.
34.	B.Kgy.7588/1919.	Reklovitz József (34 éves)	lopás és sikkasztás	A vádlott, mint a III. vörösezred 3. zászlóaljához beosztott politikai megbízott 1919. júniusában, a Déva körüli harcok idején a magyar kincstár tulajdonát képező, 200 koronánál nagyobb értékű ruhaszövetet és egyéb tárgyakat, amelyet neki a Vörös Hadsereg átadott, eltulajdonította. A vádindítvány 1919. december 3-án (53003/1919.á.ü.) kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 13-án kelt ítéletében (1919. augusztus 8-tól volt letartóztatva az Országos Gyűjtőfogházban) a vádlottat a Btk. 355. §-ába ütköző és a Btk. 356. §. 2. tétele szerint minősülő sikkasztás bűntette miatt emelt vád alól a Bp. 326. §-ának 1. pontja alapján felmentette.
35.	Kgy.7609/1919.	Parlagi Aladár (sz: 1868)	lopás, magánlaksértés, személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint a X. ker. vörös őrségi zászlóaljparancsnok 1919. júniusában Kis János államrendőrségi detektív szobájában lévő karabélyt és tölténytáskát eltulajdonította. 1919. június 24-én Nagy Jánosné házmesternő figyelmeztette úrnőjét, özv. Martinovics Eleknét, hogy hangosan ne panaszkodjon, mert ellenséggel vagyunk körbe véve, ezért a vádlott, mint ellenforradalmárokat, ismeretlen vörös őrrel letartóztatta és a Szapáry utcai vörösőrségre kísértette, majd a Markó utcai Forradalmi Törvényszék előállította. A vádindítvány 1919. november 11-én (50490/1919.á.ü.) kelt. A főállamügyész Váray Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 13-án kelt ítéletében (1919. augusztus 10-től letartóztatva) a vádlottat a Btk. 339. §-a alapján 8 hónap fogházra, mint főbüntetésre, továbbá a Btk. 341. §-a alapján 3 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte. Kiss János sérelmére elkövetett magánlaksértés, Demkó Dezső sérelmére elkövetett magánlaksértés, valamint Nagy Jánosné és Martinovics Elekné sérelmére elkövetett személyes szabadság megsértésének vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
36.	Kgy.7610/1919.	Tóth Kálmán (40 éves), Nagy Jenő (30 éves).	izgatás és személyes szabadság megsértése	1919. június végén Varsányi József ellenforradalmárt Masznicza Károlyné feljelentése nyomán Tóth Kálmán vádlott (házbizalmi és vörösőr) és Nagy Jenő (házbizalmi) a Váci utca 36. szám alatti Vörös Őrség őrszobájába, majd az Országháznál lévő terroristákhoz kísérte. Így törvényellenesen 2 és fél napra le lett letartóztatva. Az áldozat állítólag Kun Bélát és a tanácsrendszert szidta. A vádindítvány 1919. november 14-én (38590/1919.á.ü.) kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 6-án kelt ítéletében (a vádlottak 1919. augusztus 24-től voltak letartóztatva) Tóth Kálmánt a Btk. 323. §. 1. pontja alapján a Btk. 71. §-a alkalmazásával 2 hónap fogházra, mint főbüntetésre ítélte. Nagy Jenőt a Btk. 323. §. 1. pontja alapján a Btk. 72. és 66. §-a alkalmazásával 1 hónap fogházra, mint főbüntetésre ítélte. Tóth Kálmánt a Btk. 172. §. 2. bekezdésében meghatározott és az 1912. évi LXIII. tc. 19. §-a szerint minősülő izgatás miatt ellene emelt vád alól a Btk. 326. §. 3. pontja alapján felmentette, és mindkét vádlott azonnali szabadlábra helyezését rendelte el.
37.	Kgy.7613/1919 (A névmutatókönyv szerint kommunista ügy.).	Magyar Lajos (sz: 1891)	izgatás	A hírlapíró vádlott, aki 1919. augusztus 20-a óta van előzetes letartóztatásban, 1919. március 28.–1919. július 20. között 30 db írást tett közzé a Világosság Rt. nyomdájában készült Népszavában.	Az ügyirat az ügyészségi vádindítványból (26963/1919.á.ü.) áll, amely 1919. november 7-én kelt, főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.
38.	B.Kgy.7636/1919 (csatolva: R.40038/1941.).	Dr. Páll György (27 éves), Csontos József (57 éves), Nánássy László (34 éves)	személyes szabadság megsértése	Dr. Páll György, mint államrendőrségi főkapitány helyettes, Csontos József posta és távírdai altiszt és Nánássy László államrendőrségi főfelügyelő, 1919. március 26-án dr. Kubinyi Géza állami rendőr kerületi kapitányt és Stodolny János állami rendőr detektív-felügyelőt törvényellenesen letartóztatták, mert 1919. március 22–24. között az előbbi József főherceget, míg az utóbbi Auguszta főhercegnét a lakásán elszállásolta. 1921. március 21-e után a főherceg és főhercegné a forrongások elől Alcsutra szándékoztak utazni, de Károlyi Mihály autókat nem bocsátott rendelkezésükre, így magánlakásokban szálltak meg. A vádindítvány 1919. szeptember 6-án (33034/1919.á.ü.) kelt. A főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 21-én kelt ítéletében Csontos Józsefet a Btk. 97. §-a, a Btk. 323. §-ának 1. bekezdése és a Btk. 326. §-a alapján a Btk. 66. és 72. §-ok felhívása mellett 6 hónap fogházra (ebből már 5 hónap 24 napot letöltött), mint főbüntetésre és 2 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Dr. Páll Györgyöt a Btk. 97. és 193. és 202. §-ai alapján, a Btk. 71. §. felhívásával 7 hónap fogházra (ebből 5 hónap 12 napot letöltött), mint főbüntetésre, és 2 év hivatalvesztésre ítélte. Nánássy Lászlót (1919. augusztus 18-tól volt előzetesben) a Btk. 193. §-ába ütköző és a 195. §. 3. bekezdésének 1. tétele és e szakasz utolsó bekezdése szerint minősülő személyes szabadság megsértésének büntette miatt emelt vád alól a Bp. 326. §. 1. pontja alapján felmenti és a 4039/1919.M.E.sz. rendelet 12. §-ának 2. bekezdése és a Bp. 157. §-a alapján azonnal szabadlábra helyezte. Az 1921. május 6-án kelt 23177/1921.I.M.IV. előterjesztés az elítélteket kegyelemre nem ajánlotta. Az 1941. május 17-én kelt R.II.40038/1941. számú büntetőtörvényszéki végzésben Páll Györgyöt a hátrányos jogkövetkezmények alól az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján mentesítették.
39.	B.Kgy.7637/1919.	Rosenfeld Manóné sz. Német Gizella (sz: 1884)	személyes szabadság megsértése	A vádlott, az ellenforradalmárnak tartott Bíró Józsefet, a lakáshivatal két ismeretlen személyével a III. ker. Munkástanács elé állíttatta és törvényellenesen 7 napnál rövidebb időre letartóztatták. Vagyis 1 óra múlva szabadon bocsátották. A vádindítvány 1919. november 24-én (50833/1919.á.ü.) kelt.	A büntetőtörvényszék 1919. december 23-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §-a 1. bekezdése és a 326. §-a alapján 2 hónap fogházra (ebből 1 hónapot már letöltött), továbbá 3 év hivatalvesztésre ítélte.
40.	B.Kgy.7638/1919.	Bubla Nándor (sz: 1871)	izgatás	A vádlott (a lágymányosi dohánygyár munkása, a munkások szociáldemokrata szakszervezeti vezetőségének tagja) 1919. március 21-től június végéig a lágymányosi dohánygyárban 25-40 munkás előtt a kommunizmus mellett agitált: *„Aki csak látszólag mer kommunista lenni, az hamar a gyáron kívül találja magát és aki a kommunizmus ellen vét, azt a forradalmi törvényszék elé viteti”.* 1919. augusztusában a Tanácsköztársaság visszaállítása mellett tört lándzsát. Ellene Váry Albert kir. főügyész 1920. május 9-én 39454/1919. számon vádindítványt nyújtott be.	A büntetőtörvényszék 1920. június 22-én kelt ítéletében (1919. augusztus 22.és 1919. október 11. között és 1920. május 30-tól újra letartóztatva) a vádlottat az 1912. évi LXIII. tc. 19. §-a alapján 1 év börtönre ítélte (ebből 2 hónapot már letöltött).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
41.	B.V.7652/1919.	Dittrich Anna (23 éves), Vincze Pálné sz. Rutér Anna (55 éves), Hébel Frigyes (24 éves), Kránitz Pálné sz. Dittrich Anna (56 éves), Fehér József (52 éves), Szép Jánosné sz. Grőb Margit (26 éves), Kelemen Andrásné sz. Kaltenegger Irma (32 éves).	lopás	Bernáth Géza és felesége birtokáról 4000 koronát meghaladó értékű ékszereket, ruhákat, borokat tulajdonítottak el, illetve beköltöztek a rekvirált lakásba.	A büntetőtörvényszék 1920. július 22-én kelt ítéletében Dittrich Annát a Bn. 49. §. 2. bekezdése és a Btk. 341. §-a alapján 2 év és 6 hónap fogházra (ebből 9 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Özv. Vincze Pálné sz. Pintér Annát a Bn. 49. §. 2. bekezdése és a Btk. 341. §-a alapján 2 év fogházra (ebből 8 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Hébel Frigyest a Bn. 49. §. 2. bekezdése és a Btk. 341. §-a alapján 3 év és 6 hónap fogházra (ebből 7 hónapot letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Kránitz Pálnét a Btk. 374. §. és 373. §. és 91. §. alapján 6 hónap börtönre, mint főbüntetésre és 5 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Fehér Józsefet a Btk. 339. §-a és a Btk. 341. §-a alapján 2 hét fogházra, mint főbüntetésre és 1 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Szép Jánosnét a Btk. 339. §-a és 341. §-a alapján 1 hét fogházra, mint főbüntetésre és 1 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Kelemen Andrásnét a Btk. 333. §-ába ütköző és a Bn. 48. §. 2. tétele szerint minősülő lopás bűntette alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az 1920. október 19-én kelt 16.B.4274/1920/102. számú ítélőtábla ítéletében Dittrich Anna, Hébel Frigyes szabadságvesztését 5-5 évi fegyházra, özv. Vincze Pálné sz. Pintér Anna és 3 év fegyházra, Fehér József szabadságvesztését 2 hó fogházra felemelte. A fellebbezés többi részét helyben hagyta. Az 1921. május 3-án kelt kúria B.I.573/1921/31. számú végzésében Kránitz Pálné, özv. Vincze Pálné és Fehér József semmiségi panaszát visszautasította, a többi semmiségi panaszt pedig elutasította.
42.	B.Kgy.7887/1919.	Dr. Szőllős Henrik (33 éves)	izgatás	A vádlott, mint a budapesti közkórházak központi vezetője és a [Szent] Rókus Kórház igazgatója, 1919. május 1-én a Rókus Kórház udvarán egy nyilvános beszédben a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott. A vádindítvány (46637/1919.á.ü.) 1919. november 14-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1919. december 28-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 2 év börtönre ítélte, ebből már 3 hónap 15 napot letöltött. Az 1921. március 16-án kelt 13633/1921. I.M.IV. szám alatti igazságügy-miniszteri leirat szerint az elítéltet kegyelemre nem ajánlották.
43.	B.Kgy.7888/1919.	Derera József (45 éves)	izgatás és 5 rendbeli folytatólagosan elkövetett zsarolás	A vádlott, mint az Újlóverseny téren létesített kertészeti telep, termelési biztosa a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott. A vádindítvány (44031/1919.á.ü.) 1919. december 16-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 19-én kelt ítéletében (1919. augusztus 17-től előzeteseben volt) a vádlottat a Btk. 350. §-ába ütköző és 353. §-a 2. pontja szerint minősülő 5 rendbeli folytatólagosan elkövetett zsarolás és a Btk. 172. §-ának 2. bekezdésébe ütköző az 1912. évi 63. tc. 19.§-a szerint minősülő izgatás vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette, azonnal szabadlábra helyezte és a Bp. 482. §. 1. bekezdése alapján kimondta, hogy a felmerült bűnügyi költségek az államkincstárt terhelik.
44.	B.II.7891/1919 [a kiemelt munkásmozgalmi ügyek közé sorolták, a névmutatókönyv szerint kommunista ügy].	Pervanger Mihályné sz. Ballanek Emilia (22 éves)	lopás	A vádlott 1919. augusztusában 2000 korona értékű ingóságot tulajdonított el.	A büntetőtörvényszék 1922. április 30-án kelt ítéletében a vádlottat a Bn. 49. §-ának 2. tétele és a Btk. 341. §-a alapján figyelemmel az 1921. évi XXVIII. tc. 4. §-ára a Btk. 97. §-a alkalmazásával 4 hónap fogházra, mint főbüntetésre, továbbá 3 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
45.	Kgy.7902/1919.	Cservenka Miklós ifj. (18 éves), Zsuzsák István (30 éves), Rudzsán Julianna (22 éves).	rablás, magánlaksértés és személyes szabadság megsértése	Több ellenforradalmárt a vörös őrökkel törvényellenesen letartóztattak. A vádindítvány (51590/1919.á.ü.) 1920. január 8-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 19-én kelt ítéletében Zsuzsák Istvánt a Btk. 323. §-a 1. bekezdése és a Btk. 96. és 97. §-ai alapján összbüntetésül 7 hónap fogházra (ebből 6 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá a Btk. 326. §-a alapján 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Rudzsán Juliannát a Btk. 323. §-a 1. bekezdése és a Btk. 96. és 97. §-ai alapján összbüntetésül 1 év fogházra (ebből 6 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá a Btk. 326. §-a alapján 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ifj. Cservenka Miklóst az ellene emelt vádak alól a Btk. 77. §-a szerint a beszámíthatóságot kizáró okból a Bp. 326. §-a 3. pontja alapján felmentette és a Bp. 158. §-a alapján szabadlábra helyezte.
46.	B.Kgy.7907/1919.	Rohacsek Mihály (sz: 1879)	izgatás	Megélhetésből lépett be a Vörös Hadseregbe, majd a 31. dandár politikai megbízottja lett. Miskolc környékén vörös katonák előtt a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott.	A büntetőtörvényszék 1920. június 11-én kelt végzésében (1919. augusztus 8.–1919. október 18. között, majd 1920. február 9-től letartóztatva) a vádlott ellen a Btk. 172. §. 2. bekezdés és az 1912. évi XLIII. tc. 19. §-ában meghatározott izgatás miatt indított bűnvádi eljárást a Bp. 323. §-a alapján megszüntette.
47.	B.Kgy.7933/1919.	Ádler Gizella (35 éves)	izgatás	A vádlott 1919. augusztus 28-án, mint az Angolkisasszonyok Nevelőintézet és Zárdája likvidálására kiküldött megbízott több személyt törvényellenesen letartóztatott, illetve főbelövéssel fenyegetőzött.	A büntetőtörvényszék 1920. április 13-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. 1. és utolsó bekezdése, a 326. §. valamint a 331. §. alapján a Btk. 90. és 96. és 98. §-ai alapján összbüntetésül 5 év börtönre (ebből 7 hónap 21 napot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
48.	B.V.8000/1919.	Wiederkehr Ferenc (46 éves)	csalás	A vádlott, mint lakáshivatalnok – rekviráló közeg, 1919. júliusában özv. Guszmann Károlyné sz. Schmidt Máriától fondorlattal 1850 koronát és kb. 80000 korona értékű ékszert csalt ki azzal, hogy ő rekvirálás esetén mentesíti.	A büntetőtörvényszék 1920. március 2-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 383. §. 2. bekezdése és a 388. §-a alapján 4 év fegyházra (ebből 4 hónap 2 hetet már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az ítélőtábla 1920. október 8-án kelt 17.B.2649/1920/17. számú ítélete az első fokú bíróság ítéletének a büntetés kiszabása tekintetében fellebbezett részét helybenhagyta azzal, hogy a vádlottnak az 1919. szeptember 28-tól a mai napig elszenvedett előzetes letartóztatása illetőleg vizsgálati fogsága által a Btk. 94. §-a alapján 11 hónapot letöltöttnek nyilvánít. A királyi törvényszék ítéletének nem fellebbezett részét a királyi ítélőtábla nem érinti. A kúria 1920. december 7-én kelt B.II.3781/1920/19. számú ítélete szerint a királyi ítélőtábla ítéletének az a része, amellyel a vádlott cselekményét a Btk. 381. §. 3. pontja szerint is minősítette, a Bp. 385. §. 1.b. pontja alapján ugyanezen törvényszakasz végbekezdésének rendelkezéséhez képest a Bpn. 33. §-a értelmében hivatalból megsemmisítették és az ezen törvényszakaszra való hivatkozást mellőzték, egyebekben a királyi ítélőtábla ítélete hatályában fenntartatik és a vádlottra kimért büntetés az e szakasz mellőzésével megállapított cselekményért tekintetik kiszabottnak.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
49.	B.Kgy.8080/1919.	Kecskés Imre (39 éves), Papp Lajos (42 éves)	személyes szabadság megsértése és más bűncselekmények	Kecskés Imre, a Forradalmi Törvényszék Markó utcai fogházának vezetője, a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott. A vádindítvány (26379/1919.k.ü.) 1919. szeptember 29-én kelt. A perhez csatoltak egy 1461 letartóztatott névből álló listát, akiket 1919. március 24-e és 1919. augusztus 3-a között, hosszabb-rövidebb ideig, tartottak fogva.	A büntetőtörvényszék 1920. március 1-én kelt ítéletében Kecskés Imrét az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 4 év börtönre ítélte (ebből 6 hónapot már letöltött). Papp Lajost a Btk. 370. §. 1. bekezdése és 373. §-a alapján a Btk. 92. §-a alkalmazásával 3 hónap fogházra, mint főbüntetésre, továbbá 3 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ellenben Kecskés Imrét a Btk. 471. §-ába ütköző hivatali visszaélés miatt emelt vád alól a Bp. 326. §. 1. pontja alapján felmentette, a Btk. 355. §-ába ütköző és a 356. § szerint minősülő sikkasztás miatt a Btk. 69. §. 2. pontja szerinti bűnsegéd ellen folyamatba tett eljárást pedig a Bp. 323. §. alapján megszüntette. Az 1921. április 19-én kelt 20193/1921. I.M.IV. számú leirat szerint Kecskés Imrét kegyelemre nem ajánlották. Az 1948. március 25-én kelt R.40028/1948/3. számú büntetőtörvényszéki végzés Papp Lajost a hátrányos jogkövetkezmények alól az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján – a kérelemnek helyt adva – mentesítette.
50.	Kgy.8187/1919.	Krebesz Ferenc (22 éves), Krebesz Ferencné sz. Wioland Angéla	lopás	Krebesz Ferenc, mint vörösőr és felesége a Kubel Emil birtokán lévő 3000-4000 korona értékű ezüst- és fehérneműt eltulajdonították. A vádlottak az ezüstöt eladták, míg a fehérneműt megtartották.	A büntetőtörvényszék 1920. január 13-án kelt ítéletében Krebesz Ferencet a Bn. 49. §. 1. bekezdése 2. tétele és a Btk. 341. §-a alapján a Btk. 91. §-a alkalmazásával a foganatba vételtől számított 2 év fegyházra (ebből 3 hónapot letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Krebesz Ferencnét a Bn. 49. §. 1. bekezdése 2. tétel és a Btk. 66. és 72. és a 341. §-ai alapján 8 hónap börtönre (ebből 8 napot letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 3 év hivatalvesztésre, és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
51.	B.Kgy.8192/1919 (csatolva: 8459/1921.).	Pesti István (37 éves), Maichin Mátyás (40 éves), Wlach Mária (38 éves)	lopás	Pesti István és Maichin Mátyás, mint a lakásügyi népbiztosság zárlati osztályának leltározói, valamint Kardos Gábor csoportvezető Schiffer Mihály lakásából lopott kulcs segítségével 4000 koronát meghaladó értékű ezüstöt és fehérneműt tulajdonítottak el. A vádindítvány (41161/1919.k.ü.) 1920. március 11-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 17-én kelt ítéletében a vádlottak a Btk. 70. §-a szerinti tettestársak a Btk. 333. §-ába ütköző és a Bn. 48. és 49. §. 2. bekezdése 1. tétele és a Btk. 336. §. 4. és 10. pontja szerint minősülő lopásban bűnösök. Ezért a Bn. 49. §. 2. bekezdése és a Btk. 341. §-a alapján Pesti Istvánt és Maichin Mátyást egyenként 3 év 6 hónap fegyházra, mint főbüntetésre, és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogaiknak ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Wlach Máriát 5 év fegyházra, mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogaiknak ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A vádlottak 6-6 hónapot már letöltöttek. Az ügyhöz csatolt 1921. július 14-én kelt Kgy.8459/1921/2. számú ítélet szerint: Wlach Mária az említett 1919-es ítélet mellett a Kgy.726/1920. sz ítéletében zsarolás miatt a Btk. 353. és 354. §-ai alapján a Btk. 92. §-a alkalmazásával 7 hónap börtönt, mint főbüntetést, továbbá 3 év hivatalvesztésre és politikai jogaiknak ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az említett szabadságvesztések helyett a vádlottat a Btk. 96. és 97. és 104. §-ai alapján a Bp. 517. és 518. §-a szerint összbüntetésül az 1920. április 17-től számított 5 év 2 hónap fegyházra ítélte (ebből előzetesben 6 hónapot már letöltött).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
52.	B.V.8221/1919 [a kiemelt munkásmozgalmi ügyek közé sorolták].	Magyar Lajos (28 éves)	sajtó útján elkövetett rágalmazás	A hírlapíró vádlott az 1919. június 12-én megjelent *Az ember* című politikai hetilap 32. számában dr. Szabó István ellen valótlanságot közölt.	A büntetőtörvényszék 1920. július 9-én kelt ítéletében a vádlottat az 1914. XLI. tc. 3. §-ának 2. bekezdése alapján 1 hónap fogházra, mint főbüntetésre, továbbá 400 korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ha a pénzbüntetés behajthatatlan, akkor a Btk. 53. §-a illetve az 1914. XIV. tc. 41. §-a alapján 20 napi fogházra kell átváltani. Az 1920. december 1-én kelt 16.B.3693/1920/4. számú ítélőtábla ítélete szerint az elsőbíróság ítéletének a büntetés kiszabását tárgyaló részét a Bp. 423. § 3. bekezdése értelmében a vádlott fogház büntetését 6 hónapra, a pénzbüntetést pedig behajthatatlanság esetében további 50 napi fogház átváltoztatandó 1000 korona összegre emelte fel. Az elsőbíróság ítéletének többi részét helybenhagyta.
53.	B.Kgy.8249/1919.	Bródi Béla (38 éves)	izgatás	A vádlott, mint a Budai Gyermekbarát Egyesület elnöke, majd a krisztinavárosi szocialista-kommunista pártszervezet elnöke a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott.	A büntetőtörvényszék 1920. augusztus 13-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a és a Btk. 330. §-a alapján a Btk. 1. és 98. §-ai alkalmazásával 6 hónap börtönre ítélte (ebből 2 hónap 10 napot már letöltött).
54.	Kgy.8365/1919.	Valentin Rezső (22 éves)	rablás	A vádlott 1919. áprilisban vagy májusban, mint a VI. kerületi munkástanács lakáshivatalának alkalmazottja Gáspár József társával felleltározta dr. Aczél Ede Andrássy út 107. sz. alatti lakásán lévő 200 korona feletti értékű ingóságokat.	A büntetőtörvényszék 1920. május 18-án kelt ítéletében a vádlottat a büntető novella 49. §-ának 2. büntetési tétele és a Btk. 341. §-a alapján 2 év 6 hónap fegyházra (ebből 9 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
55.	B.Kgy.8368/1919.	Korcsmáros József (46 éves), Kunsági Antal (36 éves), Miskó József (46 éves), Vantora Imre (36 éves), Dávid József (36 éves), Tolnai Lajos (36 éves), Marosi Lajos (28 éves).	izgatás	Korcsmáros József 1919. augusztus 4-én a gázgyár udvarán megpróbálta megakadályozni a nemzeti lobogó kitűzését, majd 80-100 főnyi alkalmazott előtt a kommunizmust dicsőítette. Kunsági Antal 1919. március 21. és 1919. augusztus 1. között valamely napon a gázgyárban 10-15 fő előtt tartott beszédében arra kérte a jelenlevőket, hogy lépjenek be a Vörös Hadseregbe. Aki ennek ellenszegül, azzal majd elbánnak. Miskó József a Tanácsköztársaság idején 10-15 fő előtt azt a kijelentést tette, hogy aki nem vallja a kommunista elveket, annak még a magvát is kiirtják. Vantora Imre a Tanácsköztársaság idején Ripka Ferenc gázgyár igazgató eltávolítását követelte, illetve 1919. június 24-én a gázgyár műhelyében felszólította a munkásokat, hogy ragadjanak fegyvert a kommunizmus védelmére és aki nem engedelmeskedik, azt lelövi. Dávid József a Tanácsköztársaság egyik napján azt mondta, hogy a tisztviselőket ki kell tenni a gázgyárból. Tolnai Lajos a Tanácsköztársaság idején az egyik napon a gázgyár ferencvárosi telepén megtartott gyűlésen gátolta azoknak az emberek mozgását, akik nem akartak ezen a gyűlésen részt venni. Marosi Lajos 1919. március 27-én tartott gázgyári bizalmi gyűlésen hangoztatta, hogy a gyár igazgatósát el kell távolítani, illetve a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott.	A büntetőtörvényszék 1920. április 26-án kelt ítéletében az 1912. LXIII. tc. 19. §-a alapján Korcsmáros Jánost 1 év 6 hónap, Kunsági Antalt 1 év, Miskó Józsefet 7 hónap, Vantora Imrét 10 hónap, Dávid Józsefet 10 hónap börtönbüntetésre ítélte. Tolnai Lajost a Btk. 96., 98. §-ai alapján az 1912. évi LXIII. tc. 19. §-a és a Btk. 323. §-ának 1. bekezdése alapján összbüntetésül 1 év 3 hónap börtönre, mint főbüntetésre, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Marosi Lajost a Btk. 96. és 98. §-ai az 1912. évi LXIII. tc. 19. §-a és a Btk. 350. §-a alapján összbüntetésül 2 év börtönre ítélte. Szabadságvesztésből Miskó József 2 hónap és 1 hetet, Korcsmáros József, Kunsági Antal, Vantora Imre, Dávid József, Tolnai Lajos és Marosi Lajos 7 hónap 2 hetet már letöltött. Dávid Józsefet a zsarolás, illetve Marosi Lajost a magánlaksértés vádja alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
56.	B.Kgy.8370/1919.	Korb István (26 éves), Polyák Mihályné sz. Szekeres Julianna (37 éves), Pápai Vince (27 éves), Polyák Mihály (43 éves), Kutai József (38 éves), Kertész (Klein) Lajos (21 éves)	magánlaksértés és más bűncselekmények	A vádlottak, köztük Pápai Vince vörös őri minőségben több fegyveres vörös őrrel együtt erőszakkal behatoltak az I. kerületi Naphegy tér 2. számú villába és ellenforradalmi célokat szolgáló fényszórókészüléket kerestek. Valamint Baumfeld Zsigmondot és Bonta Armandot 1919. június 25-én törvényellenesen letartóztatták. A villából nagy mennyiségű zsírt, bort, lisztet, befőttet, tojást, sonkát, füstölt húst, csokoládét, pálinkát, több cipőt, kosarat vittek el úgy, hogy az áldozataikra fegyvert fogtak illetve megfenyegették őket, hogy kézigránátot dobnak rájuk.	A büntetőtörvényszék 1920. május 5-én kelt ítéletében Korb Istvánt a Btk. 331. és 333. §-ának 1. bekezdése, 96. és 98. §-ai alapján a 93. §-ának alkalmazásával összbüntetésül 1 év és 2 hónap börtönre (7 hónap 15 napot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélték. Polyák Mihálynét a Btk. 331. és 333. §-ának 1. bekezdése a 348. és 354. a 96. és 98. §-ai alapján összbüntetésül 6 év fegyházra (7 hónapot letöltött), mint főbüntetésre, és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Polyák Mihályt a Btk. 331. 348. 354. 96. és 99. §-ai alapján a 98. §-ának alkalmazásával összbüntetésre 1 év börtönre (2 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és 10 év politikai jogainak felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Kutai Józsefet a Btk. 331. §-a alapján a Btk. 92. §-ának alkalmazásával 6 hónap börtönbüntetésre ítélte (ebből 2 hónapot már letöltött). Kertész (Klein) Lajost a Btk. 344. 348. és 354. §-ai alapján a 92. §-ának alkalmazásával 3 év 6 hónap fegyházra (ebből 6 hónapot letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és 10 év politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Pápai Vincét a Btk. 331. 323. §-ának 1. bekezdése, 353., 326. és 354., 96. és 99. §-ai alapján a 92. §-ának alkalmazásával 1 év 10 hónap börtönre (ebből 5 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 5 év hivatalvesztésre és 5 év politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Korb Istvánt a Btk. 344. §-ába ütköző rablás alól, Pápai Vincét a Btk. 344. §-ába ütköző rablás alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja értelmében felmentették.
57.	B.Kgy.8414/1919.	Csutorka István (sz: 1888)	személyes szabadság megsértése	A vádlott 1919. júniusában, mint a IX. ker. karhatalmi század őrmestere 10-20 fő előtt kijelentette, hogy a: *burzsujokat fel kellene akasztani.* Illetve többször gyűlöletre izgatott a polgári osztály ellen. A vádindítvány (46097/1919.á.ü.) 1919. december 10-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 18-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 91. §-ának alkalmazásával 8 hónap börtönre (ebből 7 hónapot már letöltött) ítélte.
58.	B.Kgy.8415/1919 (csatolva B.XLVIII.2297/1920.).	Szandalics Károly (sz: 1890)	magánlaksértés	A vádlott (vörös őr) 1919. májusában a katonatanács lakáshivatalának nem az ő részére kiállított rekviráló határozatának felmutatásával behatolt a IX. ker. Kinizsi utca 23. fszt./1. számú lakásba. Itt zsarolással lefoglalta az egyik szobát és konyhát saját és családja részére, a főbérlőt lepuffantással megfenyegette. A vádindítvány (59920/1919.á.ü.) 1919. december 22-én kelt.	A büntetőtörvényszék vádtanácsa 1920. március 6-án kelt végzésében a Bp. 379. §-a értelmében elutasította a vádlott szabadlábra helyezését. Az 1930. december 17-én kelt B.VIII.2297/1920/21. számú büntetőtörvényszéki végzésben magánlaksértés miatt Szandalics Károly ellen indított bűnvádi eljárást a Btk. 106. §-ában meghatározott elévülés bekövetkezése folytán megszüntette és az 1923. október 12-én 2297/1920. szám alatt kibocsátott személyleíráskörözést a Bp. 470. §-ának utolsó bekezdése alapján visszavonta.
59.	B.Kgy.8417/1919.	Havas Géza (32 éves)	zsarolás	A vádlott 1919. március 22-től a pénzügyi népbiztos által a Magyar Általános Hitelbankhoz kiküldött pénzügyi ellenőrző megbízottjaként az intézmény vezetőit és tisztviselőit gyilkossággal fenyegette meg. A vádindítvány (55151/1920.k.ü) 1920. július [?]. kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. december 2-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 96. és 99. §-ainak felhívásával a Btk. 353., 354. és 72., 66. §-ai alapján, a Btk. 92. §-ának alkalmazásával összbüntetésül 1 év börtönre (ebből 2 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, és 3 év hivatalvesztésre valamint 3 év politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
60.	B.Kgy.8418/1919.	Tóth Anna (49 éves)	személyes szabadság megsértése, rablás	A vádlott 1919. április 20-án dr. Deutsch Lajosnét két fegyveres vörös őrrel letartóztatta és az Ág utcai vörös őrszobába, onnan a Várba, majd a Zrínyi utcai főparancsnokságra kísérte, illetve lelkileg sanyargatta. Emellett egy ismeretlen nevű somogyi földművestől jogtalanul élelmiszert vett el. Valamint 11 rendbeli magánlaksértést követett el. A vádindítvány (49815/1919.á.ü.) 1919. november 9-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 22-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. 1. bekezdése, 348. §. 1. tétel, 331., 326., 354., 96. és 66., valamint 72. §-ainak alkalmazásával 4 év börtönre (ebből 4 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre és 10 év politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az 1921. április 8-án kelt 17170/1921. I.M.IV. szerint, Tóth Annát kegyelemre nem ajánlották. Az ügyészség 23334/1922. szám alatt (1922. január 10.) a vádlott ügyében (a Bkgy. 8418/1919.), közli, hogy a nevezett büntetésének hátralevő része a Kormányzó 1921. december 22-én kelt legfelsőbb kegyelmi elhatározásával elengedtetvén, nevezett szabadon bocsáttatott.
61.	B.Kgy.8419/1919.	Fülöp Kálmán (sz: 1866), Schreier Lajosné sz. Erbera Gizella (sz: 1888), Schreier Lajos	személyes szabadság megsértése	Schreier Lajos (szökésben), mint a Tanácsköztársaság Forradalmi Törvényszékének volt vádbiztosa 1919-ben Strasser Bertalannét törvényellenesen elfogták, mert Schreier Lajosnénak azt mondta, hogy: *menjenek azok gyűlésre, akik libákat tudnak hozni a központból.* Ezért a sértettet egy politikai nyomozóval a Forradalmi Törvényszék fogházába vitték és ott 2 napig sanyargatták. A vádindítvány (2756/1920.á.ü.) 1920. január 14-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 26-án kelt ítéletében Fülöp Kálmánt a Btk. 323. § 1. és utolsó bekezdése alapján 8 év fogházra (ebből 2 hónap 15 napot már letöltött) ítélte, Schreier Lajosnét a Btk. 323. §-ának 1. és utolsó bekezdése alapján 8 hónap fogházra (ebből 1 hónap 15 napot már letöltött) ítélte. 1922. július 8-án hozott végzés alapján (Kgy.8419/1919/11.) Fülöp Kálmánt és Schreier Lajosnét a Btk. 172. §-ába ütköző, az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerint minősülő izgatás miatt indított bűnvádi eljárást a Bp. 342. §-a alapján megszüntette.
62.	B.IV.8447/1919 [a kiemelt munkásmozgalmi ügyek közé sorolták].	Haas Aladár (sz: 1884), Gál Ignác (sz: 1858)	izgatás	Az 1918. október 31. és az 1919. március 21-e között lezajlott tömegmozgalmak keretében elkövetett bűncselekmények. Haas Aladár 1919. januárban az V. ker. Lipót krt. 5. szám alatt lévő divatáru üzlet kirakatában a Könnyező Mária című képes levelezőlapot tudtával és beleegyezésével kifüggesztették s ilyen módon, ezen képes ábrázolatnak közszemlén kiállítása által a katolikus hitfelekezet ellen és a többi hitfelekezetet gyűlöletre izgatta. A vádindítvány (6777/1920.k.ü.) 1920. augusztus 4-én kelt. A következő vádindítvány (29811/1921.á.ü.) 1921. május 3-án kelt, főügyész Strache Gusztáv volt. A 26123/1922.k.ü. számú indítvány 1922. március 9-én kelt.	A büntetőtörvényszék vádtanácsa 1921. július 27-én hozott végzése alapján Haas Aladárt a Bp. 266. §-a értelmében vád alá helyezte. Az ügyészség 26163/1922. számú indítványa szerint a vádlottak azon előterjesztett kérelme, hogy megállapíttassék, hogy a nevezettek a Kormányzó 1921. december 21-én kiadott magas kegyelmi elhatározás 2. pontja értelmében, kegyelemben részesítette, a 66900/1921. I.M. szám alatt kelt rendelet 8. §-a alapján elutasíttassék. De az ügyészség a vádlottakak által kért kegyelmi tény fennforgását megállapíthatónak nem tartotta, mert a vádbeli bűncselekmény nem az 1918. október 31. és 1919. március 21. között követtetett el. Az előterjesztett kérelmet a főügyész elutasította. Az 1922. június 14-én kelt büntetőtörvényszéki ítéletben a vádlottat a Bp. 326. §-ának 3. pontja alapján felmentette. Az 1924. január 30-án kelt 16.B.7784/1922/13. számú ítélőtábla ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az 1925. február 18-án kelt B.I.1733/16. számú kúria végzésében a semmiségi panaszt elutasította.
63.	B.Kgy.8487/1919.	Fodor Ferenc (32 éves)	zsarolás, izgatás	Fodor Ferenc, mint politikai megbízott 1919. májusában a tanítók szakszervezetében tartott gyűlésen a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott, valamint kijelentette, hogy a kommunizmus ellenségeinek tartott tisztviselőket le kell lőni. A pótvádindítvány (13406/1920.á.ü.) 1920. március 29-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 27-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 350., az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 96. és 99. §-ainak az alkalmazásával összbüntetésül 5 év börtönre (ebből 6 hónap 10 napot már letöltött) ítélte.
64.	B.Kgy.8605/1919.	Rózsa Gusztáv (55 éves)	izgatás	A vádlott a X. ker. Munkás- és Katonatanács gazdasági hivatalának vezetője és főbizalmija, 1919-ben többször a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott. Pl: *Ha találkoztok burzsujjal, ki kölykének élelmet visz, vegyétek el, verjétek el irgalmatlanul, hadd dögöljön meg, pusztuljon még a magva is.* A vádindítvány (55120/1919.á.ü.) 1920. január 6-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 8-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. 2. bekezdése 3. tétele és 3. bekezdése, 353. §. 2. pontja, 326. és 354. és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a és a Btk. 96. és 99. §-ai alapján összbüntetésül 8 év fegyházra (ebből 5 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre és 10 év hivatalvesztésre és 10 év politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. 1924-ben kegyelmet kért, de a fegyházban elhunyt.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
65.	B.Kgy.8606/1919.	Dr. Técsey Ernő (sz: 1879)	magánlaksértés, zsarolás	A vádlott, mint a Hadügyi Népbiztosság hivatalnoka, 1919. június 3-án 2 ismeretlen vörös katonával Fényes Béla lakásába jogtalanul behatolt és ott egy szobát saját célra lefoglalt. A vádindítvány (51000/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 26-án kelt (1919. augusztus 20-tól letartóztatva) végzésében a vádlottat a Btk. 330. §-ában meghatározott magánlaksértés, a Btk. 350. §-ába ütköző zsarolás és a Btk. 172. §-a alá eső, az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerint minősülő izgatás ellen indított bűnvádi eljárást a Bp. 323. §-a alapján megszüntette.
66.	B.Kgy.8607/1919.	Freiberger Erzsébet (sz: 1901)	izgatás	A vádlott (kiskorú) 1919. júniusában polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott.	A Budapesti Államügyészség 60170/1919. szám alatt Freiberger Sándor elleni nyomozást a Bp. 101. §-ának 3. pontja alapján megszüntette és szabadlábra helyezte. Freiberger Erzsébet (1919. szeptember 26. és 1919. december 23. között letartóztatva, illetve őrizetben) elleni eljárást a Fiatalkorúak Bíróságához tette át. A vádlottat a büntetőtörvényszék ítélete alapján az 1912. évi 63. tc. 19. §-a a Bn. 17. §-ának 4. pontja és a Fb. 10. §-a alapján a bűntetés foganatba vételétől számított és a fiatalkorúak fogházában töltendő 1 év fogház büntetésre ítélte, amelyet letöltött. Ellenben a Fehérvár út 35. szám alatt 8-10 lakó előtt tett (100 évig éljen a proletárdiktatúra) kijelentése alól a Bp. 326. §-ának 1. pontja alapján felmentette. Az 1920. június 1-én kelt 17.B.1254/1920/8. számú ítélőtábla végzése szerint a felfolyamodást a Bp. 379. §. 4. bekezdése értelmében elutasította. Az 1920. november 15-én kelt büntetőtörvényszék 8607/1919/10. számú ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Bn. 17. §-nak 4. pontja és a Fb. 10. §-a alapján a büntetés foganatba vételétől számított és a fiatalkorúak fogházában töltendő 1 év fogházbüntetésben, őrizetben töltött idejéből mindent letöltött.
67.	B.Kgy.8608/1919.	Felberhauer József (sz: 1899), Wilheim József (sz: 1891)	személyes szabadság megsértése	1919. április 23-án a Műegyetem falára ellenforradalmi plakátot ragasztottak ki. Néhány besúgó hallgató miatt egy vörös őr különítményt küldtek az egyetemhez. Ekkor nyolc hallgatót pofozták, rugdalták, puskával vertek, bajonettel szúrkálták. A vádindítvány (85559/1920.k.ü.) 1920. október 3-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. november 8-án kelt ítéletében Felberhauer Józsefet (1920. augusztus 17-től letartóztatva) a Btk. 323. §-ába ütköző és annak 3. bekezdése szerint minősülő személyes szabadság megsértése miatt emelt vád alól a Bp. 323. §-ának 3. pontja alapján felmentette. A büntetőtörvényszék 1920. december 5-én kelt ítéletében Wilheim Ferencet a Btkv. 302., 323., 326., és 96., 97., 71. és 102. §-ai alapján 2 év fogházra, mint főbüntetésre, ezenfelül nyolcszor 200 korona pénbüntetésre, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
68.	B.Kgy.8611/1919.	Juhos János (sz: 1886)	izgatás	A vádlott 1919. április 20-án Dunakeszin 30-40 fő vasúti tisztviselő előtt a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott.	A büntetőtörvényszék 1920. május 4-én kelt ítéletében a vádlott a Btk. 172. §. 2. bekezdésébe ütköző, az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerint minősülő izgatásért, az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év 6 hónap börtönre (ebből 8 hónap 15 napot már letöltött) ítélte.
69.	Kgy.8613/1919.	Kavecz László (sz: 1892)	szándékos emberölés kísérlete	A vádlott (a VIII. ker. Elöljáróság lakáshivatali altisztje), mint a Tanácsköztársaság fegyveres erejének volt tagja, 1919. június 24-én lezajlott ellenforradalom alkalmával a budapesti József Telefonközpontot megszálló Ludovika Akadémia hallgatóira a Baross utcai VIII. ker. Elöljáróság épületéből a szolgálati fegyverével több lövést leadott. A vádindítvány (33200/1919.á.ü.) 1919. október 14-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. június 16-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 280. és 289. §-ai alapján a Btk. 66. §-a alkalmával 3 év fegyházra (ebből 3 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az 1921. február 3-án kelt 4921/1921. I.M.IV. számú leírat szerint az elítéltet kegyelemre nem ajánlották.
70.	Kgy.8631/1919.	Szkopál József (27 éves)	lopás	A vádlott (III. vörös dandár politikai megbízottja) 1919. június 1-10. között Garam községben a Vörös Hadseregnek a cseh megszállók elleni harca alatt a közelben lévő gr. Almássy birtokról eltulajdonított 6 db függönyt, 1 db pénztárcát, 1 db selyem kabátot, 2 db képet, 1 db ágylepedőt, 1 db törölközőt, egy farkas kutyát. A vádindítvány (1006/1920.á.ü.) 1920. február 11-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. május 5-én kelt ítéletében a vádlott a Bn. 49. §. 1. bekezdése 3. pontja alapján, a Btk. 92. §-ának alkalmazásával 8 hónap börtönre, mint főbüntetésre, és a Btk. 341. §-a alapján 3 év hivatalvesztésre és 3 év politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
71.	Kgy.8634/1919.	Preiner András (31 éves)	izgatás és személyes szabadság megsértése	A vádlott (vörös katona) a Tanácsköztársaság idején több alkalommal, részben a Zrínyi utcai rendőrlaktanyában, részben a Várban elhelyezett vörös őrség szállásán 7-8 ember előtt a polgári osztály és a tulajdon ellen izgatott. Pl: *a burzsujokat és papokat le kell gyilkolni, a földjüket el kell venni, ez jó elv, nem olyan, mint a régi, a papok nem kellenek, a papok a népeket csak butítják, meg kell védeni a diktatúrát, a vagyonokat fel kell osztani...* A vádlott a századparancsnoka utasítására Bölcskén letartóztatott Horváth Dénes plébánost Budapestre kísérte.	A büntetőtörvényszék 1920. április 1-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 2 év 6 hónap börtönre (ebből 7 hónapot már letöltött) ítélte. A Btk. 323. §-ának 1. bekezdésébe ütköző s ugyanezen §. 2. bek. 2. tétele és 3. bek. szerint 4 személy szabadságának megsértése címen emelt vád alól a Bp. 326. §. 3. pontja alapján felmentette.
72.	B.Kgy.8665/1919.	Schneider Ferenc (45 éves)	izgatás	A vádlott a Tanácsköztársaság ideje alatt a Gabler J. vállalat (termelési biztos) munkásai előtt szombatonként a polgári osztály elleni gyűlöltre izgatott. Azt hangoztatta: *aki nem híve a diktatúrának, vagy vét ellene, azt lőjék le, mint a kutyát, vagy hozzák elébe, ő majd ellátja a baját, hiszen a fegyver a mi kezünkben van s most el kell bánni ezzekkel az elemekkel.* A vádindítvány (52081/1919.á.ü.) 1919. december 5-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 26-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év 6 hónap börtönre (ebből 5 hónap 3 hetet már letöltött) ítélte.
73.	B.Kgy.8671/1919.	Bauer István (23 éves), Havas Géza (31 éves)	zsarolás és más bűncselekmények	Havas Géza a Magyar Mercur Bank direktóriumának tagja. A vádlottak 1919. áprilisában két vörös őr nyomozóval megjelentek a Magyar Mercur Bank Ferenc József téren lévő helyiségében, és ott fenyegetően léptek fel. Bauer István (a bank direktóriumi megbízottja) Pick Marcel bankigazgató lakásán két ismeretlen vörös őrrel házkutatást tartott.	A büntetőtörvényszék 1920. május 31-én kelt ítéletében Bauer Istvánt a Btk. 96. és 99. §-ainak felhívásával a Btk. 331., 353. és 354. §-ai, és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján összbüntetésül 6 év fegyházra, mint főbüntetésre és 10 év hivatalvesztésre és 10 év politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Havas Gézát a Btk. 72., 66., 353. és 354. §-ai alapján 1 év börtönre, mint főbüntetésre, továbbá 3 év hivatalvesztésre, 3 év politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Bauer Istvánt a Btk. 153. §-ával kapcsolatban a Btk. 158. §-ába ütköző és a 155. §-a szerint lázadás miatt ellene emelt vád alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette.
74.	B.8703/1919.	Fehér Jenő (sz: 1883), Kálmán Lajos (sz: 1894), Csonka Pál (sz: 1886), Karba János – VI. ker. Lakáshivatal vezetője (sz: 1874), Pervanger Mihály – Cserny-féle terrorcsapat tagja (sz: 1893), Nagy Béla – VI. ker. Munkástanács elnöke (sz: 1877), Szabó Miklós (sz: 1894)	lopás, magánlaksértés	A vádlottak 1919. júniusában a VI. ker. lakáshivatal (Karba János vezető) lakásügyi megbízottjai a Nagy János utca 16. szám alatti, Dr. Falcione Árpád országgyűlési képviselő ingatlanába erőszakosan behatoltak és ott terrort alkalmaztak. A vádindítvány (ad.10872/1920.á.ü.) 1920. március 6-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. május 7-én kelt ítéletében Fehér Jenőt a Btk. 331, 350., 96. és 98. §-ai alapján összbüntetésül 1 év 6 hónap börtönre, mint főbüntetésre ítélte (ebből 8 hónapot már letöltött). Kálmán Lajost a Btk. 331., 350., 323. §. utolsó bekezdése, a Btk. 326., 96. és 98. §-ai alapján összbüntetésül 2 év 6 hónap börtönre, mint főbüntetésre, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte (ebből 8 hónapot már letöltött). Csonka Pált a Btk. 331., 350., 96. és 98. §-ai alapján a Btk. 91. §-ának az alkalmazásával összbüntetésül 6 hónap büntetésre ítélte (ebből 3 hónap 15 napot már letöltött). Szabó Miklóst a Btk. 331. §-a alapján a Btk. 92. §-ának alkalmazásával 3 hónap fogházra ítélte. Karba Jánost a Btk. 331. §-a alapján a Btk. 92. §-ának az alkalmazásával 4 hónap fogházra ítélte. Pervanger Mihályt a Btk. 353., 354., 96., 98., és 92. §-ai alapján összbüntetésül 1 év börtönre, mint főbüntetésre, továbbá 5 év hivatalvesztésre és 5 év politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Nagy Bélát a Btk. 370. §. 2. bek. és a Btk. 373. §-a alapján 3 hónap fogházra, mint főbüntetésre, továbbá 3 év hivatalvesztésre és 3 év politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Szabó Miklós ellen a Btk. 344. §-ába ütköző rablás miatt, a Btk. 323. §-a alapján az eljárást megszüntette. Az 1921. október 12-én kelt 16.B.8842/1921/21. számú ítélőtábla végzése alapján a felfolyamodást a Bp. 379. §-ának 4. bekezdése értelmében elutasította.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
75.	B.Kgy.8705/1919.	Karich Ferenc Zoltán (sz: 1878)	izgatás	A vádlott 1919-ben a Lipter János Lakatosárugyárban, mint termelőbiztos működött, ahol a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott. Illetve Lipter Jánost erőszakosan megfenyegette, a csekk-könyvét elvette. A vádindítvány (61307/1919.á.ü.) 1920. február 6-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 1-én kelt ítéletében a vádlott a Btk. 350. §-a, továbbá a 323. §. 2. bek. 3. tétele és a 96. és 98. §-ok, végül a 326. §. alapján összbüntetésül 1 év börtönre (ebből 7 hónapot letöltött), mint főbüntetésre, valamint 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A vádlottat a Btk. 172. §-ába ütköző és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerint minősülő folytatólagosan elkövetett izgatás vád alól a Bp. 326. §-ának 1. pontja alapján felmentette.
76.	B.Kgy.8776/1919.	Rosenberg Sándor (29 éves), Flamm László (24 éves)	izgatás, személyes szabadság megsértése	Rosenberg Sándor a Tanácsköztársaság idején egy meg nem határozható napon a 4. felszámoló-vonat pótkeret és a helyi fuvarparancsnokság laktanyájában (VI. ker. Aréna út 51–53., Trén kaszárnya), az általa összehívott gyűlésen a Vörös Hadseregbe való belépésre uszított. Megfenyegette a polgári kocsisokat, ha nem lépnek be, akkor szélnek lesznek eresztve. Valamint a nemzeti színű zászlót rongynak nevezte, illetve az udvari fogaton lévő címerre azt mondta, hogy minek ott az a vacak. A vádlottak 1919. júniusában dr. Czukrász Aladár főorvost, mint ellenforradalmárt a Vörös Őrségnél feljelentették, akit a Forradalmi Törvényszék két év kényszermunkára ítélte. A vádindítvány (4598/1920.k.ü.) 1920. április 28-án kelt. A kir. főügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. június 11-én kelt ítéletében Rosenberg Sándort az 1912. évi 63. tc. 19. §-a 1 év 6 hónap börtönbüntetésre ítélte (ebből 9 hónap 29 napot már letöltött). Flamm Lászlót (1919. augusztus 12-e óta előzetes letartóztatásban van) a Btk. 323. §-ában meghatározott 2. bekezdésének 2. tétele és 3. bekezdése szerint az ellene emelt szabadság megsértése vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette.
77.	Kgy.8780/1919.	Weinelt Lajosné sz. Róth Róza (sz: 1885)	izgatás	A vádlott (a III. ker. Munkás- és Katonatanács tagja) 1919. június 26-án és az azt megelőző napokban is az Óbudai Dohánygyárban nyilvánosan a következőket mondta: *Mindenkinek támogatni kell a proletárdiktatúrát, mert aki ennek alá nem veti magát, fel fogjuk akasztani. ... Az igazgató szar, az aligazgató szar és csak én intézkedhetek.* Az egyik tanú szerint: *állandóan üldözte a keresztényeket s nem egy keresztény letartóztatás terheli, illetőleg terhelhetné.* Polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott és a tulajdon intézménye ellen izgatott. A vádindítvány (49045/1919. á.ü.) 1919. december 17-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 11-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 3 év börtönre ítélte (ebből 3 hónap 20 napot már letöltött). Az 1921. március 18-án kelt 14073/1921. I.M.IV. számú leírat szerint az elítéltet kegyelemre nem ajánlották. Az elítélt már 1918. november 16-a előtt (29 társával együtt) magánosok elleni erőszakot követett el. Ezt az 1919. március 20-án kelt 17.B.5483/1918/5. számú ítélőtábla végzése szerint, a bűntettet 1918. november 16-a előtt követte el, így az 1919. évi XV. néptörvénynek 1. §. 2. bek. és 3. §. végbekezdése szerint, a vádlottat kegyelemből elengedték.
78.	B.Kgy.8781/1919.	Horváth Sándor (sz: 1886), Balkányi Tibor (23 éves)	rablás és egyéb bűncselekmények	Horváth Sándor (volt IX. ker. munkástanácstag és nyomozó), a szökésben lévő Balkányi Sándor (volt vörös őr) 1919. április 20-án két ismeretlen vörös őrrel együtt több alkalmazottat fegyveresen fenyegetett. Tőlük 10000 korona feletti értékben szivart, dohányt, katonaruhát, sátorlapot, szuronyt és egyéb ruhákat tulajdonítottak el. A vádindítvány (53907/1919.k.ü.) 1920. március 15-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 17-én kelt ítéletében Horváth Sándort a Btk. 348., 354., 323. §. 1. bek., 326. §., 331. §., és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 96. és 99. §-ai felhívásával összbüntetésül 7 év fegyházra (ebből 7 hónap és 1 hetet letöltött), mint főbüntetésre, és 10 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Balkányi Tibor ellen a Bp. 470. §-a értelmében nyomozólevél kibocsátását rendelték el. 1922. május 24-én (26512/1922.I.M.IV.) az igazságügyminiszter elutasította Horváth Sándor kegyelmi kérelmét. A büntetőtörvényszék 1932. december 21-én kelt Kgy.8781/1919/8. számú végzésében Balkányi Tibor ellen indított bűnvádi eljárást a Btk. 106. §-ában meghatározott elévülés bekövetkezése folytán megszüntette. A nyomozólevelet a Bp. 470. §-ának utolsó bekezdése alapján visszavonta.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
79.	Kgy.8784/1919.	Szposzta György (sz: 1889)	izgatás	Szposzta György (volt katona és munkástanácstag, gyári üzemi tanács elnöke) a Magyar Ruggyanta Gyárban nagy nyilvánosság előtt a polgári osztály ellen izgatott. A vádindítvány (51579/1919.á.ü.) 1919. november 26-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 16-án kelt ítéletében a vádlottat (6 hónapig volt előzetesben) a Btk. 172. §. 2. bek. és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerint minősülő osztály elleni izgatás vádja alól a Bp. 326. §. 2. és 1. pontja alapján felmentette és szabadlábra helyezte. A vádlott kártalanítási kérelmet terjesztett elő. Ezt az 1921. október 4-én kelt B.I.3145/1921.8. számú végzésében a kúria elutasította.
80.	B.Kgy.8786/1919 [a kiemelt munkásmozgalmi ügyek közé sorolták, a névmutatókönyv szerint kommunista ügy].	Dunajecz Nándor (sz: 1879)	lázadás, izgatás, magánosok elleni erőszak	A vádlott 1918 novemberében a Hermina úti elemi iskola növendékei és tanítói előtt dicsőítette gr. Tisza István gyilkosait, illetve 1919. március 21-e előtti időszakban a fővárosi tanítók szakszervezetében agitálta kommunizmus érdekében, és megfenyegette az ellenszegülőket, hogy az élelmiszerjegyeiket elvonatja. Illetve 1919. március második felében a Városháza egyik termében egy gyűlésen, a kommunizmust magasztalta, és rávette a tömeget, hogy Bódy Tivadar polgármestert, a város éléről erőszakosan távolítsák el. A vádindítvány (59471/1919.á.ü.) 1920. január 15-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 18-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 96. és 99. §-ok felhívásával a Btk. 175. §, az 1912. évi 63. tc. 19. §. és az 1914. évi 40. tc. 2. §. 1. bekezdése és a 13. §-a alapján 7 év börtönre (ebből 6 hónap és 1 hetet letöltött), mint fő-, 1000 korona pénzbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és 10 év politikai jogai felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az igazságügyminiszter 1921. május 21-én 7736/1921. I.M.IV. számon kelt, a vádlott kegyelmi kérelmét elutasította.
81.	B.Kgy.8787/1919.	Juhász Pál (sz: 1892)	izgatás	A vádlott a Bene és Wein Gyár üzemi tanácselnöke volt, 1919. március 22. és 1919. május 15. között a gyári munkások előtt agitált a tulajdonjog intézménye ellen és a polgári osztály ellen. A vádindítvány (52452/1919.á.ü.) 1919. november 26-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 28-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év börtönre ítélte (ebből 6 hónapot már letöltött).
82.	Kgy.8788/1919.	Dr. Fényes Samu (sz: 1862)	lázadás	A vádlott szervezője volt a kommün földműves-propaganda osztályának és a paraszt-agitátor képző iskolának – innen kerültek ki a polgári osztály megsemmisítését előkészítő kiadványok.	Az 1921. szeptember 9-én kelt Kgy.8788/1919-es büntetőtörvényszéki végzés szerint a vádlottal szemben a bűnvádi eljárást a Bp. 472. §-ának 4. bek. alapján a terhelt előállításáig megszüntette. A királyi ügyészség 85814/921. sz. indítványa folytán a terhelttel szemben a bűnvádi eljárást a Bp. 472. §-ának 4. bek. alapján a távollévő terhelt előállításáig megszüntette. A nyomozólevél eddig eredményre nem vezetett.
83.	B.Kgy.8813/1919.	Boros Elemér (22 éves)	több rendbeli szabadság megsértése	A vádlott, mint a VIII. ker. Gyulai Pál utca 13. számú ház házbizalmija és vörös őr, 1919. április 21-én a lakókat megfenyegette és sanyargatta, a Vörös Hadseregbe való belépést követelve.	A büntetőtörvényszék 1920. április 30-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. 1. és utolsó bekezdése, a Btk. 326., 96. és 99. §-ai alapján összbüntetésül 2 év fogházra (ebből 8 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
84.	B.Kgy.8841/1919.	Varjas Elemér (30 éves), Weisz Emil (50 éves)	zsarolás	Varjas Elemér ifj. Bonyák Zoltánnal 1919. március 24-én, mint a pénzügyi népbiztos által az Országos Központi Hitelszövetkezethez kiküldött pénzügyi megbízott a Tanácsköztársaság fenntartása céljából vagyoni hasznot szerzett. A vádlottak báró Korányi Frigyest az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérigazgatóját és dr. Horánszky Dezső ügyvezető igazgatót, az intézet Nádor utcai székházában felfegyverzett vörös katonák által az intézet összes vagyonának átadására kényszerítették.	A büntetőtörvényszék 1920. október 14-én kelt ítéletében Varjas Elemért a Btk. 353. és 354. §-ai alapján a 91. §. alkalmazásával 2 év fegyházra (ebből 1 év 2 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai ugyanilyen tartamú felfüggesztésre ítélte. Weisz Emilt a Btk. 353., 66. és 72. §-ai alapján a 92. §. alkalmazásával 2 hónap fogházra (letöltötte), mellékbüntetést a Btk. 54. §.-ának 2. bek. alapján mellőzte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
85.	Kgy.8849/1919.	Kalapos Gyula (37 éves)	zsarolás	A vádlott, mint a VII. ker. munkástanács tagja, 1919. áprilisában a Wesselényi utcának a Károly krt. és az Erzsébet krt. részén lévő házak lakóit fegyveres fenyegetettség alatt tartva, a lakásukat átkutatták, ahonnan 80-100 db fegyver átadását követelték. A vádindítvány (36753/1919.á.ü.) 1919. október 17-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 7-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 353. és 354 §-ai alapján 2 év 6 hónap fegyházra (ebből 3 hónap 15 napot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
86.	B.Kgy.8850/1919.	Szekeres (Spitzer) Zoltán (28 éves)	magánlaksértés és zsarolás	A vádlott az V. ker. Munkás- és Katonatanács tagja és vörös katona, 1919. június végén két ismeretlen vörös katonával jogtalanul behatoltak Szilárd Frigyesné lakásába, és azt Mairovics Jánossal és Heimann Andorral jogtalanul bitorolták. Szilárd Frigyesnét arra kötelezték, hogy hagyja el a lakását, cserébe Kraemer Pál kisebb lakását kapta. A vádindítvány (37974/1919.á.ü.) 1919. október 20-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 21-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 353. és 354. §-a alapján a 91. §. alkalmazásával 2 év fegyházra (ebből 5 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
87.	B.X.8851/1919.	Benkeházy Lajos (40 éves)	zsarolás	A vádlott az V. kerületi lakáshivatal vezetője 1919. július 29-én kiadott rendeletével erőszakosan kényszerítette özv. Kónya Sámuelnét, hogy hagyja el a lakását és oda mást engedjen be.	A büntetőtörvényszék 1920. január 5-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 353. és 354. §-a alapján a 92. §. alkalmazásával 10 hónap börtönre (ebből 3 hónap 15 napot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
88.	B.X.8852/1919.	Hertelendy Imréné sz. Weisz Róza (32 éves)	személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint takarítónő, 1919. június 26-án két ellenforradalmárt (tartalékos tisztek-Hermes Bank tisztviselői) feljelentett, akiket két terrorista 3 napig fogva tartott és sanyargatott. A sértettek arról beszélgettek, hogy a Vörös Hadsereg 90 %-a fehér, a Mária Terézia Laktanya katonáit a fehérek mind megvették. Ezt hallotta meg Hertelendy Imréné.	A büntetőtörvényszék 1920. január 20-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. utolsó bekezdése, 72., 66., 326., 96. és 97. §-ai alapján összbüntetésül 4 hónap fogházra, mint főbüntetésre, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A vádlott a Btk. 94. §-a alapján a büntetését letöltötte és szabadlábra helyezhető.
89.	Kgy.8855/1919.	Dr. Márton Ferenc (55 éves)	gyilkosság, személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint a Szolnoki Forradalmi Törvényszék Igazságügyi Népbiztossága által kinevezett vádbiztos hatósági jogkört bitorolva, 7 rendbeli gyilkosságra felbújtás, továbbá 4 rendbeli személyes szabadság megsértése volt ellene a vád. A vádindítvány Dr. Márton Ferenc ellen (34155/1919.á.ü.) 1919. október 16-án kelt. Hoksányi János ellen a vádindítvány (50006/1919.á.ü.) 1919. november 13-án kelt. A pótindítvány (ad.53358/1919.á.ü.) 1920. január 2-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 10-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 278., 889., és 71. §-ai, a Btk. 323., és 96. §-ai alapján, a Btk. 92. §-ának alkalmazásával összbüntetésül 15 év fegyházra (ebből 3 hónap 2 hetet már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az 1922. március 6-án kelt 2272/1922. főügyészségi számon a Kormányzó (11409/1922. I.M.IV. számú értesítés szerint) a vádlottat a mellékbüntetés érintetlenül hagyása mellett kegyelembe részesítette. Az 1923. január 26-án kelt B.Kgy.8855/1919/12. számú büntetőtörvényszék végzés alapján, a vádlott újrafelvételi kérvényét a Bp. 454. §. alapján minden tárgyalás és vizsgálat nélkül visszafordította. Az 1923. július 21-én kelt 16.B.6691/1923/17. számú ítélőtáblai végzés alapján a felfolyamodást elutasította. Az 1925. február 5-én kelt Kgy.8855/1919/22. számú büntetőtörvényszéki végzés szerint Dr. Márton Ferencet nem tartotta arra érdemesnek, hogy a reá kiszabott mellékbüntetést a legfelsőbb kegyelem útján elengedjék. Ezt az 1925. április 23-án kelt 4154/1925. f.ü. főügyészségi leirat, illetve az 1928. május 19-én kelt 1928. El. 48/63. számú szolnoki ügyészségi elnök is megerősítte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
90.	Kgy.8882/1919.	Baka Imre (sz. 1886)	gyilkosság és egyéb bűncselekmények	A vádlott 1919. április 6-án, – Dömsödön a tömeg a szónokló kommunista politikai megbízottakat megtámadta, – telefonált a Vörös Őrség főparancsnokához, hogy az ellenforradalmárok vezetőjét Várkonyi Bálintot szállítsák Budapestre és a Forradalmi Törvényszék hozzon ellene halálos ítéletet. 1919. április 7. és augusztus 1. között Dömsödön, több személyt 3 hónapnál tovább megfosztott a személyes szabadságuktól. Dabon 1919. április 6-án egy gyűlésen a politikai osztály elleni gyűlöletre izgatott. A vádindítvány (121561/1920.k.ü.) 1920. december 24-én kelt, a főügyész-helyettes Héridt-Tóth (?) volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 26-án kelt ítéletében a vádlott a Btk. 323., 326., az 1912. évi 63. tc. 19. §., a Btk. 72. és 66., 71., 96. és 99. §-ai alapján összbüntetésül 6 év börtönre (ebből 7 hónapot már letöltött), mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ellenben Várkonyi Bálint sérelmére felbújtó minőségben elkövetett gyilkosságban a Btk. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az 1921. január 26-án kelt Kgy.8882/1919/10. számú büntetőtörvényszéki végzés szerint, az elítélt neje által benyújtott újrafelvételi kérelmet a Bp. 454. §-a alapján minden vizsgálat és tárgyalás nélkül elutasította.
91.	B.Kgy.8885/1919.	András Erzsébet (23 éves)	izgatás	A vádlott (a háztartási alkalmazottak bizalmija) a Tanácsköztársaság idején a József krt. 8. számú ház alatt a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott (Pl.: *mindenkinek el kell pusztulnia, aki ellenforradalmár...*).	A büntetőtörvényszék 1920. május 31-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év börtönre ítélte, ebből 8 hónap 20 napot már letöltött.
92.	Kgy.8930/1919 (csatolva: R.40055/1942.).	Endresz János (24 éves), Watzula József (37 éves)	orgazdaság, lopás	Endresz János az I. kerületi munkástanács tagja és leltározó, Laufer Jánosné kiküldött leltározó által 1919. április végén báró Bánffy Györgyné birtokán 1 kabátot, 1 mellényt, 1 nadrágot, 2 női kabátot, 9 szalvétát, 1 prémes fejvédőt, 8 törölközőt, 1 lepedőt, 1 konyha ruhát, 1 nakkendőt, 1 férfi inget, 3 pár kézellőt, 1 pár csizmát és sámfát, 1 téli cipőt, 1 ruhafogast, 1 női bársony kalapot, 1 piros szalagot, 1 női bluzt, 1 kalapkefét, 1 fekete fátyolt, 1 doboz kötszert, több ezüst evőeszközt, pecsétnyomót, bőrtárgyat tulajdonított el.	A büntetőtörvényszék 1920. március 22-én kelt ítéletében a vádlottak ellen a Btk. 370. §. 1. bek. ütköző és eszerint minősülő orgazdaság büntette tekintetében a hatáskört leszállította és ezen elbírálása végett az összes iratokat az ügyészség útján a büntetőtörvényszékhez, mint rendes büntető bírósághoz áttétetni rendeli. A jelen ítéletet a büntetés végrehajtása végett az ítélet jogerőre emelkedése után az államügyészséggel, a mellékbüntetés nyilvántartása véget Budapest Székesfőváros Tanácsával végül 4038/1919. M.E. számú rendelet 13. §-a értelmében az összes iratokat a főügyészséghez megküldte. Az 1942. szeptember 3-án kelt B.II.400055/1942/8. számú büntetőtörvényszéki végzés alapján Endresz Jánost a büntető ítélet hátrányos jogkövetkezmények alól, az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján mentesítette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
93.	B.Kgy.8931/1919.	Cserny József (sz: 1892), Goldberger (Schőn) Gábor (23 éves), Groó Géza (33 éves), Mészáros Sándor (23 éves), Berdon Rudolf (32 éves), Karsai József (37 éves), Karsai Józsefné sz. Bogár Irén (36 éves), Katona Sándor (34 éves), Kovács Ferenc (32 éves), Hamary Miklósné sz. Neurath Izabella (41 éves), Lőbl Mór (28 éves), Steiger János (36 éves), Papp Sándor (30 éves), Küvér Lajos (27 éves), Max Miksa (24 éves), Polánszky Lajos (33 éves), Bonyháti Tibor (25 éves), Kakas Ferenc (24 éves), Naumayer Nagy Géza (24 éves), Lőscher Márton (29 éves), Csomor Gábor (22 éves), Bartalos István (25 éves), Tóth József (25 éves), Cseh László (23 éves), Dr. Vajda Zoltán (36 éves), Poór Polatsek Ernő (24 éves).	gyilkosság és más bűncselekmények	1. Cserny József terrorista parancsnok, 2. Goldberger (Schőn) Gábor politikai megbízott, 3. Groó Géza terrorcsapat tagja, 4. Mészáros Sándor Bandl-féle terrorcsapat tagja, 5. Berdon Rudolf Vörös Őrség sofőrje, 6. Karsai József postai altiszt, 7. Karsai Józsefné, 8. Katona Sándor, 9. Kovács Ferenc, 10. Hamary Miklósné, 11. Lőbl Mór terrorcsapat tagja, 12. Steiger János terrorcsapat tagja, 13. Papp Sándor terrorcsapat tagja, 14. Küvér Lajos megbízott, 15. Max Miksa vörös őr, 16. Polánszky Lajos vörös őr, 17. Bonyháti Tibor terror-nyomozó, 18. Kakas Ferenc, 19. Naumayer Nagy Géza, 20. Lőscher Márton terrorcsapat tagja, 21. Csomor Gábor terrorcsapat tagja, 22. Bartalos István terrorcsapat tagja, 23. Tóth József terrorcsapat tagja, 24. Cseh László terrorcsapat tagja, 25. Dr. Vajda Zoltán Vörös Őrség országos főparancsnoka, 26. Poór Polatsek Ernő Vörös Őrség országos főparancsnokságának titkára. Cserny József a terrorcsapat parancsnoka a terroristákat rábírta, hogy 1919. április 20-án Dobsa Gézát előre megfontolt szándékkal öljék meg. 1919. április 22-én terroristáit rábírta, hogy idősebb és ifjabb Hollán Sándort megöljék. 1919. július 18-án a terroristákat rábírta, hogy a Mozdony utcai terrorlaktanyába beszállított Ferry Oszkár csendőr altábornagyot, Borhy Sándor és Menkia János csendőr alezredeseket 1919. július 22-én megölték. Goldberger (Schőn) Gábor politikai megbízott által ölték meg Dobsa Miklós huszárzászlóst, valamint 1919. május elején a hivatali szobájában letartóztatott Kovács Máriát megfenyegette illetve meg akarta erőszakolni. Groó Géza (parancsnokhelyettes) terrorcsapat tagjaként 1919. április 20-án a csapat Teréz krt.-i Batthyány-palota pincéjében Nyakas Nagy Jánossal együtt Dobsa Miklóst először álkapocscsont és felkarcsontok eltörése után 4 lövéssel megölte. Mészáros Sándor a Bandl-féle terrorcsapat tagjaként 1919. április 23-án id. Hollán Sándort közvetlen közelről szándékosan fejbe lőtte. Berdon Rudolf a Vörös Őrség sofőrje több túszt jogtalanul letartóztatott és személyes szabadságuktól megfosztotta őket. Karsai József a polgári osztály ellen gyűlöletre, míg a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Karsai Józsefné a polgári osztály ellen gyűlöletre, míg a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Katona Sándor a polgári osztály ellen gyűlöletre, míg a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Kovács Ferenc a polgári osztály ellen gyűlöletre, míg a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Hamary Miklósné 1919. augusztus 27-én a gyilkosság miatt körözött Lázár Andor terroristának útlevelet szerzett, aki így megszökött. Lőbl Mór a terror csapat tagjaként 1919. június 24-én terroristáival a Mária Valéria utcában Dr. Berend Miklós orvostanárt megölte, majd elvették pénzét, ékszereit	A büntetőtörvényszék 1919. december 11-én kelt ítéletében 1. Cserny Józsefet (1919. augusztus 4-től letartóztatva) a Btk. 278. §., a Btk. 370. §. 1. bek. alapján a Btk. 96. §. alkalmazásával összbüntetésül halálra, 2. Goldberger (Schőn) Gábort (1919. augusztus 27-től letartóztatva) a Btk. 278., 232., 66. és 96. §-ok alapján összbüntetésül halálra, 3. Groó Gézát (1919. szeptember 2-től letartóztatva) a Btk. 278. §-a alapján halálra, 4. Mészáros Sándort (1919. augusztus 6-tól letartóztatva) a Btk. 278. §-a alapján halálra, 5. Lőbl Mórt (1919. szeptember 22-től letartóztatva) a Btk. 278., 348., és 96. §-ok alapján összbüntetésül halálra, 6. Steiger Jánost (1919. szeptember 20-tól letartóztatva) a Btk. 278. §-a alapján halálra, 7. Papp Sándort (1919. augusztus 4-től letartóztatva) a Btk. 278., 370. §. 1. bekezdése és a 96. §. alapján összbüntetésül halálra, 8. Küvér Lajost (1919. november 20-tól letartóztatva) a Btk. 278., 71., 348., és 96. §. alapján összbüntetésül halálra, 9. Max Miksát a Btk. 278., 348. és 96. §-ok alapján összbüntetésül halálra, 10. Bonyháti Tibort (1919. szeptember 1-től letartóztatva) a Btk. 278., 71. és 96. §-ok alapján összbüntetésül halálra, 11. Kakas Ferencet (1919. szeptember 1-től letartóztatva) a Btk. 278. és 96. §-ok alapján összbüntetésül halálra, 12. Csomor Gábort (1919. szeptember 6-tól letartóztatva) a Btk. 278. és 296. §ok alapján összbüntetésül halálra, 13. Neumayer Nagy Gézát (1919. november 24-től letartóztatva) a Btk. 278. és 96. §-ok alapján összbüntetésül halálra, 14. Lőscher Mártont (1919. november 20-tól letartóztatva) a Btk. és 96. §-ok alapján összbüntetésül halálra ítélte. 15. Berdon Rudolfot (1919. augusztus 20-tól letartóztatva) a Btk. 323. §-ának 1. és utolsó bekezdése, 326. 96. és 97. §-ok alapján összbüntetésül 1 év 6 hónap fogházra (ebből 6 hetet letöltött), mint fő, és 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. 16. Karsai Józsefet az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 5 év börtönre ítélte (ebből 2 hetet letöltött). 17. Karsai Józsefné sz. Bogár Irént az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, valamint a Btk. 323. §-ának 1. bek., 2. bekezdés 1. tétele és utolsó bekezdése, a 326. §. és 96. §-ok alapján összbüntetésül 5 év börtönre (ebből 2 hetet letöltött), mint fő-, és 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. 18. Katona Sándort az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, valamint a Btk. 323. §-ának 1. bekezdése, 2. bekezdés, 1. tétele és utolsó bekezdése, a 326. és 96. §-ok alapján összbüntetésül 5 év börtönre (ebből 2 hetet letöltött), mint fő-, és 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. 19. Kovács Ferencet az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, valamint a Btk. 323. §-ának 1. bekezdése, 2. bekezdés 1. tétele, és utolsó bekezdése, a 326. és 96. §-ok alapján a 91. §. alkalmazásával 1 év börtönre (ebből 2 hetet letöltött), mint fő-, és 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. 20. Hamari Miklósné sz. Neurath Izabellát a Btk. 374. és 377. §-ai alapján 6 hónap fogházra (ebből 6 hetet letöltött), mint fő-, és 1 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. 21. Polánszky Lajost (1919. szeptember 21-től letartóztatva) a Btkv. 278. §. 289., 348., 354. és 96. §-ai alapján, a 91. §. alkalmazásával összbüntetésül életfogytig tartó fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. 22. Bartalos Istvánt a Btkv. 278., 289., 72., 66. és 96. §-ai alapján összbüntetésül 10 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. 23. Tóth Józsefet a Btkv. 278. §. 289. 72. 66. és 96. §-ai alapján összbüntetésül 12 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. 24. Cseh Lászlót a Btk. 278. §. 289., 72., 66. és 96. §-ai alapján összbüntetésül 5 év fegyházra (ebből 1 hónapot letöltött), mint fő-, és 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
93. folytatás				és a ruháit. Steiger János a terrorcsapat tagjaként részt vett az előbb említett gyilkosságban. Papp Sándor terrorcsapat tagként részt vett Dr. Berend Miklós kirablásában, illetve részt vett Ferry Oszkár és csendőr társai megölésében. Madarász Béla Tanácsköztársaság megbízottjaként 1919. június 24-én társaival részt vett Madarász Béla megölésében és kifosztásában. Max Miksa vörös őrként részt vett az említett Madarász Béla orvos növendék megölésében, majd az Erzsébet-hídról a Dunába borította. Illetve a sértett cipőjét és nadrágját eltulajdonította. Polánszky Lajos vörös őrként részt vett Madarász Béla megölésében és kifosztásában. Bonyháti Tibor terror nyomozóként részt vett Ferry Oszkár és csendőr társainak megölésében. Kakas Ferenc, Naumayer Nagy Géza és Löscher Márton terroristák részt vettek az említettet Ferry Oszkár és társainak megölésében. Csomor Gábor terrorista az említett Ferry Oszkár és társai meggyilkolása mellett, 1919. április 30-án Balatonkenese mellett a szökésben lévő Lustig Arnold politikai megbízott és Perwangel Mihály terrorcsapat parancsnok rábírásával szándékosan fejbe lőtte és 16 rohamkés-szúrással megölte Szigeti Gusztáv kereskedőt. Bartalos István, Tóth József és Cseh László terroristák részt vettek a Ferry-féle gyilkosságban. Dr. Vajda Zoltán a Vörös Őrség országos főparancsnokaként a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott. Poór Polatsek Ernő a Vörös Őrség országos főparancsnokságának titkáraként megsértette Ferry Oszkár és csendőr társai személyes szabadságát. A megölést a következő módon fejezték ki: *küld el angolosan, gajdeszre kell tenni.* A vádindítványok: A 24402/1919.á.ü., 1919. szeptember 4-én kelt. A 30928/1919.á.ü., 1919. szeptember 7-én kelt, Váry Albert főügyész által. A 40766/1919.áü., 1919. szeptember 30-án kelt. A 25788/1919.á.ü., 1919. október 13-án kelt 9 személy ellen. A másik vádindítvány (45562/1919.á.ü.) 1919. október 20-án kelt.	25. Dr. Vajda Zoltánt az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 5 év börtönre ítélte (ebből 6 hetet letöltött). 26. Poór Polatsek Ernőt a Btk. 323. §. 1. és utolsó bekezdése a 326., 96. és 97. §-ai alapján összbüntetésül 3 év fogházra (ebből 6 hetet letöltött), mint fő-, és 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítéli. Ellenben Karsai Józsefet az ellene Hollán Miklós sérelmére elkövetett a Btk. 323. §-ának 1. bek., 2. bek. 1. tétele és utolsó bekezdése szerint meghatározott személyes szabadság megsértése alól felmentette. Dr. Vajda Zoltánt Ferry Oszkár, Borhy Sándor és Menkina János sérelmére elkövetett 3 rendbeli és a Btk. 278. §-ában meghatározott gyilkosság bűntettére a Btk. 69. §. 1. pontja értelmében való felbujtás alól felmentette. Steiger Jánost az ellene a Berend Miklós sérelmére elkövetett a Btk. 344. §-ában meghatározott rablás büntette alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette. Az ismeretlen tartózkodású Nyakas Nagy János, Lázár Andor, Márton István, Vajda Ignác Náthán, Gerbicz János, Dávid János, Kropf Nándor, Lukács György, Rosen Antal, Weisz József, Alexandrowszky Leó, Schőn Béla, Trailla György, Lusztig Arnold, Perwangel Mihály, Radányi Kornél, Chlepko Hantos Ede és Pető István ellen gyilkosság bűntettei miatt nyomozólevél kibocsátását rendelte el.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
94.	Kgy.8953/1919.	Grünblatt Boris (27 éves), Gáspár József (20 éves), Váradi Sándor (24 éves), Somogyi Ferenc (22 éves)	gyilkosság és súlyos testi sértés	Grünbaltt (orosz születésű) a Cserny-féle terrorkülönítmény tagjaként 1919. húsvét Nagyszombatján, Püspökladány környékén egy ismeretlen tiszt megölésénél volt jelen. Gáspár József Tiszafüreden 1919. május 1-én egy ismeretlen nevű vörös katonát Mannlicher fegyverrel mellbe lőtt. Váradi Sándor és Somogyi Ferenc a Cserny-féle terrorcsapat tagjaként több ember személyes szabadágának megsértésében vettek részt. A vádindítvány (25870/1919.á.ü.) 1919. október 16-án kelt. A másik vádindítvány (105581/1920.k.ü.) 1921. március 10-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1921. május 18-án Grünblatt Borist a Btk. 278., 72., 66. §. első és harmadik bekezdése, és a 302. §. 1. bek. 1. tétele alapján a Btk. 96., 99. és 100. §-ok felhívásával összbüntetésül 15 év fegyházra (ebből 1 év 7 hónapot letöltött) és 10 év hivatalvesztésre, a Btk. 64. §-a alapján az országból való kiutasítására és visszatéréstől örökre eltiltásra ítélte. Balog Imre és Mann József ellen nyomozólevelet bocsátottak ki. Az 1921. június 27-én kelt A Kgy.2970/1921. sz. büntetőtörvényszéki ítélet szerint Gáspár Józsefet (aki más ügyből 15 évi fegyházbüntetését töltötte) a Btk. 279., és 289. §a alapján 10 év fegyházra, mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Váradi Sándort (1919. augusztus 5-től előzetes letartóztatásban) a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 6 hónap börtönre, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Somogyi Ferencet (1919. szeptember 25-től letartóztatva) a Btk. 288. és 289. §-ai a Btk. 323. §. 1. bek. a Btk. 326. §-ai alapján a Btk. 96. és 98. §-ainak felhívásával összbüntetésül 1 év 8 hónap börtönre, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Gáspár Józsefet a Btk. 344. §-ában a rablás vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Váradi Sándort és Somogyi Ferencet a Btk. 279. §-ában meghatározott emberölés bűntettének eljárását a Bp. 323. §-a alapján megszüntette. Gerlei Géza ellen nyomozólevelet bocsátottak ki. Ezt Balog Imre és Mann Józseffel együtt az 1924. november 6-án kelt Kgy.8953/1919/20. számú büntetőtörvényszéki végzés alapján megszüntették. Az 1947. június 28-án kelt államügyészségi 42.269/1947. számú indítvány alapján az említett három személy elleni nyomozólevelet visszavonták és a bűnvádi eljárást elévülés címén megszünették.
95.	B.Kgy.8956/1919.	Dr. Varjas (Weisz) Sándor (35 éves)	lázadás	A vádlott szervezője és tanára volt az ú.n. propaganda osztálynak és agitátorképző iskolának. Ennek célja volt a beszédek tartása, pl.: a telekkönyvek elégetése, a katonaság elleni fellépés, a régi burzsoázia elnyomta az értelmiséget, ehhez a papok is hozzájárultak... A vádindítvány (64324/1920.k.ü.) 1920. július 5-én kelt, a kir. főügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. október 22-én kelt ítéletében a vádlott a Btkv. 155., 370., 96., 99., 162. és 373. §-ok alapján 12 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
96.	B.Kgy.8963/1919.	Fegyveres Gyula (sz: 1887)	rablás, személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint politikai megbízott, többek között 1919. április 29-én és május 3-án gróf Bethlen István VII. kerületi Stefánia út 69. sz. lakásából és birtokából több ezüstöt, ruhákat, értékeket tulajdonított el a szökésben lévő Sebők Ferenccel. A vádlott Groszmann Jakabné sz. Kovács Terézt kommunista ellenes kijelentései miatt a vörös őrökkel a Tisza Kálmán téri Vörös Őrségre kísérte. 1919. május 15-én Paksnál Tarisznyás Gerő községi jegyzőt törvényellenesen az Országházba kísérte, aki 17 napig volt fogva tartva. A vádindítvány (44000/1920.k.ü.) 1920. május 13-án kelt, a kir. főügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1921. február 15-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 353. §-a és a 323. §. 2. bek. 2. tétele a 326. §. és 354. §-ok alapján a Btk. 96. és 99. §-ainak alkalmazásával összbüntetésül 3 év fegyházra (ebből 11 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A vádlott a Btk. 330. §-ába ütköző és a 331. §. 1. pontja szerint Gedova Károly sérelmére elkövetett magánlaksértése alól, a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az 1922. január 9-én kelt 537/1922. ügyészségi irat alapján a Kormányzó elengedte a vádlott hátraeső 8 hónap 14 nap büntetését.
97.	Kgy.8964/1919.	Majoros Mária (31 éves)	izgatás	A vádlott a Tanácsköztársaság ideje alatt a Dob utca 106. számú házban szolgáló cselédek által megválasztott bizalmi egyén az általa egybehívott cselédgyűlésen a polgári osztály ellen izgatott: *ne dolgozzatok, most Ti vagytok az urak.* A vádindítvány (52445/1919.á.ü.) 1919. december 5-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 19-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 172. §. 2. bek. és az 1912. évi 63. tc. 19. §. alkalmazásával 10 hónap börtönre ítélte (ebből 4 hónapot már letöltött).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
98.	Kgy.8966/1919.	Takács Kálmán (46 éves), özv. Bartl Antalné sz. Geizreiter Krisztina (35 éves)	izgatás	Takács Kálmán volt vörös katona (politikai megbízott) és özv. Bartl Antalné (VI. ker. Munkástanács Szegényügyi Osztályának alkalmazottja) a Tanácsköztársaság idején (meg nem határozott napon) a Hungária körút 99. számú házában megtartott házi gyűlésen izgatott, mert kijelentette, hogy a: *papokat és a grófokat mind a fára kell húzni, mert a papok csak butítják a népet, melyet a grófok eddig kizsákmányoltak nincs Isten, a burzsujokat is ki kell irtani, mert azok is útjában vannak a proletárdiktatúrának.* Valamint a polgári osztály és a papi osztály ellen gyűlöletre izgatott: *hogy a papokat akik csak szeretőket tartanak, továbbá a grófokat és burzsujokat akik a munkás proletár népet mind tönkre tették mind ki kell irtani, mert addig nem lesz nyugalom. Vallás nem kell, mert azt csak a papok találták ki, ő még sohasem látta az Istent, s nem tud olyan embert aki látta volna, tehát nem is lehet nincs is Isten. Ki kell zavarni a papokat az iskolából, mert csak butítják a népet.* A vádindítvány (ad.51585/1919.á.ü.) 1919. december 21-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 13-án kelt ítéletében Takács Kálmánt az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 8 hónap börtönre ítélte (ebből 7 hónapot már letöltött). Özv. Bartl Antalnét (sz. Geizreiter Krisztina) a Btk. 172. §-ának 2. bek. meghatározott és az 1912. évi 63. tc. 19.§-a szerint izgatás vád alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette.
99.	Kgy.9022/1919.	Kellert Jenő (19 éves)	orgazdaság	A vádlott, mint vörös katona 1919. június 23-án, Kiskunmajsán a társai által rekvirált (erről tudott) élelemből és italból fogyasztott.	A büntetőtörvényszék 1920. február 20-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 370. §-ának 1. bek. és 373. §-a szerint 8 hónap börtönre (ebből 5 hónap 15 napot már letöltött), továbbá 5 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre ítélte.
100.	B.Kgy.9025/1919.	Hangya István (sz: 1885)	izgatás, lopás	A vádlott (házbizalmi) még 1919. január-márciusa között az őrségtől 200 korona feletti értékben fegyvert és muníciót lopott. A vádlott a Tanácsköztársaság alatt egy meg nem határozott napon, mint karhatalmi katona a laktanyában az egybegyűlt legénység előtt a kommunizmust dicsőítette és a polgári osztály ellen gyűlöletre, és a magántulajdon intézménye ellen izgatott. A vádindítvány (38393/1920.k.ü.) 1920. június 9-én kelt, a kir. főügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 25-én kelt ítéletében a vádlott az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 2 és fél év börtönre ítélte (ebből 6 hónapot már letöltött). A büntetőtörvényszék az 1920. október 25-én kelt Kgy.9025/1919/5. számú végzésében a vádlottat (szökésben) a lopással szemben a bűnvádi eljárást a Bp. 472. §-ának 4. bek. alapján a távollévő terhelt előállításáig megszüntette.
101.	Kgy.9028/1919.	Rózsa Sándor (sz: 1896)	gyilkosság	A vádlott, mint vörös katona 1919. június 21-én Harta község határában Görbe Jánossal és több ismeretlen vörös katonával együtt Nagy Gyulára 6-7 lépésnyi távolságból szándékosan rálőtt. A vádindítvány (39880/1919.á.ü.) 1919. október 22-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 4-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 71., 279. és 289. §-ai alapján 15 év fegyházra (ebből 4 hónap 2 hetet már letöltött), mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
102.	Kgy.9092/1919 (egyesítve 5477/1920.).	Boros László (50 éves), Papp János (34 éves), Geiger Imre (33 éves), Nemes Lajos (29 éves), Tóth Gyula (42 éves), valamint az ide áttett Orbán Alajos (29 éves)	személyes szabadság megsértése	A vádlottak 1919. május 3-án Goldstein Gábort a vörös őrségnél feljelentették, akit 3 hónapig törvényellenesen letartóztattak. Orbán Alajos, mint a Forradalmi Törvényszék tagja, Goldstein Gábort 6 hónap fegyházra ítélte (1919. augusztus 4-én szabadult), valamint Teiner Gellértet 5 év fegyházra (1919. augusztus 4-én szabadult) ítélte. A vádindítvány (41315/1920.k.ü.) 1920. május 11-én kelt, a kir. főügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék (az első ítélet 1920. július 7-én született) 1921. június 3-án kelt ítéletében a Btk. 323. §-ának 2. bek. 2. tétele alapján a Btk. 92. §-ának alkalmazásával Boros Lászlót 10 nap fogházzal helyettesítendő 200 koronára, Papp Jánost és Tóth Gyulát fejenként 15 napot helyettesítendő 300 koronára, Geiger Imrét és Nemes Lajost fejenként 5 nap fogházzal helyettesítendő 100 koronára ítélte. A fogház illetve a pénzbüntetés végrehajtását a Bn. 1. §-a alapján felfüggesztette és kimondta azt, hogy Boros László büntetése, ezen vádlott előzetes letartóztatásával teljesen letöltötte, míg Papp János büntetéséből előzetes letartóztatásával 7 nap tekinthető letöltöttnek. Orbán Alajost a Btk. 323. 2. bek. 2-3. tétele alapján és a 326. §. alapján 96. és 98. §-ok felhívásával összbüntetésül 3 év börtönre, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
103.	Kgy.9127/1919.	Wildenauer Aranka (20 éves)	személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint a belügyi népbiztossági nyomozója 1919. június elején több személyt (Uray Béla, Kovács Emil, Kovács Béla, Resch Ferenc, Descnán Iván) ellenforradalmi szervezkedéssel feljelentett, akiket ezért letartóztattak. A vádindítvány (55480/1919.k.ü.) 1920. április 14-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. május 20-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. 1. és utolsó bekezdése, valamint a Btk. 326. §-a alapján, a Btk. 96. és 97. §-ára való tekintettel, összbüntetésül 2 év fogházra (ebből 8 hónapot már letöltött), mint fő-, és 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
104.	B.Kgy.9129/1919.	Győri Ferenc (38 éves)	izgatás	A vádlott (hajós kapitány) a legénység előtt a polgári osztály és a tulajdonjog intézménye ellen izgatott.	A büntetőtörvényszék 1920. január 13-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 172. §. 2. bekezdése és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján az ellene emelt vád alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette.
105.	B.Kgy.9132/1919.	Barnafi István (sz: 1869), Novák Nándor (sz: 1887)	izgatás, vallás szabad gyakorlata elleni vétség, személyes szabadság megsértése	Barnafi István 1919. augusztus 22-től előzetes letartóztatásban (munkástanácsi tag), 1919. augusztusában háború idején, egy meg nem határozható napon, az Erzsébet kávéházban több ember előtt agitált a kommunizmus mellett és a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott. Valamint 1919. június 22-én a krisztinavárosi katolikus úrnapi körmenet alkalmából, a tömegben feltett kalapban állt, majd lármázott és lövöldözött. A vádlott az említett körmenetnél összeszólalkozott Maár Józseffel, Holczinger Antallal és Spizléner Ferenccel, akiket az I. kerületi Munkástanácsnál feljelentett és a vörös őrökkel előállíttatta. A sértetteket megfosztották személyes szabadságuktól, testileg és lelkileg bántalmazták, a Forradalmi Törvényszék Maár Józsefet 1 év kényszermunkára ítélte (súlyos rokkantsága miatt elengedték). Weisz Fülöp Holczinger Antal halántékához revolvert szegezett. Novák Nándor munkástanácsi tag Maár Józsefet öklével többször fejbe ütötte. A vádindítvány (54568/1919.á.ü.) 1920. február 2-án kelt, főállamügyész-helyettes Aczél Imre volt.	Az ügyben a Bp. 95. §-a értelmében a királyi ügyészség hivatott eljárni.
106.	B.VII.9145/1919.	Páfrány Frigyes (28 éves)	zsarolás	A vádlott, mint a IV. kerület lakáshivatal vezetője, a proletárdiktatúra, egy meg nem határozható napján Violet Ottó vendéglőst fegyverrel fenyegette meg, a vendéglő kertjében lövöldözött és azt mondta, ha nem ad enni, akkor: *baj lesz.* A sértettet arra kényszerítette, hogy neki és társának ebédet és vacsorát adjon.	A büntetőtörvényszék 1920. július 26-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 353. és 354. §-a alapján 2 év 6 hónap fegyházra , mint főbüntetésre, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte. Az 1921. május 17-én kelt 16.B.4298/1920/22. számú ítélőtábla ítélete szerint megváltoztatta a büntetőtörvényszék ítéletét és a vádlottat a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette.
107.	Kgy.9181/1919.	Rosenfeld Márton (sz: 1887), Gróf Ferenc (50 éves)	izgatás, személyes szabadság megsértése, lopás	A vádlott, mint a famunkások és tisztviselők direktóriumának elnöke és Gróf Ferenc a Gáspár Fülöp és testvérei favágótelepének termelő biztosa, a diktatúra alatt a telep munkásai előtt a telep vezetőinek a lakásaiból való kilakoltatásért szólaltak fel. Valamint a Vörös Hadseregbe való belépésre kényszerítettek. A vádlottak vörös őrökkel Gáspár Fülöp lakásán jogtalanul házkutatást tartottak. A vádindítvány (52420/1919.á.ü.) 1919. december 5-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 5-én kelt ítéletében Rosenfeld Mártont az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 91. §. alkalmazásával 6 hónap börtönre (ebből 4 hónap 20 napot már letöltött) ítélte. Gróf Ferencet az 1912. évi 63. tc. 19. §. és 96., 98. §-ai alapján a Btk. 323. §-ra figyelemmel és a Btk. 91. §. alkalmazásával 8 hónap börtönre (ebből 5 hónap 10 napot már letöltött), mint fő-, a Btk. 326. §. alapján továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A két vádlott a Btk. 350. §-ban meghatározott zsarolás, továbbá Gróf Ferenc a Btk. 333. §-ban meghatározott és a Bn. 48. §. szerint a lopás vádja alól a Bp. 326. §. 1. pontja alapján felmentette.
108.	B.Kgy.9182/1919.	Vadász Albert (sz: 1897)	izgatás	A vádlott a proletárdiktatúra alatt, közelebbről meg nem határozható időben, mint a honvéd katonai ruharaktár direktóriumának tagja, az említett raktár legénysége előtt a magántulajdon megszüntetéséről és a polgári osztály megsemmisítéséről tartott beszédet. A vádindítvány (59125/1919.á.ü.) 1920. január 15-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 26-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év 6 hónap börtönre ítélte (ebből már 4 hónapot letöltött). Az 1921. március 14-én kelt 12806/1921. I.M.IV. számú igazságügyminiszteri leíratban Vadász Albertet kegyelemre nem ajánlották.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
109.	B.Kgy.9183/1919.	Oláh Gyula (33 éves)	lopás	A vádlott, mint vörösőr (politikai megbízott) 1919. június végén József királyi hercegnek a várpalotában lévő lakosztályából és a kápolnába áthelyezett ruhatárából több értékes ruhaneműt, 4000 korona feletti értékben eltulajdonított.	A büntetőtörvényszék 1920. március 20-án kelt ítéletében a vádlottat a Bn. 49. §-a 2. bek. és a Btk. 341. §-a alapján 2 év 6 hónap fegyházra (ebből 6 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
110.	Kgy.9355/1919.	Sztancsik Istvánné sz. Hegyi Vilma (38 éves)	zsarolás, személyes szabadság megsértése	A vádlott 1919. július 20-án két ismeretlen vörös nyomozót arra bírt, hogy Tabak Ferenc banktisztviselőt, –mint kék pénzzel üzérkedőt, – adja át kék 1000 koronását, tűrje lakásának átkutatását és 400 korona értékű szövetének lefoglalását. Valamint 1919. május elején özv. Cseh Lajosné sz. Kovács Ágnes házfelügyelőnőt feljelentette, mert a sértett a Vilmos császár út 54. számú ház lakóinak azt mondta, hogy vár a házbér beszedésével, mert lehet, hogy a helyzet megváltozik. Ekkor a sértettet egy vörös őr jogtalanul letartóztatta és a Vadász utcai Vörös Őrségre (V. Vadász utca 15., a korábbi V. kerületi Rendőrkapitányság épülete) vitte. A vádindítvány (20264/1920.k.ü.) 1920. április 26-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. június 21-én kelt ítéletében a vádlottat (1919. szeptember 15-től letartóztatásban volt) a Btk. 353., 323., 354., 326., 96. és 98. és 71. §-ai alapján a Btk. 92. §. alkalmazásával összbüntetésül 9 hónap börtönre, mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A vádlott letöltötte előzetesben a büntetését így szabadlábra helyezték.
111.	B.Kgy.9359/1919.	Fickert Ferenc (24 éves), Weisz Árpád (19 éves)	zsarolás, személyes szabadság megsértése	Fickert Ferenc, mint politikai nyomozó 1919. április végén Kovács Györgyöt jogtalanul elhelyezte Klein Sámuel üzletébe (Liszt Ferenc tér 18.). Klein Sámuelt a felfegyverzett Weisz Árpád politikai nyomozóval a Batthyány-palotában lévő hivatalos helyiségbe vitték és ott az üzletének az átadására kényszerítették.	A büntetőtörvényszék 1920. február 13-án kelt ítéletében Fickert Ferencet a Btk. 353. §. és a Btk. 354. §- a alapján 2 év és 6 hónap fegyházra (ebből 5 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Weisz Árpádot a Btk. 353. és a Btk. 354. §. és a 66., 72. §-ok alkalmazásával 1 év börtönre (ebből 5 hónap 15 napot már letöltött), továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
112.	Kgy.9360/1919.	Víg József (41 éves)	zsarolás	A vádlott 1919. április 20-a éjjelén több ismeretlen vörös katonával behatolt Tarnóczy Tivadar és Badini Kajetán I. ker. Városmajor út 22. sz. I/1. számú lakásába és ott gyilkossággal való fenyegetéssel 8000 korona értékű ingóságot foglaltak le.	A büntetőtörvényszék 1920. április 14-én kelt ítéletében a vádlott a Btk. 353. és 354. §-a alapján a Btk. 92. §. alkalmazásával, a 96. és 99. §-ai felhívásával összbüntetésül 1 év 4 hónap börtönre (ebből 6 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
113.	B.Kgy.9361/1919.	Bálint János (32 éves)	személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint főbizalmi 1919. május 3-án Kovács Gábor asztalosmestert feljelentette, mert Kun Bélát gazembernek nevezte. Ezért a sértettet jogtalanul 3 napig fogva tartották.	A büntetőtörvényszék 1920. február 23-án kelt ítéletében a vádlottat (1919. augusztus 28-tól előzetes letartóztatásban volt) a Btk. 323. §. 1. bek., 326., 66. és 72. §-a alapján 2 hónap fogházra, mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre mint mellékbüntetésre ítélte.
114.	B.Kgy.9396/1919.	Mátyás Lajos (sz: 1884)	izgatás, magánlaksértés	A vádlott, mint a Gát utca 9. sz. ház bizalmija, a lakók előtt a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott és a magántulajdon ellen izgatott. Illetve jogtalanul behatolt Csermák Sándor háztulajdonos lakásába. A vádindítvány (55485/1919.á.ü.) 1919. december 20-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 24-én kelt ítéletében a vádlottat a Btkv. 350. §-a alapján 7 hónap fogházra ítélte (ebből 6 hónap és 1 hetet már letöltött).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
115.	Kgy.9397/1919.	Kürti Vilmos (sz: 1900)	izgatás	A vádlott, mint vörösőr, 1919. augusztus 1-én a királyhidai határállomáson az egybegyűlt vörösőrök előtt, - midőn Kaszás Ernő rendőrtanácsos a diktatúra bukása hírére hazafias beszédet tartott és nemzeti színű szalagot kötött, - azt mondta: *mit akar az a piszkos rendőrtanácsos a nemzeti színű szalaggal, nekünk vérbe mártott piros szalag kell, a proletárdiktatúra bukásának okai a rendőrök, ezért őket le kellene gyilkolni.* A vádindítvány (62043/1919.á.ü.) 1920. január 10-én kelt, főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 6-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 2 év börtönre ítélte (ebből 6 hónapot már letöltött). Az 1921. február 12-én kelt 6309/1921. I.M.IV. számú igazságügyminiszteri leíratban az elítéltet kegyelemre nem ajánlották.
116.	Kgy.9401/1919.	Dr. Reinitz Béla (42 éves)	rablás	A vádlott (1918. novemberétől vallás és közoktatásügyi minisztériumban zenei ügyek minisztéri biztosa), mint a kormányzó tanácsnak tagja, 1919. március 22-én a színházak (szocializálás), mulatók köztulajdonba vételét jelentették ki, dr. Kunfi Zsigmond (jelen volt még dr. Lukács György, Gábor Andor, dr. Bánóczy László, Balázs Béla, Kassák Lajos) népbiztos valamennyi színigazgatót maga elé rendelte, akiket megfenyegetett. Az intézményeket fegyveres őrökkel megszállták (a műsorokat előre meghatározták), lefoglalták a bevételeket és a felszereléseket. A vádlott közölte a műsortervezetet. A Király és Magyar Színház, illetve az Unió Rt. pénztárából első alkalommal 150000 koronát, a Vígszínház pénztárából ugyncsak 150000 koronát foglaltak le. A vádindítvány (43099/1919.á.ü.) 1919. október 31-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 14-én kelt ítéletében a vádlott a Btk. 375. §-ában felhívott 374. §-a alapján 10 hónap fogházra (ebből 4 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá a 377. §. alapján 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
117.	Kgy.9423/1919.	Dani Sándor (sz: 1890)	izgatás	A vádlott 1919. március 23-án a MÁV gépgyárában a munkatársak előtt a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott. A vádindítvány (35774/1919.á.ü.) 1919. november 6-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 10-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 2 év börtönre ítélte (ebből 4 hónapot már letöltött). Az 1921. április 5-én kelt 3755/1921. I.M.IV. számú igazságügyminiszter levelében az elítélt hátralevő büntetését a Kormányzó elengedte.
118.	Kgy.9433/1919.	Róth Júlia (26 éves)	rablás	A vádlott (népjóléti megbízott majd az I. kerületi munkás- és katonatanács intézőbizottságának tagja) 2 ismeretlen vörös katonával Havas Jenő birtokából katonai ruhákat, élelmiszert, bort, szappant, gyerekjátékokat 1500 korona értékben eltulajdonított.	A büntetőtörvényszék 1920. január 7-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 348. és 354. §-ai alapján a 91. § alkalmazásával 5 év fegyházra (ebből már 4 hónapot letöltött), mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
119.	Kgy.9434/1919.	Mészáros Kálmán (sz: 1883)	izgatás	A vádlott 1919. áprilisában az I-III. ker. járásbíróság helyiségében a személyzet előtt kijelentette, hogy: *a burzsujokat gépfegyverrel fogjuk előre kergetni, azok fogják nekünk a sáncokat megásni és ott fogjuk őket legyilkolni....* A vádindítvány (45853/1919.á.ü.) 1919. november 5-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1919. december 30-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. 63. tc. 19. §-a alapján 3 év 6 hónap börtönre ítélte (ebből már 2 hónapot letöltött). Az 1921. március 17-én kelt 13246/1921. számú igazságügy miniszteri szám alatt a vádlottat kegyelemre nem ajánlották. Az 1947. június 19-én kelt R.40085/1947. számú büntetőtörvényszéki végzés alapján az ítéletét a 9590/1945. M.E. rendelet 3. §. 1. pontja alapján meg nem történtnek tekinti.
120.	Kgy.9435/1919.	Perényi Mór (34 éves)	izgatás	A vádlott a Tanácsköztársaság idején a szocialista-kommunista pártnak a zuglói iskolában tartott gyülekezetén a polgári osztály elleni gyűlöletre (*... A kommün addig nem lesz egészséges, amíg a gyárosok, burzsuák nem lógnak.*) izgatott.	A büntetőtörvényszék 1920. január 11-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 3 év börtönre ítélte (ebből 4 hónapot már letöltött).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
121.	Kgy.9436/1919.	Erdélyi Ödön (41 éves)	izgatás	A vádlott 1919. szeptember 12-én Veres Pálné utcai vendéglőben többek előtt a következőket mondta: *Mégis csak jobb volt a kommunizmus és Kun Béla kormánya, mert akkor a szegény ember is tudott boldogulni, de azok a disznó gazemberek megbuktatták a tanácsköztársaságot.* A vádindítvány (46589/1919.á.ü.) 1919. november 1-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 16-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 91. §-ának alkalmazásával 9 hónap börtönre ítélte (ebből 4 hónapot már letöltött).
122.	Kgy.9437/1919.	Balogh Mihály (sz: 1881), Kovács István (sz:1894)	gyilkosság, rablás	Balogh Mihály, mint politikai nyomozó 3 hatósági közeg ellen erőszakot követett el, rabolt illetve kísérelt meg, személyes szabadság megsértését követte el és gyilkolt. Kovács István Taubinger Géza nyug. pénzügyigazgatót megölte. Balogh Mihály 1919. március 20-án kb. 40 Mannlicher fegyverrel felfegyverzett vasmunkásokból álló csoporttal a Bajnok u. 19. szám alatti 8-as számú rendőrőrszobában lévő rendőrök fegyvereiket lefoglalták. Valamint ugyanott 4 db karabélyt és 4 db rendőr revolvert, és ruhákat foglaltak le. A vádindítvány (26964/1919.á.ü.) 1919. november 1-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 29-én kelt ítéletében Balogh Mihályt a Btk. 278., 289., 348., 353., 354., 66., a Btk. 323. §. 2. bekezdésének 1. tétele és utolsó bekezdése, a Btk. 326., 96. és 99. §-ai alapján a Btk. 91. §-ának alkalmazásával összbüntetésül életfogytiglani fegyházra, mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Kovács Istvánt a Btk. 279. és 289. §-ai alapján 13 év fegyházra (ebből 3 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
123.	Kgy.9438/1919.	Bokor (Blumenstock) Mór (sz: 1896), Bokor (Blumenstock) Andor (19 éves)	vallás elleni vétség	A vádlottak 1919. március 22-én az I. kerületi Verpeléti út 15. szám alatti római katolikus kápolna sekrestyéjében megjelentek (erről térrajz is látható), a sekrestyésnek, majd esti fél 7-es litániára érkező Farkas Alberik atyának kijelentették, hogy a kápolnát a berendezési tárgyaival együtt, de a szertartások végzésére rendelt tárgyak kivételével, az I. ker. Ifjúmunkások Szövetsége részére március 24-től igénybe veszik. Ekkor olyan vita bontakozott ki, hogy a litánia 30 percet csúszott és ez megzavarta a hívek imádságát. Valamint Bokor Andor az I. ker. Fehérvári út 30. számú ház házbizalmija a polgári osztály és a magántulajdon ellen izgatott. A vádindítvány (38211/1919.á.ü.) 1919. november 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 10-én kelt ítéletében Bokor Mórt a Btk. 190. §-a és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 96. és 99. §ai alkalmazásával összbüntetésül 5 év börtönre (ebből már 4 hónap 15 napot letöltött), mint fő-, ezenfelül 1000 korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Bokor Andort a Btk. 190. és az 1912. évi 63. tc. 19. §ai alapján a Btk. 96. és 98. §ai alkalmazásával összbüntetésül 5 év börtönre (ebből 4 hónap 15 napot már letöltött), mint fő-, ezenfelül 1000 korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az 1921. február 21-én kelt igazságügyminiszter a 8434/1921. számú leiratában a vádlottakat kegyelemre nem ajánlották.
124.	B.Kgy.9470/1919.	Glausius Sándor (sz: 1870), Reich József (sz: 1897), Őri József (27 éves)	zsarolás, sikkasztás	A vádlottak, mint a posta állomást ellenőrző bizottsági tagok, Beer Vilmost 500000 korona jogtalan kifizetésére kötelezték.	A büntetőtörvényszék 1920. június 2-án kelt ítéletében Glausius Sándort a Btk. 350. §-a alapján 1 év fogházra ítélte (ebből 8 hónap 4 napot már letöltött). Reich Józsefet a Btk. 350. §-a alapján 1 év fogházra ítélte (ebből 8 hónap 14 napot már letöltött). Őri Józsefet a Btk. 350. §-a alapján 1 év fogházra ítélte (ebből 9 hónap 11 napot már letöltött). 1918. augusztus 2-án kelt Kalocsai Királyi Törvényszék B.1282/1915/18. számú végzése alapján Glausius Sándor ellen, csalás miatt bűnvádi eljárást indított. De ezt a vádtanács a Bp. 277. §-ának 2. bek. alapján megszüntette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
125.	Kgy.9529/1919.	Jókai Gyula (38 éves)	személyes szabadság megsértése, magánlaksértés, zsarolás, rablás	A vádlott (házbizalmi) Garai Adolfot tiltott szeszmérés címén feljelentette és egy vörösőr jelenlétében az üzletét bezáratta, illetve a sértettet a vörösőrség parancsnokságára kísérte. A vádlott jogtalanul behatolt a IX. ker. Ferenc krt. 6. szám alatti özv. Háfner Józsefné lakásába. Illetve az említett lakásban a saját részére 3 szobával és a mellékhelyiségekkel akart hasznot szerezni. Ebből a lakásból a sértettől vörös őrökkel ingóságokat tulajdonított el. A vádindítvány (32323/1919.á.ü.) 1919. november 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 30-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 330. §-a alapján, a 92. §. alkalmazásával 5 hónap fogházra ítélte (ebből 4 hónap 10 napot már letöltött). A vádlott ellen emelt a Btk. 323. §-ába ütköző és ugyancsak 3. bek. szerint a személyes szabadság megsértése alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján, továbbá a Btk. 350. §-ába ütköző zsarolás, végül a Btk. 344. §-ába ütköző rablás vádja alól a Bp. 321. §. 1. pontja alapján felmentette.
126.	B.Kgy.9587/1919.	Varga Pál (sz: 1869)	izgatás, személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint a VI. kerületi Szocialista-Kommunista Párt 4. körzetének (Angyalföld) elnöke, a Tanácsköztársaság alatt nyilvános gyűléseken a kommunizmus mellett agitált: *úgy a papokat, mint vasutasokat, postásokat, s különösen a vaskalapos rendőröket ki kell irtani, mert a diktatúra fenn fog maradni, míg egy munkás él, s ha kell a munkások elvéreznek, de előbb aki ennek ellent áll, azt fel fogják akasztani a lámpavasakra, ha ez nem elég, szállítanak oszlopot eleget, avagy az utca fáin fogják az akasztást végrehajtani.* Illetve a Szent László út 26. sz. alatti Keresztény-Szocialista Párt vezetőségét általános terrorban tartotta. Valamint több személyt személyes szabadságában megsértett. Az ügyészségi vádindítvány (58270/1919.á.ü.) 1919. december 18-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 12-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a és a Btk. 96. 99. §-ai alapján összbüntetésül 8 év börtönre ítélte (ebből 6 hónapot már letöltött). A négy rendbeli személyes szabadság megsértésének vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alpján felmentette.
127.	Kgy.9593/1919 (csatolva 8118/1922.).	Magyar (Mühlhofer) Lajos (28 éves)	sajtó útján elkövetett 27 rendbeli izgatás	A vádlott, mint egykori vörös katona többször a polgári osztály és tulajdon jog intézménye ellen izgatott.	A büntetőtörvényszék 1920. január 30-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 90. 96. 99. §-ainak alkalmazásával 10 év börtönre ítélte (ebből már 5 hónapot letöltött). Az 1921. december 10-én kelt királyi törvényszék 36.P.410009/1921/5. számú végzésében az elítélt nemcsak a házasságának a felbontását kérte, hanem a Szovjet-Oroszországba való kiszállítását is. Az 1922. november 29-én kelt büntetőtörvényszéki végzés alapján, Magyar Lajos terhelttel szemben a bűnvádi eljárást, a Bp. 472. §-ának 4. bek. alapján a távollevő terhelt előállításáig megszüntette.
128.	Kgy.9680/1919.	Schäffer Sándor (sz: 1873)	izgatás	A vádlott az Átlós út 68. sz. ház házbizalmijaként 1919. május 1-én a lakók előtt a polgári osztály és a magántulajdon intézménye ellen izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (1261/1920.k.ü.) 1920. május 25-én kelt, a királyi főügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. október 27-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 10 hónap börtönre ítélte. A személyes szabadság megsértésének vádja alól a Bp. 323. §. alapján felmentette. A vádlott büntetőtörvényszék Kgy.9689/1920. számú határozata alapján kegyelemben részesült (47120/1920. I.M. VI.).
129.	B.Kgy.9681/1919.	Igert József (sz: 1887)	izgatás	A vádlott (1919. november 6-tól letartóztatva), mint a VII. kerületi Dohány utca 92. sz. ház házbizalmija 1919. április végén a ház lakóit gyűlésre hívta, ahol a polgári osztály és a tulajdon jog intézménye ellen izgatott (*...aki a proletárdiktatúra ellen szólani mer, azt le kell lőni, mint egy kutyát*). Az ügyészségi vádindítvány (56062/1919.á.ü.) 1919. december 4-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	Az ügy a tanácskozási jegyzőkönyvig jutott.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
130.	Kgy.9699/1919.	Blüh Ödön (sz: 1884)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott, mint vörös katona 1919. május 6-16. között a Cserny-féle terrorcsapat tagjaként (önként jelentkezett) gyilkosságra szövetkezett. A vádlott a Batthyány-palotában teljesített telefon szolgálatot. Az ügyészségi vádindítvány (35856/1919.á.ü.) 1919. november 6-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 13-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 6 hónap börtönre (ebből már 4 hónap 15 napot letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
131.	Kgy.9700/1919.	Proksa Gyula (sz: 1887)	izgatás	A vádlott a Ganz Gyár 14-ik munkásezred katonájaként, illetve politikai megbízottként a Tanácsköztársaság idején, meg nem határozott napon a ház lakóit gyűlésre hívta. Ott azt hangoztatta, hogy aki nem alkalmazkodik a kommunista elvekhez, azt falhoz állítják és főbe lövik, illetve a lakókat revolverrel terrorizálta, valamint az ellenforradalmi érzelműket kilakoltatással fenyegette. Az ügyészségi vádindítvány (43277/1919.á.ü.) 1919. november 9-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 19-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc.19. §-a alapján 2 év 6 hónap börtönre ítélte (ebből 4 hónapot már letöltött). Az 1921. május 11-én kelt 24296/1921. I.M.IV. számú igazságügyminiszter leiratában az elítéltet kegyelemre nem ajánlották.
132.	Kgy.9707/1919.	Mérő István (sz: 1887)	gyilkosság kísérlete	A vádlott 1919. június 24-én este 7-8 óra között, mint vörös kiképzőtiszt, a József Telefonközpontnak a Mária Terézia téren fekvő épületében tartózkodó ellenforradalmárokra lövetett. Mint parancsnok a Mária Terézia laktanyában elhelyezett félzászlóaljnyi vörös katonát rávett arra, hogy lőjenek, de nem találtak el senkit. Az ügyészségi vádindítvány (49030/1919.á.ü.) 1919. november 11-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 20-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 279., 66. és 71. §-ai alapján a Btk. 289. §. alkalmazásával 3 év fegyházra (ebből már 7 hónap 10 napot letöltött), mint fő-, ezenfelül 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. 1949. április 7-én a Budapesti Államügyészség indítványozta a 9590/1945. M.E. számú rendelet 3. §-a értelmében, hogy az elítélést meg nem történtnek tekintse. Mivel azt a kegyelmet kérő a Tanácsköztársaság fenntartása érdekében követte el. Az 1949. április 26-án kelt büntetőtörvényszéki Kgy.9707/1919/10. számú végzés alapján az ítéletet meg nem történtnek tekintette.
133.	B.Kgy.9709/1919.	Schneider János (43 éves), Sornyai Kálmánné sz. Vas Erzsébet (sz: 1881)	izgatás	Schneider János (az angyalföldi vasmunkás pártszervezet 3. körzetének és a VI. ker. kommunista párt 11-es intézőbizottságának elnöke), 1919. májusában a VI. kerületi Tripolisz-telep iskola udvarán nagy tömeg előtt mondta: *Proletárok! Gyilkoljátok le a burzsujokat, én megyek elől, mert addig amíg egy burzsuj is létezik nem lesz erős a proletárdiktatúra.* Sornyai Kálmánné (VI. ker. kommunista párt tagja) a beszédet: *úgy van, úgy van, éljen!* felkiáltással helyeselte. Illetve: *Proletárok testvéreim! Tartsatok ki a kommunizmus mellett...* Az ügyészségi vádindítvány (IV.13/6305/1919.á.ü.) 1919. november 13-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 28-án kelt ítéletében Schneider Jánost az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 96. és 99. §-ai felhívásával 8 év börtönre ítélte (ebből 4 hónapot már letöltött). Sornyai Kálmánnét az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 4 év börtönre ítélte (ebből már 4 hónapot letöltött). Az 1921. április 14-én 7896/1921. I.M. szám alatt a Kormányzó kegyelmet adott Sornyai Kálmánnénak.
134.	Kgy.9713/1919 (csatolva R.40805/1942.).	Láng Nándor (sz: 1890)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott, mint a Cserny-féle terror csapatban vállalt kapuőrséget 1919. áprilistól-május 2-ig a Batthyány-palotában. Az ügyészségi vádindítvány (51094/1919.á.ü.) 1919. november 6-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 4-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288., 289. §-ai alapján 1 év börtönre (ebből 3 hónap 2 hetet már letöltött), mint fő-, és 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az 1943. április 3-án kelt R.III.40805/1942. számú büntető törvényszéki végzés alapján Láng Nándorhoz fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól, az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján mentesítette.
135.	Kgy.9714/1919.	Őcsi Károly (sz: 1900), Farkas Ferenc (19 éves)	gyilkosság kísérlete	Őcsi Károly 1919. június 24-én a József Telefonközpont épületét megszálló Ludovika akadémiai növendékekre a Mária Terézia tér és a Futó utca épület sarkán lévő épület egy harmadik emeleti lakásából lövést adott le, ebben Farkas Ferenc bűntársa volt. Utóbbi a ház udvar felőli folyósólyán állt őrt. Az ügyészségi vádindítvány (49750/1919.á.ü.) 1919. november 9-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 31-én kelt ítéletében a vádlottak (vörös katonák) a Btkv. 280. §., Bn. 32. §. 1. bek., a Btkv. 66. §-a alapján a Btkv. 72. §. felhívásával a Btkv. 92. §-ának alkalmazásával egyenként 4 hónap fogházra ítélte (1919. szeptember 18-tól letartóztatva).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
136.	B.Kgy.9715/1919.	Heinemann Ottó (sz: 1890)	gyilkosság kísérlete, zsarolás	A vádlott, mint vöröskatona 1919. június 24-én délután az Erzsébet-hídról az ellenforradalmi monitorokon (Czompó és Viza) tartózkodó személyekre lövést adott le. Valamint özv. Panny Józsefné tulajdonát képező Törökvész-dűlő 6804/ hrsz. alatti villában, keresztüllövéssel megfenyegette a tulajdonost. Az ügyészségi vádindítvány (45094/1919.á.ü.) 1919. október 2-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 10-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 279., 353., 289. és 354. §-a alapján a 96., 99. és 66. §-ok alkalmazásával 4 év fegyházra (ebből 3 hónap 15 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
137.	Kgy.9716/1919.	Deutsch Sámuel (sz: 1893)	izgatás, személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint Wodianer Nyomda üzemtanácsi elnök és kétszer volt ülnök a Forradalmi Törvényszéken. A vádlott a Tanácsköztársaság idején a Lipót krt. 22. szám alatti nyomdahelyiségben a nyomdai munkások előtt a polgári osztály és a magántulajdon jogintézménye ellen izgatott. Illetve megsértette Schmidkunst Lajos személyes szabadságát. Az ügyészségi vádindítvány (42371/1919.á.ü.) 1919. november 8-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 13-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §-ának 2. bek. 3. büntetési tétele és a 326. §-a alapján 2 év 10 hónap börtönre (ebből 3 hónap 15 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A vádlottat a Btk. 172. §-ának 2. bek. ütköző és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerinti izgatás vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az 1921. június 27-én kelt igazságügyminiszteri 13249/1921. I.M.IV. szám alatt, a Kormányzó a büntetés hátralevő részére kegyelmet adott.
138.	Kgy.9717/1919.	Walter Béla (sz: 1898)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott 1919. április 27. és május 2. között a Cserny-féle terrorcsapat tagja volt. Az ügyészségi vádindítvány (28537/1919.á.ü.) 1919. november 7-én kelt. Váry főügyész Steffeld Károly, Balás Lajos és Csap Károly ellen folyt nyomozást megszüntette.	A büntetőtörvényszék 1920. március 18-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év börtönre (ebből 6 hónap 20 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
139.	B.Kgy.9718/1919.	Goldstein Samu (sz: 1886)	izgatás	A vádlott 1919. október 10-én, tehát a háború idején az Országház téren tartott gyűlésen a kommunizmust dicsőítette, amely alatt jobb volt, Friedrich vérszopó, a fehérgárdának és a rendőrségnek a tagjait le kell gyilkolni. Illetve: *Le a disznó magyarokkal és le a keresztényekkel és le a taknyos egyetemi hallgatókkal.* Az ügyészségi vádindítvány (47299/1919.á.ü.) 1919. november 6-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 8-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év 6 hónap börtönre ítélte (ebből 2 hónap 2 hetet már letöltött).
140.	B.Kgy.9719/1919.	Háhn Fülöp (35 éves), Manecskó Ferenc (43 éves)	izgatás	A vádlottak (munkástanácsi tagok) a Tanácsköztársaság idején a központi tüzérszertár területén megtartott munkásgyűlésen két ízben a kommunizmust dicsőítették a polgári osztály ellen gyűlöletre izgattak. Az ügyészségi vádindítvány (49138/1919.á.ü.) 1919. november 9-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 5-én kelt ítéletében a vádlottakat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a és a Btk. 96. és 99. §-ai alapján egyenként 1 év börtönre ítélték (ebből 6 hónapot már letöltöttek).
141.	Kgy.9721/1919.	Drázsa István (24 éves)	izgatás	A vádlott 1919. október 10-én, a háború idején az Országház téren tartott népgyűlésen a tömeg előtt a kommunizmus mellett agitált, és azt kiabálta, hogy a hatalmat és a kormányt adják át Korvin Klein Ottónak. Az ügyészségi vádindítvány (43281/1919.á.ü.) 1919. november 5-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 4-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btkv. 92. §. alkalmazásával 6 hónap fogházra ítélte (ebből 4 hónap 3 hetet már letöltött).
142.	Kgy.9722/1919.	Antal (Arstein) Sándor (29 éves)	bűnpártolás	A vádlott, mint a várparancsnokságnál alkalmazott garázsmester, 30-40 db gépkocsit rabolt el. Az ügyészségi vádindítvány (43621/1919.á.ü.) 1919. november 7-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 10-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 376. és 377. §-a alapján 1 év 6 hónap fogházra (ebből 5 hónap 15 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
143.	B.Kgy.9723/1919.	Kiss Lajosné sz. Porkoláb Julianna (35 éves)	izgatás, személyes szabadság megsértése	Az államügyészség (36737/1919.á.ü.) az 1919. november 2-án kelt vádindítványában személyes szabadság megsértésének vétségével vádolta az 1919. szeptember 19-e óta letartóztatásban lévő Kiss Lajosné született Porkoláb Juliannát. Mivel a vádlott Pekár Gyulát 1919. május 4-én a budapesti vörösőrség parancsnokságánál feljelentette, hogy a sértett a lakásán fegyvereket rejteget, így őt a vörösőrség 1919. június 9-én letartóztatta és hét napig törvényellenesen fogvatartotta. Valamint vádolták még Kiss Lajosnét a Btk. 172.§-ának 2-ik bekezdésébe ütköző és a 1912. évi LXIII. Tc. 19.§-a szerint izgatás bűntettével is. Mert Pekár Gyula és Milos Györgyné, valamint nagyszámú (egy inas és két cseléd) gyülekezet előtt tett kijelentést: *Minden papot fel kellene akasztani, kár, hogy eddig nem tették. Ne legyetek gyávák, talpnyalók, május elsején úgyis térdig fogtok járni a burzsuj vérben.* Vagyis a papi és polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott, illetve agitált a kommunizmus mellett. A főtárgyalást 1920. február 6-án tartották a büntető törvényszéken. Az ítélet szerint a vádlottat mind a személyes szabadság megsértésének vétsége alól, illetve az izgatás büntette alól felmentette, és azonnal szabadlábra helyezte. Mivel kiderült, hogy Pekár Gyulát nem a Kiss Lajosné által tett feljelentés miatt fogták le, hanem az ellenforradalomban való részvételének gyanúja miatt. Valamint Kiss Lajosné az izgató szavakat három ember előtt a cselédszobában mondta, amki nem merîti ki a gyülekezet és a nyilvánosság fogalmát.	A büntetőtörvényszék 1920. február 6-án kelt (1919. szeptember 19-e óta letartóztatásban) ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §-ába ütköző személyes szabadság megsértése vádja alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja, a Btk. 172. §-ának, 2. bek. ütköző és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerint izgatás vádja alól a Bp. 326. §-ának 1. és 2. pontja alapján felmentette.
144.	B.9724/1919.	Forrai János (43 éves)	több rendbeli rablás és izgatás	A vádlott, mint aVI. ker. munkástanácsi és katonatanácsi illetve fegyverkutató bizottsági tag, a Tanácsköztársaság alatt 7-8 alkalommal több ház kapuját bezáratta, hogy az ott lakók adják át a fegyvereiket. Az ügyészségi vádindítvány (26961/1919.á.ü.) 1919. november 5-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 16-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 350. és 66. §., továbbá az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Btk. 96. és 99. §-ai alapján, a 91. §. alkalmazásával összbüntetésül 1 év börtönre ítélte (ebből 6 hónap 21 napot már letöltött).
145.	Kgy.9725/1919.	Wachsmann Miksa (37 éves), Non Jenő (36 éves), Bogáromi Gábor (23 éves)	személyes szabadság megsértése, izgatás	A vádlottak Lutterbach József rendőrt ellenforradalmi kijelentései miatt jogtalanul elfogatta és fogva tartották. Wachsmann Miksa a Tanácsköztársaság idején a VII. kerületi pártszervezetben egybegyűlt munkások előtt a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott. Bogáromi Gábor vörösőr parancsnok. Az ügyészségi vádindítvány (69052/1920.k.ü.) 1920. július 19-én kelt, a királyi főügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. szeptember 25-én kelt ítéletében Wachsmann Miksát és Non Jenőt (1920. július 10-től voltak előzetesben) a Btk. 323. §. 1. bek. alapján a Btk. 72., 66. és 326. §. alkalmazásával egyenként 1 hónap 15 nap fogházra, mint fő-, továbbá 1 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Bogáromi Gábort (1919. augusztus 3.-szeptember 10. között, illetve 1920. augusztus 2-től volt előzetesben) a Btk. 326. §. 1. bek. alapján a Btk. 326. §. alkalmazásával 2 hónap fogházra, mint fő-, továbbá 1 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ellenben Wachsmann Miksát a Btk. 172. §. 2. bek. ütköző és az 1912. évi 63. tc. 19. §-ába ütköző izgatás vádja alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
146.	B.Kgy.9763/1919.	Varga Aladár (sz: 1895)	izgatás, személyes szabadság megsértése, közcsend elleni kihágás	A vádlott (üzemtanácstag) 1919. március 26-án, a háború idején, a Hornyánszky Viktor budapesti Könyvkiadó cég nyomdájában kb. 150 fős munkástömeg előtt beszédet tartott. Kijelentette: *vigyázzatok, a burzsujok nem haltak meg csak el vannak ájulva.* Itt a polgári osztály és a magántulajdon ellen izgatott. Megsértette Hornyánszky Ágoston személyes szabadságát, mivel az nem jelentkezett a Vörös Hadseregbe, így őt a belügyi népbiztosság politikai nyomozó osztályánál 1919. május 10-én feljelentette. Ezért a sértettet törvényellenesen megfosztották személyes szabadságától. Valamint a sértettet gyilkosság elkövetésével fenyegette meg.	A büntetőtörvényszék 1920. január 20-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Btk. 323. §. 1. bek. és a 326. §-a, valamint a Kbtk. 41. §-a alapján a Btk. 90., 96., és 98. §-ai alkalmazásával összbüntetésül 5 év börtönre (ebből 3 hónap 15 napot már letöltött), mint fő-, 200 korona pénzbüntetésre, 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
147.	B.Kgy.9764/1919.	Schiff Rezső (46 éves), dr. Varga Jenő (40 éves)	izgatás, zsarolás	Schiff Rezső, mint az elnöki ügyosztály vezetője 1919. augusztus 3-án, háború idején, közvetlen a tanácskormány bukása után, a központi városházán kérdőre vonta dr. Szlovák Pált a nemzeti zászló kitűzése és a Himnusz eléneklésének tervezése miatt: *megtiltom ezt, ellenkező esetben vörösöröket fogok hozatni, mert most még mindig nemzetközi kormány van.* A szökésben lévő dr. Varga Jenő, mint a szociális termelés népbiztosa és a népgazdasági tanács osztályvezetője 1919. július 28-án az Országos Bútorelosztó Hivatalnál a Hartenstein és Gottlieb cég tulajdonában lévő háló- és ebédlőberendezést átvett Schiff Rezső részére. Ezzel a kereskedőnek vagyoni hátrányt okozott. Az ügyészségi vádindítvány (38432/1919.á.ü.) 1919. november 14-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 11-én kelt ítéletében Schiff Rezsőt az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év 6 hónap börtönre ítélte (ebből 5 hónap 15 napot már letöltött). Ellenben a Btk. 172. §-ának 2. bek. és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerinti izgatás bűntette miatt emelt vád alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján, a Btk. 350. §-ába ütköző és a 353. §-a 1. és 2. pontjai szerinti zsarolás bűntette miatti vád alól pedig a Bp. 326. §-ának 1. pontja alapján felmentette.
148.	B.Kgy.9765/1919.	Hempfinger Károly (40 éves)	izgatás	A vádlott a Tanácsköztársaság idején a Magyar Földművelésügyi Minisztérium fennhatósága alá tartozó gazdasági műszaki hivatalban működő 35-40 ember előtt a kommunizmus mellett és a Vörös Hadseregbe való belépés mellett agitált. Az ügyészségi vádindítvány (43279/1919.á.ü.) 1919. november 13-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 23-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Btk. 96., 97. §-ai alapján a 92. §. alkalmazásával összbüntetésül 5 hónap fogházra ítélte (ebből 4 hónap 10 napot már letöltött). A törvényszék enyhítő körülményként vette, hogy a vádlott végig küzdte a háborút [I. Világháború] és rokkanttá vált.
149.	B.Kgy.9766/1919.	Obrucsay Gyula (46 éves)	okirathamisítás, személyes szabadság megsértése	A vádlott (panaszügyi irodán majd tudakozó irodán, később a 8. munkásezred pártkeret parancsnokságán dolgozott) 1919. júliusában több harctérről visszatért vörös katonát elfogatott.	A büntetőtörvényszék 1920. március 8-án kelt ítéletében a Btk. 406. §-ába ütköző három rendbeli okirathamisítás és három rendbeli a Btk. 323. §-ába meghatározott személyes szabadság megsértése alól a vádlottat a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette.
150.	B.Kgy.9767/1919.	László Imre (21 éves)	izgatás	A vádlott (hivatalnok, kommunista) 1919. március 22-én a Magyar Folyam és Tengerhajózási Rt. IV. kerületi Pálffy téren lévő helyiségében 25-30 fő személyzet előtt kijelentette: *A révkapitány nem parancsol, mindenki elvtárs, most már egyenlők vagyunk, nem ismerünk urat, az igazgatósági teendőket a diktatúra teljesíti.* Illetve Újpesten a hajótársaság telepén 30-40 fő előtt: *Miután diktatúra van, nem kell többet könyörögni a tőkésnek, mindent magunk megteszünk, mindnyájan egyenlők vagyunk, minden közvagyon s ez mind a miénk!*	A büntetőtörvényszék 1920. január 21-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 96. és 99. §-a alapján 2 év 6 hónap börtönre ítélte (ebből 3 hónap 15 napot már letöltött).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
151.	B.Kgy.9840/1919.	Deutsch Bertalan (23 éves), Stössel Antal (sz: 1899), Pollák Margit (31 éves), Bán Henrik (sz: 1884)	izgatás (Bán Henrik izgatás, zsarolás, lázadás)	A vádlottak a Pesti Kereskedelmi Bank helyiségeiben tartott gyűléseken a polgári osztály illetve a tulajdon jog intézménye ellen izgatott. Stössel Antal (vörös katona) e mellett még a személyes szabadság megsértését is elkövette. Pollák Margit agitátor és besúgó, Lichtenberg György a Pénzintézeti Tisztviselők Szövetségének titkára és a bank zászlóalj politikai megbízottja (terrorizálta a banki tisztviselőket). Az ügyészségi vádindítvány (37980/1919.á.ü.) 1919. november 1-én kelt. Az ügyészségi vádindítvány, Bán Henrik ellen (64146/1919.k.ü.) 1920. május 25-én kelt. Váry Albert főügyész, Hollós Imre Frigyes elleni nyomozást megszüntette.	A büntetőtörvényszék 1920. március 2-án kelt ítéletében Deutsch Bertalant az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Btk. 66. és 72. §-ai alapján 1 év börtönre, Stössel Antalt az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Btk. 66. és 72. és 326. §-ai, valamint 96. és 98. §-ai alapján, figyelemmel a Btk. 323. §-ára, összbüntetésül 1 év 6 hónap börtönre, mint fő-, valamint 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre, Pollák Margitot az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Btk. 66. és 72. §-ai alapján, a Btk. 91. §-ának alkalmazásával 7 hónap börtönre ítélte (ebből 5 hónapot már letöltöttek). Mindhármuknál enyhítő körülményként vették figyelembe Stösselnél fiatal korát, Deutschnál, hogy a háborúban [I. világháború] rokkant lett, illetve Polláknál, hogy ő tartotta el súlyosan beteg édesanyját. Súlyosbításként vették figyelembe a vádlottak fenyegető és terrorizáló magatartását. A büntetőtörvényszék 1920. november 15-én kelt Kgy.9840/1919. számú ítéletében Bán Henriket az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 2 év börtönre (ebből 5 hónap 10 napot már letöltött) ítélte. Az 1921. március 16-án kelt 14071/1921. I.M.IV. számú igazságügyminiszteri levélben Stössel Antalt kegyelemre nem ajánlották.
152.	B.Kgy.9841/1919 (csatolva 15938/1921.).	Réthy (Lesku) Lajos (sz: 1894), Róth Ármin (sz: 1879), Herbst József (sz: 1897)	gyilkosság	Réthy Lajos (kezdetben – Lehel utca – vörös őrségi Szekerész Laktanya parancsnok, illetve a Böszörményi úti csendőrlaktanyában a II. Vörös Őr Kerületnél, Bandl csoportban szolgált), Róth Ármin (kerületi vörös őrségi helyettes laktanya parancsnok) és Herbst József (kerületi vörös őrségi parancsnoksági előadó) 1919. június 24-én este 9-kor, a Márvány utca 40. sz. ház zárt kapuját puskatussal és revolverrel döngették. Ekkor Gróf József házmester kinyitotta a kaput, amelyen a vádlottak behatoltak. A lármára odaérkező id. Kiss Rózára és Riesz Ferencre Réti Lajos Mannlicher típusú fegyvert szegezett: *vissza, mert lövök!* szavakkal, majd id. Kiss Rózát lelőtte (a golyó hátulról a keresztcsontján érte és máján s egész testén keresztül hatolt), illetve Riesz Ferencre is rálőtt, de ő súlyos testi sérülést szerzett a bal felső lábszárán. Az ügyészségi vádindítvány (41406/1919.á.ü.) 1919. november 14-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 24-én kelt ítéletében Réthy (Réti) Lajost a Btk. 279., 302,. 289., 96. és 99. §-ai alapján a Btk. 323., 326., 66. és 72. és 100. §-ának figyelembevételével a 90. §. alkalmazásával összbüntetésül 15 év fegyházra, mint fő-, továbbá 200 korona pénzbüntetésre és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte (ebből már 5 hónapot letöltött). Róth Ármint a Btk. 279., 66., 72., 302., 99. és 289. §-ai alapján a Btk. 323., 326. §-ainak figyelembevételével 13 év fegyházra (ebből 4 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 500 korona pénzbüntetésre és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Herbst Józsefet a Btk. 279., 66., 72., 302., 96., 99. és 289. §-ai alapján, a Btk. 323., 326. §-aira figyelemmel összbüntetésül 12 év fegyházra (ebből már 5 hónapot letöltött), mint fő-, továbbá 200 korona pénzbüntetésre és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A pénzbüntetést a Btk. 53. §-a alapján 20-20 koronánként egy-egy napi fegyházra kell átváltoztatni. A vádlottak kötelesek a Btk. 489. §-a alapján Kiss Róza sértettnek 600 korona temetkezési költséget megfizetni. Az 1922. március 27-én kelt B.Kgy.15938/1921/5. számú büntetőtörvényszéki ítélet a büntetést megerősítette Réti Lajos ügyében. Az 1922. március 14-én kelt gyűjtőfogház miniszteri biztosának levele szerint Réti Lajost a B.15938/1921. sz.-alapján 1921. október 21-én Oroszországba szállították.
153.	Kgy.9846/1919 (csatolva R.40067/1945.).	Kovács István (45 éves)	izgatás	A vádlott (kőbányai munkástanács elnöke) 1919. húsvétján, illetve 1919. júliusában a Kőbányai Kaszinóban tartott gyűlésen izgatott.	A büntetőtörvényszék 1920. április 8-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 96. és 99. §-ok és a 172. §. 2.bek. felhívásával az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 4 év börtönre ítélte (ebből 6 hónap 3 hetet már letöltött). Az 1945. november 26-án kelt büntetőtörvényszéki R.40067/1945. számú végzésében az egykori elítélt ítéletét – 9590/1945. M.E. sz. r. 3. §-a alapján – meg nem történtnek tekintette.
154.	B.Kgy.9981/1919.	Majerhoffer György (25 éves), Kaderabek Tivadar (33 éves)	izgatás, lázadás	Majerhoffer György 1919. március 22-én megjelent Sthőgl József tulajdonát képező Svábhegy Szálloda (br. Eötvös utca 2.) államosításán, ahol a betegek és a személyzet előtt a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott.	A büntetőtörvényszék 1920. április 16-án kelt ítéletében Majerhoffer Györgyöt a Btk. 172. §. 2. pontja és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a és a Btk. 91. §-a alapján 6 hónap börtönre ítélte (ebből 5 hónapot már letöltött). A vádlottakat a Btk. 153. §-ába ütköző és a 154. és 155. §-ai szerint lázadás és a Btk. 344. §-ába ütköző rablás vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Kaderabek Tivadart szabadlábra helyezte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
155.	B.Kgy.9983/1919.	Halmos Pál (34 éves)	izgatás, személyes szabadság megsértése	A vádlott (agitátor, ezért havi 9000 koronát kapott) 1919. április végén István út–Murányi utca sarkán lévő Siófok Kávéházban 10 fős asztaltársaság előtt a kisebbség terrorjára alapított proletárdiktatúrát helyeselte. Beer Izrael cipészmesternek ezt mondta: *ha kétszázezer gyerek elpusztul is és kétszázezer zsidó kurva megdöglik is, akkor is fenn kell maradnia a kommunizmusnak.* A vádlott 1919. július elején Strak Bernátot a VII. ker. vörös őrségnél feljelentette, akit az Országház épületébe vittek és három napig fogva tartottak. Az ügyészségi vádindítvány (33942/1919.á.ü.) 1919. november 15-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1919. december 29-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §. a Btk. 323. §. 1. bek. a Btk. 326 §-a alapján a Btk. 96. és 98. §-ok alkalmazásával összbüntetésül 3 év börtönre (ebből 3 hónap 15 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
156.	B.Kgy.9984/1919.	Albert György (28 éves)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott (önként lépett be) 1919. április 26. és május 2. között a Cserny-féle terrorcsapat tagja volt (Batthyány-palotában, majd Szolnokra veszényelték, de egészségi állapota miatt önként kilépett). Az ügyészségi vádindítvány (52899/1919.á.ü.) 1919. november 16-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. május 18-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján a Btkv. 91. §. alkalmazásával 6 hónap börtönre, mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ezt letöltötte és szabadlábra helyezték (1919. október 27-től előzetes letartóztatásban).
157.	B.Kgy.9986/1919.	Róna Lajos (sz: 1879)	izgatás	A vádlott 1919. július 10-én vagy 12-én Vasváron egy népgyűlésen a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott. Kikelt a tiszti kar, a jegyzői kar, a közigazgatás ellen, akasztással fenyegette meg a vörös uralom megdöntésére irányuló mozgalmak résztvevőit. Az ügyészségi vádindítvány (47455/1919.á.ü.) 1919. november 11-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1919. december 29-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 172. §-ának 2. bek. ütköző és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerinti izgatás vádja alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján szabadlábra helyezte. 1921. június 8-án kelt Kgy.9986/1919/12. sz. törvényszéki végzés szerint a Bp. 449. §. 3. pontja és a 456. §. 3. és utolsó bekezdése és a Bp. 457. §-a alapján Róna Lajos terhére az ügy újrafelvételét rendelte el. Az 1921. augusztus 9-én kelt ítélőtáblai 16.B.7036/1921/14. számú végzése alapján a felfolyamodást a Bp. 379. §-ának 4. bek. értelmében elutasította. Az 1922. március 15-én kelt államrendőrségi főkapitányi levél szerint (23636/fk.II.1922.) Róna Lajos 1920-ban Amerikába távozott.
158.	Kgy.9987/1919.	Takács András (34 éves)	izgatás, személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint a Nyugati Pályaudvar szertárának politikai megbízottja, a Tanácsköztársaság idején, meg nem határozott napon, egy gyűlésen a régi társadalmi rend és a vallás ellen izgatott. Illetve Takács László szertári alkalmazottat a vörös őrökkel elfogatta és pár óráig fogva tartották. A sértett a vádlottnak kijelentette, hogy a gazember kommunisták szekerét tolja és tönkreteszi a tisztességes, becsületes embereket. Az ügyészségi vádindítvány (47433/1919.á.ü.) 1919. november 16-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 9-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a és a Btk. 96. és 326. §-a alapján a Btk. 91. §-ának alkalmazásával 4 év börtönre (ebből már 5 hónapot letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az elítéltet az 1921. március 30-án kelt igazságügy-miniszteri 16245/1921. I.M. szám alatt kegyelemre nem ajánlották. Az 1921. december 23-án kelt váci fegyintézeti igazgatósági levélben a Kormányzó az 1921. december 22-én kiadott magas kegyelmi elhatározás végrehajtás tárgyában kiadott 66.900/1921. I.M. rendelet alapján Takács Andrást szabadon bocsátották. Az 1931. június 26-án kelt B.VII.6195/1931/10. számú ítélőtábla végzése alapján a felfolyamodást elutasította.
159.	Kgy.9988/1919.	Szilvássy Emil (sz: 1879)	szándékos emberölés kísérlete	A vádlott, mint a MFRT kebelében alakult népőrségből a kommunizmus alatt a vörös hajóezred kötelékébe beolvad őrségnek tagja, 1919. június 25-én délben, az ellenforradalomhoz csatlakozó Komárom és Lajta monitorok Esztergomból, a Dunán lefutva, a Lánchidat elhagyták, Szilvássy Emil a MFRT-nek azEötvös téri hajóállomásáról fegyveréből öt lövést adott le, de halálos eredmény nem történt. Az ügyészségi vádindítvány (40501/1919.á.ü.) 1919. november 16-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 26-án kelt ítéletében a vádlottat (1919. augusztus 9-től volt letartóztatva) a Btk. 279. §-ba ütköző és a Btk. 280. §. szerinti szándékos emberölés kísérlete alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
160.	Kgy.9989/1919.	Kristál Pál (sz:1894)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott (önként lépett be) 1919. június 20. és 1919. július 24. között a Cserny-féle terrorcsapat tagja volt. Az ügyészségi vádindítvány (31318/1919.á.ü.) 1919. november 16-án kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 16-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 6 hónap börtönre (ebből 5 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre ítélte. Az 1920. június 25-én kelt 20523/1920. I.M.IV. számú igazságügyminiszteri levél szerint, valószínű, hogy Kristál Pált a büntetése letöltése után kiutasították (1886. novmber 23-án kelt 29601. I.M. számú rendelet alapján) az országból.
161.	Kgy.9990/1919.	Katona Márton (47 éves)	izgatás, kilenc rendbeli személyes szabadság megsértése	A vádlott a Tanácsköztársaság idején, meg nem nevezett napokon a Villamos Vasúti Alkalmazottak gyűlésein a polgári osztály és a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Illetve 1919. július végén a vádlottat egy vasúti gyűlésen Karai János, Kis Kálmán, Kelkó Bálint, Szabó Ferenc, Katona András, Izsó László, Heller Adolf, Fodor Imre és Hetyes József leszavazták és ők tolvajokkal nem azonosították magukat. Ezért a sértetteket 6 napra letartóztatták és sanyargatták. Az ügyészségi vádindítvány (46318/1919.á.ü.) 1919. november 12-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 23-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. 1. bek., a Btk. 326. §-a alapján a Btk. 96. §-a alkalmazásával a Btk. 97. §. értelmében, a Btk. 72. §-a alkalmazásával és a 66. §. felhívásával összbüntetésül 8 hónap fegyházra (ebből már 5 hónapot letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A vádlottat a Btk. 172. §. 2. bek. és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerinti izgatás vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az 1927. április 5-én kelt B.14334/1926/13. számú büntető törvényszéki ítélet szerint Katona Márton elítélt terhére megállapított személyes szabadság megsértése vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette.
162.	Kgy.9993/1919.	André András (sz: 1890)	izgatás, magánlaksértés	A vádlott a proletárdiktatúra alatt vöröskatona és egy zászlóalj politikai megbízottjaként a katonák között a polgári osztály és a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Illetve jogtalanul behatolt Mellinger Artúr lakásába. Az ügyészségi vádindítvány (35307/1919.á.ü.) 1919. november 14-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 23-án kelt ítéletében a vádlottat (1919. szeptember 10-től letartóztatva) a Btk. 172. §. 2. bek. meghatározott és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerinti izgatás, valamint a Btk. 330. §-ában meghatározott magánlaksértés vádja alól a Bp. 326. §-ának 1. pontja alapján felmentette. 1948. július 14-én a belügyminisztérium 263242/1948.IV/1.a.B.M. betekintést kért az iratokba. 1948. október 25-én a belügyminisztérium 271023/1948. IV.1.a.B.M. számon az iratokat visszaküldte.
163.	Kgy.9995/1919.	Komlódi Ádám (34 éves)	izgatás	A vádlott a kommunizmus alatt a III. számú páncélvonat politikai megbízottjaként a legénység előtt a kommunizmust dicsőítette. Illetve Franceski Józsefet törvényellenesen letartóztatta. Az ügyészségi vádindítvány (26542/1919.á.ü.) 1919. november 5-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 17-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a és a Btk. 323. és 326. §-a alapján a Btk. 96. és 98. §. alkalmazásával összbüntetésül 2 év börtönre (ebből 5 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
164.	Kgy.9996/1919.	Finta Sándor (27 éves)	gyilkosságra való szövetkezés	A vádlott 1919. májusában önként belépett a Bandl József-féle terrorcsapatba (Böszörményi út). Az ügyészségi vádindítvány (13/1585/1919.á.ü.) 1919. november 12-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 20-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 6 hónap börtönre (ebből 5 hónapot már letöltött), mint fő-, és 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
165.	Kgy.9997/1919 (a névmutatókönyv szerint kommunista ügy).	Gonda József (24 éves), Gonda Józsefné sz. Kocsis Mária (47 éves), Muszel Péter	izgatás	A vádlottak a kommunizmus idején a Kőbányai út 47. számú házban és annak környékén nyilvánosság előtt a polgári osztály és a tulajdonjog intézménye ellen izgattak: *Itt csak a házbizalmi rendelkezik még magukkal is. Az itt az Atyaisten. Szerencséjük, hogy nem volt itthon a vörösőr, majd letartóztatta volna azt a tanácsot vagy mifélét! Azt hiszik még mindig a régi büdös burzsoa világban vagyunk! Az Istenit neki! Ilyen ellenforradalmárok! Jó lesz most már kussolni! Majd megmutatjuk mi holnap, hogy ki itt az úr!*	Az ügyirat csak az 1919. november 12-én kelt (29319/1919.á.ü.) ügyészségi vádindítványból áll.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
166.	Kgy.9998/1919.	Lehr Jakab (sz: 1874)	izgatás	A vádlott (vezető bizalmi) a kommunizmus alatt a Molnárok és a Sütők Gőzmalma Rt. telepén (Soroksári út 12.) nyilvánosság előtt a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott: *Ki kell tartani a proletár diktatúra mellett, ha kell fegyvert kell fogni.* Az ügyészségi vádindítvány (46586/1919.á.ü.) 1919. november 17-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 17-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 91. §-ának alkalmazásával 8 hónap börtönre ítélte (ebből 6 hónapot már letöltött).
167.	Kgy.9999/1919.	Lusztig Sándor (25 éves)	izgatás	A vádlott (Károlyi-féle forradalom alatt a birtokfelosztás állami ellenőrzésének központi hivatalának térképészeti osztályának műszaki segédtisztje, majd 1919-ben a földművelési népbiztossághoz került) a kommunizmus alatt az Állatorvosi Egyetemen tartott gyűlésen a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (46570/1919.á.ü.) 1919. november 14-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 5-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év 6 hónap börtönre ítélte (ebből 3 hónap 15 napot már letöltött).
168.	Kgy.10029/1919.	Salamon László (sz: 1891)	izgatás	A vádlott (közoktatásügyi népbiztosság országos propaganda bizottságából alakult szociális oktatás és ismertetés osztályának tagja) a kommunizmus alatt a polgári osztály és a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (38395/1919.á.ü.) 1919. november 14-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 17-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 4 év börtönre ítélte (ebből 3 hónap 15 napot már letöltött). Az 1921. március 11-én kelt 12292/1921. I.M.IV. számú igazságügyminiszteri levélben az elítéltet kegyelemre nem ajánlottak. Ugyanez áll az 1921. május 19-én kelt 25325/1921. I.M.IV. számú igazságügyminiszteri levélben. Az 1922. január 30-án kelt 12494/1922. k.ü. ügyészségi határozat alapján a Kormányzó által 1921. december 21-én kiadott kegyelmi elhatározás alapján az elítéltet szabadlábra helyezték.
169.	Kgy.10031/1919.	Kurucz András (sz: 1875)	izgatás	A vádlott 1919. május elején a Kolerich Pál és Fiai Sodronyszövő (IV. ker. Munkástanácsnak tagja, munkás bizalmi) gyárának udvarán, majd a Reáltanoda utca 19. számú ház udvarán a következőket mondta: ... *A burzsujokat mind le kell gyilkolni, felakasztani, lefejezni, azok mind gazemberek.* ... Az ügyészségi vádindítvány (48384/1919.á.ü.) 1919. november 17-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 17-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján, a Btk. 91. §-ának alkalmazásával 7 hónap börtönre, mint főbüntetésre ítélte (ebből 5 hónap 20 napot már letöltött).
170.	Kgy.10033/1919.	Hoffmann Sándor (sz: 1855)	izgatás	A vádlott (MÁV északi főműhelyében egy terrorcsapat parancsnoka) 1919. június 24-én a X. kerületi MÁV-telepén egy csoport előtt a következőket mondta: *Nem szabad csüggedni a proletárságnak, amíg a kezében vagy a fegyver, pusztítson ki vele minden burzsujt, mert ha egyszer kicsavarják a kezéből a fegyvert, többé nem támadhat fel a proletáriátus.* Illetve 1919 júliusában Horváth Mátyás borbélynak ezt mondta: *aki a mai állapotok ellen szól, azt a legelső lámpavasra kell felhúzni.* Az ügyészségi vádindítvány (50885/1919.á.ü.) 1919. november 20-án kelt, az államügyész Moldoványi Géza volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 6-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 172. §. 2. bek., továbbá az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év börtönre ítélte (ebből 4 hónapot már letöltött).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
171.	Kgy.10040/1919.	Jakabovits Andor (sz: 1894)	izgatás	A vádlott 1919. október 19-én (háború idején) a Keleti Pályaudvaron, nyilvánosság előtt az Olaszországból hazatért erdélyi katonák között azt hangoztatta, hogy ne menjenek haza, maradjanak Budapesten, mert ha kivonulnak innen a román bojárok, változás lesz, a proletárdiktatúra visszaáll újból. Az ügyészségi vádindítvány (51896/1919.á.ü.) 1919. november 17-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1919. december 29-én kelt végzésében a vádlottat (1919. november 14-től letartóztatásban) a Btk. 172. §-aiban meghatározott izgatás büntette miatti eljárást, a Bp. 323. §-a alapján megszüntette és szabadlábra helyezte. A felmerült költségeket a Bp. 482. §-ának 1. bek. értelmében az államkincstárt terhelte.
172.	Kgy.10041/1919.	Csöndes József (sz: 1876)	két rendbeli személyes szabadság megsértése	A vádlott 1919. június 25-én az ellenforradalmi puccsot követő napon, Kutnevszky György és Kutnevszky Györgyné lakosokat megfosztotta személyes szabadságuktól. A sértettek a Kristóf tér 6. számú ház utcai erkélyén álltak, akiket a vádlott az erkélyük elhagyására szólított, majd arra járó két ismeretlen vörös katonát felszólította, hogy lőjenek az erkélyre. Az ügyészségi vádindítvány (41052/1919.á.ü.) 1919. november 17-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 7-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. és 326. §-ai alapján a 96. és 97. §-ok alkalmazásával összbüntetésül 3 hónap fogházra (letöltött mivel 1919. szeptember 30-tól letartóztatásban volt), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
173.	B.10042/1919 (a névmutatókönyv szerint kommunista).	Petersen János	izgatás, személyes szabadság megsértése, lopás, bűnpártolás	A Vörös Újság 1919. november 24-iki számában üdvözletet küldtek a Vörös Őrségnek.	Az ügyirat csak ügyészségi vádindítványból (46235/1919.á.ü.) áll, amely 1919. november 21-én kelt. Az államügyész Szolnok Jenő volt.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
174.	B.Kgy.10082/ 1919 (csatolva Soproni Büntetőtörvényszék B.2317/1919.).	Jablonszky Max és társai: Pergovácz Károly (sz: 1893), Szabó József (sz: 1895), Szamuely László (sz: 1897), Jablonszky Max (sz: 1893, orosz), HolzMann Lipót (sz: 1888, osztrák), Sterk Béla (sz: 1889), Orbán János (sz: 1894), Szarvas István (sz: 1883), Borogyin Benjamin (sz: 1894, orosz), Sefcsuk Gregor (sz: 1889, orosz), Pálinkás István (sz: 1895)	gyilkosság és más bűncselekmények	1919. július 18-a és 19-e éjjelén Effinof Grigor és Juckelsohn Isay ukrán tisztek lábára követ erősítettek, majd élve a Dunába dobták, mert az nem csinált zajt. Pergovácz Károly 1919-ben a katonai élelmezési raktárnál volt szolgálatban, majd áprilisban önként belépett a Cserny-féle terrorcsapatba, részt vett a makói ellenforradalom leverésében, május 6-tól a Szovjetház (Hungária Szálló) őrségéhez, júniustól Kun Béla őrségéhez tartozott. Szabó József terrorista, majd Gödöllőn szolgált, innen az Országház őrségéhez került. Szamuely László Vörös Újságnál dolgozott Tibor testvére jóvoltából, majd 1919. március 21-től a Nyíregyházi 5. hadosztály politikai megbízottja, áprilisban a szovjet ház (Hungária Szálló) parancsnoka. Májustól a forradalmi kormányzótanács a népbiztosok személyes rendelkezésére rendelte ki, május 5-én Székesfehérvárra, majd a devecseri ellenforradalom leveréséhez küldték. Ekkor már álltak a devecseri templom ajtajában a bitófák. Holzmann Lipót a Szovjetház (Hungária Szálló) kapuőrségéhez tartozott, Sterk Béla vörös katona, Orbán János Kun Béla őrségéhez tartozott, Szarvas István a Szovjetház őrségéhez tartozott. Borogyin Benjamin 1919. április közepétől a nemzetközi zászlóaljban szolgált, később az ukrán misszió vonatának őre. Pálinkás István 1919. július 19-én vonaton őr. Az ügyészségi pótvádindítvány (ad.35767/1919.á.ü.) 1920. január 6-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt. A következő ügyészségi vádindítvány (27641/1919.á.ü.) 1920. február 5-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt. A következő ügyészségi vádindítvány (ad.35767/1919.k.ü.) 1921. március 4-én kelt, a kir. főügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1921. március 7-én kelt ítéletében Pergovácz Károlyt, Szabó Józsefet és Szamuely Lászlót a Btk. 278. és a Btk. 71. §-ai alapján a Btk. 96. és 99. §-ainak felhívásával halálra, Jablonszky Maxot a Btk. 278. §-a, a Btk. 72. §-ában felhívott 66. §-a és a Btk. 289. §-a alapján a Btk. 96. és 99. §-ainak felhívásával összbüntetésül 15 fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre, Holzmann Lipótot, Orbán Jánost és Szarvas Istvánt a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 8 hónap börtönre, mint fő-, és 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Borogyin Benjemint a Bn. 49. §. 2. bek., a Btk. 71. és a Btk. 341. §-a alapján 6 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Sefcsuk Gregort a Bn. 49. §. 2. bek., a Btk. 71. és 341. §-ai alapján 4 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Pálinkás Istvánt a Bn. 49. §. 2. bek., a Btk. 71. és 341. §-ai alapján 5 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ezen kívül Jablonszky Maxot, Holzmann Lipótót, Borogyin Benjamint és Sefcsik Gregort a Btk. 64. §-a alapján kiutasították az országból illetve eltiltotta őket a visszatéréstől is. Orbán János 2 hónap, 2 hetet, Szarvas István 4 hónap 1 hetet, Borogyin Benjamin 3 hónap 2 hetet, Sefcsuk Gregor 3 hónap 2 hetet már letöltött. Sterk Bélát a Btk. 288. §-ába ütköző gyilkosság vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette és az előzetes letartóztatását megszüntette. Jablonszky Max ellen Kapuváron, Solton, Dunapatajon és Kalocsán elkövetett a Btk. 278. §-ába ütköző 26 rendbeli gyilkosság bűntette miatt, Szamuely László ellen a Somogyi János és Krasovszky Gyula sérelmére elkövetett a Btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság bűntettére való felbujtás miatt az eljárást a Bp. 21. §-a alapján elkülönítette és a vonatkozó iratokat a Magyar Kúriától visszaérkezése után az államügyészséghez megküldte. A szökésben lévő Grehmann János (sz: 1895), Bozsinka Péter (kb. 28-30 éves), Zacharovits Iván (kb. 27-28 éves), Bienholz Mór (kb. 25-26 éves), Somogyi László (kb. 24 éves), Mikulán György (kb. 25-27 éves), Farkas János, Schvingula Béla (sz: 1891), Poór (Perlstein) Ernő (sz: 1895), Olényik Károly (sz: 1891) és Kazvinszky Gyula (sz: 1890) vádlottak ellen nyomozó levél kibocsátását rendelte el. A büntetőtörvényszék 1920. március 5-én kelt Kgy. 1385/1920. szám alatti ítéletében Langmár Ferencet a Btk. 288., 289. és 370. §. 1. bek. 373., 96. és 99. §-ai alapján 2 év börtönre, mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Pálinkás Istvánt a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 6 hónap börtönre, mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ebből már 7-7 hónapot letöltöttek. A büntetőtörvényszék 1921. április 23-án kelt Kgy. 1139/1921/2. számú ítéletben Pálinkás Istvánt a korábban megállapított szabadságvesztés büntetésének helyett a Btk. 96. és 99. és 104. §-ai alapján a Bp. 517. és 518. §-a szerint összbüntetésül az 1920. március 5-től számított 5 év 3 hónap fegyház büntetésre ítélte, ebből már 7 hónapot letöltött. A büntetőtörvényszék 1923. április 13-án kelt B.Kgy.10082/1919/43. számú ítéletében Svingula Bélát két rendbeli gyilkosság vádja alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alpján felmentette. Az 1940. június 3-án kelt B.V.10082/1919/61. számú végzés szerint Grehmann János, Bozsinka Péter, Zacharovits Iván, Bienholcz Mór, Somogyi László, Mikulán György és Poór Ernő kibocsátott nyomozólevelet visszavonta.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
175.	Kgy.10212/1919.	Babulka Adolf (sz: 1893)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott 1919. április 30-án önként belépett a Cserny-féle terrorcsapat Trefort utcai II. számú különítményébe. 1919. május 16-ig Budapesten illetve Gödöllőn teljesített szolgálatot. Céljuk az ellenforradalmárok megölése. Babulka szerint Gulyás János politikai megbízott azt hangoztatta: *aki belép e csapatba, annak le kell mondania szüleiről, családjáról, mert szükség esetén burzsujokat is gyilkolni kell.* Az ügyészségi vádindítvány (54766/1919.á.ü.) 1919. november 16-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 26-án kelt ítéletében a vádlottat a' Btk. 288. és 289. §-ai alapján 10 hónap börtönre (ebből 5 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
176.	B.Kgy.10213/1919.	Lieszkovszky Béla (sz: 1894)	rablás	A vádlott, mint vörösőr 1919. április végén Szentesen segédkezett a terroristáknak a polgári lakosságtól elvenni nagy mennyiségű háztartási eszközöket, ezüst evőeszközöket, ékszereket, fehérneműeket, ezeket a vádlott a vasúti állomáshoz kísérésében. Illetve ebből jutalmat kapott: 6 db ezüst villa, 6 db ezüst kávéskanál, 1 db ezüst merőkanál, 1 db öltöny, 1 db felöltő, 1 db látcső és 1 db katona mente. Az ügyészségi vádindítvány (39369/1919.á.ü.) 1919. november 24-én kelt, a főállamügyész Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 27-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 376. és 377. §-a alapján 1 év fogházra (ebből 6 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
177.	Kgy.10214/1919.	Varga László (31 éves)	gyilkosság kísérlete	A vádlott, mint vörösőr 1919. április 23-án délelőtt, a József-Műegyetem Bertalan utcai kapujánál teljesített szolgálatot, amikor Mannlicher fegyverével figyelmeztetés nélkül rálőtt a 19 éves ifj. Reischl Ferenc hallgatóra. A golyó a sértett mellén behatolt, átfúrta a tüdejét és a hátán jött ki, a sértett nem halt bele a sérülésébe. Az ügyészségi vádindítvány (35723/1919.á.ü.) 1919. november 25-én kelt, a főállamügyész Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 16-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 278. és 289. §-ok alapján a Btk. 66. §. alkalmazásával 10 év fegyházra (ebből 4 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
178.	B.Kgy.10215/1919.	Dónya Miklós (34 éves)	lopás	A vádlott (III. ker. Munkás- és Katonatanács bizottsági tagja és a III. ker. Lakáshivatal vezetője) 1919. május végén vagy június elején a III. kerületi Lakáshivatal helyiségéből a Magyar Államkincstár tulajdonát képező 2 db bőr karosszéket, 1 db bőrdíványt, 1 db plüss karosszéket és 2 db futó szőnyeget, 200 koronát meghaladó értékben tulajdonított el.	A büntetőtörvényszék 1920. január 16-án kelt ítéletében a vádlottat a Bn. 49. §. 1. bek. 1. tétele és a Btk. 341. §-a alapján 8 hónap börtönre (ebből 4 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 3 hónap hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
179.	Kgy.10216/1919.	Telek Etel (sz: 1892)	izgatás	A vádlott a proletárdiktatúra alatt a VI. ker. Király utca 82. számú bérház udvarán, nagyszámú lakók előtt, mint a háztartási alkalmazottak szakszervezetének bizalmija, a házicselédeket a munkaadóik ellen bujtogatta. Majd szidalmazta őket, hogy: *Miért húznak a burzsujokhoz?* Az ügyészségi vádindítvány (43852/1919.á.ü.) 1919. november 19-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 17-én kelt ítéletében a vádlottat (1919. október 21. óta volt letartóztatásban) a Bp. 326. §-ának 1. illetve 2. pontja alapján felmentette és a Bp. 158. §. 1. bek. alapján szabadlábra helyezte.
180.	B.Kgy.10217/1919.	Strém László (sz: 1891)	izgatás	A vádlott (vörös őr) egy meg nem határozott napon (kommunista diktatúra idején) kb. 5 ember előtt tett kijelentést: *Most a proletárok kezében van a hatalom, a burzsujokat mind ki kell pusztítani, mert egyenlőség van...* Az ügyészségi vádindítvány (37305/1919.á.ü.) 1919. november 24-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 27-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 10 hónap börtönre ítélte (ebből 7 hónap 7 napot már letöltött).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
181.	Kgy.10233/1919.	Scharfstein Géza (sz: 1892)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség, magánlaksértés, személyes szabadság megsértése	A vádlott 1919. április 1. és július vége között a Bandl Ferenc (1882-ben született, a leobeni kerületi bíróság letartóztatta, a körözésről az államrendőrség 1926-ban értesítette a bécsi követséget) főparancsnoksága alatt álló terror jellegű alakulat zászlóalj parancsnoka, leutazott az ellenforradalom leveréseként Dombóvár, Vác és Hartyán településekre. Illetve 1919. április 21-én Rákosszentmihályon két ismeretlen terroristával behatolt az Orsay birtokba (gróf Orsay Ede huszárkapitányt keresték), ahol az idős gr. Orsay Olivért törvényellenesen a Batthyány-palotába, majd a Markó utcai fogházba vitték. Az 1919. október 18-ai rendőri jelentés kiderül, hogy Bandl Ferenc a Ferenc József Laktanya parancsnoka volt. Réti Lajos tanúvallomásából kiderül, hogy három Bandl-féle laktanya működött: Böszörményi út, Márvány utca és Izabella utca. Az ügyészségi vádindítvány (30917/1919.á.ü.) 1919. november 24-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 12-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288., 289., 331. és 323. §. 1. bek. és a 326. §-ai alapján a Btk. 96. és 99. §-ai alkalmazásával összbüntetésül 5 év börtönre (ebből 4 hónap 2 hetet már letöltött), mint fő-, ezenfelül 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. 1921. május 4-én kelt 22341/1921. I.M.IV. számú igazságügyminiszteri levélben az elítéltet kegyelemre nem ajánlották. Az ügyben a bécsi magyar királyi követség 1926. június 10-én 16969/1926. szám alatt kelt átíratához csatolta Bandl Ferenc előéletére vonatkozó értesítőlapot, illetve nyomozólevelet bocsátott ki ellene. Bandl Ferencet a leobeni kerületi bíróság letartóztatta, majd a büntetőtörvényszék a kiadatását kérte (B.XIV.9623/1926.).
182.	Kgy.10235/1919.	Schütz Jakab (sz: 1882)	izgatás	A vádlott Sopronban, Füleken agitációs tevékenységet folytatott. 1919. június 24-én, a III. ker. Elöljáróság épületében a vörösőrök előtt azzal dicsekedett, hogy Szolnokon 46 embert akasztottak fel, így a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (50244/1919.á.ü.) 1919. november 18-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 28-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év börtönre ítélte (ebből 8 hónapot már letöltött).
183.	B.Kgy.10236/1919.	Guth József (sz: 1886), Schelnitz Béla (sz: 1898), Drávuc Károly (sz: 1890) és Nagy Ferenc (20 éves)	gyilkosságra való szövetkezés	A vádlottak, mint terroristák beléptek a Cserny-féle terrorcsapatba. Guth József részt vett a politikai foglyok előállításában és megkínzásában, illetve kirablásában. Schelnitz Béla, mint Lenin-fiú. Drávuc Károly a Batthyány-palotában, a Szovjetháznál (Hungária Szállónál) teljesített szolgálatot, az utóbbinál Kis Géza csoportparancsnoksága alatt, mint kapuőr. Az ügyészségi vádindítvány (30463/1919.á.ü.) 1919. november 24-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 26-án kelt ítéletében Guth Józsefet a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év börtönre (ebből 5 hónap 2 hetet már letöltött) és 3 év hivatalvesztésre, Schelnitz Bélát a Btk. 91. §-ának alkalmazásával 6 hónap börtönre (ebből 4 hónap 2 hetet már letöltött) és 3 év hivatalvesztésre, Drávuc Károlyt 8 hónap börtönre (5 hónap 3 hetet már letöltött) és 3 év hivatalvesztésre ítélte. Nagy Ferenc iratait, az eljárás felkutatása végett a budapesti katonai parancsnok ügyészének megküldték.
184.	B.Kgy.10237/1919.	Kis Mayer (32 éves)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott 1919. július 8. és július 31. között a Bandl-féle terror alakulat Babarczi Ferenc parancsnoksága alatt álló Márvány utcai csoport tagja. Az ügyészségi vádindítvány (54764/1919.á.ü.) 1919. november 24-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 26-án kelt ítéletében a vádlottat (1919. szeptember 1-től letartóztatva) a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette és szabadlábra helyezte.
185.	Kgy.10238/1919.	Bick Ábrahám Adolf (25 éves)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott 1919. május 3-án belépett a Cserny-féle terrorcsapatba. Először a Batthyány-palotában teljesített szolgálatot, majd Gödöllőre, május 10-én Losoncra vitték. Az ügyészségi vádindítvány (54765/1919.á.ü.) 1919. november 17-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 10-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 8 hónap börtönre (ebből 2 hónap 15 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
186.	B.Kgy.10303/1919 (csatolva: 7786/1919., 10431/1919., 2947/1925.).	Dögei Imre (23 éves), László (Lőwy) Jenő dr. (41 éves), Korvin (Klein) Ottó (sz: 1894), Gombos Ferenc (43 éves), Horváth Károly (27 éves), Mezei István (22 éves), Makai Ernő (31 éves), Kiss Lajos (sz: 1888), Benyovszky Károly (sz: 1886), Hikádé Aladár (31 éves), Somogyi Károly dr. (25 éves), Szirmay István dr. (25 éves), Trattner Árpád (27 éves), Pintér János (35 éves), Harsányi János (32 éves), Kammer Sándor (sz: 1898).	több rendbeli gyilkosság, személyes szabadság megsértése	Dögei Imre, mint Kun Béla népbiztos személyes testőrségének parancsnoka, 1919. április 23-án 2-3 óra között 4 terroristát (Markó utcai főreáliskola udvarán) rábírt, hogy végezze ki Dr. Stenczel János ügyvédet, Nikolényi Dezső rendőrfogalmazót és Várkonyi Bálint dömsödi malomtulajdonost. Dr. László Jenő (ellenmozgalom tagjai), mint az összes Forradalmi Törvényszékek politikai megbízottja, felbujtóként részt vett az említett személyek halálra ítélésében és kivégzésében. Illetve Szalkay Ferenc, Wizinger Győző, Sághy Tibor, Sághy László, Papp Zoltán és Móricz Lóránd személyes szabadságát megsértette, és a Sághy testvéreket bántalmazták is. Valamint 1919. április 17-én az utazni akaró Kalledey Artúrt elfogatatta és több ezüstneműjét lefoglalta. 1919. április 4-én báró Ullmann Adolf, Nagy János utca 25. számú lakásába behatolt, ahonnan több ingóságot eltulajdonított, stb. Korvin Ottó, mint a belügyi népbiztosság politikai osztályának vezetője, felbujtó volt Dr. Stenczel János, Nikolényi Dezső és Várkonyi Bálint meggyilkolásában. Gombos Ferenc, mint a Budapesti Forradalmi Törvényszék tagja, felbujtója volt az említett gyilkosságoknak. Illetve több ember személyes szabadságát megsértette. Horváth Károly, mint a Budapesti Forradalmi Törvényszék tagja, felbujtója volt a 3 gyilkosságnak, stb. Mezei István bűnsegéde volt a 3 gyilkosságnak, stb. Makai Ernő bűnsegéd két rendbeli gyilkosságnak, személyes szabadság megsértésében, stb. Kiss Lajos bűnsegéd két gyilkosságban, személyes szabadság megsértésében. Benyovszky Károly, mint a belügyi népbiztosság politikai nyomozó osztályának detektívje, bűnsegéd gyilkosság két rendbeli bűntettében, személyes szabadság megsértésében. Hikádé Aladár, mint a Budapesti Forradalmi Törvényszék fő vádbiztosa, bűnsegéd a gyilkosságok három rendbeli bűntettében, személyes szabadság megsértésében. Dr. Somogyi Károly, mint Láday István igazságügyihelyettes népbiztosnak titkára, bűnsegéd a gyilkosságok három rendbeli bűntettében. Dr. Szirmay István, mint a Budapesti Forradalmi Törvényszék vádbiztosa, bűnsegéd gyilkosságok három rendbeli bűntettében. Dr Trattner Árpád, mint a Budapesti Forradalmi Törvényszék vádbiztosa, tettestárs személyes szabadság megsértésében. Pintér János és Harsányi János tettestársak személyes szabadság megsértésében. A 16 személy elleni vádindítvány (54077/1919.á.ü.) 1919. november 26-án kelt. Lőwy, Trattner, Pintér, Harsányi és Gombos elleni vádindítvány (55063/1919.á.ü.) 1919. november 29-én kelt. Krammer Sándor elleni vádindítvány (30851/1920.k.ü.) 1920. április 7-én kelt.	A büntetőtörvényszék 1919. december 19-én kelt ítéletében Dögei Imrét a Btk. 278., 96. és 71. §-ai alapján összbüntetésül halálra, Dr. László Jenőt a Btk. 278., 323., 353., 331. és 96. és 71. §-ai alapján összbüntetésül halálra, Korvin Ottót a Btk. 278., 323., 96. és 71. §-ai alapján összbüntetésül halálra, Gombos Ferencet a Btk. 278., 323., 353., 96. és 71. §-ok alapján összbüntetésül halálra, Horváth Károlyt a Btk. 278., 323., 96. és 71. §-ok alapján összbüntetésül halálra, Mezei Istvánt a Btk. 278., 323., 289., 326., 96., 99., 66. és 72. §-ok alapján összbüntetésül 15 év fegyházra, mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre, Makay Ernőt a Btk. 278., 323., 289., 326., 96., 99., 66. és 72. §-ok alapján összbüntetésül 6 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre, Kiss Lajost a Btk. 278., 323., 289., 326., 96., 99., 66. és 72. §-ok alapján összbüntetésül 8 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre, Benyovszky Károlyt a Btk. 278., 289., 326., 96., 66. és 72. §-ok alapján összbüntetésül 6 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre, Hikádé Aladárt a Btk. 278., 323., 289., 326., 96., 99., 66. és 72. §-ok alapján összbüntetésül 8 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre, Dr. Somogyi Károlyt a Btk. 278., 289., 96., 99., 66. és 72. §-ok alapján összbüntetésül 15 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre, Dr. Szirmay Istvánt a Btk. 278., 289., 96., 99., 66. és 72. §-ok alapján összbüntetésül 15 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre, Dr. Trattner Árpádot a Btk. 323. §. 2. bek. 3. tétele és a 326. §. alapján 2 év börtönre, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre, Pintér Jánost a Btk. 323. §. 2. bek. 3. tétele, 353., 326., 354., 96. és 99. §-ok alapján összbüntetésül 3 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre, Harsányi Jánost a Btk. 323. §. 2. bek. 3. tétele, 353., 326., 354., 96. és 99. §-ok alapján összbüntetésül 3 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére, mint mellékbüntetésre, ítélte. Az előzetes letartóztatásból a törvényszék semmit sem vesz letöltöttnek. Dr. László Jenő a Kalledey Artúr sérelmére elkövetett magánlaksértés vádja alól a Bp. 326. 1. pontja alapján, Dr. László Jenő, Korvin Ottó, Gombos Ferenc, Horváth Károly, Mezei István, Makai Ernő, Kiss Lajos, Benyovszky Károly és Hikádé Aladár a Görgei József százados sérelmére elkövetett személyes szabadság megsértése vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján, Dr. Trattner Árpád Dr. Fischer Ernő ügyvéd sérelmére elkövetett zsarolás vádja alól a Bp. 326. §-ának 1. pontja alapján felmentette. Az 1919. december 27-én kelt B.IV.1815/1919/18. számú kúriai határozatában, a halálraítélteknek kegyelmet nem adott. Az 1920. április 14-én kelt büntetőtörvényszék B.Kgy.10303/1919/41. számú ítéletében Krammer Sándort, mint a Budapesti Forradalmi Törvényszék vádbiztosát, a Btk. 69. §. 1. pontja, a Btk. 278. §., 69. §. 1. pontja, a Btk. 323. §. utolsó bekezdése, a Btk. 70. §., a Btk. 350. és 353. §. 2. p., a Btk. 278. §., 323., 353., 96. és 71. §-a alapján összbüntetésül halálra ítélte. Az 1925. június 22-én kelt 19.B.7102/1925/3. számú ítélőtáblai végzés szerint, az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta, Benyovszky Károly ítéletét újrafelvételi kérelmében bejelentett alábbi bizonyítékok beszerzését rendelte el, és utasította a törvényszéket, hogy a Bp. 455. §. 2. és következő bekezdései szerint járjon el.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
186. folytatás					Az 1926. április 19-én kelt büntetőtörvényszék B.XIII.2947/1925/10. számú ítélete alapján Benyovszky Károly 10303/1919. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és a Btk. 278. §., a Btk. 69. §. 2. p., a Btk. 323. §. 2. bek. 3. és 5. tétele, a 2. bek. 4. tétele, a Btk. 69. §. 2. pontja alól a Bp. 326. §. 2. p. alapján felmentette. Az 1927. április 25-én kelt B.IV.8006/1926/13. számú ítélőtábla ítélete szerint az elsőfokú bíróság újrafelvételi ítéletének azon rendelkezéseit, amely szerint a törvényszék 10303/1919. számú alapítéletének azon rendelkezéseit, amely szerint elítéltet a Btk. 323. §. 1. esetben a 2. bek. 3. tétele és 5. esetben a 2. bek. 4. tétele, a Btk. 69. §. 2. pontja vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette, megváltoztatta és a bűnösség megállapítása tekintetében e részben az alapítéletet hatályába visszahelyezte. Az alapeljárásban hozott ítéletben a Btk. 323. §. 2. bek. 3. t., a Btk. 323. §. 2. bek. 4. tétele utolsó bek., a Btk. 72. §., 66. §., 96. és 99. §-ai alapján összbüntetésül 1 év 6 hónap börtönre, mint fő, és 3 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte, ezt azonban 1919. augusztus 19.–1924. július 4. között letöltötte. Az újrafelvételi ítéletnek a Btk. 278. §., a Btk. 69. §. 2. pontja szerinti vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette, helybenhagyta. Az 1928. március 13-án kelt B.III.3944/1927/18. számú kúriai végzés szerint, az elítélt és védője semmiségi panaszát visszautasította, a királyi főügyész semmiségi panaszát pedig elutasította.
187.	Kgy.10308/1919.	Gyenei Márton (50 éves)	izgatás	A vádlott 1919. áprilistól július végéig terjedő, meg nem nevezett napokon az Ernő utca 19. számú ház udvarán, a házban elhelyezett 20. sz. rendőrőrszobánál szolgálatot teljesítő őrszázad előtt, valamint az utcán összegyűlt tömeg előtt a kommunista eszméket és elveket hirdette, valamint a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (46803/1919.á.ü.) 1919. november 24-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 9-án kelt ítéletében a vádlottat (1919. október 25-től előzetes letartóztatásban) a Btk. 172. §. 2. bek. és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 96. és 99. §-ai alkalmazásával 8 év börtönre ítélte, az előzetes letartóztatással semmit sem vett letöltöttnek. A vádlott újrafelvételi kérés alapján elrendelt vizsgálat kiegészítése után az ügyészség által 103482/k.ü. 1920. szám alatt tett indítvány folytán a megtartott zárt tanácsülésben vizsgálat alá véve, a büntetőtörvényszék 1921. március 14-én B.Kgy.10308/1919/13. számon meghozta a következő végzést. A büntetőtörvényszék a Bp. 455. §-ának 4. bekezdése értelmében a nyilvános tárgyalást 1921. április 2-án tartotta meg. Az 1921. április 30-án kelt büntetőtörvényszék Kgy.10308/1919/16. számú ítéletében Gyenei Mártont a Btk. 172. §. 2. bek. és az 1912. évi 63. tc. 19. §. szerinti vád alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az 1922. március 28-án kelt kúria B.I.883/1922/25. számú ítéletében a kártalanítás iránti kérelmet elutasította.
188.	Kgy.10309/1919 (csatolva: R.40218/1943).	Rucska Sándor (38 éves)	izgatás, személyes szabadság megsértése	A vádlott a proletárdiktatúra alatt, meg nem határozott napon a Budapesti Tudományegyetem belgyógyászati és szemklinikáin, továbbá a gazdasági hivatalának munkásai által tartott gyűléseken a kommunizmust éltette, illetve a Vörös Hadseregbe való belépésre buzdított, így a polgári osztály elleni gyűlöletre és a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Lipták Nándor 1919. április végén tett kijelentésére: *Bár itt lennének már a románok, itt is olyan jó dolog lenne, mint Aradon.* Ezért egy detektívvel elfogattatta és 11 napig fogva tartották. Az ügyészségi vádindítvány (44495/1919.á.ü.) 1919. november 25-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 19-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Btk. 323. és 326. §-ai alapján a Btk. 96. és 98. §-a alkalmazásával összbüntetésül 1 év 6 hónap börtönre (ebből 2 hónap 20 napot már letöltött), továbbá 5 év hivatalvesztésre ítélte. Az 1943. május 4-én kelt R.II.40218/1943/4. számú törvényszéki végzés szerint Rucska Sándort a hátrányos jogkövetkezmények alól az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján mentesítette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
189.	Kgy.10365/1919.	Korim György (sz: 1886)	izgatás, zsarolás, magánlaksértés	A vádlott, mint az V. ker. Tátra utca 6. számú ház házbizalmija és a vörös őrség politikai nyomozója, 1919. április elejétől augusztus 1-ig az Országház épületében nagyszámú nyomozók előtt tett kijelentést: *hogyha tőlem függene az összes burzsujokat kivégezném.* Illetve 1919. április 8-án özv. Gruber Lajosné sz. Stern Teréz lakásába három ismeretlen társával, erőszakkal behatolt és három szobából két szobát a részére engedjen át, valamint a szoba- és a konyhafelszerelést korlátlanul használja. Az ügyészségi vádindítvány (26512/1919.á.ü.) 1919. november 26-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 16-án kelt ítéletében a vádlottat (1919. augusztus 10-től előzetes letartóztatásban) a Btk. 172. §-ába ütköző és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerint, valamint a Btk. 350. §-ba ütköző és a 353. §. 1. pontja szerinti vádja alól a Bp. 326. §. 1. és 2. pontja alapján felmentette, a Btk. 330. §-ba ütköző és a 331. §. 1. és 2. pontja szerinti vád alól a Bp. 323. §-a alapján megszüntette.
190.	Kgy.10366/1919.	Weisz Sándor (sz: 1893)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott (önként belépett) 1919. március végétől a Cserny-féle terrorcsapat tagja 1919. július végéig. Az ügyészségi vádindítvány (55338/1919.á.ü.) 1919. november 21-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 17-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 299. §-a alapján 8 hónap börtönre (ebből 3 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
191.	B.Kgy.10367/1919.	Varga Ferenc (27 éves)	öt rendbeli személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint a Vörös Őrség politikai nyomozója, a Tanácsköztársaság idején, meg nem határozható napokon, jogellenes túszként, kb. 8 órán át letartóztatta József Ferenc főherceget, Lánczy Leót, gróf Dessewffy Aurélt és még két ismeretlen személyt. Az ügyészségi vádindítvány (46603/1919.á.ü.) 1919. november 26-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 16-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. 1. bek. és a 96., 97. és 326. §-ok alapján összbüntetésül 1 év fogházra (ebből 4 hónap 14 napot már letöltött), mint fő-, és 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
192.	Kgy.10368/1919.	Szilágyi Lajos (56 éves)	rablás	A vádlott, a Tanácsköztársaság szocializáló bizottságának kutatója, a kommunizmus alatt, a gróf Wenkheim és gróf Bánffy György palotáiban, a ház lakóitól és ellenük alkalmazott erőszakkal és fenyegetéssel, vörös őrök segítségével, ruha és fehérneműeket, arany és ezüst tárgyakat a Tanácsköztársaság céljára tulajdonított el. Az ügyészségi vádindítvány (48701/1919.á.ü.) 1919. november 26-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 26-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 353., 354., 96. és 99. §-a alapján a Btk. 92. §-ának alkalmazásával 4 év börtönre (ebből 4 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
193.	B.Kgy.10369/1919.	Szabó József (38 éves)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott 1919. április 27. és május 1. között a Cserny-féle terrorcsapat (amely veszélyesnek nyilvánított személyek megölésére szerveződött), Trefort utcai különítményének a tagja volt, ahova önként lépett be. Az ügyészségi vádindítvány (55337/1919.á.ü.) 1919. november 25-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 3-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-a alapján 6 hónap börtönre (ebből 3 hónap 15 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
194.	Kgy.10370/1919.	Roszbohr Ernő (19 éves)	bűnpártolás	A vádlott 1919. augusztusában, több rendbeli gyilkossággal vádolt Csomor Gábor terroristát és annak Gyula családnevű terrorista társát, özv. Csomor Gáborné lakásán rejtegetett, 15 db kézigránátot és 1 db karabélyt annak udvarán elásta. Az ügyészségi vádindítvány (32696/1919.á.ü.) 1919. november 26-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 9-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 374., 377., 57. §-a alapján a Btk. 90. §. alkalmazásával 1 év fogházra (ebből 5 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
195.	Kgy.10372/1919.	Svarba Pál (sz: 1895)	izgatás, zsarolás	A vádlott 1919. márciustól július végéig, Farkas Kálmán Lehel utca 8. szám alatt lévő vasszerkezeti gyárában kommunista nyomtatványokat terjesztett illetve a munkások előtt hirdetett, ezzel a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott. Illetve a diktatúra kikiáltása előtti napon Farkas Kálmán tulajdonos kivett a bankból 30000 koronát (a béreket kifizette), ebből 10000 koronát megtartott, a vádlott ekkor a tulajdonost, szóbelileg feljelentette a VI. ker. Munkás és Katonatanácsnál, akik terrorban tartották a tulajdonost, mondván, hogy a gyár már nem az Ő tulajdona. Az ügyészségi vádindítvány (37926/1919.á.ü.) 1919. november 25-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 12-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 353., 354. és 72. §-a alapján 10 hónap börtönre (ebből 7 hónapot és 3 hetet már letöltött), mint fő-, ezenfelül 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
196.	Kgy.10433/1919.	Sági Károly (sz: 1899), Karpel János (sz: 1894)	gyilkosság, rablás	Sági Károly 1919. május 4-én Szamuely Tibor által ellenforradalmi mozgalomba való részvétel miatt halálra ítélt 14 egyén (ismeretlen személy) egyikét, két társával megölt. 1919. májusában egy 27-28 év körüli ismeretlen szolnoki (ellenforradalmár) lakost ölt meg. 1919. június 24-én vagy 25-én, Kalocsán, Szamuely Tibor által halálra ítélt 20 személy egyikét (ismeretlen ellenforradalmár) megölte. Illetve társaival 1919. júliusában, báró Berg röjtöki birtokán több ládába megtöltő ezüstöt, ruhaneműt és élelmiszereket tulajdonított el. Karpel János (Cserny-féle terrorcsapat tagja)1919. áprilisában, Hajdúszoboszlón 3 gyilkosság bűnrészese, majd 1919. május 4-én Szolnokon 14 gyilkosság bűnrészese, valamint részt vett a röjtöki birtok kirablásában. Az ügyészségi vádindítvány (55339/1919.á.ü.) 1919. november 20-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 6-án kelt ítéletében Sági Károlyt a Btk. 278., 348., a Bn. 32. §. 1. bek., a Btk. 99. §-ai alapján összbüntetésül 12 év fegyházra (ebből 5 hónapot már letöltött), mint fő-, ezenfelül a Btk. 289. §. és 354. §-ai alapján 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ellenben a Btk. 278. §-ába ütköző 13 gyilkosságban, mint a Btk. 69. §. 2. pontja szerint bűnsegéd ellen emelt vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az 1923. április 20-án kelt büntetőtörvényszéki B.XV.10433/1919/26. számú ítéletében Karpel Jánost (1922. március 31-től van letartóztatásban, illetve vizsgálati fogságban) a Btk. 278., 289., 344. és 354. §-ai alapján, a Btk. 66-72., 96-99. §-ai alkalmazásával 15 év fegyházra (ebből már 1 évet letöltött), mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Karpel János elleni bűnügyét az ítélőtábla 1923. december 18-án kelt 19.B.7438/1923/29. számú ítéletében, a törvényszék ítéletének főbüntetését megváltoztatta, a fegyházbüntetést 12 évre leszállította, a mellékbüntetést nem változtatta meg.
197.	B.V.10446/1919.	Szabados Árpádné sz. Gárdos Frida (24 éves), Nagy Adorján (31 éves), Nagy Adorjánné sz. Szabados Piroska (26 éves)	magánlaksértés	Szabados Árpádné, mint munkásbiztosítási pénztáros, Nagy Adorján, mint a Nemzeti Színház tagja, Nagy Adorjánné, mint a Madách Színház tagja, jogtalanul behatoltak Ray Rezső bezárt lakásába. Onnan fehérneműeket, élelmiszert, ezüst evőeszközöket, stb. eltulajdonítottak.	A büntetőtörvényszék 1920. március 4-én kelt ítéletében a vádlottakat a Btk. 330. §-ába ütköző és minősülő magánlaksértés, a Btk. 96. §. szerint anyagi halmazatban álló és a Btk. 333. §-ába ütköző és a Bn. 48. §-a szerint minősülő folytatólagos elkövetett lopás büntette miatt, az ellenük emelt vád alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette, és Szabados Árpádnét szabadlábra helyezte. A többiek szabadlábon voltak.
198.	Kgy.10480/1919.	Balogh Lajos (30 éves)	izgatás	A vádlott (vörös lovasőr) a kommunizmus, idején, meg nem határozható időben, a Székesfővárosi Államrendőrség lovasosztályának Üllői út 82. szám alatti laktanyájában a rendőrlegénység előtt a polgári osztály elleni gyűlöletre és a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. A vádlottat 1919. augusztus 21-én az államrendőrség lovasosztályának parancsnoka átadta a IX. kerületi királyi román katonai térparancsnokságnak. Az ügyészségi vádindítvány (46080/1919.á.ü.) 1919. november 28-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A vádlottat (1919. augusztus 23-tól letartóztatva) a Szerb utcai fogház 1920. április 7-ei értesítése szerint (133/1920) 1919. október 8-án tévedésből szabadlábra helyezte. A vádlott ellen 1920. május 3-án elfogató parancsot adtak ki.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
199.	Kgy.10481/1919 (csatolva: R.40760/1941).	Szatmáry Lajos (sz: 1888)	izgatás	A vádlott, mint a Royal Étterem főbizalmija és üzemtanácsi elnök, a kommunizmus ideje alatt a Royal Orfeumban a következő kijelentést tette: *Bálint igazgató vérszopó kiuzsorázta a munkásokat, most már nem ismerünk igazgatót, magántulajdon nincs, minden közös és a mienk.* Illetve több személyt a Vörös Hadseregbe való belépésre kényszerített. Az ügyészségi vádindítvány (54999/1919.á.ü.) 1919. november 27-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 13-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 3 év börtönre ítélte (ebből 4 hónap 15 napot már letöltött). A büntetőtörvényszék 1942. január 10-én kelt R.III.40760/1941/11. számú végzése szerint Szatmáry Lajost a hátrányos jogkövetkezmények alól az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján mentesítette.
200.	B.Kgy.10527/1919.	Huber Gyula (32 éves)	gyilkosságra való szövetkezés	A vádlott önként belépett a Bertók és Gulyás vezetése alatt a Trefort utcai Hunyady-palotában megszervezett terrorcsapatba. 1919. május 8-án vagy 9-én ismeretlen terrorista társával 10 ismeretlen katonatisztet elfogott és a Batthyány-palotába kísért. Az ügyészségi vádindítvány (55963/1919.á.ü.) 1919. november 28-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 3-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288., 289., 323. §. 1. és 3. bek., a 326. §-ok alapján a Btk. 96. és 98. §-ai felhívásával összbüntetésül 1 év 6 hónap börtönre (ebből 4 hónap 7 napot már letöltött), továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
201.	Kgy.10528/1919.	Dezsőfy Vendel (47 éves)	izgatás	A vádlott (posta és távirdai altiszt) a kommunizmus idején, meg nem határozható időben, a Keleti Pályaudvaron lévő 741. sz. Postahivatal alkalmazottai előtt a polgári osztály elleni gyűlöletre, a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Kijelentette: *a kommunizmus jó, szegény embernek való az, ez kell nekünk.* Az ügyészségi vádindítvány (50440/1919.á.ü.) 1919. november 27-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 20-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 6 hónap börtönre ítélte (ebből 5 hónap 3 hetet már letöltött).
202.	Kgy.10566/1919.	Bognár Endre (40 éves), a szökésben lévő Göndör Ferenc (33 éves), a szökésben lévő Jancsó Károly (44 éves), a szökésben lévő Perl Ignác (személyi adatai ismeretlenek)	rablás	A vádlottak (közülük Bognár Endre kiadóhivatali tisztviselő) 1919. március 25-én, az azóta meghalt Szamuely Zoltánnal és még három ismeretlen személlyel megjelentek a Budapesti Hírlap épületében. A hírlapkiadót képviselő Bőhm Alajos igazgató, valamint a lapkiadó személyzete ellen alkalmazott erőszakos fenyegetéssel eltulajdonították az Rt. tulajdonát képező készpénzt, papír és anyag készletet, nyomdai gépeket és felszerelést, bútorokat és ingóságokat, kb. 8 millió korona értékben. Az ügyészségi vádindítvány (49095/1919.á.ü.) 1919. november 26-án kelt, a főállamügyész-helyettes Nagy Béla volt. Göndör, Jancsó és Perl ellen az ügyészség elfogató parancsot adott ki.	A büntetőtörvényszék 1920. január 17-én kelt ítéletében Bognár Endrét a Btk. 348. és 354. §-ai alapján a Btk. 92. §-ának alkalmazásával 8 hónap börtönre (ebből 3 hónapot már letöltött), mint fő, ezenfelül 3 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
203.	Kgy.10595/1919.	Baracs József (45 éves), Pogány Kálmán (38 éves)	lopás, izgatás	Baracs József a Vörös Hadsereg zászlóalj parancsnoka, Pogány Kálmán a Vörös Hadsereg ezredparancsnoka volt (Szépművészeti Múzeum igazgatója). Baracs József 1919. július 3-án, a csehek előtt kiürített Kassán, a dohánygyárból – tehát a magyar kincstár birtokából – 4 vagon értékű leveles dohányt (4000 korona értékű), amit ismeretlen fegyveres vörös katonákkal vittek el. Pogány Kálmán pedig Baracs Józsefet kérte fel az említett bűncselekmény elkövetésére. Baracs József 1919. májusában az általa összehívott (Krisztina krt. 83.) lakók értekezletén a következő kifejezést tette: *hogy nem kellene a szovjet kormánynak olyan kesztyűs kézzel bánni az ellenforradalmárokkal, vagy burzsujokkal, mert azért nem tudnak megerősödni, ha a kormány szigorú rendszabályokhoz nyúlna és az összes burzsujokat mind legyilkoltatná, akkor a proletárdiktatúra úgy megerősödne, hogy azt a világon többé leverni nem lehetne.* Az ügyészségi vádindítvány (37953/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 1-én kelt ítéletében Baracs Józsefet az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év 6 hónap börtönre ítélte (ebből 6 hónapot már letöltött). Ellenben Baracs Józsefet 1920. március 1-én letartóztatott Pogány Kálmánt az ellenük a Btkv. 344. §-ba ütköző rablás büntette miatt emelt vád alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette.
204.	Kgy.10596/1919.	Verő Izsó (35 éves), Kántor Lajos (34 éves)	zsarolás	Verő Izsó és Kántor Lajos, mint a Vilmos császár út 22. számú ház házbizalmijai 1919. június 16-án fegyveres vörös őrökkel megzsarolták dr. Breyer Samut. Az ügyészségi vádindítvány (54897/1919.á.ü.) 1919. december 2-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt. Az ügyészség Péter Katalin ellen nyomozólevél kibocsátását kérte.	A büntetőtörvényszék 1920. január 13-án kelt ítéletében Verő Izsót és Kántor Lajost a Btk. 350. §-a alapján 4-4 hónap fogházra, mint főbüntetésre ítélte (ebből 2 hónapot már letöltöttek).
205.	Kgy.10597/1919.	Dóczi István (23 éves)	magánlaksértés, izgatás, zsarolás	A vádlott, mint termelő biztos, a Tanácsköztársaság idején, meg nem határozható napon, a Fentős és Barna Kékfestő Gyár X. kerületi Román utca 6. szám alatti üzlet helyiségébe erőszakosan behatolt. Valamint két ízben a Magyarországi Vegyészeti Munkások Szakszervezetének Damjanich utca 12. szám alatti helyiségében tartott gyűlésén a polgári osztály (*Más világ lesz, eddig a gyárosok kiszipolyozták a munkásokat, most azonban ők lesznek az urak.*), papi osztály ellen gyűlöletre illetve a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Illetve erőszakkal hozzájutott a Fentős és Barna cég pénztárkulcsához, így ezt a cégek több ezer koronával megkárosította. Konkoly Károlyt és Drozsnyák Károlyt arra kényszerítette, hogy lépjenek be a Vörös Hadseregbe (két hónapig). Az ügyészségi vádindítvány (42364/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 27-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év 6 hónap börtönre ítélte (ebből 6 hónap 20 napot már letöltött). Ellenben a Btk. 350. §., és a Btk. 353. §. 1. pontja szerinti zsarolás vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
206.	Kgy.10651/1919.	Szabó József (sz: 1892)	gyilkosság	A vádlott, 1919. márciustól a 82. sz. Vörös Őrség tagja, majd április 20-tól a Cserny-féle terrorcsapatba lépett be önként, április 26-ig a Batthyány-palotában volt kapuőr, április végén Ceglédre ment, ott egy ismeretlen vörös katonát két társával közösen megölt. Az irathoz csatolták Szamuely Tibor parancsára, a Kalocsán 1919. június 24-én és 25-én felakasztottak és főbelőttek 20 fő névsorát: 1. Császár István tb. szolgabíró, 32 éves. 2. Mészáros István tanár, 30 éves. 3. Szabadi István napszámos, 37 éves. 4. Bernáth Ferenc földműves, 32 éves. 5. Kálmán József fakereskedő, 40 éves. 6. Rigó Ferenc kőműves, 19 éves. 7. Kővágó Sándor földműves, 28 éves. 8. Gallina Zoltán uradalmi intéző, 37 éves. 9. Kovács Gergely napszámos, 50 éves. 10. Berta János (Kutu) 44 éves. 11. Musza József cipész, 43 éves. 12. Varajti József földműves, 17 éves. 13. Horváth Lajos joghallgató, 21 éves. 14. Csiszár János tanító, 20 éves. 15. Romsics János földműves, 40 éves. 16. Vargacz Gergely kisbirtokos, 43 éves. 17. Horváth Gyula zenész, 30 éves. 18. Lesnik István borbély, 26 éves. 19. Berta Antal béres, 20 éves. 20. Ribári József földműves, 34 éves. Az ügyészségi vádindítvány (57604/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 12-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 279. és 289. §-ai alapján 12 év fegyházra (ebből 4 hónap 2 hetet már letöltött), mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
207.	B.Kgy.10652/1919 (csatolva: R.41322/1942.).	Tóth Sándor (sz: 1896)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott 1919. május 6. és 1919. július 24. között belépett a Cserny-féle terrorcsapatba, részint a Batthyány-palotában, Gödöllőn, és az Országháznál teljesített szolgálatot. Az ügyészségi vádindítvány (57605/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 10-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 8 hónap börtönre, mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az igazságügy-miniszter 1921. március 22-én 14723/1921. I.M.IV. sz. alatt kelt leirata alapján Tóth Sándort kegyelemre ajánlhatónak nem találta. Az 1942. december 1-én kelt büntetőtörvényszéki R.41322/1942/4. számú végzése alapján Tóth Sándort a hátrányos jogkövetkezmények alól az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján mentesítette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
208.	Kgy.10653/1919 (csatolva: Veszprémi Kir. Jb. B.52/1917/4.).	Oswald József (sz: 1897)	gyilkosság, rablás	A vádlott még Veszprémben 1916. július 30-án megütötte Varga Ferencnét, akin 14 nap alatt gyógyulandó testi sértést ejtett. Ezért őt az 1917. január 23-án kelt ítéletben a Btk. 302. §-a alapján 8 napi fogházra, mint fő-, továbbá 10 korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Enyhítő körülmény volt, hogy a sértett bántalmazta a vádlott édesanyját. A Veszprémi Királyi Törvényszék 1917. február 28-án kelt Bf.204/6/1917. sz. ítélete alapján a Veszprémi Járásbíróság ítéletének nem fellebbezett részét a Bp. 387. §-ának 1. bek., (Bp. 555. §-a) értelmében nem érinti, fellebbezett részét pedig a Bp. 554. §-ának 2. bek. alapján helyben hagyta. A vádlott 1919. júniusában az albertfalvai posztógyár birtokából, több ismeretlen terroristával 36 vagon nyers gyapjút tulajdonított el. 1919. június 24-én Kiskunszálláson ismeretlen terroristával 2 vagon szarvasmarhát, 2 vagon sertést, 3 vagon baromfit, 1 vagon zsírt tulajdonított el. 1919. május 4-én Szamuely Tibor általi 14 szolnoki meggyilkolása idején vonatőrként teljesített szolgálatot. Az ügyészségi vádindítvány (31042/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 28-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 278., 289., 348. és 354. §-ai alapján a Btk. 66., 72, 96. és 99. §-ainak a felhívásával összbüntetésül 12 év fegyházra (ebből 5 hónap és 7 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
209.	Kgy.10654/1919.	Vogel Márton (sz: 1889)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott, aki önként belépett (1919. április 30-án) a Cseny-féle terrorcsapatba és annak tagja maradt 1919. június 17-ig. Először a Batthyány-palotában, majd a Szovjetházban (Hungária Szálló) teljesített szolgálatot. Az ügyészségi vádindítvány (41933/1919.á.ü.) 1919. november 25-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 13-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 8 hónap börtönre (ebből 3 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az elítéltet az 1921. március 11-én kelt 13252/1921/I.M./IV. szám és az 1921. március 16-án kelt 13247/1921/I.M./IV. szám alatt hozott igazságügy-miniszteri leiratban kegyelemre nem ajánlották.
210.	B.Kgy.10655/1919.	Menache, Jacques (sz: 1892)	izgatás, személyes szabadság megsértése, magánlaksértés	A vádlott, mint politikai nyomozó, 1919. június 24-én, az Arady u. 59. számú ház udvarán több ember előtt kijelentette, jól tették a vörös katonák, hogy Imrey századost megölték. Illetve 1919. június 29-én az Arady utca 59. számú házban, hat vörös katonával jogtalanul behatolt Gálfalvy Mariska és Magyar Mannheim Gusztáv lakásába, mint ellenforradalmárokhoz. Politikai nyomozótársával Gálfalvy Mariskát, Lajos Ferencet, Zimmermann Lőrincet letartóztatta, valamint 1919. június 24-én Gálfalvy Mariskát beszélgetés közben revolverével, gyilkossággal fenyegette meg. Az ügyészségi vádindítvány (43827/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 23-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. 1. és 3. bek. a Btk. 96., 97. és 326. §-ai alapján összbüntetésül 2 év fogházra (ebből 8 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ellenben a Btkv. 172. §. 2. bek., az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Btkv. 330. §, a 331. §. 2. és 3. pontja szerint, a Btkv. 69. §. 1. pontja, a Btkv. 330. §-a, a Btkv. 331. §. 3. pontja, a Btkv. 41. §-ai vádja alól a Bp. 326. §. 1. és 2., 3. pontja alapján felmentette. Az elítéltet az 1921. március 19-én kelt 14441/1921. I.M./IV. számú igazságügy-miniszteri leirat alapján kegyelemre nem ajánlották.
211.	B.Kgy.10656/1919.	Wágner Benedek (sz: 1891)	izgatás	A vádlott, mint vörösőr a kommunizmus alatt, Nagytétényben a Szelmann-féle nagyvendéglőben, két alkalommal több száz fő előtti népgyűlésen a polgári osztály és a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (53749/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 21-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év börtönre ítélte (ebből 4 hónap 15 napot már letöltött). Ellenben a Btk. 323. §-a első és utolsó bekezdése szerinti személyes szabadság megsértése vádja alól a Bp. 323. §-a alapján megszüntette. A főügyészség 1920. október 14-én kelt 10534/1920. számú leiratában a kegyelmi kérelemnek helyt nem adott.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
212.	B.Kgy.10657/1919.	Pollák József (sz: 1900)	gyilkosság elkövetésére irányuló szövetség, személyes szabadság megsértése	A vádlott, aki 1919. április 23-án belépett a Cserny-féle terrorcsapatba, először a Batthyány-palotában, majd Gödöllőn, végül a diktatúra bukásáig egy kerékpár osztagnál teljesített szolgálatot. Újkígyóson a vasútállomáson három Wenkheim grófot (nagyapa, apa és fiú) elfogta (Münnich volt a politikai megbízó), 1919. április 26-án Békéscsabára beszállította. Valamint Szolnokon, 1919. április 29-én egy másik terrorcsapat által elfogott főhadnagyot és két kisgazdát egy napon át fegyveres őrizet alatt tartotta. Végül 1919. május 3-án, Monoron 12 ismeretlen személyt sanyargatott terrorista társaival. Az ügyészségi vádindítvány (30919/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 3-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai, a 323. §-ának 1. és utolsó bek., 326. és 98. §-ai alapján összbüntetésül 3 év börtönre (ebből 5 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ellenben a Btk. 323. §-ának 1. bek. három rendbeli személyes szabadság megsértése vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az elítéltett az 1921. április 23-án kelt 21036/1921.I.M./IV. számú igazságügy-miniszteri leirat alapján kegyelemre nem ajánlották. Az 1922. január 20-án kelt 2466/1922.I.M./IV. számú igazságügy-miniszteri leirat alapján kegyelemben nem részesült.
213.	B.Kgy.10658/1919.	Lukács Tibor (27 éves)	izgatás	A vádlott a kommunizmus alatt, meg nem határozható napon, a Budai Katonai Főreáliskolában, mint kirendelt civil oktató a tanári kar és a növendékek előtt a kommunizmust dicsőítette, a polgári osztály és a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (54056/1919.á.ü.) 1919. december 1-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 6-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Btk. 96. és 99. §-ai alapján 3 év börtönre ítélte (ebből 4 hónapot már letöltött).
214.	Kgy.10659/1919.	Mayer Károly (1892)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott 1919. május 7-én belépett a Cserny-féle terrorcsapatnak Gödöllőre kivezényelt egyik századába, ahol 1919. június 10-ig teljesített szolgálatot. Az ügyészségi vádindítvány (57606/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 13-án kelt végzésében a vádlott (1919. szeptember 18-tól letartóztatva) ellen a Btk. 288. §-aiban meghatározott bűnvádi eljárást a Bp. 323. §-a alapján megszüntette és szabadlábra helyezte.
215.	Kgy.10660/1919.	Szirányi Imre (sz: 1894)	gyilkosság elkövetésére irányuló szövetség	A vádlott 1919. április 26-án belépett a Cserny-féle terrorcsapatnak a Trefort utcai Bertók József-féle különítményébe, így Budapesten, majd 1919. június 9-ig Gödöllőn teljesített szolgálatot. Az ügyészségi vádindítvány (57603/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 23-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ok alkalmazásával 1 év 6 hónap börtönre (ebből 4 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A büntetőtörvényszék 1920. [?] kelt Kgy.10660/1919/7. számú végzése alapján az újrafelvételi indítványt a Bp. 454. §. alapján minden vizsgálat és tárgyalás nélkül visszautasította. 1929. december 10-én a BSZKRT állandó fegyelmi vizsgálóbiztosa a büntetőtörvényszék elnökéhez fordult, hogy küldje el Szirányi Imre ellen hozott jogerős ítéletének egy hivatalos kiadmányát. Ugyanis Szirányi Imre lakatos ellen, szolgálati főnöke fegyelmi eljárást rendelt el.
216	Kgy.10739/1919.	Juhász János (sz: 1879), Rubin Arnold (40 éves, osztrák állampolgár), Rubin Arnoldné sz. Grünfeld Irén (28 éves)	izgatás	Juhász János a Ráday utca 41. számú házban a kommunizmus idején, 50-60 lakó előtt mondta: *a kommunizmus mellett ki kell tartani,* illetve: *óvakodjanak a ház lakói az ellenforradalmi tetszés nyilatkozatoktól, ha az még előfordul az illetőktől az élelmiszerjegyek el lesznek vonva, vörös őröket hozat és még lógni fognak.*	A büntetőtörvényszék 1920. február 26-án kelt ítéletében Juhász Jánost az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 91. §. alkalmazásával 7 havi börtönre (ebből már 5 hónapot letöltött) ítélte. Rubin Arnoldot (mint házbizalmi) az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 91. §. alkalmazásával 6 havi börtönre (ebből 5 hónapot már letöltött) ítélte. Ellenben Rubin Arnoldnét a Btk. 172. §. 2. bek, és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerinti izgatás vádja alól a Bp. 326. §-a 2. pontja alapján felmentette, és őt a Bp. 158. §. 1. bek. alapján szabadlábra helyezte (1919. szeptember 17-től volt letartóztatva).

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
217.	B.Kgy.10740/1919.	Hauk Ferenc (sz: 1892)	izgatás	A vádlott (vörös őr) a kommunizmus alatt, meg nem határozható napon kijelentette, *hogy a tisztekre nincs szükség, azokat el kell távolítani...* Majd 1919. augusztus első felében katona társai előtt kijelentette: *a szerbek, a románok, a csehek összefognak veszni és még a vörösöknek fognak könyörögni*, ezzel a polgári osztály és a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (54955/1919.á.ü.) 1919. december 4-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A Magyar Honvédelmi Hadosztálybíróság, mint ítélőbíróság 1919. november 22-én kelt Hb.637/1919. számú ítéletében kimondta, hogy az ügyben illetéktelen, azt átutalta a polgári büntetőbírósághoz. A büntetőtörvényszék 1920. március 5-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 172. §. 2. bek., és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerinti izgatás vádja alól a Bp. 326. §-ának 1. és 2. pontja alapján felmentette. A vádlott 1919. augusztus 26-tól volt letartóztatva.
218.	Kgy.10741/1919 (csatolva: R.40559/1943.).	Gulyás Béla (sz: 1888)	izgatás	A vádlott, aki 1918. októbere óta munkás főbizalmi, aki a kommunizmus alatt a Közvágóhidak munkásai előtt állandóan kommunista eszméket terjesztett, a munkástanács tagjait a vezetőség elleni állásfoglalásra biztatta, vagyis az összmunkásságot a tisztviselők ellen lázította. Az ügyészségi vádindítvány (56296/1919.á.ü.) 1919. december 4-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 21-én kelt ítéletében Gulyás Bélát az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 2 év börtönre ítélte (ebből 5 hónapot már letöltött). Az elítéltet 1921. március 1-én a 10711/1921.I.M./IV. számú igazságügy-miniszteri leiratában kegyelemre nem ajánlották. Gulyás Bélát a büntetőtörvényszék 1943. augusztus 28-án kelt R.II.40559/1943. sz. végzése alapján, az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján mentesítette minden hátrányos jogkövetkezmények alól.
219.	B.Kgy.10742/ 1919.	Berkovitz Fülöp (sz: 1892)	izgatás	A vádlott, korábban a Pesti Hírlap, politikai napilap kiadóhivatali tisztviselője, 1919. május 17-től Szellemi Termékek Országos Tanácsának tagja, a kommunizmust dicsőítette, a diktatúra bukása után kijelentette: *a kommunizmus most megbukott ugyan, de a munkások azért fel fogják ébreszteni.* Az ügyészségi vádindítvány (46912/1919.á.ü.) 1919. december 5-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 17-én kelt ítéletében a vádlottat (1919. augusztus 13-tól előzetes letartóztatásban) az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján, a Btk. 91. §-ának alkalmazásával 7 hónap börtönre ítélte.
220.	Kgy.10743/1919.	Müller István (33 éves)	izgatás	A vádlott, mint a vörösőrség II. dandár II. zászlóaljának politikai megbízottja, 1919. március 28. és 1919. április 27. között meg nem nevezhető napon, a III. kerületi Hunor utcai iskolában a legénysége előtt kijelentette: *aki nem fog a diktatúra mellett kitartani, legyilkoltatom még a családját is....* Az ügyészségi vádindítvány (49105/1919.á.ü.) 1919. december 5-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 31-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év 6 hónap börtönre ítélte (ebből 4 hónapot már letöltött). 1921. március 31-én kelt 10731/1921. I.M./IV. számú igazságügy-miniszteri leiratban az elítélt hátralevő büntetését a Kormányzó elengedte.
221.	Kgy.10745/1919.	Szabó Mihály (sz: 1885)	izgatás	A vádlott, a kommunista pártitkárság agitátora, Budapesten, Debrecenben, Keszthelyen, Nógrádverőcén, Nagykőrösön és e városok környékén tartott népgyűlésen a kommunizmust dicsőítette. Az ügyészségi vádindítvány (31766/1919.á.ü.) 1919. december 5-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 12-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 172. §. 2. bek., és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerinti izgatás vádja alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette. A vádlott 1919. augusztus 30-tól volt letartóztatva.
222.	B.Kgy.10798/1919.	Gallovich Károly (sz: 1875)	izgatás	A vádlottnak több kommunizmust dicsőítő írása jelent meg a Spartacus (1919. január 25-től) című hetilapban. Az ügyészségi vádindítvány (19036/1920.á.ü.) 1920. március 5-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 20-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 96, 99. §-ai, az 1914. évi XIV. tc. 33. és 35. §-ának felhívásával az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján összbüntetésül 4 év börtönre ítélte (ebből 4 hónap 10 napot már letöltött). A vádlottat a Btk. 172. §-ának 2. bek. ütköző, az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerinti három rendbeli izgatás vádja alól a Bp. 326. §-ának 1. pontja alapján felmentette, az 1922. január 30-án kelt 3929/1922.I.M.IV. számú igazságügy-miniszteri leirat alapján kegyelemben nem részesítette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
223.	B.Kgy.10922/ 1919 (csatolva: R.41273/1943.).	Bartalos István (25 éves), Csonka László (sz: 1896), Sulyok István (21 éves)	gyilkosság, rablás	Bartalos István (1919. április 28-án belépett a 32. sz. vörös gyalogezredbe, majd csatlakozott a terroristákhoz. Őt a Trefort utcai Hunyady-palotába, majd a Batthyány-palotába osztották be), mint Luy Bélának és Csonka Lászlónak a tettestársa, akik 1919. május 3-án 10 óra körül az általuk letartóztatott Bognár Gyulát (gajdeszra tették), gépkocsin szállítása közben előre megfontolt szándékkal forgópisztoly lövésekkel, késszúrásokkal megölték. A holtestet a Margit-hídról a Dunába dobták. A vádlott Groó Gézával, Luy Bélával és Csonka Lászlóval raboltak az említett Bodnár Gyula birtokáról: 1 db nikkel óra, 1 db aranyozott óralánc, 1 db pénztárcát 3-400 koronával együtt. Bodnár Gyuláné. Sz. Veszela Julianna (30 éves), és Veszela Lajosné sz. Rusz Julianna (60 éves) ellen a Btkv. 278. §-ába ütköző gyilkosság bűntettében a Btk. 6. §. 1. pontja alapján, mint felbujtók ellen az ügyészség vizsgálati fogságot rendelt el. Az ügyészségi vádindítvány (33033/1919.á.ü.) 1919. december 7-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt. Az ügyészség Csonka László ellen nyomozólevél kibocsátását indítványozta.	A büntetőtörvényszék 1920. március 13-án kelt ítéletében Bartalos Istvánt a Btk. 278. §-a és 348. §-ai alapján, a Btk. 96. és 99. §-ainak felhívásával összbüntetésül halálra ítélte. Viszont Csonka Lászlót a Btk. 278. §-ában meghatározott gyilkosság büntette és a Btk. 341. §-ában meghatározott rablás büntette miatt a Bp. 470. §-a alapján nyomozólevelet bocsájtott ki. Vele szemben a további bűnvádi eljárást a Bp. 472. §-a alapján egyenlőre megszüntette. A B.Kgy.10922/1920. számú 1920. október 21-én kelt ítéletében Sulyok Istvánt (1919. augusztus 10-től előzetes letartóztatásban) a Btk. 374., 375. és 377. §-ai alapján a Btk. 90. §-ának felhívásával 1 év fogházra, mint fő, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az 1921. szeptember 5-én kelt ítélőtábla a 16.B.5507/1921/5. számú ítéletében az elsőbíróság ítéletének Bodnár Gyuláné felől rendelkező részét megváltoztatta, ezt a vádlottat a vád alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Míg az ítéletnek Vepela Lajosné felől rendelkező részét helybenhagyta. A B.V.10922/1919/30. számú törvényszéki végzés alapján Csonka László ellen kibocsájtott nyomozólevelet a Bp. 470. §-ának utolsó bekezdése alapján visszavonta (1940. június 4.). A büntetőtörvényszék 1943. február 7-én kelt R.I.41273/1943/5. számú végzésében Sulyok Istvánt a hátrányos jogkövetkezmények alól, az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján mentesítette (az egykori elítélt tisztességes életmódot folytatott).
224.	Kgy.10923/1919.	Grosz Henrik	izgatás	Az ügyben csak az ügyészségi vádindítvány található (55343/1919.á.ü.), amely 1919. december 10-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt. Valamint egy 1907-es közjegyzői okirat. A vádlott 1919. augusztus 26-án, tehát a háború idején, az új Lóverseny téren az ott dolgozó munkások előtt tartott beszédében izgatott: *Hiába nyomták el a kommunizmust, mert a nép azt a szenvedés árán újból megszerzi, legszebb elv a kommunizmus, mert abban minden ember egyenlő, és csak össze kellene fogni, ezt a kevés karhatalmat ami itt van, leverhetnénk, a románok pedig úgyis nagyon gyávák, azokat könnyen elkergetnénk.* A pertöredéket nem restaurálta a Párttörténeti Intézet Archívuma.	A vádlott 1919. november 7-től volt letartóztatásban.
225.	B.Kgy.10962/1919.	Migray József (sz: 1882)	lázadás, zsarolás, izgatás	A vádlott, mint a kertészeti ügyosztály politikai megbízottja, 1919. április elején a Földművelésügyi Minisztérium tisztviselői előtt a kommunizmust dicsőítette és a burzsuáziát szidta. Az izgatást például a Kertészet című lapban is elkövette. A Lovar Egylet igazgatóságát a tulajdonát képező milliókat érő régi és új Lóverseny terének és berendezésének a Toszt Ferenc az Országos Magyar Kertészeti Egyesület elnökét pedig állásának elhagyására és az egyesület vagyonának átengedésére kényszerítette. Az ügyészségi vádindítvány (27805/1920.k.ü.) 1920. április 1-én kelt, a királyi főügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. május 21-én kelt kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 172. §. 2. bekezdésében meghatározott és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerinti izgatásnak három rendbeli büntettében, két esetben sajtó útján elkövetve, az 1914. évi XIV. tc. 33. §-a alapján, mint szerző, és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a a Btk. 96. és 99. §-ai alapján összbüntetésül 2 év börtönre ítélte (ebből 8 hónapot már letöltött). Ellenben a Btk. 153. §. és a 158. §-ába ütköző és a 155. §-a szerinti lázadás, továbbá a Btk. 350. §. és a Btk. 353. §. 1. és 2. pontja szerinti két rendbeli zsarolás vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az 1921. március 4-én kelt 25004/1921. kü. számú ügyészségi leiratban az igazságügy-miniszter az elítéltet kegyelemre nem ajánlotta.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
226.	Kgy.11202/1919.	Palcsek Andor (40 éves)	izgatás	A vádlott 1919 áprilisában és májusában, a Lónyay utca 28. számú háznak lakói előtt a Tanácsköztársaság fenntartása érdekében a magukat proletárnak vallók osztályát a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatta.	A büntetőtörvényszék 1920. május 6-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 91. §-ának alkalmazásával 6 hónap börtönre ítélte, amit letartóztatásával letöltöttnek vesz (1919. augusztus 26.-1919. szeptember 3. és 1919. szeptember 10-e óta volt letartóztatva). Az 1920. május 6-án kelt Kgy.11202/1919/4. számú büntetőtörvényszéki végzés szerint Palcsek Andor elleni bűnvádi eljárást a Bp. 323. §-a alapján megszüntette.
227.	B.11231/1919.	Vágó József (ismeretlen helyen tartózkodó), Kada Árpád	lopás, orgazdaság	Vágó József a kommunizmus alatt az Építési Direktórium elnöke volt, aki ebben a minőségben a Farkas Kálmán és Koch László tulajdonát képező Monori utca 1-3. számú telken egy 150 méter hosszú és 6 méter széles favázas épület lebontását rendelte el, amelyet a kommunisták foganasítottak. Az épület faanyagát eladták. A IV.13/1656/1919. számú ügyészségi nyomozás során beigazolást nyert, hogy Vágó Józsefet, mint felbujtót lopás gyanúja terhelte. A kár 100 000 koronát tett ki. A vizsgálóbíró a B.11231/2/1919. számú végzésével elrendelte a bűnügyi zárlatot, most pedig a gyanúsított összes ingóságaira elrendelni a bűnügyi biztosítási végrehajtást. A sértettek és Kada Árpád (orgazda) gyanúsított levelet írt a vádtanácsnak, amely 1920. június 15-én kelteztek, ebben a sértettek Kada Árpád ellen 14000 korona kárösszeg erejéig javukra elrendelt bűnügyi zárlatot nem kívánták fenntartani és annak feloldását kérték. Majd Kada Árpád az említett végzéssel elrendelt bűnügyi zárlat ellen benyújtott felfolyamodását visszavonta.	Nem született ítélet.
228.	B.11315/1919.	Dr. Trattner Árpád (27 éves), Haubrich József (35 éves), Rákos Ferenc (26 éves), Schreier Lajos (sz: 1883), Gombos Ferenc (43 éves), Rózsa (Rosenfeld) Izidor (sz: 1888), Dr. Szirmay István (sz: 1894)	felbujtás és gyilkosság	A vádlottak (Rózsa Rosenfeld Izidor a Budapesti Forradalmi Törvényszék tagja, Dr. Szirmay István az Igazságügyi Népbiztosság alkalmazottja, Dr. Trattner Árpád a Budapesti Forradalmi Törvényszéken a politikai vádbiztosok vezetőjének helyettese) 1919. június 22-én Herczegh Gázát, aki a Lipótvárosi Szent István Bazilikában a zsidó népbiztosok ellen röpiratot osztogatott, akit ezért halálra ítéltek és azt a vörös katonák a Markó utcai reáliskola tornatermében végre is hajtották. Az ügyészségi vádindítvány (45941/1919.á.ü.), Trattner és társai ellen 1919. december 16-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt. Az ügyészségi vádindítvány (ad.45941/1919.á.ü.), Haubrich József ellen 1919. december 28-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 7-én kelt ítéletében Rózsa (Rosenfeld) Izidort (1919. augusztus 20-tól előzetes letartóztatásban) a Btk. 278., 289., 71. és 91. §-ai alapján életfogytiglani fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre, Dr. Szirmay Istvánt a Btk. 278. és 71. §-ai alapján halálra, Dr. Trattner Árpádot a Btk. 278., 374., 289., 378., 96., 98., 66. és 72. §-ai alapján összbüntetésül 15 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre ítélte. A kúria 1920. január 12-én kelt B.II.47/1920/15. számú határozata alapján a halálra ítélt Dr. Szirmay Istvánnak kegyelmet nem adott. A büntetőörvényszék 1920. január 13-án kelt B.V.11315/2/1920. számú végzése alapján Dr. Szirmay István per újrafelvételét és a büntetés végrehajtásának felfüggesztése iránt tett indítványát a Bp. 454. §-a alapján minden vizsgálat és tárgyalás nélkül visszautasította.
229.	B.Kgy.11348/1919.	Ullmann Lipót (26 éves)	személyes szabadság megsértése, gyilkosságra való szövetkezés	A vádlott 1919. áprilisában önként belépett a Cserny-féle terrorcsapatba, amely gyilkosságok elkövetésére szövetkezett. Valamint gróf Lavonx Viktort törvényellenesen letartóztatta és annak feleségét a személyes szabadságától megfosztotta. Az ügyészségi vádindítvány (54148/1919.á.ü.) 1919. december 4-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 19-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján a Btkv. 91. §-a alkalmazásával 6 hónap börtönre (ebből 4 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
230.	Kgy.11349/1919.	Szavara János (32 éves)	izgatás	A vádlott a kommunizmus idején a Pacsirtamező utca 22. számú ház (főbizalmi) udvarán a lakók előtt a polgári osztály elleni gyűlöletre a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (55344/1919.á.ü.) 1919. december 4-én kelt, a főállamügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 16-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év börtönre ítélte (ebből 2 hónap 15 napot már letöltött).
231.	Kgy.11438/1919.	Pap (Saskői) Miklós (24 éves)	gyilkosság	A katonai bíráskodás alá tartozó Sárói Szabó Tibor vörös hadseregbeli hadosztályparancsnoknak és több névleg ismeretlen terrorista hat gyilkosság elkövetése. 1919. május 1-én, Poroszlón Sárói Szabó Tibor budapesti 3-ik vörösászlóalj 12-ik századának legénysége közül hatot (Csupor Lajos, Malik Ferenc, Fenyő N., Schück Emil, Tóth Lajos, Varga Károly), gyávaság ürügyén halálra ítélte, ezeket az ott tartózkodó terroristákkal kivégezték. Az ügyészségi vádindítvány (45163/1919.á.ü.) 1919. december 6-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 13-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 278., 289., 66. és 72. §-ai alapján, a Btk. 96. §-ára tekintettel összbüntetésül a foganatba vétel napjától számítva 8 év fegyházra, mint fő-, és 10 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. A vádlott 1919. június 8.–1919. augusztus 13. között a Forradalmi Törvényszéknél letartóztatásban, 1919. október 4. óta előzetes letartóztatásban volt, így a büntetéséből 5 hónapot letöltött. A Fővárosi Bíróság 1958. július 9-én kelt B.IX.1840/1958/4. számú végzésével a 9590/1945.M.E. számú r. 3. §. 1. bek. alapján az elítélést meg nem történtnek kellett tekinteni, mert Pap (Saskői) Miklós a cselekményt a Tanácsköztársaság fenntartása érdekében követte el.
232.	Kgy.11440/1919.	Csonka János (37 éves)	izgatás	A vádlott, mint vörösőr 1919. május végén, öt vörösőr társa jelenlétében, nyilvánosan, a dunapataji ellenforradalom leverését elbeszélve, azzal dicsekedett, hogy: *most már tudja hogyan kell elbánni a buta parasztokkal, csak a szájukat kell kinyitni és bele lőni!* Az ügyészségi vádindítvány (55410/1919.á.ü.) 1919. december 8-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 12-én kelt végzésében Csonka János ellen a Btk. 172. §-ában meghatározott, izgatás miatt indított bűnvádi eljárást a Bp. 323. §-a alapján megszüntette.
233.	Kgy.11441/1919.	Sitkei Sándor (23 éves)	gyilkosság elkövetésére irányuló szövetség és hatóság elleni erőszak	A vádlott 1919. május 15-én önként belépett a Cserny-féle terrorcsapatba. 1919. május 5-én Kecskeméten az ott működő 300 fős csendőrségi különítményt több fegyveres terrorista és vörös katonával lefegyverzett. Az ügyészségi vádindítvány (32774/1919.á.ü.) 1919. december 6-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 13-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai továbbá az 1914. évi XL. tc. 6. §. 1. bek. és 13. §-ai alapján, valamint a Btk. 98. §-a által összbüntetésül 2 év 6 hónap börtönre (ebből 5 hónap 15 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
234.	11442/1919.	Lerner Dezsőné sz. Schönfeld Paula (34 éves)	izgatás	A vádlott, mint közegészségügyi megbízott, 1919-ben a Tanácsköztársaság idején a VIII. kerületi Közegészségügyi ügyosztály vezetőjeként az elöljáróság épületében, üzemekben, Mária Terézia téren lévő iskolában több alkalmazott illetve tanuló előtt, vidéken a falubeliek előtt, a Déry utca 8. számú ház lakói előtt, mint házbizalmi a polgári osztály ellen és a magántulajdon ellen izgatott.	Az ügyirat csak az ügyészségi (51340/1919.á.ü.) vádindítványból áll, amely 1919. december 10-én kelt. A főállamügyész Váry Albert volt. A vádlott 1919. november 13-tól letartóztatva.
235.	Kgy.11443/1919.	Tedrák János (35 éves)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség és hatóság elleni erőszak	A vádlott 1919. május 16-án önként belépett a Cserny-féle terrorcsapatba, illetve 1919. május 5-én Kecskeméten egy 300 fős csendőri különítményt több vörös katonával, terroristával lefegyvereztek. Az ügyészségi vádindítvány (29291/1919.á.ü.) 1919. december 5-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 4-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. §-a és az 1914. évi XL. tc. 3. §-nak 1. bek. 2. tétele alapján, a Btk. 96. és 99. §-ának felhívása mellett összbüntetésül 4 év börtönre (ebből 5 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 2000 korona pénzbüntetésre, a Btk. 289. §-a és az 1914. évi XL. tc. 13. §-a alapján 5 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
236.	Kgy.11516/1919.	Ifj. Lendvay Pál (sz: 1900), Dávid Imre (sz: 1901)	személyes szabadság megsértése	Ifj. Lendvay Pál, mint vörös katona, 1919. június 2-án a szökésben lévő Dávid Imre vörös katonával együtt Keő Istvánt, ellenforradalmi mozgalmakban való részvétel miatt elfogták és ismeretlen vörösőrrel a 7-ik vörösszászlóalj irodájába kísérték. A sértettet a kommunizmus bukásáig fogva tartották. Az ügyészségi vádindítvány (51691/1919.á.ü.) 1919. december 10-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 15-én kelt ítéletében ifj. Lendvay Pált a Btk. 323. §. 2. bek. 3. tétele és az utolsó bekezdése, valamint a Btk. 326. §-a alapján 2 év 6 hónap börtönre (ebből 2 hónap 14 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az államügyészség 1920. február 16-án kelt 12778/1920. szám alatt Dávid Imre ellen nyomozólevelet bocsátott ki. Az igazságügy-miniszter 1921. június 7-én kelt 29401/1921. I.M./IV. szám alatt ifj. Lenday Pált és Dávid Imrét kegyelemre nem ajánlotta. A büntetőtörvényszék 1922. szeptember 5-én hozott B.11516/1919. végzésében Dávid Imre letartóztatásának elrendelésében a vádtanács a felfolyamodást a Bp. 379. §. 4. bek. alapján elutasította. Az 1923. október 31-én kelt 9656/f.ü/1923. számú főügyészségi leirat szerint az elítélt hátralevő büntetését a Kormányzó elengedte.
237.	B.Kgy.11517/1919.	Velebil János (sz: 1896)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség és hatóság elleni erőszak	A vádlott, 1919-ben önként belépett a Cserny-féle terrorcsapatba, amelynek május 18-ig a tagja maradt, valamint 1919. május 5-én Kecskeméten egy 300 fős csendőr különítményt lefegyvereztek. Az ügyészségi vádindítvány (61615/1919.á.ü.) 1919. december 9-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 23-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288, 289 §, az 1914: XL. 3. §-ának 1. bek. és a 13. §-a alapján, a Btk. 96., 99. §-ainak a felhívásával összbüntetésül 4 év börtönre (ebből 2 hónap 2 hetet már letöltött), mint fő-, ezenfelül 1000 korona pénzbüntetésre, továbbá 5 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az igazságügy-miniszter 1921. március 2-án kelt 11306/1921. I.M./IV. szám alatt az elítélt szabadságvesztését 1921. június 1-ig félbeszakította és szabadlábra helyezte, de kegyelemre 12794/1921. I.M/IV. szám alatt nem ajánlotta, a halasztást a 28282/1921. I.M./IV. számú rendeletében 1921. október 1-ig engedélyezte.
238.	Kgy.11518/1919.	Geiger István (sz: 1900)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott 1919. július 19-én önként belépett a Cserny-féle különítménybe, amelyben 1919. július 28-ig teljesített szolgálatot. Az ügyészségi vádindítvány (61512/1919.á.ü.) 1919. december 4-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 26-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-a alapján 1 év börtönre (ebből 3 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az egykori elítélt 1957. november 29-én a fővárosi ügyészséghez fordult a vádirat megküldésének tárgyában. Ezt a párttagságának eredeti időpontja miatt kérte. A levelet a Fővárosi Ügyészség 1957. december 9-én továbbította a Fővárosi Bíróságnak. A Fővárosi Bíróság 1958. január 6-án kelt levelében a vádiratot selejtezés miatt nem találták.
239.	B.Kgy.11519/1919.	Tóth Gyula (sz: 1883)	izgatás, személyes szabadság megsértése	A vádlott, a kommunizmus alatt, a Misura-féle kocsigyárban, mint munkástanácsi tag, az alkalmazottak előtt tartott beszédében: ***kevés burzsi vér folyt***, valamint: ***a régi bűnös társadalom megdőlt, már a pap, katona, szolgabíró eltűntek, e három bűnös régi alakja a régi rendszernek eltűnt, vége már a régi bűnös kapitalista rendszernek***, tehát a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott. Valamint a gyári munkásokat katonai gyakorlatra kényszerítette. Az ügyészségi vádindítvány (54352/1919.á.ü.) 1919. december 10-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 29-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 10 hónap börtönbüntetésre ítélte (ebből 4 hónapot már letöltött). A büntetőtörvényszék 1922. március 29-én kelt Kgy.11519/1919. számú végzésében a magánosok elleni erőszak vétsége miatt indított bűnvádi eljárást a Bp. 323. §-a alapján megszüntette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
240.	B.Kgy.11520/1919.	Szalay István (20 éves)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott önként belépett a Bandl Ferenc vezette terrorcsapatba, amelynek 1919. május 10. és július 28. között a tagja volt. Először a Böszörményi úti laktanyában, majd a Márvány utcában teljesített szolgálatot. Majd Szombathelyre, a frontra, Győrbe, Dombóvárra rendelték. Így fegyveresen állandóan készen állt az esetleges ellenforradalmárok leverésében. Az ügyészségi vádindítvány (61318/1919.á.ü.) 1919. december 6-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 20-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 6 hónap börtönre (ebből 5 hónap 15 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
241.	Kgy.11521/1919.	Szabó Artúr (47 éves)	izgatás	A vádlott, mint házbizalmi 1919. áprilisában és májusában a Teréz krt. 3. számú ház lakói előtt a kommunizmust dicsőítette és a polgári osztály elleni gyűlöltre izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (31618/1919.á.ü.) 1919. december 10-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	Szabó Artúrt (1919. december óta volt letartóztatásban), a büntetőtörvényszék 1921. január 29-én kelt végzésében a vádlott elleni izgatás bűntettét a Bp. 275, illetve 42. §. alapján megszüntette és a nyomozólevelet visszavonta.
242.	Kgy.11523/1919.	Nyári József (sz: 1884)	izgatás	A vádlott, 1919. április második felében és május első felében, mint a X. ker. Orczy út 47. számú ház egyik bizalmija, esténként kézi csengővel az udvarra és a folyósora hívta a ház lakóit és előttünk kijelentette: *aki lelki teljes odaadással nem támogatja a kormányzótanácsot attól megvonatom élelmezési jegyeit és lakásából kidobatom.* Az ügyészségi vádindítvány (54353/1919.á.ü.) 1919. december 8-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 26-án kelt ítéletében a vádlottat a az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján, a Btk. 92. §-a alkalmazásával 3 hónap fogházra ítélte, ebből 2 hónapot már letöltött.
243.	Kgy.11525/1919.	Virágh Lajos (sz: 1883)	izgatás, személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint a VI. ker. Munkás és Katonatanácsnak és a Fővárosi ún. Nyolcvanas Intéző Bizottságának tagja, a kommunizmus alatt a polgári osztály elleni gyűlöletre és a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. A vádlott, mint a VI. ker. kommunista párt titkára, utasította Zubor Gézát, hogy Ganz Ferencet adja át a vörös őröknek, akik bekísérték a vörösőr parancsnoksághoz és több óráig fogva tartották. Az ügyészségi vádindítvány (52119/1919.á.ü.) 1919. december 11-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 21-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 172. §. 2. bek., illetve az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 3 év börtönre ítélte, ebből 4 hónap és 3 hetet már letöltött. Ellenben a Btk. 323. §- a 1. bek. szerint a személyes szabadság megsértésének vádja alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
244.	B.Kgy.11527/1919.	Babulka Engelbert (sz: 1890)	gyilkosság, rablás, orgazdaság	Babulka Engelbert 1919. májusában Szolnokon, egy ismeretlen vörös katonát, az ismeretlen helyen tartózkodó Mann Józsefet rábírta három ismeretlen terrorista társával, hogy 5 lépésnyi távolságból Mannlicher fegyverrel ölje meg. Ugyanott egy hétre rá, szintén ismeretlen vöröskatonát ugyanazokkal megöletett. Majd Röjtökön 1919. júniusában az eljárás alatt álló Sági Károllyal és az ismeretlen helyen tartozkodó Mann József, Zsila József, Bozsika Péter, Mayer István, Vreksz Vilmos, London Béla, Szabó József és Karpel Jánossal együtt, báró Berg röjtöki lakos birtokából, fegyveresen, több ládát megtöltő ezüstöt, élelmiszert, ruhaneműt vittek el a Tanácsköztársaság céljára. Ugyanő 1919. júniusában egy Sopron megyei községben a lakosságtól hadisarc ürügye alatt ismeretlen terrorista társaival elrabolt 100 db bevagonírozott szarvasmarhát és Budapestre szállította. Mann József, mint felbujtó ellen, Vreksz Vilmos és London Béla, Sági Károly ellen az ügyészség nyomozólevelet bocsátott ki. Az ügyészségi vádindítvány (61513/1919.á.ü.) 1919. december 15-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1921. február 23-án kelt ítélete alapján a vádlottat a Btk. 278., 289., 71., 348., 354., 376-377., 72., 66. és 96. és 99. §-ai alapján a Btk. 92. §-ának alkalmazásával összbüntetésül 15 év fegyházra (ebből 1 év 4 hónapot már letöltött), mint fő-, valamint 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
245.	Kgy.11528/1919.	Lemberg Lajos (sz: 1899)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott 1919. május 7-én öt napra belépett a veszélyes egyének megölésére szervezett Cserny-féle terrorcsapat autó osztályába, mint sofőr, aki a terroristák felszereléseit Budapestről Gödöllőre szállította. Az ügyészségi vádindítvány (61516/1919.á.ü.) 1919. december 3-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 27-én kelt végzésében a vádlott (1919. szeptember 16-tól letartóztatva) elleni bűnvádi eljárást a Bp. 323. §-a alapján megszüntette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
246.	B.Kgy.11529/ 1919 (csatolva: 9702/1919., 1281/1920., 3398/1920.).	Sebők (Strausz) Béla (sz: 1893), Wittenberg Jenő (sz: 1894), Kocsis Sándor (sz: 1888), Szidonits Kálmán (sz: 1888), Fickert Ferenc (sz: 1895), Erdélyi Sándor (24 éves), Verbai Román (sz: 1880)	gyilkosságra való szövetkezés, magánlaksértés, izgatás	Wittenberg Jenő, aki vörös terrorista, katona és politikai nyomozó, belépett a Cserny-féle terrorcsapatba. Jogtalanul behatolt özv. Ludwig Gyuláné lakásába. Sebők (Strausz) Béla, mint terrorista belépett a Cserny-féle terrorcsapatba, valamint behatolt özv. Ludwig Gyuláné, Uéain Ferenc dr., Pekár Gyula és Dömény Ede lakásába. Letartóztatta Ulain Ferencet, Pekár Gyulát és Dömény Edét. Kocsis Sándor, aki 1919. március 21-én, este 7 órakor, ismeretlen társával, előbb Reitzer Emil, majd dr. Szekeres Zoltán lakásába hatolt be, onnan 1000 korona értékű karabélyt és 20 db töltényt vitt el. Illetve többször, több gyűlésen a polgári osztály ellen izgatott. Valamint 1919. május 3-án önként belépett a Cserny-féle terrorcsapatba, majd a parlamenti nyomozó osztály egyik csoportjának lett a vezetője. A Mozdony utcai laktanyában és a Batthyány-palotában is teljesített szolgálatot. Szidonics Károly belépett a Cserny-féle terrorcsapatba. Illetve 1919. júniusában Kovacsics Dezső miniszteri tanácsost letartóztatta. Az ügyészségi vádindítvány (51062/1919.á.ü.), Wittenberg Jenő ellen 1919. november 5-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt. Az ügyészségi vádindítvány (52102/1919.á.ü.), Kocsis Sándor ellen 1920. január 30-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt. Az ügyészségi vádindítvány (26418/1920.k.ü.), Szidonics Károly ellen 1920. március 12-én kelt, a királyi főügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék a 1920. április 26-án kelt ítéletében Sebők (Strausz) Bélát a Btk. 96., 98. §-ainak felhívásával, a Btk. 323. §. 2. bek. 3. tétele és a Btk. 326. §- alapján összbüntetésül 1 év börtönre (ebből 6 hónapot már letöltött), mint fő-, és 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Kocsis Sándort a Btk. 96-99. §-ának felhívásával a Btk. 288-289., 323. §. 1. bek., 326. §., 350. §. És az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján összbüntetésül 3 év börtönre, mint fő-, és 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Wittenberg Jenőt a Btk. 96., 98. §-ai felhívásával a 288., 289. §., a Btk. 323. §. 1. bek. alapján összbüntetésül 10 hónap börtönre (ebből 8 hónap 2 hetet már letöltött), mint fő-, és 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Szidonics Károlyt a Btk. 96., 99. §-ai felhívásával a Btk. 288., 289. §-ai, a Btk. 323. §. 1. bek. és 2. bek. 3. tétele, és a 326. §-a alapaján összbüntetésül 1 év börtönre (ebből 6 hónap 1 hetet már letöltött), mint fő-, és 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Fickert Ferencet a Btk. 323. §. 1. bek. és a 326. §-a alapján 6 heti fogházra, mint fő- és 1 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Sebők (Strausz) Bélát a gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség és 4 rendbeli magánlaksértése vádja alól, Kocsis Sándort az izgatás, egy rendbeli magánlaksértése alól, Wittenberg Jenőt a magánlaksértés vádja alól, Szidonics Károlyt a magánlaksértés és személyes szabadság megsértés vádja alól, Erdélyi Sándor személyes szabadság megsértés vádja alól felmentette. Verbai Román ellen a Bp. 470. §-a alapján nyomozólevelet bocsátott ki. A büntetőtörvényszék 1920. szeptember 9-én kelt B.Kgy.5634/1920. számú ítéletében Kocsis Sándort a Btk. 96. és 99. és 104. §-ai alapján a Bp. 517. és 518. §-a szerint összbüntetésül az 1919. december 29-től számított 4 év 4 hónap börtönre ítélte, amelyből már 4 hónapot letöltött. Az igazságügy-miniszter 1921. május 19-én kelt 25724/1921. I.M.IV. számú leiratában Kocsis Sándort és Verbai Románt nem találta kegyelemre ajánlhatónak. A büntetőtörvényszék 1925. október 14-én kelt B.Kgy.11529/1919/23. számú végzésében Verbai Román elleni bűnvádi eljárást a Btk. 106. §-a szerint az elévülés miatt megszüntette és a személyleírás körözést a Bp. 470. §-ának utolsó bekezdése alapján visszavonta.
247.	B.Kgy.11530/1919.	Farkas Lajos (34 éves)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott önként belépett a Cserny-féle terrorcsapat, Trefort utcai, Bertók- és Gulyás János-féle (politikai megbízott) különítménybe, amelynek 1919. május 6. és július 15. között volt a tagja. Az ügyészségi vádindítvány (61517/1919.á.ü.) 1919. december 6-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 6-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 8 hónap börtönre (ebből 4 hónap 15 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
248.	Kgy.11533/1919.	Szigeti Ferenc (sz: 1881)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség, izgatás	A vádlott (önként belépett) 1919. július közepéig a Bandl Ferenc vezetése alatt álló terrorcsapat tagja volt. Ennek toborzásában és szervezésében is részt vett. Később a Tanácsköztársaság bukásáig Szombathelyen vármegyei parancsnok is volt. Valamint 1919 áprilisában törvényellenesen kb. 60 személyt vett őrizetbe, köztük dr. Ábrányi Kornélt, aki április 9. és 18. között sanyargatásnak volt kitéve. Az ügyészségi vádindítvány (36321/1919.á.ü.) 1919. december 10-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 17-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a Btk. 96. és 99. §-a alkalmazásával 2 év 6 hónap börtönre (ebből 6 hónapot már letöltött), mint fő-, ezenfelül 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ellenben a Btk. 323. §-ába ütköző és ugyanazon szakasz 2. és utolsó bekezdése szerinti minősülő dr. Ábrányi Kornél sérelmére elkövetett, továbbá a Btkv. 323. §-ba ütköző, s ugyanazon szakasz utolsó bekezdése szerint minősülő több egyén sérelmére elkövetett folytatólagos személyes szabadság megsértésének vétsége vádja és következményei alól a Btk. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az 1921. április 30-án kelt 22344/1921. I.M./IV. sz. igazságügy-minisztériumi leirat szerint az elítéltet kegyelemre nem ajánlotta. Ezt az ügyészség 1921. június 27-én kelt 72248/1921. kü. számú leiratában megerősítette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
249.	Kgy.11535/1919.	Serfőző János (39 éves), Tandlich László (25 éves)	rablás	Serfőző János – aki ismerte Tolnai Simon sértettet (VII. ker. Dohány utca 14.) –, feljelentette a sértettet a vörösőrség főparancsnokságánál, hogy a szekrényében titkos kincseket rejteget. Ekkor Tandlich László bűnügyi nyomozó és két bűnügyi nyomozóval házkutatást tartott. Majd 150 000 korona értékű ékszert, készpénzt vettek magukhoz.	A büntetőtörvényszék 1920. március 22-én kelt ítéletében Serfőző Jánost a Btk. 348. §-a és 323. §-ának 1. bek. alapján a Btk. 96. és 98. §-ainak felhívásával összbüntetésül 6 év fegyházra (ebből 5 hónap 2 hetet már letöltött), mint fő-, továbbá a Btk. 354. és 326. §-ai alapján 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Tandlich Lászlót a Btk. 344. §-a és 323. §-ának 1. bek. alapján a Btk. 96. és 98. §-ainak felhívása, és 92. §-ának alkalmazása mellett összbüntetésül 2 év 6 hónap fegyházra, mint fő-, továbbá a Btk. 354. §. és 326. §-ai alapján 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ellenben Tandlich László a Btk. 350. §-ába ütköző és a 353. §-ának 1. pontja szerinti zsarolás vádja alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette. Végül Serfőző Jánost a Btk. 370. §-ának 1. bek. meghatározott orgazdaság alól a Bp. 323. §-a alapján felmentette.
250.	Kgy.11536/1919.	Weil Géza (sz: 1894)	izgatás, istenkáromlás	A vádlott a kommunizmus alatt, a VI. ker. Izabella utca 44/b. számú házban, a lakók előtt a kommunizmust dicsőítette és kijelentette: *hogy vannak a házban olyanok, akik szívesen kitűznék a fehér zászlót, de ezek vigyázzanak, mert ezt a zászlót az ő vérükkel fogják vörösre festeni*, végül hangoztatta, *hogy bemegy a templomokba és a papokról az oltár előtt lehúzza a reverendát, a templomokból pedig zenecsarnokokat fognak csinálni*. Illetve gúnyolta az Istent (Btk. 190. §.). Az ügyészségi vádindítvány (49136/1919.á.ü.) 1919. december 6-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 30-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 172. §. 2. bek., az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, valamint a Btk. 190. §-a alapján a Btk. 96. és 99. §-ai alkalmazásával összbüntetésül 6 év börtönre (ebből 2 hónap 2 hetet már letöltött) , mint fő-, ezenfelül 200 korona pénzbüntetésre (10 nap), mint mellékbüntetésre ítélte. Az igazságügy-miniszter 21648/1923. I.M.IV. számú leirata alapján, kegyelemből az elítéltet 1923. november 8-án szabadon bocsátották.
251.	B.Kgy.11537/1919.	Boér (Blau) Oszkár (sz: 1898)	izgatás	A vádlott 1919. májusában, mint a 30. sz. vörös tüzérezred politikai megbízottja, a frontra induló vörös katonáknak a kommunizmust dicsőítette, a polgári osztály ellen gyűlöletre, míg a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (33494/1919.á.ü.) 1919. december 13-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt. Az ügyészségi vádindítvány (99766/1920.k.ü.) 1920. december 2-án kelt, a királyi főügyész-helyettes Polányi Aladár volt.	A büntetőtörvényszék 1920. január 15-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján a foganatbevételtől számított 1 év 6 hónap börtönre ítélte (ebből 4 hónapot már letöltött). A büntetőtörvényszék 1922. május 22-én kelt B.XXI/I.11537/1919/16. számú ítéletében a büntetőtörvényszék által korábban hozott ítéletet a Bp. 462. §-ának 1. bek. alapján fenntartotta.
252.	Kgy.11538/1919.	Tóth Gyula (40 éves)	rablás, izgatás	A vádlott, mint házfőbizalmi, a kommunizmus alatt, a Mészáros utca 62. számú ház raktárából a Krizsánovics Pál tulajdonát képező 2000 korona értékű ócskavast erőszakkal eltulajdonította. Illetve ugyanott a lakók előtt a polgári osztály elleni gyűlöletre, a tulajdonjog intézménye ellen izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (57821/1919.á.ü.) 1919. december 12-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 20-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 2 év börtönre ítélte (ebből 5 hónap 7 napot már letöltött). A rablás vádja alól felmentette.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
253.	Kgy.11539/1919.	Horváth Ferenc Gusztáv (sz: 1881)	személyes szabadság megsértése, izgatás,	A vádlott, az egykori zalaegerszegi határvédelmi kerületi parancsnokság politikai megbízottja (Csepel-Erzsébetfalva 6. vörös ezred politikai megbízottja), illetve az Üllői út 103. számú ház főbizalmija, több lakót arra kényszerített, hogy vegyenek részt az általa összehívott házi gyűléseken. Valamint itt a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott. Borzi Lajost és Mály Pált besoroztatta a Vörös Hadseregbe, megfosztva őket a személyes szabadságuktól. Az ügyészségi vádindítvány (35735/1919.á.ü.) 1919. december 10-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 20-án kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc., a Btk. 323. §. 2. bek. 3. tétele alapján a Btk. 326., 96. és 98. §. alkalmazásával 1 év 6 hónap börtönre (ebből már 7 hónapot letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Ellenben a Btk. 323. §-ába ütköző 10 rendbeli személyes szabadság megsértésének vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az 1921. március 1-én kelt 10099/1921. I.M.IV. számú igazságügy-miniszteri leirat alapján, az elítéltet kegyelemre nem ajánlotta. Ezt 1921. március 26-án kelt 15903/1921. I.M.IV. számú leiratban félbeszakította, majd a Kormányzó az 1922. január 14-én kiadott 54591/1921. I.M.IV. számú rendeletben a hátralevő büntetést elengedte.
254.	B.Kgy.11540/1919.	Vlahov László (sz: 1887)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott, 1919. május 1-én belépett a Cserny-féle terrorcsapat Trefort utcai Bertók-féle különítményébe, részben Budapesten, majd május 16-ig Gödöllőn teljesített szolgálatot. Az ügyészségi vádindítvány (61511/1919.á.ü.) 1919. december 4-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 6-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év 6 hónap börtönre (ebből 4 hónap 20 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az 1921. március 14-én kelt igazságügy-miniszter 12783/1921. I.M.IV. számú leiratában az elítéltet kegyelemre nem ajánlotta.
255.	Kgy.11573/1919.	Reichel János (48 éves)	izgatás	A vádlott, mint az István út 59. számú ház házfőbizalmija, meg nem nevezhető időpontban, a lakók előtt tartott gyűlésein a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (41054/1919.á.ü.) 1919. december 15-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék az 1920. január 15-én tartott főtárgyaláson a vádlott ellen az eljárást a Bp. 323. §-a alapján megszüntette, mert az államügyész elejtette a vádat. Az iratokat áttették az államügyészséghez.
256.	B.Kgy.11574/1919.	Földes István dr. (sz: 1890), Pintér János (35 éves), Bodán János (sz: 1881), Seidler Ernő (sz: 1886)	személyes szabadság jogtalan korlátozása	1919. április 3-án Farkas István irodai altisztet Pechó Józsefet és Blahó Józsefet rémhírterjesztés miatt elfogták és a Vörös Őrség főparancsnoksága elé állították. Ott Seidler Ernő letartóztatta és átkísértette a Forradalmi Törvényszékhez. Először halálra ítélték, majd a kormányzótanács életfogytiglani fegyházra változtatta. Farkas István 121 napig, augusztus 4-ig jogtalanul tartották fogva. Az ügyészségi vádindítvány (51073/1919.á.ü.) 1919. december 20-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék az 1920. január 17-én kelt ítéletében a Btk. 323. §. 2. bek. 4. tétele és utolsó bekezdése szerint a Btk. 326. §. alapján dr. Földes Istvánt a foganatbavétel napjától 5 év fegyházra, mint fő-, továbbá 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre, Pintér Jánost a 89. §. alapján a Btkv. 92. §-ának alkalmazásával, a foganatbavétel napjától 1 év börtönre, mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Bodán János és Seidler Ernő ellen nyomozólevelet bocsátott ki. Az 1921. február 21-én kelt ügyészségi 20285/1921. k.ü. számú rendeletében dr. Földes Istvánt kegyelemre nem ajánlotta. A büntetőtörvényszék 1921. december 23-án kelt B.IX.11574/1919/8. számú végzésében Földes István per újrafelvételét a Bp. 454. §-a értelmében vizsgálat és tárgyalás nélkül visszautasította. Végül a Kormányzó 1922. január 6-án kelt 2321/1922.k.ü. ügyészségi rendeletben dr. Földes István kegyelembe részesült. Az 1933. április 9-én kelt 117315/1932.k.ü. ügyészségi iratban Bodán István és Seidler Ernő ellen kibocsátott nyomozólevelet elévülés miatt megszüntette. Ezt az 1933. április 13-án kelt B.IX.11574/1919/16. számú büntetőtörvényszéki végzésben, a nyomozólevelet visszavonta.
257.	Kgy.11575/1919.	Schneider János (41 éves)	izgatás, személyes szabadság megsértése	A vádlott, mint a VIII. ker. Conti utca 11. számú házbizalmija, a kommunizmus alatt, 5-6 ember előtt a következő kijelentést tette: *ki kell végezni a mágnásokat és urakat, és Szalay Józsefet is ki kell végezni, mert ez is csak olyan mágnáshordozó. A románok ha jönnek, jaj lesz a burzsujoknak...* A vádlott Szalay Józsefet és feleségét született Wampetich Máriát a Forradalmi Törvényszéknél ellenforradalmi magatartás címén feljelentette. A nevezettek 1919. július 17. és augusztus 5. között törvényellenesen megfosztották szabadságuktól.	A büntetőtörvényszék az 1920. január 22-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Btk. 323. §. 2. bek. 2. büntetési tétele és utolsó bekezdése, valamint a Btk. 326. §-a alapján a Btk. 96. §-ra való tekintettel összbüntetésül, a foganatba vételtől számított 5 év börtönre (ebből 2 hónapot már letöltött), mint fő-, és 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
258.	Kgy.11576/1919.	Magori János (23 éves)	gyilkosság elkövetésére irányzott szövetség	A vádlott 1919. május 3-án önként belépett a Cserny-féle terrorcsapatba, amelyben május 20-ig teljesített szolgálatot. Először a Trefort utcai Hunyady-palotában, majd Gödöllőn szolgált.	A büntetőtörvényszék 1920. február 12-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 288. és 289. §-ai alapján 1 év börtönre (ebből 4 hónap és 2 hetet már letöltött), mint fő-, és 5 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
259.	Kgy.11577/1919.	Juhász János (50 éves)	izgatás	A vádlott, mint az I. ker. Köztisztasági Hivatal munkásainak bizalmija, a kommunizmus idején, többször, a munkások előtt tartott gyűlésen, a munkásokat a fellebbvalójuk ellen bujtogatott, Labundi Károly munkafelügyelőről azt mondta: *hadd beszéljen a vén bolond, azért kutya, hogy ugasson*. Kijelentette: *Egyenlő vagyok a munkafelügyelővel, ő úgy parancsnok, mint én.* Azzal dicsekedett, hogy Linzbauer Ferenc köztisztasági felügyelőt a hivatalából ő mozdította el, és ezt megteheti Labundi Károllyal is. Ezzel a munkásosztályt a munkaadó osztály ellen gyűlöletre izgatta.	A büntetőtörvényszék 1920. január 17-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 3 év börtönre ítélte (ebből 3 hónapot már letöltött).
260.	Kgy.11578/1919 (csatolva: R.41921/1941.).	Illy Károly (45 éves)	izgatás	A vádlott (hajóskapitány, Károlyi óta bizalmi) a proletárdiktatúra idején (1919. májusában), a Radvány (Dévény) hajón összegyűlt hajósok előtt a Vörös Hadseregbe való belépés mellett agitált. Aki ez ellen vonakodna, attól elveszi az élelmiszerjegyeit, illetve kilépteti a szakszervezetből.	A büntetőtörvényszék 1920. január 17-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 172. §. 2. bek. alapján az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alkalmazásával 2 év börtönre, mint főbüntetésre ítélte (ebből 2 hónapot már letöltött). Az 1941. november 22-én kelt R.41921/1941. számú büntetőtörvényszéki végzés alapján Illy Károlyt, a hátrányos jogkövetkezmények alól, az 1940. évi XXXVII. tc. 9. §-a alapján mentesítette. Ezt megelőzte Tiszaroff nagyközség levente egyesületének kelt 1929. december 13-ai elismerő levele, a tiszaroffi levente egyesület elnökének 1931. október 31-én kelt nyilatkozata, illetve a pusztagyendei római katolikus plébániai hivatalnak 1941. szeptember 14-én kelt igazolványa.
261.	Kgy.11581/1919.	Janisch Brúnó (35 éves)	izgatás	A vádlott, mint az I. ker. Bertalan utca 26. számú ház házbizalmija, Benkő Lázár házfelügyelő útján kiadta a rendeletet a lakók között, amikor ő csenget, akkor mindenki menjen le a házfelügyelő lakása elé. 1919. tavaszán az I. kerületi munkástanács választására kitűzött határnap előtt, egy vagy két nappal, csengetés útján ismét összehívta a lakókat, ahol a kommunizmust dicsőítette. A kerületi munkástanács választáson csak a proletár szavazhat (kötelező), aki nem szavaz, azt a Forradalmi Törvényszék elé állítják.	A büntetőtörvényszék 1920. január 31-én kelt ítéletében a vádlottat (1919. szeptember 15-től előzetes letartóztatásban) az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 1 év börtönre ítélte, ebből már 4 hónapot letöltött. A magánlaksértés és zsarolás vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette.
262.	Kgy.11589/1919.	Bakonyi Kohautek József (25 éves)	személyes szabadság megsértése, zsarolás	A vádlott, 1919. június 15-én, mint politikai nyomozó, Boda Gézát és Franczia Kiss Ernőt letartóztatta, akik augusztus 3-ig voltak fogva tartva. Ezalatt Boda Gézát 4-5 alkalommal, míg Franczia Kiss Ernőt egyszer arcul ütötték. Windisch Károlyt, Welcsow Györgyöt, Kristóf Sándort, Gyökös Kázmért és Sirokay Zoltánt letartóztatta, akik 3 hétig fogva maradtak. Valamint Gyöngyösön Biró József főszolgabírót 24 órán át fogva tartotta. Windisch Károlynét arra kényszerítette, hogy katonaruhát, egy pár cipőt, vigyen hozzá az Országház XV. kapujához.	A büntetőtörvényszék 1920. május 20-án kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. 2. bek. 3. tétele, a 323. §. 3. bekezdése, a Btk. 350., 66., 96. és 99. §-ai, valamint a Btk. 326. §-a alapján összbüntetésül 2 év 6 hónap börtönre (ebből 9 hónapot már letöltött), mint fő-, valamint 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte. Az iratokat az államügyészség 1949. február 28-án kikérte a büntetőtörvényszéktől, amelyet 1949. június 22-én írt levelében (1949. á.ü.5099/5.sz.) visszaküldött.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
263.	Kgy.11656/1919.	Endrődi Dezső dr. (29 éves)	személyes szabadság megsértése	A vádlott, Riebel Tivadar hivatalnok társát 1919. májusában, azzal fenyegette meg, hogy falhoz állíttatja, ha nem megy el a Vörös Hadsereg sorozására.	A büntetőtörvényszék az 1920. január 23-án kelt ítéletében a vádlottat (1919. október 19-től előzetes letartóztatásban) a Btk. 323. és 326. §-a alapján 3 hónap fogházra (ezt a vádlott letöltötte), min fő-, ezenfelül 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
264.	B.Kgy.11657/1919.	Kapui Kálmán (sz: 1883), Ujváry József (sz: 1887), Kapui Miksa (sz: 1877), Ujváry Ferenc (sz: 1879).	izgatás, személyes szabadság megsértése, magánlaksértés	Ujváry József, mint a IX. ker. Intéző Bizottság tagja, majd a 17. sz. vörös gyalogezred II. munkás zászlóalj politikai megbízottja, házbizalmi, munkás- és katonatanács tagja. A vádlott egy házbizalmi gyűlésen ezt mondta: *akik a papok szép szavaiban hisznek, azok mind ellenforradalmárok, s azokat nem tűrhetjük magunk közt. Belefojtjuk a lelket azokba, kik a papok szép szavaiban hisznek.* Kapui Kálmán házfőbizalmi ugyanott azt mondta: *a papokat és a burzsoákat, ha nem akarnak dolgozni, szeges kancsukával addig kell verni, míg hátukból vér ered!* A fehér érzelmi házbelieknek azt mondta: *azokat agyon kell verni, akkor nem kell őket kilakoltatni, s nem lesz velük semmi bajunk.* Ujváry József 1919. július 28-án öt vörös katonával törvényellenesen elfogatatta Sellei Gyulát, akit bekísért a IX. ker. Munkás- és Katonatanácshoz, ahonnan majd elbocsátották. Ujváry József (lakik: IX. Gyáli út 21. VII. ép. I/13.), mint felbujtó 1919. július 28-án rábírt öt nyomozót, hogy házkutatást tartsanak Sellei Gyula IX. Gyáli út 21. III. ép. I/16. szám alatti lakásában. A perben Ujváry Józsefné levelet írt Váry Albert főállamügyésznek. Az ügyészségi vádindítvány (45684/1919.á.ü.) 1919. december 20-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. február 24-én kelt ítéletében az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján Ujváry Józsefet 2 év börtönre, Kapui Kálmánt 10 hónap börtönre ítélte. Ebből egyenként 4 hónap 15 napot már letöltöttek. Ujváry Józsefet a Btk. 323. §-ába ütköző és annak 1. bek. szerinti személyes szabadság megsértése vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az 1920. május 28-án kelt 30385/1919. á.ü. államügyészségi leirat szerint Berényi Róbert elleni nyomozást a Bp. 101. §-ának 3. pontja alapján megszüntették. 1921. február 25-én kelt 9317/1921. I.M.IV. számú igazságügyi leiratban, majd az 1921. március 5-én kelt 11351/1921. I.M.IV. számú igazságügy-miniszteri irat alapján Ujváry Józsefet kegyelemre nem ajánlották.
265.	Kgy.11660/1919 (csatolva: R.40517/1944.).	Schwartz Ignác (sz: 1867), Sas Sándor (sz: 1878), Kornéli Rudolf (sz: 1889), Steinwurtz Boriska (sz: 1893), Janics Jánosné sz. Magyar Julianna (sz: 1896)	izgatás, rablás	A vádlottak a kommunizmus alatt dr. Weyner Emil tulajdonát képező *YES Pudergyár Rt.* munkásai között a magántulajdon megszüntetését és a polgári társadalom megsemmisítéséről beszéltek. Schwartz Ignác az 1919. június 24-én kitört ellenforradalom leverése után kijelentette: *a ludovikásokat fel kellene akasztani, nem 2-3 évre becsukni mit akarnak ezek a taknyosok.* Valamint Schwartz Ignác, Steinwurtz Boriska, szökésben lévő Janics Jánosné és Sas Sándor a *Yes Pudergyár Rt.* munkástanácsának tagjai, Sas Sándor pedig a gyár mindenben intézkedő munkása, 1919. április végén a gyár munkásait megfenyegették, így akarták a gyárat kifosztani. Az ügyészségi vádindítvány (47523/1919.á.ü.) 1919. december 18-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 26-án kelt ítéletében I. Schwartz Ignácot az 1912. évi 63. tc. 19. §-a, a Btk. 350., 96. és 98. §-ai alapján összbüntetésül 2 év (ebből 6 hónap 20 napot letöltött), II. Sas Sándort az 1912. évi 63. tc. 19. §-a a Btk. 350., 96. és 98. §-ai alapján összbüntetésül 2 év (ebből 6 hónap 20 napot letöltött), III. Kornéli Rudolfot az 1912. évi 63. tc. 19. §-a a Btk. 350., 96. és 98. §-ai alapján összbüntetésül 3 év (ebből 6 hónap 20 napot letöltött), IV. Steinwurtz Boriskát az 1912. évi 63. tc. 19. §-a a Btk. 350., 96. és 98. §-ai alapján, a Btk. 91. §-ának alkalmazásával összbüntetésül 8 hónap (ebből 3 hónap 20 napot letöltött), V. Janics Jánosné sz. Magyar Juliannát az 1912. évi 63. tc. 19. §-a a Btk. 350., 96. és 98. §-ai alapján összbüntetésül 2 év (ebből 1 hónapot letöltött) börtönre ítélte. Valamint Schwartz Ignác és Steinwurtz Boriska ellen a Btk. 361. és 363. §-ába ütköző hűtlen kezelés vádja alól a Bp. 326. §. 1. pontja alapján felmentette. Funk Etel ellen hűtlen kezelés miatt emelt vád alapján, az intézkedés megtétele végett az iratokat visszaküldték az ügyészségnek. Az 1945. december 6-án kelt R.40517/1944/5. számú büntetőtörvényszéki végzés szerint a 9592/1945. M.E. rendelet 3. §-a alapján megállapította, hogy Czanik Jánosné sz. Steinwurtz Boriska 1920. március 26-án kelt elítélését a 9590/1945. M.E. 3. §. 1. bek. értelmében meg nem történtnek kell tekinteni (mert a szocialista magatartása miatt ítélték el). A végzés ellen a 9590/1945. M.E. sz. 3. §. 2. bek. értelmében perorvoslatnak helye nincs.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
266.	B.Kgy.11668/1919.	Vészi (Weisz) Soma (40 éves)	személyes szabadság megsértése	1919. június 24-én az Óbudai Hajógyárból nemzetiszínű zászlók alatt kifutó monitorokat az óbudai Duna-partról többen, zsebkendőjük lobogtatásával üdvözölték, köztük Rajos Lajosné sz. Széchy Sarolta is. A vádlott őt a III. ker. Munkás- és Katonatanácsnál 1919. június 26-án ellenforradalmárként feljelentette. A sértettet még aznap beidézték. A vádlott, csak azért őt jelentette fel a többiek közül, mert egyedül ő szidalmazta a zsebkendő lobogtatás mellett a zsidókat.	A büntetőtörvényszék 1920. március 27-én kelt ítéletében a vádlottat a Btk. 323. §. 1. és 3. bek. alapján 10 hónap fogházra (ebből 5 hónap 20 napot már letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
267.	Kgy.11670/1919.	Surin Tibor (24 éves)	lopás	A vádlott 1919. májusában, mint az I. ker. Munkás- és katonatanács által az I. ker. Tárogató út 46. szám alatt lévő Assisi Szent Ferenc betegápoló apácák zárdájába kiküldött házgondnok (tehát a Tanácsköztársaság szerve), a rendház birtokában lévő egy pár 35-36-os számú női cipőt (400 korona értékű), a zárda padlásáról eltulajdonított.	A büntetőtörvényszék 1920. január 23–24. tartott nyilvános főtárgyaláson született ítéletében a vádlottat a Bn. 49. §. 1. bek. 1. tétele alapján a Btkv. 91. §. alkalmazásával 6 hónap börtönre (ebből 5 hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá a Btkv. 341. §-a alapján továbbá 3 év hivatalvesztésre és a politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
268.	B.Kgy.11673/1919.	Bödő Lajos (19 éves), Petrássy Zoltán (20 éves), Adelmann Károly (43 éves)	személyes szabadság megsértése	A vádlottak (rendőri díjnokok) 1919. április 29-én közösen feljelentették a Vörös Őrség főparancsnokságán Szigethy Ferenc államrendőrségi díjnokot (ellenforradalmár). A sértettet letartóztatták és ismeretlen terroristák puskatussal és ruhafogassal összeverték, bajonettel és töltött fegyvert fogta rá és megöléssel fenyegették meg. Utána a büntetőtörvényszéki fogházba vitték, majd május 7-én az Angyalföldi Elmegyógyintézetbe szállították. Innen csak augusztus 8-án szabadult. Az ügyészségi vádindítvány (52345/1919.á.ü.) 1919. december 19-én kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. április 1-én kelt ítéletében Bödő Lajost a Btk. 72. §-ban felhívott 66. §., továbbá a Btk. 323. §. 2. bek. utolsó tétele és 3. bek. alapján 6 hónap börtönre (ebből már 4 hónapot letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre, Petrássy Zoltánt a Btk. 72. §-ban felhívott 66. §., továbbá a Btk. 323. §. 2. bek. utolsó tétele és 3. bek. alapján 1 év börtönre (ebből 3 hónap 2 hetet már letöltött), mint fő-, továbbá 3 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
269.	Kgy.11675/1919.	Singer Nándor (33 éves)	izgatás	A vádlott tagadta bűnösségét, aki 1917. óta a VIII. ker. Szociáldemokrata Pártszervezet titkára volt. Így került a VIII. ker. Munkástanácsba is, de kommunista nem volt. Csernyiék le akarták tartóztatni, de ezt a munkások nem engedték. Majd 1919. május 3–4-én bevonultatták a Vörös Hadseregbe. De a rekvirálásokban nem vett részt. Sőt Horn Márton útján közölte a Szigony utca 16. számú ház lakóival, hogy mindent rejtsenek el. A tanúk a vádlottban nem ismerték fel azt, aki inkriminált kijelentést tett.	A büntetőtörvényszék 1920. február 9-én kelt ítéletében a vádlottat a 172. §. 2. bek. meghatározott és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerint minősülő osztály elleni izgatás vádja alól a Bp. 326. §-ának 2. pontja alapján felmentette.
270.	Kgy.11676/1919.	Szerdahelyi Rezső (31 éves), Weinberger Dániel (52 éves), Braun Szilárd (28 éves)	izgatás	Szerdahelyi Rezső, mint vörös őrségi kerületi ellenőr és politikai megbízott, a Dembinszky utca 30. számú háznak főbizalmija, tehát a Tanácsköztársaság közege és ennek érdekében a diktatúra alatt, a lakók előtt több ízben, kijelentette: *hogy aki nem megy el választani, nem kap élelmiszerjegyet. Le a burzsoáziával, le az urakkal, le a vízszopó háziurakkal és azok csatlósaival, dögöljön meg aki nem kommunista.*	A büntetőtörvényszék 1920. február 25-én kelt ítélete szerint Szerdahelyi Rezsőt az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 3 év börtönre ítélte (ebből 2 hónap és 20 napot letöltött). Ellenben Weinberger Dánielt és Braun Szilárdot a Btk. 172. §. 2. bek meghatározott és az 1912. évi 63. tc. 19. §-a szerinti izgatás vádja alól a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az utóbbiak 1919. november 12-től voltak letartóztatva.

Sorszám	Iktató szám	Vádlott(ak) neve	Vád tárgya	A vádban leírt cselekmény, a vádindítvány kelte	Ítélet (fellebbezés, kegyelemkérés, felmentés stb.)
271.	Kgy.11688/1919.	Feldmann Jenő (38 éves)	sikkasztás	A vádlott, mint az 1. sz. vörös gyalogezred panaszirodájának vezetője, 1919. augusztus első napjaiban Gialáli Géza hadügyi politikai megbízottól átvett június 24-én, az ellenforradalomban elesett vörös katonák özvegyei és árvái javára gyűjtött 24500 koronát, ezt az összeget nem adta át Deutsch Lajos hadügyi politikai megbízottnak, hanem azt magának megtartotta. Ezt még 1919. november 1-ei kihallgatása során is tagadta.	A büntetőtörvényszék 1920. február 16-án kelt ítéletében a vádlott a Btk. 358. §. 1. bek. 2. tétele és utolsó bek. alapján 1 év 6 hónap börtönre (ebből hónapot már letöltött), mint fő-, továbbá 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartamú felfüggesztésre, mint mellékbüntetésre ítélte.
272.	Kgy.11770/1919.	Özv. Józsa Mihályné sz. Bessenyei Mária (36 éves)	izgatás	A vádlott, mint a háztartási alkalmazottak főbizalmija (még a Károlyi-kormány idején nevezték ki a Háztartási Munkások Szövetsége az I. ker. Attila krt. háztartási alkalmazottak főbizalmijává), a kommunizmus alatt, a Krisztina krt. 101. és az Attila krt. 2. számú ház udvarán tartott gyűléseken a polgári osztály elleni gyűlöletre izgatott. A vádlott kijelentette: *Nem kell engedelmeskedni a nagyságoknak, mi leszünk ezentúl az urak, most már más világ van, pucolja a nagysága a cipőjét, a nagyságáék vigyék maguk a kenyeret a pékhez, délutánként nem kell dolgozni és este 8 óra után is csak, külön díjazás mellett, eddig a cseléd a nagysága piszkos tetves holmijában és lepedőiben aludt, ezentúl nem így lesz és azokat vágják a nagyságuk fejéhez, most már nincs burzsoá világ.* Az ügyészségi vádindítvány (59222/1919.á.ü.) 1919. december 18-án kelt, a főállamügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. március 24-én kelt ítéletében a vádlottat az 1912. évi 63. tc. 19. §-a alapján 2 év börtönre ítélte (ebből már 6 hónapot letöltött). Az 1921. február 14-én kelt 7329/1921. I.M.IV. számú igazságügy-miniszteri leirat szerint az elítéltet kegyelemre nem ajánlották.
273.	Kgy.11827/1919.	Schlesinger Izidor (39 éves)	izgatás	A vádlott 1918. november 1.és 1919. március 21. között a katonák előtt a következő kijelentést tette: *Katonák, megszűnt az a világ, amely régen volt, most már ti is emberek lesztek, nem kell szégyelnetek azt, hogy katonák vagytok, a tiszteket, a pléhgalléros gazembereket és a zupásokat ki lehet dobni, fel kellene őket akasztani, magatok választjátok meg parancsnokaitokat, nem kell annak tisztnek lenni, a kaszárnya ezután nem lesz a börtönötök, lakályossá lesz, külön ebédlőtök, hálószobátok, játéktermetek lesz, nem rozsdás csajkából, hanem tányérokból fogtok enni, a hivatásos altisztek a tisztek kezében barbár eszközök voltak, ezen változtatni kell, nem kell a tisztek előtt hajlongani, hanem gondolkozhatik mindenki, a parancsot nem kell vakon teljesíteni.* Illetve 1919 februárjában a Martinovics Színház megnyitásakor a katonák előtt és 1919. március 22-én szintén katonák előtt, ahol Pogány és Bőhm népbiztos is jelen volt, a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatott. Az ügyészségi vádindítvány (17388/1919.k.ü.) 1920. április 18-án kelt, a kir. főügyész Váry Albert volt.	A büntetőtörvényszék 1920. május 28-án kelt ítéletében a vádlottat a Bp. 326. §. 2. pontja alapján felmentette. Az iratokat áttették az ügyészségnek.

2.5. Mellékletek (rendeletek, törvények)

1878. évi V. törvénycikk a magyar büntetőtörvénykönyv a bűntettekről és vétségekről (Kihirdettetett az országgyűlés mindkét házában 1878. május 29-én.).

Felségsértés

127. § A felségsértés bűntettét képezi azon cselekmény is, mely közvetlenül arra van irányozva, hogy:

2. a magyar állam alkotmánya, vagy a magyar államot képező országok közt fennálló államközösség, vagy a magyar állam és az osztrák-magyar monarchia másik állama közt fennálló kapcsolat erőszakkal megváltoztassék;

129. § A ki a 127. § 1. és 2. pontjaiban meghatározott felségsértést elköveti: tíz évtől tizenöt évig terjedhető államfogházzal büntetendő.

131. § A 127. § 1., 2. pontjaiban meghatározott felségsértés elkövetésére létrejött szövetség, a 130. §-ban meghatározott megkülönböztetés szerint öt évig, - illetőleg öt évtől tíz évig terjedhető államfogházzal büntetendő.

Ugyanezen megkülönböztetés szerint öt évig, illetőleg öt évtől tíz évig terjedhető fegyházzal büntetendő a szövetség: ha az a 127. § 3. pontjában meghatározott bűntett elkövetése céljából jött létre.

132. § A szövetség létrejött, ha két vagy több személy a felségsértés elkövetését közös egyetértéssel elhatározza.

Lázadás

152. § A csoportosulás, melynek célja:

1. az országgyűlést, annak valamelyik házát vagy bizottságát;

3. a magyar kormányt erőszakkal, vagy veszélyes fenyegetéssel hivatásának szabad gyakorlatában akadályozni, vagy valaminek elhatározására, valamely intézkedésre, vagy valaminek elhagyására kényszeríteni: a lázadás bűntettét képezi és tíz évtől tizenöt évig terjedhető államfogsággal büntetendő.

153. § Lázadást képez azon csoportosulás is, melynek célja: a polgárok valamelyik osztályát, nemzetiségét vagy hitfelekezetét fegyveresen megtámadni.

Ezen esetben a felbujtók és a vezetők öt évtől tíz évig terjedhető államfogházzal, a többiek pedig két évig terjedhető államfogházzal büntetendők.

Izgatás

171. § A ki valamely gyülekezeten nyilvánosan, szóval, vagy a ki nyomtatvány, irat, képes ábrázolat terjesztése, vagy közszemlére kiállítása által, bűntett vagy vétség elkövetésére egyenesen felhív, ha a bűntett vagy vétség elkövettetett: mint felbujtó büntetendő.

Ha pedig a felhívás eredménytelen maradt - a mennyiben az a jeles törvény külön rendeletei alá nem esik: két évig terjedhető államfogházzal, és kétezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

172. § A ki a 171. §-ban meghatározott módon a törvény ellen, vagy a ki hatóságoknak törvényes hatáskörükben kiadott rendelete, meghagyása, határozata ellen engedetlenségre egyenes felhívást intéz vagy terjeszt: két évig terjedhető államfogházzal, és ezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ugyanezen büntetés éri azt: a ki a 171. §-ban meghatározott módon, valamely osztályt, nemzetiséget vagy hitfelekezetet gyűlöletre a másik ellen, úgyszintén azt is: a ki a tulajdon vagy a házasság jogintézménye ellen izgat.

173. § Öt évig terjedhető államfogházzal büntetendő az, a ki a 171. §-ban meghatározott módon a király személyének sérthetetlenségét, a trónöröklés törvényes rendjét, az alkotmányos államformát, vagy a törvény kötelező erejét megtámadja; úgyszintén az is, ki az alkotmány egyes intézményei, a monarchia másik államával fennálló kapcsolat, vagy a magyar államot képező országok közt fennálló államközösség ellen, avagy a királynak, az országgyűlésnek, az országgyűlési bizottságoknak vagy a közösügyek tárgyalására hivatott bizottságnak törvényes joga ellen lázit.

174. § A ki a törvény által bűntettnek vagy vétségnek nyilvánított cselekményt a 171. §-ban meghatározott módon magasztal, vagy valamely bűntett vagy vétség elkövetőjét annak elkövetése miatt azon módon feldicsér, vagy nyilvánosan kitüntet, hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő.

A bűnvádi eljárás csak akkor indítható meg, ha a cselekmény, elkövetése után három hó alatt a bíróságnál feljelentetett.[267]

A magánosok elleni erőszak

175. § Ha valamely csoport azon célból, hogy személyeken vagy dolgokon erőszakot kövessen el, valakinek lakába, üzleti helyiségébe, vagy bekerített birtokába betör; a csoportnak mindenik tagja, a magánosok elleni erőszak büntette miatt, két évig terjedhető börtönnel büntetendő.

176. § Ha pedig valamely csoport, nyílt helyen, akár személyeken, akár dolgokon követ el erőszakot: mindenik tagja, három évig terjedhető börtönnel büntetendő.

[267] *Magyar Törvénytár. 1877–1878. évi törvénycikkek.* Budapest, 1896. Franklin Társulat. 128. o.

177. § A magánosok elleni erőszak vétségét követi el, és hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő: a ki a munkabér felemelése vagy leszállítása végett, valamely munkás, vagy munkaadó ellen erőszakot követ el, azt szóval vagy tettel bántalmazza, vagy erőszakkal fenyegeti.

Ugyanezen büntetés alá esnek azok is, a kik gyárak, műhelyek, vagy azon helyiségek előtt, a hol munkások dolgoznak, vagy a munkaadó, munkavezető lakása, illetőleg tartózkodási helye előtt, összecsoportosulnak, a végett, hogy a munka megkezdését vagy folytatását megakadályozzák, vagy pedig a munkások a munka elhagyására bírják.

Pénzhamisítás

203. § A pénzhamisítás bűntettét követi el: a ki azon célból, hogy az valódi, illetőleg teljes értékű pénz gyanánt forgalomba tétessék, bel- vagy külföldön folyamatban levő

1. fém- vagy papírpénzt utánoz vagy utánoztat;

2. valódi fém- vagy papírpénzen olyan változást eszközöl vagy eszközöltet, hogy az nagyobb értékűnek látszassék;

Ugyanezen bűntettet követi el az is, a ki a forgalmon kívül helyezett pénzen, a fennebb említett célból, olyan változásokat eszközöl, vagy eszközöltet, hogy az még forgalomban levőnek látszassék.

Gyilkosság

278. § A ki embert előre megfontolt szándékból megöl: a gyilkosság bűntettét követi el, és halállal büntetendő.

Emberölés

279. § A ki embert szándékosan megöl, ha szándékát nem előre fontolta meg: a szándékos emberölés bűntettét követi el, és tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.

288. § A 278. §-ban meghatározott bűntett elkövetésére irányzott szövetség, ha ahhoz előkészületi cselekmény is járul, két évig terjedhető börtönnel büntettetik.[268]

[268] http://www.1000ev.hu/index.php?a=3&param=5799 (Letöltés ideje:2013. március 20.)

1912. évi LXIII. törvénycikk a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről (Kihirdettetett az Országos Törvénytár 1912. december 31-én kiadott 18. számában.).

I. FEJEZET
Kivételes hatalom

1. § Háború idején, sőt ha szükséges, már a háború fenyegető veszélyének okából elrendelt katonai előkészületek esetében is, a minisztérium valamennyi tagjának felelőssége mellett az ebben a törvényben meghatározott kivételes hatalmat a szükség mértékéhez képest igénybe veheti.

A kivételes hatalom a háború befejezésével megszűnik. Ugyanakkor hatályon kívül kell helyezni a kivételes hatalom alapján tett intézkedéseket, ha hatályukat a minisztérium már előbb nem szüntette meg.

2. § A kivételes hatalomból folyó intézkedések körét, hatályuk területét és hatályba lépésük időpontját a minisztérium állapítja meg.

Erre vonatkozó rendeleteit köteles a minisztérium az állam hivatalos lapjában közzétenni és minden községben, a melyre a tett intézkedések hatálya kiterjed, az ott szokásos módon kihirdetni. Ugyanígy kell eljárnia, ha intézkedéseit kiterjeszti, korlátolja vagy hatályukat megszünteti.

A kivételes hatalom igénybevételét, valamint azt, hogy a kivételes hatalomból folyó intézkedések mely területre terjednek ki, az országgyűlésnek a legközelebbi ülésben be kell jelenteni.

3. § Az e törvény alapján tett kivételes intézkedések hatályának megszűnésével a már folyamatban levő ügyekre nézve is azonnal a rendes törvényes állapot áll helyre.

12. § A minisztérium:

1. a kir. törvényszékek hatáskörébe utalhatja a főtárgyalást az 1897:XXXIV. tc. 15. §-a szerint az esküdtbíróságok hatáskörébe tartozó mindazokra a bűncselekményekre nézve, a melyek a hadviselés érdekeit érintik;

2. oly helyeken, a hol az igazságszolgáltatás érdekében szükségesnek tartja, az esküdtbíróságok működését egészen is felfüggesztheti és az esküdtbíróságokhoz tartozó ügyekben a főtárgyalás megtartását a kir. törvényszékek hatáskörébe utalhatja;

3. a hadviselés érdekeit érintő, vagy a közrendet és a közbiztonságot veszélyeztető egyes bűncselekmények tekintetében az eljárást és ítélethozást a fennálló törvények szerint arra hívatott bíróságokról kivételesen az 1. és 2. pont esetén kívül is más polgári büntetőbíróságokra ruházhatja át;

4. elrendelheti, hogy a hadviselés érdekeit érintő bűncselekményekre, a menynyiben az 1912:XXXIII. tc. 14. §-a és az 1912:XXXII. tc. 14. §-a értelmében katonai büntetőbíráskodás alá nem esnek (32. §), a polgári büntetőbíróságoknál a gyorsított bűnvádi eljárásnak a 31. § értelmében kibocsátott szabályai nyerjenek alkalmazást. E szabályok keretében a hűtlenségre, a lázadásra, a gyilkosságra, a szándékos ember-

ölésre, a közegészség ellen halál okozásával elkövetett bűntettre, a rablásra, a gyújtogatásra, a vízáradás okozásának bűntettére, vaspályákon, távírdákon (távbeszélőn) vagy hajókon elkövetett közveszélyű cselekmények bűntettére kivételesen a rögtönbíráskodás, valamint az 1912:XXXII. tc. 444. §-ában és az 1912:XXXIII. tc. 444. §-ában meghatározott büntetés megállapítható arra az esetre, ha az utóbb idézett két törvénycikk 435. §-ának második bekezdésében említett feltételek fennforognak.

13. § A minisztérium az 1. § korlátai között megállapítja azt az időt, a melyet a 18-27. §-ok szempontjából háború idejének kell tekinteni.

14. § A minisztérium azokat a hadi cikkekre fel nem esketett, tényleges szolgálatban álló katonai egyéneket, a kik a fegyveres erő mozgósítás alatt álló vagy már mozgósított részének állományába, avagy valamely hadifelszerelést felvett, illetőleg hadi állapotba helyezett erődített helynek védőőrségéhez tartoznak, hivatásbeli kötelességeik megszegése miatt ugyanazok alá a büntetőjogi rendelkezések alá helyezheti, a melyek a hadi cikkekre felesketett katonai egyénekre nézve, szolgálati kötelességeik megszegése tekintetében mértékadók.

II. FEJEZET
A büntetőtörvénykönyvek módosítása és kiegészítése

18. § Az 1878:V. tc. 144. §-ának rendelkezése alá esik az a magyar honos, a ki az 1878:V. tc. 455. §-ában meghatározott intézkedéseket, tárgyakat háború idején abból a szándékból kémleli ki, hogy azokról az ellenséget értesítse. Az 1878:V. tc. 145. §-a ebben az esetben is alkalmazandó.

19. § A ki az 1878:V. tc. 172. §-ában meghatározott cselekményt háború idején követi el, öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

III. FEJEZET
Zárórendelkezések

31. § Az igazságügy-miniszter felhatalmaztatik, hogy a gyorsított bűnvádi eljárásnak a 12. §-ban említett szabályait, a rögtönbíráskodási szabályokat is ideértve, az 1896:XXXIII. törvénycikkben foglalt rendelkezések módosításával és kiegészítésével és az 1912. évi XXXII. és XXXIII. tc. elveinek szem előtt tartásával rendeleti úton megállapíthassa.[269]

[269] *Magyar Törvénytár. 1912. évi törvénycikkek.* Budapest, 1913. Franklin Társulat. 691–710. o.

1914. évi XIV. törvénycikk a sajtóról (Kihirdettetett az Országos Törvénytárnak 1914. március 28-án kiadott 8. számában.)

HARMADIK FEJEZET
Sajtójogi felelősség

32. § Sajtó útján elkövetett bűntett, vétség vagy kihágás az a bűncselekmény, amelynek tényálladékát a sajtótermék tartalma foglalja magában.

A sajtó útján elkövetett bűntettek, vétségek és kihágások esetében az általános büntető törvények rendelkezéseit az alábbi §-okban meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

A 24. § 8. pontjának esetében a jelen törvény 34-36. §-ai és 40. §-ának első és második bekezdése nem nyernek alkalmazást.

33. § A sajtó útján elkövetett bűntett, vétség vagy kihágás miatt elsősorban a szerző felelős.

Szerzőként kell büntetni azt is, aki a sajtóterméket büntető törvénybe ütköző tartalommal megrendelte, úgyszintén azt, aki a sajtótermék büntető törvénybe ütköző tartalmának megírására vagy egyéb megalkotására a szerzőt reábírta. A szerkesztő, kiadó és a nyomda- vagy más többszörösítő vállalat tulajdonosa azonban ily esetben is csak a 34-36. §-ok értelmében felelős.

Azt, aki az előbbi két bekezdés valamelyik rendelkezése alá esik, nem mentesíti a sajtójogi felelősség alól az a körülmény, hogy szerzőül másvalakit jelöltek meg, vagy hogy a szerzőséget másvalaki vállalta el.

34. § A szerző felelőssége - amennyiben a 35. § másképen nem rendelkezik - a kiadóra hárul, ha a szerző sajtójogi felelősségre nem vonható vagy ha a sajtóterméket a büntető törvénybe ütköző tartalommal egyenesen a kiadó rendelte meg.

35. § Időszaki lapok közleményeiért, a hirdetési és nyílttéri közlemények kivételével, a felelős szerkesztőt terheli a sajtójogi felelősség, ha a szerző sajtójogi felelősségre nem vonható vagy ha a közlemény büntető törvénybe ütköző tartalmának megírására a szerzőt egyenesen a felelős szerkesztő utasította.

Az időszaki lap szerkesztőjének felelőssége a kiadóra hárul, ha a szerkesztő sajtójogi felelősségre nem vonható, vagy ha a közleményt egyenesen a kiadó utasítására tették közzé.

Időszaki lapok nyílttéri közleményeiért és hirdetéseiért a 34. § értelmében a kiadó felelős.

36. § Ha a sajtóterméken a 33-35. §-okban megjelölt valamely felelős személy feltüntetve nincs s ha ennek folytán sajtójogi felelősségre más nem vonható, a nyomda- vagy más többszörösítő vállalat tulajdonosa felelős.

37. § Ha a közleményt sajtó útján a szerző beleegyezése nélkül tették közzé, szerzőnek a közlőt kell tekinteni. Ily esetben a szerző nem büntethető.

Sajtóközlemény átvétele esetében szerzőnek az átvevőt kell tekinteni.

A kőnyomati úton vagy más módon főképen az időszaki lapok részére készülő hírlaptudósító újságoktól átvett közleményért azonban a szerzői fokozaton a sajtójogi felelősség nem az átvevő időszaki lapoknak, hanem a hírlaptudósító újságnak személyzetét terheli a 33-36. §-okban az időszaki lapokra megállapított szabályok szerint.[270]

A Magyar Népköztársaság Kormányának 4. számú rendelete. Államrendőrség felállítása.

1. §.

A Magyar Népköztársaság kormánya államrendőrséget állít fel.

Az államrendőrség személyzete az eddigi vörös őrség személyzetéből áll.

2. §.

Az államrendőrség feladata kizárólag a közrend és közbiztonság megóvása.

Az államrendőrség nem része a hadseregnek.

3. §.

Az államrendőrség a belügyminisztérium alá tartozik.

Ez a rendelet azonnal életbe lép.

Budapest, 1919. augusztus 3.

Peyer Károly belügyminiszter és Peidl Gyula miniszterelnök.[271]

A Magyar Népköztársaság kormányának 1919. évi 5. számú rendelete a bíróságok és államügyészségek működésének visszaállításáról.

1. §.

A bíróságokról és államügyészségekről 1919. évi március hó 21. napja óta kiadott rendelkezések hatályukat vesztik, és a bíróságok és az államügyészségek az említett napon fennállott szervezetükben és személyzetükkel működésüket ismét megkezdik.

2. §.

Ez a rendelet azonnal életbe lép. A részletes szabályokat az igazságügy-miniszter külön rendelettel állapítja meg.

Budapest, 1919. augusztus 4.

Ágoston Péter az igazságügy-minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott külügyminiszter. Peidl Gyula miniszterelnök.[272]

[270] *Magyar Törvénytár.* 1914. *évi törvénycikkek.* Budapest, 1915. Franklin Társulat. 60–107. o.
[271] *Belügyi Közlöny.* XXIV. évf. 37. szám. 1919. augusztus 4. 1179. o.
[272] *Magyarországi Rendeletek Tára.* 1919. 53. folyam. Budapest, 1919. Magyar Királyi Belügyminisztérium Kiadása. 622. o.

A belügyminiszternek 103/1919. B.M. res. számú rendelete. A letartóztatások és a letartóztatottakkal való bánásmód.

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének és a budapesti államrendőrség főkapitányának.)

A kormányzati rendszer beállott változása alkalmából több oldalról hangzik el az az aggodalom, hogy az elmúlt rendszer hívei kíméletlen üldözésben fognak részesülni.

Az ilyen alaptalan aggodalmakkal szemben kijelentem, hogy a jelenlegi kormány a szigorú jogrend alapján áll; egyfelől tehát kíméletlen szigorúsággal megtorol minden bűncselekményt, másfelől azonban ártatlanokat üldözni, megfélemlíteni vagy éppen megkínozni nemcsak nem kíván, de azt nem is engedi.

Nem akarjuk ugyanis a letűnt rendszer gyűlöletes példáját követni, amelyet éppen mi ítélünk el mindig a legerősebben.

Szigorú miheztartás végett utasítsa ennélfogva az első fokú rendőrhatóságokat, hogy letartóztatásnak csak azokkal szemben van helye, akiket valamely konkrét bűncselekmény komoly gyanúja terhel, vagy akiknek letartóztatása a jogszabályok értelmében egyéb okból indokolt és jogosult.

Különösen ügyeljenek arra rendőrhatóságok, hogy névtelen feljelentések bűnvádi eljárásnak, kiváltképpen pedig letartóztatásnak csak akkor szolgálhatnak alapjául, ha azokban olyan konkrét tények foglaltatnak, amelyeknek valósága és az alapon valamely konkrét bűncselekmény fennforgása megállapítható. A hatóságokat egyéni bosszúból eredő alaptalan vádaskodással félrevezető egyének ellen a legszigorúbb megtorló intézkedéseket kell megtenni.

A közelmúlt rémnapjaiból ered továbbá az ideges aggodalom is, amely a letartóztatottakkal való rossz bánásmódra és kínzásokra vonatkozik.

Figyelmeztesse a rendőrhatóságokat, hogy sem a jogrenddel, sem az emberszeretettel nem egyeztethető össze az a vadállatias kegyetlenség, amely az ártalmatlanná tett gonosztevőknek testi megkínzásában vagy lelki gyötrésében keresi és találja kielégülését.

Ezért a letartóztatottakkal való kegyetlen vagy embertelen bánásmódot a leghatározottabban elítélem és szigorúan megtiltom. Ha mindennek ellenére ilyen eset tudomásomra jutna, a rendelkezésemmel szembehelyezkedő ilyen közeg ellen, mint aki állásának betöltésére méltatlan, a legkíméletlenebb szigorúsággal fogok eljárni.

Felhívom Alispán/Polgármester Urat, hogy ezt a rendeletemet tudomás és szigorú alkalmazkodás végett az elsőfokú rendőrhatóságokkal haladéktalanul közölje és annak megtartása fölött személyesen őrködjék.

Budapest, 1919. augusztus 17. Perényi Zsigmond belügyminiszter.[273]

[273] *Belügyi Közlöny.* XXIV. évfolyam. 40. szám. 1919. augusztus 24. 1210–1211. o.

A magyar kormány 1919. évi 4.038. M.E. számú rendelete a törvénykezés ideiglenes szabályozásáról.

A magyar minisztérium a törvényhozás intézkedéséig a következőket rendeli:

I. Általános rendelkezések.

1. §.

A törvénykezés terén a jogfolytonosság helyreállván, a törvénykezésben a korábbi törvényes jogszabályok irányadók, amennyiben ez a rendelet másként nem intézkedik.

A bíróságok az alkotmányosság teljes helyreállításáig a Magyar Köztársaság nevében ítélkeznek.

Budapesten, 1919. augusztus 19. Friedrich István miniszterelnök.[274]

A magyar kormány 1919. évi 4.039. M.E. számú rendelete

a törvénykezés ideiglenes szabályozásáról szóló 1919. évi 4.038. M.E. számú rendelet kiegészítéséről.

A minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések (1912: LXIII. tc.) alapján a törvényhozás intézkedéséig a következőket rendeli:

I. Általános rendelkezések

1.§.

A törvényszék ítél a jelen rendelettel szabályozott gyorsított bűnvádi eljárás szerint:

1. a Tanácsköztársaság szervei, közegei és megbízottai felett, akik hatósági jogkört bitorolva vagy színlelve, a büntetőtörvényekbe ütköző cselekményt követett el;

2. a Tanácsköztársaság fegyveres erejének tagjai vagy az 1. pontban nem említett személyek által a Tanácsköztársaság megalapítása, fenntartása vagy visszaállítása érdekében elkövetett bűncselekmények miatt, tekintet nélkül arra, hogy a cselekményt a jelen rendelet életbeléptetése előtt vagy utóbb követték el.

Amennyiben a jelen rendelet eltéréseket nem állapít meg, ezen gyorsított bűnvádi eljárás során is a bűnvádi perrendtartásról szóló 1896: XXXIII. tc. (Bp.) rendelkezéseit, valamint az e törvényt módosító és kiegészítő törvények rendelkezéseit kell alkalmazni.

[274] *Magyarországi Rendeletek Tára.* 1919. Ötvenharmadik folyam. Budapest, 1919, Magyar Királyi Belügyminisztérium Kiadása. 647–651. o.

2.§.

Minden törvényszéknél, amelynek büntető hatásköre van, az 1. §. alá eső ügyekre külön tanácsot kell alakítani.

E tanács az elnökön kívül négy bíróból áll. Elnökét és tagjait Budapesten az ítélőtábla elnöke jelöli ki a kerületéhez tartozó bíróságok ítélőbírái közül. Egyéb helyeken a tanács elnöke a törvényszék elnöke, vagy a törvényszéknek általa kijelölt ítélőbírája; tagjait a törvényszék vagy az ahhoz tartozó járásbíróságok ítélőbírái közül a törvényszék elnöke jelöli ki.

Ezenkívül a tanácshoz pótbírót és a jegyzőkönyvvezetőt kell kirendelni.

A szükséghez képest a törvényszéknél több ilyen tanács is alakítható.

Az igazságügy-miniszter felhatalmaztatik, hogy beleegyezésével bármely ítélőbírót meghatározott időtartamra bármely más bírósághoz helyezhessen át a jelen rendelettel szabályozott bíráskodás céljára.

3. §.

Az eljárásra az elkövetés helye szerint illetékes törvényszékkel egyenlően illetékes az a törvényszék, amelynek területén a terheltet kézre kerítették vagy fogva tartják.

Ha az illetékes törvényszék előtt az eljárás megindítása vagy folytatása nehézségbe ütköznék, az ügyben az a törvényszék válik illetékessé, amelyikhez az államügyészség fordul.

Az ügy áttételének más illetékes törvényszékhez csak az államügyészség indítványára van helye.

II. Az eljárás megindítása

4. §.

Az 1. §-ban megjelölt bűncselekménnyel gyanúsított egyéneket le kell tartóztatni és az államügyészség elé kell állítani.

A letartóztatás ellen perorvoslatnak helye nincs.

5. §.

Az elfogott terheltet az államügyészség állítja a törvényszék elé.

A törvényszék eljárhat tekintet nélkül a terhelt ellen a rendes bíróság előtt folyó más bűnvádi ügyekre. Az ítélőtanács a törvényszék területén bármely helyen összeülhet.

6. §.

Az államügyészség köteles gondoskodni arról, hogy a bíróság biztonsága és a netán kiszabandó halálbüntetés esetleges végrehajtása végett szükséges karhatalom rendelkezésre álljon, és hogy a bíráskodás megtartására kijelölt helyen a szükséges hivatalos felszerelés készenlétben, egy lelkész, egy orvos és esetleg hóhér legyen,

és hogy ha halálbüntetés mondatnék ki, annak végrehajtását, amennyiben az elítélt kegyelmet nem kapott, semmi se akadályozza.

7. §.

Alakszerű nyomozó eljárásnak nincs helye. Az államügyészség a Bp. szerint a vizsgálóbírót megillető jogkört gyakorolja; bármely bizonyíték felvétele végett vizsgálóbíróhoz vagy járásbírósághoz fordulhat; a rendőri hatóságokkal és közegekkel – ideértve a csendőrséget és a határrendőrséget – közvetlenül rendelkezik. Az államügyészség intézkedései ellen perorvoslatnak nincs helye.

Mihelyt az államügyészség a tényállást kellően felderítve látja, vádindítványt nyújt be a tanács elnökéhez. A vádindítványt a tanács elnöke közli a terhelttel, és haladéktalanul intézkedik, hogy a tanács a legrövidebb idő alatt összeüljön. A vádindítvány ellen kifogásnak helye nincs.

Az eljárás elejétől végig az együttülő bíróság előtt, és hacsak lehet, félbeszakítás nélkül folyik le.

Az államügyészség kötelessége a tárgyaláshoz szükséges bizonyítékokat előteremteni, főleg a sértettet, a tanukat és a szakértőket, ha szükséges, közvetlenül megidézni vagy elővezetésük iránt intézkedni.

III. A tárgyalás.

8. §.

A tárgyalást a Bp. XVIII. fejezetében foglalt szabályok megfelelő alkalmazásával kell lefolytatni, amennyiben az alábbiakban nincs eltérés megállapítva.

A terhelt védőt választhat s e jogáról őt az államügyésznek mindjárt bekísértése után, minden esetben azonban az ítélőtanács elé állítása előtt fel kell világosítania. Ha a terhelt e jogával nem él, vagy ha a választott védőt a tárgyalásra meghívni lehetetlen, a bíróság hivatalból rendel ki védőt. Ha e célra a Bp. 55. §-ának megfelelő védő nem áll azonnal rendelkezésre, ügyvédjelölt vagy más alkalmas jogtudó egyén is kirendelhető.

9. §.

A tárgyalás azzal kezdődik, hogy az államügyész felolvassa a vádindítványt.

Az eljárás tárgya csak a jelen rendelet 1. §-ában megjelölt bűncselekmény lehet; a terhelt egyéb bűncselekményét figyelmen kívül kell hagyni.

A tettestársak és a bűnrészesek kipuhatolását is szem előtt kell ugyan tartani, de emiatt a vádlott ellen az ítélet meghozását vagy végrehajtását elhalasztani nem szabad.

A terhelthez a vádló és a védő közvetlenül intézhet kérdést.

10. §.

A tárgyalás befejezés után a bíróság zárt tanácskozás után határoz.

Az ítélet rövid indoklással együtt azonnal írásba kell foglalni.

IV. A végrehajtás.

11. §.

A bíróság határozati ellen perorvoslatnak – az újrafelvétel és a jogegység érdekében használható perorvoslatot ide nem értve – nincs helye, és az az ellen bárki által benyújtott kegyelmi kérvénynek helye nincs felfüggesztő hatálya.

Ha a vádlottat halálra ítélték, a bíróság a Bp. 497. §-ának megfelelő eljárás után azonnal határoz abban a kérdésben, hogy az elítéltet kegyelemre ajánlja-e vagy sem.

Ha a bíróság az elítéltet kegyelemre ajánlandónak nem találta, az ítélet kihirdetése után az elítélt mellé, amennyiben lehetséges és az elítélt kívánja, lelkészt ad, és a halálra előkészülés végett adott megfelelő határidő letelte után a halálbüntetést rajta végrehajtják.

Ha a bíróság a halálra ítéltet kegyelemre ajánlandónak találta, a bűnügyi iratokat az esetleg beadott kegyelmi kérvénnyel, valamint az államügyészségnek és a bíróságnak véleményével együtt azonnal a magyar kúriához terjeszti fel, mely a kegyelem felől zárt tanácsülésben indoklás nélkül 24 órán belül végleg határoz. Ha a halálraítélt kegyelmet nem kapott, ennek kihirdetése után a halálbüntetést az előbbi bekezdésnek megfelelően kell végrehajtani.

12. §.

A bíróság által kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását az ítélet kihirdetése után azonnal meg kell kezdeni. A büntetés végrehajtására halasztás nem engedélyezhető.

Felmentő ítélet hozása esetében annak kihirdetése után a vádlottat, ha a további letartóztatását törvényes ok szükségessé nem teszi, azonnal szabadlábra kell helyezni.

V. Vegyes rendelkezések.

13. §.

Minden ítéletet jogerőre emelkedése, illetőleg a 11. §. Utolsó bekezdése esetében az iratok visszaérkezése után a legkésőbb 14 nap alatt a főállamügyészhez kell küldeni, aki az ítélet átvizsgálása és a netán szükséges intézkedések elrendelése után az igazságügy-miniszterhez jelentést tesz.

Újrafelvételnek és a jogegység érdekében perorvoslatnak a Bp. szabályai szerint van helye.

14. §.

A bíróság az ügyet a rendes eljárásra utasítja, ha azt találja, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény a jelen rendelet 1. §-a alá nem esik.

15. §.

A bíróság előtt tartott tárgyalásról jegyzőkönyvet kell szerkeszteni, de tartalmát a tárgyalásnak csakis lényegére kell szorítani.

16. §.

A jelen rendeletet alkalmazni kell az életbelépésekor folyamatban lévő bűnügyekre is.

17. §.

Előzetes kihirdetés után rögtönbíráskodásnak van helye a kihirdetés után elkövetett, az 1912: LXIII. tc. 12. §-ának 4. pontjában megjelölt következő bűncselekményekre nézve: a hűtlenségre, a lázadásra, a gyilkosságra, a szándékos emberölésre, a közegészségügy ellen halál okozásával elkövetett bűntettre, a rablásra, a gyújtogatásra, a vízáradás okozásának bűntettére, a vaspályákon, távírdákon (távbeszélőn) vagy hajókon elkövetett közveszélyű cselekmények bűntetteire nézve.

A rögtönbíráskodásra a gyorsított hivatali eljárásnak az 1915-ik évi június 17. napján 9.550/1915. I.M. szám alatt kiadott rendelet II. fejezetében foglalt rendelkezések irányadók.

18. §.

A jelen rendelet 17. §-ának első bekezdésében felsorolt bűncselekmények eseteiben, ha azokat a rögtönbíráskodás kihirdetése után követték el, a gyorsított bűnvádi eljárás rögtönbíráskodási szabályai (jelen rendelet 17. §-ának utolsó bekezdése) irányadóak abban az esetben is, ha a bűncselekmény a jelen rendelet 1. §-a alá esik.

19. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján (a Budapesti Közlönyben 1919. augusztus 20-án) lép életbe; végrehajtásáról az igazságügy-miniszter gondoskodik.

Budapesten, 1919. augusztus 19-én. Friedrich István miniszterelnök.[275]

[275] *Magyarországi Rendeletek Tára.* 1919. Ötvenharmadik folyam. Budapest, 1919. Magyar Királyi Belügyminisztérium Kiadása. 651–656. o.

A magyar belügyminiszternek 854/1919. B.M. res. számú körrendelete
A rendőrhatóságok által őrizetbe vett egyének perrendszeri kihallgatása és letartóztatása (Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.)

Több helyről panasz érkezett hozzám, hogy a vidéki rendőrhatóságok a bűnvádi eljárás során eléjük állított egyéneket kihallgatás nélkül s a törvényben megengedett határidőn túl is őrizetben tartják anélkül, hogy ezen egyének perrendszerű kihallgatása, letartóztatása s az illetékes államügyészséghez vagy bírósághoz való átkísérése, illetőleg elbocsátása iránt a törvény vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően intézkednének.

Panasz tárgyává tétetett az is, hogy őrizetbe vett egyéneket – dacára az e tárgyban 103/1919. B.M. res. szám alatt kiadott rendeletnek – bántalmazzák, velük kíméletlenül bánnak s hogy élelmezésükről a rendőrhatóságok nem megfelelően gondoskodnak.

A rendőrhatóságokat a letűnt törvénytelen kormányzati rendszer bűntetteseinek kinyomozása és elfogatása, valamint az általuk lekövetett bűncselekmények kiderítése körül reájuk háruló törvényes feladatkörük erélyes teljesítésében gátolni nem kívánom.

Viszont azonban a mind gyakoribbakká váló és többé-kevésbé indokolt panaszok következtében szükségét látom annak, hogy az őrizetbe vett, vagy letartóztatott egyénekkel szemben követendő eljárás tekintetében a törvényszerűség követelményeit feltétlenül megóvjam és biztosítsam.

Ehhez képest felhívom Alispán/Polgármester Urat, utasítsa az I. fokú rendőrhatóságokat, hogy az előállított, illetőleg őrizetbe vett egyének kihallgatását a Bp. 145. §-ának rendelkezéseihez képest a munkaerők fokozott és legteljesebb kihasználása mellett szabályszerűen foganatosítsák s ennek megtörténtével, a nyomozás eredménye alapján, ha erre törvényes ok kínálkozik, az illetőket vagy tartóztassák le s az illetékes államügyészséghez (bírósághoz) kísértessék át, vagy pedig – amennyiben a 194/1919. res. számú rendeletben körülírt feltételek fenn nem forognának – haladék nélkül bocsássák szabadon.

A rendőrhatóságok tekintélye és törvénytiszteletének megóvása érdekében meg kell szüntetni ugyanis azt a tűrhetetlen állapotot, hogy az előállított egyének kihallgatása és perrendszerű határozat nélkül az egyes rendőrségeknél alapos ok nélkül fogva tartassanak.

A letartóztatottakkal szemben való bánásmód tekintetében emelt panaszokból kifolyólag nyomatékosan utalok az 1919. évi augusztus hó 17-én 103/1919. B.M. res. szám alatt kiadott rendeletre, azon megjegyzéssel, hogy az ez ellen vétőkkel szemben minden beigazolt esetben a törvény teljes szigorát fogom alkalmazni.

Végül felhívom Alispán/Polgármester Urat arra is, utasítsa az I. fokú rendőrhatóságokat, hogy az előállított illetőleg őrizetbe vett egyének élelmezéséről, az e részben fennálló szabályok értelmében megfelelő és alkalmas módon gondoskodjanak,

s a rendőrhatóságoknak e részbeni intézkedéseit lehetőleg személyesen, állandóan ellenőrizze.

Amennyiben egyesek saját költségükön kívánják magukat élelmezni, ennek – megfelelő hatósági ellenőrzés mellett – semmiféle akadálya nem lehet.

Budapest, 1919. szeptember 27. Beniczky Ödön belügyminiszter.[276]

1920. évi VI. törvénycikk a háború esetére szóló kivételes hatalom idejének meghosszabbításáról (Kihirdettetett az Országos Törvénytárnak 1920. május 13-án kiadott 5. számában)

1. § Tekintettel a háború és a forradalom következtében előállott rendkívüli viszonyokra, a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényekben foglalt felhatalmazásokon alapuló kivételes hatalom időtartama a békeszerződés megerősítésétől számított egy évre meghosszabbíttatik.

Ahol az említett törvényekben és az azok alapján kibocsátott rendeletekben a háború idejéről van szó, ez alatt a kivételes hatalomnak a jelen törvénnyel meghosszabbított idejét is érteni kell; ahol pedig a hadviselés érdekéről van szó, ezzel az ország belső rendjének és közbiztonságának, valamint külső politikájának érdekei is egy tekintet alá esnek.

Az első bekezdésben meghatározott idő elteltével a kivételes hatalom megszűnik és hatályon kívül kell helyezni a kivételes hatalom alapján tett intézkedéseket, amennyiben hatályukat a minisztérium már előbb meg nem szüntette. Ha azonban az említett idő elteltekor a törvényhozás működése netalán szünetelne és a kivételes hatalom ideiglenes fenntartására tovább is szükség volna, a minisztérium a kivételes hatalmat a békeszerződés megerősítésétől számított egy év eltelte után is a törvényhozó testület megalakulásától számítandó három hónapon át még igénybe veheti.

2. § A minisztérium a kivételes hatalom alapján kibocsátott azokat a rendeleteket, amelyek a háború alatt keletkezett viszonyokat szabályozzák, amennyiben e viszonyok rendezése végett szükséges, a törvényhozás további intézkedéséig a kivételes hatalom megszűnte után is hatályban tarthatja s a szükséghez képest módosíthatja és kiegészítheti.

Utasíttatik azonban a minisztérium, hogy az ilyen viszonyok rendezése végett mielőbb törvényjavaslatot terjesszen a nemzetgyűlés elé.

3. § A minisztérium rendelettel fogja közzétenni azt a napot, amelyen a kivételes hatalom az 1. § értelmében megszűnik.

4. § Ez a törvény kihirdetésének napján lép életbe és azt a minisztérium hajtja végre.[277]

---

[276] *Belügyi Közlöny.* XXIV. évfolyam. 47. szám. 1919. október 12. 1331–1332. o.

[277] *Magyar Törvénytár. 1920. évi törvénycikkek.* Budapest, 1921. Franklin Társulat. 26–27. o.

A m. kir. igazságügy-miniszternek 49.900/1920. I.M. számú rendelete,
a Kormányzó Úr Ő főméltósága részéről 1920. évi december 24. napján kiadott magas kegyelmi elhatározás végrehajtás tárgyában.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága az 1920. évi december hó 24. napján a következő magas elhatározást méltóztatott kiadni:

Hazánk romlása bűnösen felidézett forradalmakkal megbontott állami és társadalmi rend helyreállítását és a nemzeti társadalom minden osztályának békés együttműködését a megbocsátás és a kiengesztelés szellemével is előmozdítani óhajtván, a Megváltó születésének ünnepén kegyelemben kívánom részesíteni mind a polgári, mind a katonai büntetőbíróságok hatáskörébe tartozó bűncselekmények tekintetében, ha a kegyelemre minden tekintetben méltók:

1. a fölbujtók és vezetők kivételével azokat az egyéneket, akiket a bíróság az 1918. évi október hó 31-ike és az 1919. évi március hó 21-ike között lezajlott tömegmozgalmak keretében, illetve azokkal kapcsolatban elkövetett bűncselekmény miatt öt évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre vagy pénzbüntetésre ítélt, továbbá azokat, akik ellen az említett időben elkövetett ily bűncselekmény miatt kell eljárást indítani vagy folytatni, ha a cselekményre a törvény tíz évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetést vagy csupán pénzbüntetést állapít meg;

2. azokat az egyéneket, akiket a bíróság a 4.039/1919. M.E. számú rendelet 1. §-ában megjelölt bűncselekmény miatt öt évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre vagy pénzbüntetésre ítélt, feltéve, hogy az elítélt egyénisége, gondolkodása és érzülete szerint az úgynevezett Tanácsköztársaság eszmekörétől egyébként távol állt és a cselekményt csak létérdekének biztosítása végett vagy utasításra, vagy a téveszmék fertőző behatása következtében erkölcsi ítélőképességének biztonságában megingatva követte el, továbbá ugyanezen feltételek megléte esetében azokat, akik ellen ily bűncselekmény miatt kell eljárást indítani vagy folytatni, ha a cselekményre a törvény tíz évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetést vagy csupán pénzbüntetést állapít meg;

3. azokat az egyéneket, akiket a bíróság a nemzetgyűlés összeülésének, mint az alkotmányos állami élet megindulásának napját, vagyis az 1920. évi február hó 16. napját megelőzően elkövetett oly bűncselekmény miatt, – amely az úgynevezett Tanácsköztársaság megalapítása, fenntartása vagy visszaállítása érdekében véghezvitt bűncselekményekkel és egyéb embertelenségekkel felidézett közelkeseredésből vagy menthető felháborodásból fakadt, – szabadságvesztés büntetésre vagy pénzbüntetésre ítélt, feltéve, hogy az illető a cselekményt nem jogtalan vagyoni haszon szerzése céljából követte el, továbbá ugyanezen feltételek megléte esetében azokat, akik ellen ily bűncselekmény miatt kell eljárást indítani vagy folytatni.

A jelen elhatározásom alapján nem kívánom kegyelemben részesíteni azokat, akik az állam és társadalom törvényes rendjére veszélyesek, továbbá azokat, akik az elítélés vagy az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elkövetése után vagy azt tíz évvel megelőző időn belül bűntettet követtek el.

Abban a reményben, hogy a magyar hazának megtévelyedett gyermekei iránt a jelen elhatározásomban megnyilvánuló kegyelme őket a haza szeretetére, a becsületes munkára és a jogrend tiszteletére fogja serkenteni és az annyira kívánatos békés együttműködést elő fogja mozdítani, felhívom az igazságügy-minisztert és a honvédelmi minisztert, hogy a jelen elhatározásom végrehajtásához szükséges intézkedéseket sürgősen tegyék meg és az elhatározásomnak megfelelő kegyelmi javaslatokat az igazságügyi hatóságok meghallgatása után attól az óhajomtól vezéreltetve terjesszék elém, hogy mindazok, akik e kegyelemre minden tekintetben méltók, tettük törvényes következményeinek súlyától felmentve mielőbb visszanyerhessék a házi tűzhely békés nyugalmát és a hasznos munka nyugodt öntudatát.

E magas elhatározás végrehajtása tárgyában a következőket rendelem:

I. Eljárás törvényszéki ügyekben.

A) *Kegyelmi tanács.*

1. Minden királyi törvényszéknél, amelynek büntető hatásköre van, kegyelmi tanács alakul. A kegyelmi tanács elnöke a királyi törvényszék elnöke vagy a részéről kijelölt helyettes. A kegyelmi tanácsot az elnökön kívül két bíróból oly módon kell megalakítani, hogy annak a tárgyalás elé kerülő ügyek elsőfokú elintézésében részt vett bíró lehetőleg tagja legyen. Ahol az ügyek nagyobb száma miatt erre szükség van, több kegyelmi tanács is működhetik.

A kegyelmi tanács hatósága kiterjed minden oly elítéltre, akiknek ügyében első fokon az a törvényszék ítélt, mely mellett a kegyelmi tanács működik s minden oly terheltre, aki ellen eljárásra ez a törvényszék illetékes.

2. A tárgyalás alá kerülő ügyeket a kir. ügyész terjeszti írásban foglalt véleménye kíséretében (*A.* vagy *B.* minta) a kegyelmi tanács elé.

3. A kegyelmi tanács ülései nem nyilvánosak; üléseiről jegyzőkönyvet készíteni nem kell; határozatát alakszerűségek mellőzésével hozza meg. Ha a határozat nem egyhangú, a különvéleményt szabatos rövidséggel fel kell tüntetni.

4. A kegyelmi tanács megállapítja, hogy az elítéltre vagy terheltre nézve fennforognak-e azok a körülmények, amelyek a magas elhatározás értelmében a kegyelemre ajánlás feltételei, és véleményt nyilvánít abban a kérdésben, hogy az elítéltet vagy terheltet a kegyelemre méltónak és érdemesnek tartja-e.

5. A kegyelmi tanács határozatát (*A.* vagy *B.* minta) az igazságügy-miniszterhez terjeszti fel. A felterjesztéshez mellékelni kell az értesítő lapot, a büntetés végrehajtására hivatott hatóság véleményét, a beérkezett kegyelmi kérvényeket, – ha jogerősen elítéltről van szó, a vonatkozó ítélet s a főtárgyalási jegyzőkönyvet – valamint a szükséghez képest a megkegyelmezés szempontjából jelentős egyéb iratokat.

6. Ha a kegyelmi tanács az elítéltet vagy a terheltet a kir. ügyésszel egybehangzóan kegyelemre javaslatba hozza, az elítélt szabadságvesztés büntetését vagy a terhelt előzetes letartóztatását vagy vizsgálati fogságát az igazságügy-miniszter rendelkezéséig félbeszakítja.

7. Mellőzni kell a felterjesztést s a kegyelmi eljárás abbamarad, ha a kegyelmi tanács megállapítja, hogy

a) a cselekményt nem a magas elhatározásban megjelölt időpontban követték el;

b) a cselekményre ítéletileg kiszabott büntetés meghaladja a magas elhatározásban megszabott mértéket;

c) a magas elhatározás 1. pontja esetében a bűncselekményt nem az ott megjelölt tömegmozgalmak keretében, illetve nem azokkal kapcsolatban követték el;

d) az elítéltet vagy a terheltet az elítélés vagy az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elkövetése után vagy azt tíz évvel megelőző időn belül bűntett miatt jogerősen elítélték.

8. Ha az nyer megállapítást, hogy az elítélt ellen bűntett miatt bűnvádi eljárás folyik, ely eljárás jogerős befejezéséig a kegyelmi eljárást függőben kell tartani. Ha az eljárás megszüntetéssel vagy felmentéssel nyer befejezést, vagy ha a bíróság csak vétséget állapít meg, a kegyelmi eljárást folytatni kell.

Az a körülmény, hogy az elítélt, illetve terhelt a magas elhatározásban megjelölt több bűncselekményt követett el, a kegyelmi eljárásnak nem akadálya.

B) *A kegyelmi tanács határozatának előkészítése.*

Jogerősen elítéltek ügyei.

9. Az a hatóság, amely az elítélt büntetésének vagy hátralevő részének végrehajtását nyilvántartja (kir. ügyész, kir. járásbíróság, kir. büntető intézet igazgatósága), a jogerős büntető ítélettel megállapított, de még végre nem hajtott büntetéseket megvizsgálja, hogy a jogerősen elítéltek közül ki azok, akik tekintettel büntetésük tartamára és az elítélésük alapjául szolgált bűncselekményre, a magas elhatározás szempontjából figyelembe jöhetnek.

10. A büntetés végrehajtásának nyilvántartására hívatott hatóság, amennyiben az nem az ügyben első fokon eljárt kir. ügyész, tekintettel az elítéltnek az intézetben tanúsított magatartására is, véleményt nyilvánít abban a kérdésben, hogy az elítéltet kegyelemre érdemesnek tartja-e s véleményt a szabadulás napjának feltüntetésével megküldi az illetékes kir. ügyésznek.

11. Az illetékes kir. ügyész annak megállapíthatása végett, hogy az elítélt nem követett-e el olyan bűntettet, mely a magas elhatározás értelmében a kegyelmet kizárja, értesítő lapon az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivataltól kér sürgős értesítést.

Ha az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivataltól visszaérkező értesítő lapból kitűnik, hogy az elítélt bűntett miatt el volt ítélve, a további eljárást mellőzni kell.

Egyéb esetekben a kir. ügyész véleményét az iratokkal s az esetleg beadott kegyelmi kérvényekkel együtt a kegyelmi tanács elnökéhez teszi át.

Egyéb ügyek.

12. A bűnügyben eljáró kir. bíróság köteles az elintézése alatt álló vagy elintézése alá kerülő ügyeket megvizsgálni abból a szempontból, hogy az ügyben van-e olyan terhelt, akire nézve, tekintettel a magas kegyelmi elhatározásban megszabott felté-

telekre, helye lehet a kegyelemnek. Ha ilyen terhelt van, az iratokat az illetékes kir. ügyésznek kell megküldeni.

A kir. ügyész értesítőlap beszerzése után (11. pont) az iratokat véleménye kíséretében a kegyelmi tanács elé terjeszti.

13. A nyomozás szakaszban lévő ügyeket értesítőlap beszerzése után akkor terjeszti a kir. ügyész a kegyelmi tanács elé, ha a nyomozás anyagát feldolgozza és úgy találja, hogy a nyomozás megszüntetésének helye nincs.

14. Ha az eljárás tárgyául szolgáló cselekményre a törvényben megállapított büntetés meghaladja a magas elhatározásban megszabott mértéket, az eljárás jogerős befejezéséig a kegyelmi eljárást függőben kell tartani. Ha azután a bíróság oly büntetést állapít meg, amely a magas elhatározásban megszabott mértéket meg nem haladja, a kegyelmi eljárást folytatni kell.

II. Eljárás járásbírósági ügyekben.

15. A kir. járásbíróság hatáskörébe tartozó ügyekben az eljáró bíró végzi azokat a tennivalókat, amelyeket a jelen rendelet a kir. ügyész és a kegyelmi tanács hatáskörébe utal.

A kir. járásbíróság határozatát a kir. ügyésznek küldi meg, aki azt saját véleménye kíséretében az igazságügy-miniszterhez terjeszti fel.

III. Eljárás megkegyelmezés esetében.

16. Megkegyelmezés esetében az igazságügy-miniszter az iratokat további eljárás végett az illetékes kir. ügyészhez, illetőleg az illetékes kir. járásbírósághoz küldi vissza s egyúttal annak, amennyiben a bűncselekmény természeténél fogva indokoltnak mutatkozik, utasítást ad arra is, hogy a megkegyelmezett további magatartásának szemmeltartása végett forduljon a lakóhely szerint illetékes elsőfokú rendőrhatósághoz.

Kelt Budapesten, 1920. évi december hó 28-án.[278]

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága részéről 1921. évi december hó 22. napján kiadott magas kegyelmi elhatározás:

Kedves Gróf Bethlen! A nemzet nyugodt fejlődése és a társadalom békéje egyaránt megkívánják, hogy a hazára annyira végzetes forradalom emlékei, melyeknek folytonos felidézése közéletünk gyógyulásának egyik legfőbb akadálya, feledésbe merüljenek.

Ez a körülmény késztet arra, hogy határkövet állítva a múlt és a jövő közé, a szeretet ünnepének küszöbén még egy ízben hirdessek bocsánatot. Utolsó alkalommal

[278] *Igazságügyi Közlöny. XXIX. Évfolyam. 12. szám.* Budapest, 1920. december 31. Magyar Királyi Igazságügyminisztérium. 753–760. o.

kívánom ezt nyújtani a forradalmakkal kapcsolatos bűncselekmények elkövetői közül azok részére, kikről feltehető, hogy okulva a múltakon, megtisztult lélekkel fogják ezentúl kivenni részüket a nemzet és a társadalom egyetemes érdekeinek békés munkálásában.

Ebben a feltevésben:

I. kegyelemben részesítem azokat az egyéneket, akiket a polgári büntető bíróság az 1918. évi október hó 31. napja és az 1919. évi március hó 21. napja között lezajlott tömegmozgalmak keretében, illetőleg azokkal kapcsolatban elkövetett vagy a 4.039/1919. M.E. számú rendelet 1. §-ában megjelölt és a jelen elhatározásom kelte előtt elkövetett bűncselekmény miatt jogerős ítélettel öt évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztés büntetésre ítélt, – kivéve ha a magyar királyi igazságügy-miniszter megállapítja, hogy az elítélt az állam és a társadalom törvényes rendjére vagy a közbiztonságra veszélyes.

Ez a kegyelem kiterjed a mellékbüntetésként kiszabott pénzbüntetésre is, ha behajthatatlansága folytán szabadságvesztés büntetésre kellene átváltoztatni; nem terjed ki azonban az ítélet egyéb rendelkezéseire.

II. Kegyelemben részesítem azokat az egyéneket is, akik ellen az I. pontban megjelölt valamely bűncselekmény miatt kell eljárást indítani vagy folytatni, amennyiben a cselekményre a törvény öt évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetést vagy csupán pénzbüntetést állapít meg, – kivéve, ha a magyar királyi igazságügy-miniszter megállapítja, hogy a terhelt az állam és a társadalom törvényes rendjére vagy a közbiztonságra veszélyes.

Sem az I., sem a II. pont alapján nem részesülnek kegyelemben azok, akik az elítélés vagy az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elkövetése után vagy azt megelőző tíz éven belül nyereségvágyból elkövetett bűntett miatt szabadságvesztésre jogerősen el voltak ítélve, úgyszintén azok sem, akik magukat a bűnvádi eljárás vagy a büntetés elől elvonva, külföldre távoztak.

III. Végül – amennyiben különös méltánylást érdemlő körülmények őket a kivételes kegyelemre méltókká teszik – kegyelemben szándékozom részesíteni azokat az egyéneket is, akiket a polgári büntető bíróság az I. pontban megjelölt bűncselekmény miatt öt évnél hosszabb, de tíz évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre ítélt vagy akik ellen ily bűncselekmény miatt kell eljárást indítani vagy folytatni, ha a cselekményre a törvény tíz évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetést állapít meg, – úgyszintén az I. pontban megjelölt bűncselekmény miatt bűnvádi eljárás alá vont vagy elítélt azokat az egyéneket is, akik egyéb okból a jelen elhatározásom alapján kegyelemben nem részesülnének.

Mindezeknél fogva felhívom a magyar királyi igazságügy-minisztert, hogy a jelen elhatározásom végrehajtására szükséges intézkedéseket sürgősen tegye meg.

Kelt Budapesten, 1921. évi december hó 22. napján.

A m. kir. igazságügy-miniszternek 66.900/1921. I.M. számú rendelete
a Kormányzó Úr Ő Főméltósága részéről 1921. évi december hó 22. napján kiadott magas kegyelmi elhatározás végrehajtás tárgyában.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága részéről az 1921. évi december hó 22. napján kiadott magas kegyelmi elhatározás végrehajtás tárgyában a következőket rendelem:

A) Eljárás a magas kegyelemi elhatározás I. és II. pontja alapján.

1. §.

A magas kegyelmi elhatározás az I. és II. pontjaiban felsorolt egyéneknek a kegyelmet közvetlenül adván meg, ezekre az egyénekre vonatkozóan a jelen rendelettel szabályozott eljárás során csak azt kell megállapítani, hogy a kegyelmi elhatározás alapján valamely elítélt vagy terhelt kegyelemben részesült-e. Ennek megállapítása a következő rendelkezések szerint történik.

2. §.

A jogerős büntető ítélettel megállapított, de még végre nem hajtott büntetéseket az a hatóság, amely az elítélt büntetésének vagy hátralévő részének végrehajtását nyilvántartja (járásbíróság, kir. ügyészség, büntető intézet igazgatósága) vizsgálja meg abból a szempontból, hogy a büntetés esik-e a kegyelmi elhatározásban gyakorolt közkegyelem alá s ha a rendelkezésére álló adatokból megállapítja, hogy az elítélt büntetésének vagy hátralevő részének végrehajtása kegyelem alá esik, ezt határozatban kimondja, határozatát az elítélt büntetését nyilvántartó iratokban feljegyzi és azt az elítélttel közli. Amennyiben az elöljáró hatóság nem az ügyben első fokon eljárt kir. ügyész (kir. járásbíróság), határozatáról a most említett kir. ügyészt (kir. járásbíróságot) is értesíti.

3. §.

Az elítélt büntetésének végrehajtását nyilvántartó hatóság a jelen rendeletnek a hivatalos lapban történt kihirdetése után a legsürgősebben megvizsgálja a büntetésüket töltő azon elítéltek ügyeit, akik a kegyelmi elhatározás I. pontjában meghatározott bűncselekmény miatt öt évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztés büntetésre ítéltettek és ha az iratokból megállapítja, hogy az illető az elítélése alapjául szolgált bűncselekmény elkövetése után vagy azt megelőző tíz éven belül nyereségvágyból elkövetett bűntett miatt jogerősen elítélve nem volt, őt azonnal szabadlábra helyezi.

Ha a rendelkezésre álló adatok az elítélt előéletéről kellő felvilágosítást nem nyújtanak, az eljáró hatóság a szabadlábra helyezés függőben tartásával az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivataltól kér sürgős értesítést.

Függőben kell tartani a szabadlábra helyezést abban az esetben is, ha az elítélt egyénisége, előélete, a letartóztatási intézetben tanúsított magatartása vagy az elítéltetése alapjául szolgált bűncselekmény és elkövetésének körülményei aggályt keltenek abban irányban, hogy az elítélt az állam és a társadalom törvényes rendjére vagy a közbiztonságra veszélyes.

4. §.

Ha aggály merült fel abban az irányban, hogy az elítélt közveszélyes (3. §. harmadik bekezdés), a büntetés nyilvántartására hívatott hatóság, amennyiben az nem az ügyben első fokon eljárt kir. ügyész, további intézkedés végett az iratok megküldése mellett az illetékes kir. ügyészhez fordul.

Az illetékes kir. ügyész a közveszélyesség kérdésében az összes iratokat véleményes jelentése kíséretében közvetlenül az igazságügy-miniszterhez terjeszti fel. Az igazságügy-miniszter döntésének leérkezéséig a büntetését töltő elítéltet szabadlábra helyezni nem lehet.

5. §.

A büntetésüket töltő elítéltek ügyének megvizsgálása után az illetékes kir. ügyész azoknak a jogerősen elítélteknek az ügyét vizsgálja meg, akik ez idő szerint bármely okból szabadlábon vannak. Ezeket a kir. ügyész a kegyelemről írásban értesíti.

A 3. §. második bekezdésének és a 4. §-nak rendelkezéseit az ily ügyekben is megfelelően alkalmazni kell.

6. §.

Ha a jogerősen elítélt büntetése összbüntetés és az összbüntetés alapjául szolgált bűncselekmények között olyan is van, amely nem esik kegyelem alá, a kir. ügyész annak megállapítása végett, hogy az összbüntetésből mennyi esik a kegyelem alá nem eső cselekményre, indítványt terjeszt az ítélőbíróság elé.

Ebben az esetben az ítélőbíróság végzésének meghozatala előtt az elítéltet szabadlábra helyezni nem lehet.

7. §.

A letartóztatásban lévő azon terheltek ügyét, akiknek cselekménye a kegyelmi elhatározás II. pontja értelmében kegyelem alá esik, a kir. ügyész szintén a legsürgősebben megvizsgálni köteles. Ha az iratokból megállapítja, hogy a terhelt az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elkövetése után vagy azt megelőző tíz éven belül nyereségvágyból elkövetett bűntett miatt jogerősen elítélve nem volt, a terhelt közveszélyessége tekintetében (3. §. harmadik bekezdés) pedig aggálya nincs, úgy abban az esetben:

a) ha bírói eljárást még nem tettek folyamatba, a nyomozást a kegyelemre való hivatkozással saját hatáskörében megszünteti és a letartóztatott terheltet azonnal szabadlábra helyezi;

b) ha a bírói eljárást még nem tettek folyamatba, a nyomozást a kegyelemre való hivatkozással saját hatáskörében megszünteti és a letartóztatott terheltet azonnal szabadlábra helyezi;

Szükség esetében a kir. ügyész az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivataltól sürgősen értesítést kér (3. §. második bekezdés).

Ha aggály merül fel abban az irányban, hogy a terhelt közveszélyes, a 4. §. rendelkezései szerint kell eljárni.

A letartóztatásban lévő terheltek ügyének elintézése után a kir. ügyész a jelen §-nak megfelelően jár el azon terheltek ügyében is, akik szabadlábon vannak.

Bűncselekmények halmazata esetében a halmazatban álló mindegyik bűncselekmény tekintetében külön kell megállapítani, hogy arra nézve a terhelt a magas elhatározás értelmében kegyelemben részesül-e vagy sem és azon cselekmény tekintetében, amely a kegyelem alá esik, a jelen §. rendelkezéseinek megfelelően kell eljárni.

8. §.

Az ítélőbíróság a kir. ügyész indítványa felől (7. §. b. pontja és az utolsóelőtti bekezdése) végzéssel határoz s ha úgy találja, hogy a kegyelem feltételei megvannak, a Btk. 105. §. 2. pontjának rendelkezéséhez képest a bűnvádi eljárást megszünteti és az esetleg még fogva lévő terhelt szabadlábra helyezését is elrendeli.

9. §.

Mind a jogerősen elítélt, mind a terhelt (gyanúsított) is kérheti annak megállapítását, hogy a kegyelmi elhatározás alapján kegyelemben részesült. A kérelem tárgyában a jelen rendelet rendelkezései szerint kell eljárni.

10. §.

Az előbbi §-ok rendelkezéseit járásbírósági és a felsőbb bíróságok előtt elintézés alatt lévő ügyekben is megfelelően alkalmazni kell. Járásbírósági ügyekben a kir. ügyész tennivalóit a büntető ügyekben eljáró bíró, felsőbb bíróságok előtt elintézés alatt lévő ügyekben pedig a kir. főügyész, illetőleg a koronaügyész látja el. A közveszélyesség kérdésében a járásbíróság véleményét a kir. ügyész útján terjeszti fel az igazságügy-miniszterhez.

11. §.

Ha utólag kiderül, hogy a kegyelemben részesülteknek nyilvánított egyénre nézve nincsenek meg azok a feltételek, amelyeket a kegyelmi elhatározás megállapít, a kegyelem tárgyában hozott korábbi határozatot vagy végzést hatályon kívül kell helyezni és a büntetésnek vagy hátralévő részének végrehajtását vagy a bűnvádi eljárás folytatását el kell rendelni, hacsak az elévülés nem zárja ki.

B) Eljárás a magas kegyelmi elhatározás III. pontja alapján.

12. §.

Az illetékes kir. ügyész köteles sürgősen megállapítani, hogy kik azok az elítéltek és terheltek, akik a magas kegyelmi elhatározás III. pontja alapján kivételes kegyelemre méltónak látszanak. Ezekre vonatkozóan a szabályszerű kegyelmi tárgyalásnak hivatalból elrendelése iránt az igazságügy-miniszterhez kell előterjesztést tenni.

C) Vegyes rendelkezések.

13. §.

A magas elhatározásban gyakorolt közkegyelem általában csak azokra terjed ki, akikre nézve a kegyelemnek a magas elhatározásban megállapított feltételei már az elhatározás kelte napján fennállottak.

14. §.

Az ezúttal kiadott magas kegyelmi elhatározás I. és II. pontjainak az 1920. évi december hó 24. napján kelt kegyelmi elhatározás 1. és 2. pontjainál enyhébb rendelkezései folytán az utóbbi pontok alapján a 49.9000/1920. I.M. számú rendelet értelmében folyamatba tett kegyelmi eljárást csak azokban az ügyekben kell tovább folytatni, amelyekben a vád tárgya öt éven túlmenően tíz évig terjedhető szabadságvesztéssel büntetendő cselekmény. A többi ügyekben a jelen rendeletben előírt eljárást kell követni.

15. §.

A jelen rendelet értelmében szabadlábra helyezett elítélteknek és terhelteknek a 4.352/1920. B.M. számú rendeletben szabályozott eljárás céljából az illetékes rendőri hatósághoz való átkísértetését mellőzni kell. A kegyelem folytán szabadlábra helyezett egyének személyi adatait a büntetés végrehajtását nyilvántartó hatóság, illetőleg a kir. ügyész esetenként haladék nélkül közli a szabadlábra helyezett egyén lakhelye szerint illetékes rendőri hatósággal.

16. §.

Az elítélt megkegyelmezéséről kegyelmi lapot kell küldeni az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalnak.

Az 1919. évi február hó 22-én 6.495/1919. I.M. szám alatt kelt rendelet (lásd Igazságügyi Közlöny XXVIII. évfolyamának 133. lapján) I. fejezetének 9. pontjában és II. fejezetének 4. pontjában foglalt rendelkezéseket a jelen rendelet alá eső kegyelmi ügyekben is megfelelően alkalmazni kell.

17. §.

A kegyelemben részesült egyénekről az ügyben első fokon eljárt kir. ügyész (járásbíróság) kimutatást készít. A kimutatásban pontonként külön rovatba foglalva fel kell tüntetni, hogy a kegyelmi elhatározás I., II., illetőleg III. pontja alapján hány egyén részesült kegyelemben.

A kegyelemben részesült jogerősen elítélt egyénekről ezenfelül külön jegyzéket is kell készíteni, melyben egyénenként fel kell tüntetni a kegyelemben részesültek nevét, a bűncselekmény megjelölését, az ítéletben megállapított szabadságvesztés tartamát és annak kegyelem útján elengedett hátralevő részét. Ebben a jegyzékben külön csoportosítva kell kimutatni az I. és a III. pont alapján kegyelemben részesült elítélteket.

A kir. főügyész összesített kimutatást készít a hatósága területén lévő kir. ügyészségek és kir. járásbíróságok kimutatásaiból, amelyet a jelen §. második bekezdésében jelzett jegyzékek egy-egy példányával az 1922. évi március hó 15. napjáig kell hozzám felterjeszteni.

Kelt Budapesten, 1921. december hó 22-én.[279]

A m. kir. minisztérium 1921. évi 10992. M.E. számú rendelete
a 4.039/1919. M.E. számú rendelettel megállapított gyorsított bűnvádi eljárási szabályok hatályon kívül helyezéséről.

1. §.

A törvénykezés ideiglenes szabályozásáról szóló 4.038/1919. M.E. számú rendelet kiegészítése tárgyában 4.039/1919. M.E. szám alatt kibocsátott rendelettel megállapított gyorsított bűnvádi eljárási szabályok hatályukat vesztik. Hasonlóan hatályát veszti az e rendelet a Szerb-Horvát-Szlovén állam hadiereje által kiürített délvidéki területre nézve kiterjesztő 6.564/1921. M.E. számú rendelet is.

Azokban az ügyekben azonban, amelyekben az eljárást az előbbi bekezdésben említett gyorsított eljárási szabályok alapján már a jelen rendelet életbelépte előtt megindították, a további eljárást is az említett gyorsított eljárási szabályok szerint kell folytatni és befejezni.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapesten, 1921. december 24-én. gr. Bethlen István m. kir. miniszterelnök.[280]

[279] *Igazságügyi Közlöny. XXX. évfolyam. 12. szám.* Budapest, 1921. december 31. Magyar Királyi Igazságügyminisztérium. 849–856. o.

[280] *Magyarországi Rendeletek Tára. Ötvenötödik évfolyam. 1921.* Budapest, 1922. Magyar Királyi Belügyminisztérium. 338–339. o.

1940. évi XXXVII. törvénycikk
a büntető ítélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények korlátozásáról és megszüntetéséről (Megjelent az Országos Törvénytár 1940. december 31-én kiadott 21. számában)

1. § Azok alól a hátrányos jogkövetkezmények alól, amelyeket a büntetőtörvényeken kívül fennálló jogszabályok a büntető ítélethez (elítéléshez, illetőleg a büntetés kiállásához fűznek, mentesül az elítélt:

1. ha a cselekményt fiatalkorban (1908:XXXVI. tc. 16. §., 1930:II. törvénycikk 41. §) követte el, kivéve, ha a cselekmény katonai bűntett, avagy ha a cselekmény az 1930:III. tc. 60. §-ában, valamint az 1934:XVIII. tc. 2. és 3. §-ában meghatározott és a katonai büntetőbíróság kizárólagos hatáskörébe (1930:III. tc. 98. §) tartozó hűtlenség bűntette,

2. ha a bíróság az ítéletben vagy a büntetőparancsban kimondja, hogy az elítélés, illetőleg a büntetés kiállása nem vonja maga után az említett hátrányos jogkövetkezményeket.

A bíróság a mentesítést akár valamelyik fél indítványára, akár hivatalból kimondhatja, ha a cselekmény csekély súlyú, erkölcsi szempontból menthető és ha az elítélt egyénisége alapján fel lehet tenni, hogy a jövőben nem követ el bűncselekményt. Ha a bíróság vétség miatt - az 1928:X. tc. 4. §-ának alkalmazását kivéve - csupán pénzbüntetést szabott ki, a cselekményt rendszerint csekély súlyúnak kell tekinteni.

Ha a hatóság valamely hívatás, iparűzés vagy más foglalkozás gyakorlatából arra megbízhatatlannak bizonyult személyt jogszabály rendelkezésénél fogva kizárhat, ebből a szempontból olyan bűncselekmény elkövetésének tényét is figyelembe veheti, amelynek esetében a bíróság az első bekezdés 2. pontja alapján mentesítést mondott ki.

Az első bekezdés 2. pontja értelmében kimondott mentesítést a jogerős ítéletről (büntetőparancsról) az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalnak megküldött büntetőlapon fel kell tüntetni.

2. § Ha a bíróság a büntetés végrehajtását felfüggesztette és az 1. § első bekezdésének 2. pontját nem alkalmazta, a hátrányos jogkövetkezmények (1. § első bekezdése) a próbaidő elteltével megszűnnek, ha a próbaidő alatt nem indítottak az elítélt ellen olyan bűnvádi eljárást, amelynek következtében a bíróság a felfüggesztett büntetés végrehajtását rendelte el (1908:XXXVI. tc. 4. §., 1930:II. tc. 28. §).

3. § A bíróság a következő §-ok rendelkezései szerint utólag megszűntetheti a büntető ítélethez (büntetőparancshoz) fűződő hátrányos jogkövetkezményeket (1. § első bekezdése), kivéve, ha az ítélet halálbüntetést, életfogytig tartó fegyházbüntetést vagy tíz évet meghaladó fegyház- vagy börtönbüntetést, avagy szigorított dologházi őrizetet állapított meg.

4. § A hátrányos jogkövetkezmények utólagos megszűntetésének csak akkor lehet helye, ha az alábbi 1-4. pontban meghatározott feltételek együttesen fennállnak:

1. bűntett miatt történt elítélés esetében öt év, más esetben három év már

eltelt attól a naptól számítva, amelyen az elítélt a főbüntetést kiállotta vagy amelyen a dologházi őrizetből (1913:XXI. tc. 5-7. §) való szabadon bocsátása véglegessé vált, avagy amely naptól kezdve a büntetés végrehajtását kegyelem vagy elévülés kizárta.

2. az elítélt az elítéltetése óta tisztességes életmódot folytatott,

3. az elítélt a bűncselekményével okozott kárt tőle telhetően jóvátette,

4. az elítélt a kedvezményre egyébként is érdemesnek bizonyul.

Ha a bíróság főbüntetésként pénzbüntetést szabott ki, a főbüntetés kiállása napjának a pénzbüntetés megfizetésének napját, a pénzbüntetésnek szabadságvesztés büntetésre történt átváltoztatása esetében pedig az azt helyettesítő szabadságvesztés büntetés kiállásának napját kell tekinteni.

Az első bekezdés 1. pontjában említett határidő számítása szempontjából a mellékbüntetésként kiszabott pénzbüntetést abban az esetben sem lehet figyelembe venni, ha az elítélten a pénzbüntetést helyettesítő szabadságvesztés büntetést hajtották végre.

5. § A bíróság határozatának meghozatalánál figyelembe veszi annak a bűncselekménynek súlyát, indokát és erkölcsi jelentőségét, amely miatt a kérelmezőt elítélték, a kérelmező egész egyéniségét, a tőle a jövőben várható magatartást és azt, hogy a jogkövetkezmények fenntartásának vagy megszüntetésének az elítélt társadalmi helyzetére és létfenntartására minő jelentősége van.

6. § Nem lehet mentesíteni a hátrányos jogkövetkezmények alól azt, hogy

1. aki hivatalvesztést vagy politikai jogai gyakorlatának felfüggesztését kimondó ítélet hatálya alatt áll.

2. aki ellen bűntett vagy szándékos vétség miatt bírói eljárás van folyamatban.

7. § A hátrányos jogkövetkezmények megszüntetését az elítélt akár szóval, akár írásban a kérelem eldöntéséhez szükséges adatok és bizonyítékok bemutatásával annál a kir. bíróságnál kérheti, amelyik a büntető ügyben első fokon ítélt vagy határozott. Ha az ítéletet (büntetőparancsot) katonai büntetőbíróság hozta, az ennek székhelye szerint illetékes kir. törvényszék, ha pedig az ítéletet a rendőri büntetőbíróság hozta, az ennek székhelye szerint illetékes kir. járásbíróság jár el. Több elítélés esetében a magasabb hatáskörű bíróság, egyenlő hatáskörű bíróságok közül pedig az jár el, amelyik a legsúlyosabb büntetést szabta ki.

A kir. törvényszék tanácsban jár el akkor is, ha a büntető ügyben egyesbírája ítélkezett.

Ha az elítéltet katonai bűntett vagy vétség (1930:II. tc. 2. §) miatt, hűtlenség miatt vagy az 1940:XVIII. tc. 11. §-a első bekezdésének 2. pontjában meghatározott bűncselekmény miatt katonai büntetőbíróság ítélte el, a hátrányos jogkövetkezmények megszüntetését az első fokon eljárt katonai bíróságnál kell kérni. Ugyancsak a katonai büntetőbíróság hatáskörébe tartozik az eljárás akkor is, ha a katonai bíróság által más bűncselekmény miatt elítélt személy az elítéltetésétől a kérelem előterjesztésének időpontjáig megszakítás nélkül katonai szolgálatot teljesített.

A katonai büntetőbíróságnak az előbbi bekezdésben megszabott hatásköre változatlanul fennáll abban az esetben is, ha az eljárás alapjául szolgáló szabadságvesztés büntetést utóbb polgári büntetőbíróság az általa kiszabott szabadságvesztés büntetéssel összbüntetésbe foglalta vagy egyesítette.

8. § Több elítélés esetében az elítéltnek együttesen kell kérnie valamennyi ítélet (büntetőparancs) hátrányos jogkövetkezményeinek megszűntetését, kivéve, ha az egyik ítélet (büntetőparancs) tekintetében az eljárás a polgári, a másik tekintetében pedig a 7. § harmadik bekezdésének rendelkezéséhez képest a katonai büntetőbíróság hatáskörébe tartozik.

Az előbbi bekezdésben említett kivétel esetén kívül a bíróság a kérelemnek csak abban az esetben ad helyet, ha a jogkövetkezmények megszüntetésének feltételei valamennyi ítélet (büntetőparancs) szempontjából fennállnak.

9. § Ha a kérelemből az tűnik ki, hogy előterjesztésének törvényszabta előfeltételei hiányoznak, a bíróság a kérelemtárgyalás nélkül elutasítja. Egyéb esetben hivatalból megszerzi a kérelem eldöntéséhez szükséges adatokat és bizonyítékokat. E végett elsősorban az igazságügy-miniszter, illetőleg a honvédelmi miniszter által rendelettel kijelölt szervezetek és személyek részéről kiállított környezettanulmányokat használja fel.

A bíróság a kérelem felől a kir. ügyésznek, illetőleg a honvédügyésznek és a kérelmezőnek, szükség esetében pedig a sértettnek és tanuknak meghallgatása után végzéssel határoz. A tárgyalás nem nyilvános.

A bíróság, ha a jogkövetkezmények megszüntetésének törvényes előfeltételei (3-6. §) fennállnak, a kérelemnek helyt ad, ellenkező esetben a kérelmet elutasítja.

A bíróság a kérelem teljesítését belátása szerint további határidőnek elteltétől és a kérelmezőnek ez idő alatt tanúsított magatartásától teheti függővé.

A kérelemnek helyt adó végzés ellen a kir. ügyész, illetőleg a honvédügyész, a kérelmet elutasító végzés ellen pedig a kérelmező felfolyamodást jelenthet be. A felfolyamodás elintézésére a bűnvádi perrendtartás, a katonai büntetőbíráskodás körében pedig a katonai bűnvádi perrendtartás rendelkezéseit kell alkalmazni. További perorvoslatnak nincs helye.

10. § A kir. ügyészség, járásbíróság előtti eljárásban az eljáró bíró, a katonai büntetőbíráskodás körében pedig az illetékes elsőfokú honvédbíróság a kérelemnek helyt adó végzést jogerőre emelkedése után, zárt borítékban haladéktalanul megküldi az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalnak, továbbá annak a bíróságnak, amelyik az ítéletet (büntetőparancsot) hozta és azoknak a hatóságoknak, amelyeket ilyen célból a kérelmező megokoltan megjelölt.

11. § Az elítélt arról az elítélésről, amelyhez hátrányos jogkövetkezmények az 1. § szerint nem kapcsolódnak, vagy amelynek hátrányos jogkövetkezményei a 2., 3. vagy 18. § értelmében megszűntek, bíróság vagy más hatóság előtt nem köteles számot adni. Erre a jogára az elítéltet az előéletére vonatkozó kérdés feltevésekor figyelmeztetni kell.

Rágalmazás vagy becsületsértés esetében az állított vagy híresztelt tény, úgyszintén

a valamely tényre közvetlenül utaló kifejezés valósága bizonyításának az 1914:XLI. tc. 13. §-ának 3. pontja alapján nincs helye, ha a büntető határozathoz hátrányos jogkövetkezmények az 1. § szerint nem kapcsolódnak, vagy annak hátrányos jogkövetkezményei a 2., 3. vagy 18. § értelmében megszűntek. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha a valóság bizonyításának az 1930:II. tc. 69. vagy 129. §-a alapján van helye.

12. § Olyan büntetést, amelyhez az 1. § értelmében hátrányos jogkövetkezmények nem fűződnek, vagy amelynek hátrányos jogkövetkezményei a 2., 3. vagy 18. § értelmében megszűntek: sem a hatóság, sem magánszemély által az elítéltre vonatkozóan kiadott bizonyítványba feltüntetni, se abban ilyen büntetésre célzást tenni nem szabad.

13. § Vétséget követ el és egy évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki a bíróság engedélye vagy a kérelmező beleegyezése nélkül a hátrányos jogkövetkezmények megszüntetése iránt folyt eljárásra vonatkozó adatot közzétesz.

Ez a rendelkezés a bírói határozatoknak jogi szaklapban, jogi vagy más tudományos gyűjteményben vagy hasonló célú egyéb nyomtatványban való közzétételére nem alkalmazható, feltéve, hogy a közleményben a kérelmező neve kezdőbetűkkel sincs felismerhetővé téve.

14. § A pénzügyminiszter az igazságügy-miniszterrel egyetértve a hátrányos jogkövetkezmények megszüntetése iránt indított eljárás tekintetében rendelettel illetékkötelezettséget állapíthat meg és az illeték tételeit is szabályozhatja. Az illetékkötelezettség nem érintheti a szegénységi jog megadására vonatkozó jogszabályokat.

15. § A jelen törvény rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni akkor is, ha magyar jogszabály külföldi büntetőbíróság ítéletéhez vagy külföldön kiállott büntetéshez hátrányos jogkövetkezményt fűz. Ebben az esetben a 4. §-ban megszabott határidő szempontjából csak azt az időt lehet figyelembe venni, amelyet az elítélt kérelmének előterjesztése előtt Magyarországon töltött. Ilyen esetben a terhelt lakóhelye szerint illetékes kir. törvényszék jár el.

16. § A minisztérium rendelettel megállapíthatja, hogy egyes jogkövetkezmények szempontjából a büntető ítéletet (büntetőparancsot), illetőleg a büntetést - a 9. §-ban megjelölt bírói határozat nélkül is - figyelmen kívül kell hagyni, ha az elítélt a 3-6. §-okban foglalt feltételek fennállását igazolja.

17. § A jelen törvény nem érinti:

1. a katonai közigazgatási jogszabályokban a büntető ítélethez fűzött jogkövetkezményeket, különösképpen az előléptetésből való kizárást és lefokozást, valamint az elvesztett rendfokozat újból való elnyerését szabályozó rendelkezéseket,

2. a tartalékos tiszti kiképzésre jelentkezésből való kizárásról, valamint az ilyen kiképzésre való jelentkezés elfogadásának hatálytalanításáról szóló törvényi rendelkezéseket (1939:II. tc. 36. §),

3. az országgyűlési képviselővé választás előfeltételeire vonatkozó rendelkezéseket,

4. az állami és az ellátás szempontjából ezekkel egy tekintet alá eső más alkalmazottaknak, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátásáról szóló törvényi rendelkezéseket, ideértve mind a hivatásos, mind a nem hivatásos katonai személyeknek, mind pedig a leventekötelezettséget, honvédelmi munkát, közérdekű légvédelmi- és közérdekű munkaszolgálatot teljesítő személyeknek ellátására (gondozására) vonatkozó rendelkezéseket is.

5. külső állammal kötött nemzetközi egyezmények (szerződések, megállapodások) rendelkezéseit,

6. a bűncselekmény elkövetéséből vagy az elítélésből származó magánjogi következményeket.

18. § A kormányzó kegyelmi elhatározással a jelen törvényben megszabott hatállyal megszüntetheti a hátrányos jogkövetkezményeket (1. § első bekezdése), tekintet nélkül a 3. §-ban és a 4. § első bekezdésének 1. pontjában meghatározott korlátozásokra.

19. § Az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal az olyan büntetésről, amelyhez az 1. § értelmében hátrányos jogkövetkezmények nem fűződnek, vagy amelynek hátrányos jogkövetkezményei a 2., a 3. vagy a 18. § értelmében megszűntek, csak a következő esetekben adhat értesítést:

1. az illető személy ellen indított bűnvádi eljárásban, - a bíróság vagy az ügyészség megkeresésére,

2. az illető személynek közszolgálatban alkalmazása, úgyszintén valamely olyan hívatás, ipari vagy más olyan foglalkozás űzésére való feljogosítása tárgyában, amely hívatásból vagy foglalkozásból az arra megbízhatatlannak bizonyult személyt jogszabály rendelkezésénél fogva ki lehet zárni, - az illetékes miniszter felhívására, illetőleg a bíróság megkeresésére,

3. a jelen törvény által nem érintett jogkövetkezmények (17. §) tárgyában - az illetékes miniszter felhívására.

Ilyen esetekben az értékesítésben meg kell jegyezni, hogy a nyilvántartás adatai szerint az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól az elítélt a jelen törvény melyik rendelkezése értelmében mentesült. Az eljárás tekintetében a szükséges részletes szabályokat az igazságügy-miniszter a belügyminiszterrel egyetértve rendelettel állapítja meg.

20. § A jelen törvény hatálybalépésének napját az igazságügy-miniszter rendelettel állapítja meg. A jelen törvény végrehajtásáról az igazságügy-miniszter, a honvédelmi miniszter és a belügyminiszter gondoskodik.

A jelen törvénynek azokat a rendelkezéseit, amelyek alapján az elítélt mentesül az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól, a törvény hatályba lépése előtt meghozott büntető ítéletek (büntetőparancsok) tekintetében is alkalmazni kell.

A jelen törvénynek rendelkezéseit alkalmazni kell a büntető ítélethez (büntetőparancshoz) fűződő olyan hátrányos jogkövetkezmények tekintetében is, amelyeket a jelen törvény hatálybalépése után alkotott jogszabály állapít meg, hacsak törvényes rendelkezés kifejezetten kivételt nem tesz.[281]

[281] Magyar Törvénytár. 1940. évi törvénycikkek. Budapest, 1940. Franklin Társulat. 256–268. o.

Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 285. M.E. számú rendelete

A volt Tanácsköztársaság alatti magatartás és az azóta baloldali (kommunista, szociáldemokrata, antifasiszta) politikai meggyőződés és tevékenység miatt elítéltek, illetve hátránnyal sújtottak rehabilitásáról.

Az ideiglenes nemzeti kormány az ideiglenes nemzetgyűlés által Debrecenben, 1944. évi december hó 22. napján adott felhatalmazás alapján a volt Tanácsköztársaság alatti magatartás és az azóta baloldali (kommunista, szociáldemokrata, antifasiszta) politikai meggyőződés és tevékenység miatt elítéltek, illetve hátránnyal sújtottak rehabilitása tárgyában a következőket rendeli.

1. §. A bűnvádi, fegyelmi vagy közigazgatási eljárásnak vagy elítélésnek hátrányos következménye nem lehet azokkal szemben, akik ellen az 1919. évben fennállott Tanácsköztársaság érdekében kifejtett tevékenység és magatartás, valamint azóta baloldali (kommunista, szociáldemokrata, antifasiszta) politikai meggyőződés és tevékenység miatt folytattak eljárást, vagy hoztak marasztaló ítéletet.

2. §. Az ügyészségek kötelesek az 1. §. alá vonható bűnügyek közül azokban, amelyek még a nyomozás szakában vannak, a nyomozást ezen rendeletre hivatkozással haladéktalanul megszűntetni; azokban, amelyeket vádemeléssel már a bíróság elé terjesztettek, de amelyekben még elsőfokú ítélet nem hozatott, a vádat ugyancsak ezen rendeletre hivatkozással elejteni és az eljárást megszűntetését indítványozni.

A perorvoslattal megtámadott ítélettel ellátott ügyek iratait az ügyészségek azok haladéktalan beszerzése után a pertörlés eszközlése végett az igazságügy-miniszterhez terjesztik fel.

Az igazságügy-miniszterhez terjesztendők fel az iratok akkor is, ha valamely ügyben az 1. §-ban felsorolt cselekmények mellett, de azoktól függetlenül közönséges bűncselekmény miatt is folyik az eljárás. Ilyen esetben az igazságügy-miniszter dönti el, hogy a közönséges bűncselekmények miatt az eljárás folytatandó-e.

Közigazgatási ügyekben az illetékes közigazgatás, fegyelmi ügyekben pedig az illetékes fegyelmi hatóságok járnak el megfelelően.

Az 1. §. alá eső cselekmények miatt bírósági vagy közigazgatási fogságban lévők azonnal szabadon bocsátandók akkor is, ha fogvatartásuk jogerős ítéleten alapszik.

A jogerős ítéleteket az Országos Bűnügyi Nyilvántartásból törölni kell.

3. §. Azokat a volt magyar állampolgárokat, akik az 1. §. alá vonható cselekmények vagy magatartás miatt akár a hátrányos következmények elkerülése végett önként, akár hatósági intézkedés folytán Magyarországról eltávoztak, ha már visszatértek, vagy a békekötés után egy éven belül visszatérnek, magyar állampolgároknak kell tekinteni akkor is, ha egyébként az állampolgárságról szóló törvények értelmében állampolgárságukat elvesztették.

4. §. Az 1. §. alá eső cselekmények, illetőleg magatartás következtében lényeges anyagi hátrányt szenvedett személyeknek, amennyiben személyes viszonyaik és az összes körülmények figyelembevételével méltányosnak mutatkozik és az állam érdekeivel is összeegyeztethető, az állam jóvátételt (állásba visszahelyezés, nyugdíjjogosultság elismerése, kegydíj, stb.) nyújt, ha az érdekelt a jelen rendelet hatálybalépéstől számított három éven belül ilyen kérelmet terjeszt elő. Ellentétes korlátozó jogszabályok a jelen rendelet alkalmazásában figyelembe nem vehetők.

Ha az érdekelt a hátrányt valamely szakminisztérium felügyelete alá eső munkakörben szenvedte, a kérvény ezen szakminiszterhez, egyébként az igazságügy-miniszterhez nyújtandó be.

A kérelem tárgyában a miniszter előterjesztése alapján a minisztertanács határoz.

5. §. Nem részesülhet jóvátételben az, aki elítéltetése vagy a jóváteendő hátrányos intézkedés megtörténte után tanúsított antidemokratikus magatartása vagy a jó erkölcsökbe ütköző cselekmény elkövetése által arra érdemtelenné vált.

6. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján (1945. február 27.) lép hatályba.

Debrecenben, 1945. évi február hó 15-én. Miklós Béla miniszterelnök.[282]

Az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 9.570. M.E. számú rendelete

a büntető ítélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények korlátozásáról és megszüntetéséről szóló 1940:XXXVII. törvénycikk egyes rendelkezéseinek kiegészítéséről.

A minisztérium az ideiglenes nemzetgyűlés által az 1945. évi szeptember hó 13. napján adott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. Az 1940:XXXVII. tc. 1. §-a az alábbi rendelkezéssel egészíttetik ki:

Azon a címen, hogy a cselekményt fiatalkorban követte el, nem mentesül az elítélt a büntető ítélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól, ha az elítéltet a népbíróság hozta és a halálbüntetést, kényszermunkát, fegyházat vagy börtönt szabott ki.

2. §. Az 1940:XXXVII. tc. 7. §-a az alábbi rendelkezésekkel egészíttetik ki:

Az ítélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények megszüntetését az elítélt halála után házastársa vagy egyenes ágbeli rokona kérheti, ha valószínűsíti, hogy a jogkövetkezmények az ő társadalmi helyzetét vagy létfenntartását hátrányosan érintik. A jogkövetkezmények megszüntetésének ilyen esetben s csak akkor lehet helye, ha a 4. §-ban meghatározott feltételek már az elítélt életében megvoltak és az elítélt halála idején a 3. és 6. §-ban felsorolt kizáró okok egyike sem állott fenn. A bíróság a határozat meghozatalánál a bűncselekmény súlyának, indokának és erkölcsi jelentőségének vizsgálata (5. §.) mellett azt veszi figyelembe, hogy a jogkövetkezmények fenntartásának vagy megszüntetésének a kérelmező társadalmi helyzetére és létfenntartására minő jelentősége van.

282 *Magyarországi Rendeletek Tára.* 1945. 1. 79. évfolyam. Budapest, 1946. Magyar Belügyminisztérium Kiadása. 31–32. o.

3. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján (1945. okt. 17.) lép hatályba; az 1. §. rendelkezését a népbíráskodás megkezdésére visszaható hatállyal kell alkalmazni.

Budapest, 1945. október 15-én. Miklós Béla miniszterelnök.[283]

[283] *Magyarországi Rendeletek Tára. Hetvenkilencedik évfolyam 1945. 2.* Budapest, 1948. Belügyminisztérium Kiadása. 775. o.

TARTALOMJEGYZÉK

A kötet elkészítése során nyújtott segítségéért a következő személyeknek mondok köszönetet:

DR. APAGYI BARNABÁS
(képviselő, Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat),

BALÁZS ATTILA
(igazgató, Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény és Galéria),

CSIFFÁRY GABRIELLA
(főlevéltáros, BFL),

DEMETER ZSUZSANNA
(fotótörténész, BTM-Kiscelli Múzeum),

FABÓ BEÁTA
(főlevéltáros, BFL),

FONTI KRISZTINA
(alpolgármester, Budapest XII. Kerület Hegyvidék Önkormányzata),

GONDA ATTILA
(közművelődési referens, Budapest XII. Kerület Hegyvidék Önkormányzata),

HOMOK ZSOLT
(levéltáros, BFL),

DR. IBOLYA TIBOR
főügyész (Fővárosi Főügyészség)

JUNG ESZTER
(levéltáros, BFL),

KÁLLÓ ZOLTÁN
(számítástechnikai operátor, BFL),

DR. KENYERES ISTVÁN
(főigazgató, BFL),

KORINEK TAMÁS
(levéltáros, BFL),

DR. NAGY GÁBOR TAMÁS
(polgármester, Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat),

DR. NÁNÁSI LÁSZLÓ
(főügyész, Bács-Kiskun Megyei Főügyészség),

PERCZEL OLIVÉR
(levéltáros, BFL),

POKORNI ZOLTÁN
(polgármester, Budapest XII. Kerület Hegyvidék Önkormányzata),

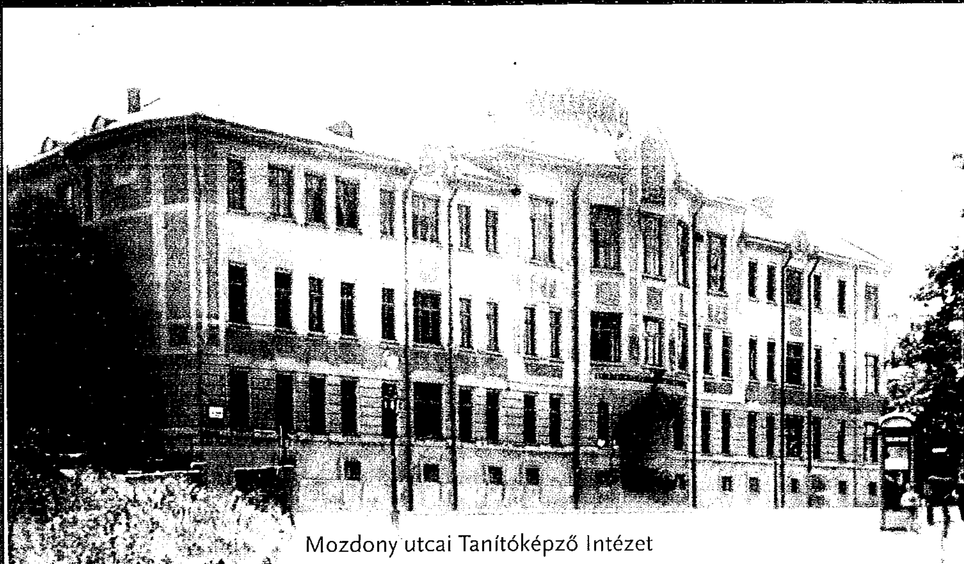
ROGÁN ANTAL
(polgármester, Belváros–Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzata),

DR. ROSTÁS PÉTER
(főosztályvezető/igazgató, BTM-Kiscelli Múzeum),

SZILVAY GYULA
(segédlevéltáros, BFL),

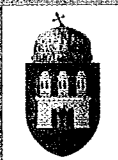
TORDAI SZABOLCS
(Bloc Quest Kft.),

WOHLMUTH ISTVÁN
(képviselő, Belváros–Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzata).

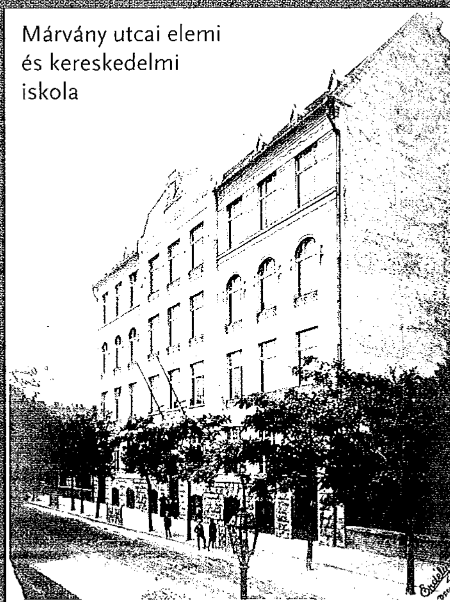

Mozdony utcai Tanítóképző Intézet

HEGYVIDÉKI
HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY
ÉS GALÉRIA

Márvány utcai elemi és kereskedelmi iskola

9 789638 999405

Böszörményi úti csendőrparancsnokság

VÁROSI KARHATALMAI

BIRÓ AURÉL

BIRÓ AURÉL
A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG FŐVÁROSI KARHATALMAI

